إذ حاجت بقضاه فت
صلب سبحت حداولو
حد ملك بحبحت

هدهان من ممالك الفقير
السيد محمد بن مصطفى
غفر له

١٢٥٩

هذا الكتاب مستعار من صالحية بكداشي افندي

MARMARA Ü. İLAHİYAT FAKÜLTESİ
Kütüphanesi
Kayıt No: 13676
Konu No:

الحمد لله الذى خلق الانسان علمه البيان * و فضل بعض اللغات
على بعض باختصاصه باهل الجنان * و الصلاة والسلام
على سيدنا محمد المختار بصحاح جواهر كلماته * والفائق بجوامع كلمه
واوامع آياته * وعلى آله واصحابه ترجمان القرأن بفصيح لهجتهم
دائمة البيان ببلاغة السنتهم * و بعد فهذا شرح يشرح
صدر من تصدى من الخلان لمنظومة موسومة بسبحة الصبيان
رتب فى سلكها ثمين الفرائدا اللامعة فصارت عقدا جامعا
للفوائد النافعة * للوزعى النجيب والالمعى الاديب عمره الله تعالى
فى حماية مولاه الوزير الافخم والصدر الاعظم محمد خسرو پاشا
وفقه الله تعالى فيما يشاء * وهل هذا الامن يمن السلطان الاعظم
والخاقان الاكرم * السلطان ابن السلطان السلطان
عبد المجيد خان * عامله الله تعالى بلطفه المديد
واكرم خلص خدامه
واعان

الداعى للدولة العلية العثمانية امام زاده
محمد اسعد المشرف
برتبة صدارة
اناطولى

الحمد لمن شرف نوع الانسان بالعقل وحسن البيان * واعطى
لكل قوم لغة ينتظم بها شوارد احوالهم فى كل زمان * والصلاة
والسلام على من علا على فصحاء الانام * وعلى آله واصحابه
الذين اجروا فى مشاعب السنتهم مياه اللسن على الدوام * وبعد
فهذا شرح لطيف بتحقيق واتقان * لنظم سبحة الصبيان *
لما امررت عينى فيها مرة بعد اخرى بلا فتور * وحق لها ان يقال
* فارجع البصر هل ترى من فطور * لانها عين نضاخة
تجرى على رياض اللغات * تنبت فيها انواع السنن الغرس
والعربيات والتركيات * فلله در الشارح الاريب الاديب
النجيب * حيث اتى بالاثر العجيب من غلام حضرت الصدر
الاعظم محمد خسرو پاشا * يفعل الله ما يريد ومايشاء * حررته
داعيا لمولانا وسيدنا السلطان الاعظم والخاقان المعظم
حفظه الله رحمة على العباد والعباد * وحرس وجوده الشريف
ووقاه وازاح بسطوته اهل الكفر والفساد * واراح
برياح معدلته كافة العباد * بمنه تعالى
وكرمه

وانا الفقير الضعيف خادم طلبة
العلوم الحاج عمر
الاقشهرى

السلطان ابن السلطان السلطان عبد المجيد خان خلد الله
خلافته وادام دولته بالشوكة والاقبال وايده بالنصر الى يوم
القيام ولى نعمت عالم ولى نعمتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرينك
ايام معدلت نشان ومسعدت اقترانلرنده وچراغ افروخته
ودرم خريده سى اولديغم شيخ الوزراء محمد خسرو پاشا طول الله
عمره ونال مراده وزاد قدره فى الدارين حضرتلرينك صدارت
عظمماى فيض آسالرنده قرين حسن ختام (وهدية الاخوان)
اسميله بنام اولمشدر مطالعه سنه ميل ورغبت ايدن اهل
بصيرتدن تضرع ونيازاولدركه درونده واقع اولان خطا
وخلل وعيب وقصورى سهو وقلمه نسبت واصلاحنه همت
وبو بنده يه مقدارى خير ايله ياد وتذكار بيورملرى مسترجاى
چاكرانه مدر وبالله التوفيق وهو نعم الرفيق * ناظم مرحوم
حضرتلرى عهدهٔ بليغانه لرندن فريضهٔ ذمت بسمله يى ادا
واسقاطا يچون شاهدى عليه رحمة الهادى تحفه سنى (بيت)
* بنام خالق وحى وتوانا * قديم وقادر وبيناودانا * عنوانيله
آغاز ايلديكى كبى وجنت مكان فردوس آشيان غوث الزمان
المرعشى عليه الرحمة مامر العشى نظم اللالئ (بيت)
* الهى نامك ايتدم تاج نامه * كه نامه م شايع اوله خاص وعامه *
اوسلوبيله افتتاح ايلديكى كبى * وسلطان الشعراوفحول
العلمادن اولان استاذمز عينى افندى مرحوم نظم الجواهرنى
(بيت) بنام ناظم ديوان هستى * بعشق منشئ حكمى الستى *
كلامى له ابتدا ايلديكى كبى وقرأن عظيم الشانه اقتدا
وحديث فخيم العنوانه اكتفا واجماع سلفه ائتمار تأليف خلفه

(هدیة الاخوان فی شرح سجحة الصبیان)

(****﴿بسم الله الرحمن الرحیم﴾****)

الحمد لله الذی انزل الفرقان بلسان العربیة * والصلوة
والسلام علی من تکلم بافصح اللغات محمد خیر البریة * وعلی
آله واصحابه المتحلین بالعلوم الادبیة * اما بعد * معلوم اوله که
بو منظومهٔ شریفه بر دراطیف وعروش ظریفدر که مفردات
قرأن عظیم وجواهر کلمات فرقان کریمی جامع وفوائد جمه یی
حاوی برکتاب نافع وتحقیق لغت عربیه ده برسلم ساطع و برهان
قاطعدر * بتوفیقه تعالی بو فقیر حقیر محمد نجیب پر تقصیره چند
دفعه مذاکره سی میسر اولمغله حسن ظن ایدن بعض اخوان
ویاران وجوه دلاراسندن رفع حجاب ومحسنات بدیعه سنك
ایضاحنی التماسه شتاب ایتملریله اولبابده ظنلرینی تحسینا شرحنه
آغاز وچندان قواعد اعلال وادغام وحشو وعروضنه عارض
اولان زحاف وعللنی بیان وابراز برله حمدا ثم حمدا
ذات معالی عنوان وقطب دائرهٔ جهان وشهنشاه زمان

السلطان

ایشلمك معناسنه دخی اولور (منزل مجلس وزننده نزل ینزل دن
یعنی ضرب یابندن اسم مکاندر صحرالرده مسافر ایچون اولان
قوناق یرینه دینور وخانه وداره اطلاق اولنور (مقصود
مقصور وزننده باب اولدن اسم مفعولدر که معناسی معلومدر
(رهنما فتح راء مهمله وسکون ها وضم نون ایله ره ایله نمادن
مرکبدر که وصف ترکیبیدر ره یول ونما نمایندن فعل امر
مخاطبدر کوستر معناسنه که امرك مفعولی اوزرینه تقدیم
اولنمشدر بحسب الترکیب یول کوستریجی اولور معلوم اوله که
برکلمه نك آخری یا اولسه ماقبلیده حرف علتدن واویاخود
الف اولسه یائی اثبات ایده جائز وحذفیده جائز در بوی وبو
سرای وسرا کبی * نام خدا اولسه اساس کلام * اکا بناء
نوله اولسه تمام * بو بیتده دخی براعت استهلال وارد در
(نام وخدا معلوم (اساس فتح همزه ایله اثار وزننده بنانك
تملنه دینورجمی اسس کلور ضمتینله وهر شیئك اصلنه ومبناسنه
اطلاق اولنور (کلام سلام وزننده سوزه دینور قول معناسنه
مفیداولسون غیرمفید اولسون علی قول بنفسه مکتفی اولان
سوزه دینور که اسنادی متضمن تام ومفیداولان سوزدن عبارتدر
واصطلاح نحاته مانضمن کلمتین بالاسناد ولایتأتی ذلك الا
فی اسمین اواسم وفعل تعریفیله معرفدر (تمام تانك حرکات
ثلاثه سیله باب ثانیدن مصدردر برنسنه کامل اولمق معناسنه در که
جمیع اجزاسی کمال بولمقدن عبارتدر ومفردات راغبده مرسوم
اولدیغی اوزره تمام الشیء اول نسنه نك برحده بلوغ وانتهاسندن
عبارتدر که من بعد خارج نسنه انضمامنه محتاج اولمیه پس

اعتنا ایچون مفتتح منظومه سنده عنوان فرقانی واقنوم سبحانی
اولان بسمله معروفه یه بدل اولور کندو عباره سی جنسندن
برترتیب ایله اداء بسمله ایلیوب یورر * نام خدا ذکر ایده لم
ابتدا * منزل مقصوده اودر رهنما * نام کلام وزننده فارسیدر
عربیده اسم وترکیده آد دیرلر (خدا ضم خاء معجمه ایله جدا
وزننده یاایله و یاسز ایکی معنا یه ینده مشترکدر بریسی ذات
باری یه اسمدر عربیده الله کبی غیره اطلاق اولنمز و بو
بعضیسنك عندنده خدایندده دن مرکب و بعضیسنك عندنده
خدای دن مرکبدر لکن استاذمز مشار الیه برأسه کلمه اولدیغنه
ذاهب اولمشدر وصف ترکیبی دکلدر عربیده لفظهٔ جلاله
فاضل سیبویه اعلال وادغام ایلمدیکی کبی وبریسی صاحب ورب
معناسنه در اکر برشیئله مقید اولورسه کد خدا وخانه خدا
کیکه صاحب خانه دیمکدر (معلوم اوله که هر کلمه نك
آخری الف وواو اولسه انده بونلردنصکره بریا مقرر در
نهایت حالت اضافتده اثباتی لازمدر کرکسه اول کلمه صفته
مضاف اولسون بوی دلاویزکبی کرکسه غیری یه مضاف
اولسون بوی نافه کبی و بوقاعده انشالرده دخی جاریدر
فاحفظ (ذکرذالی معجمه نك کسری ایله بکروزننده نصر یابندن
مصدر در اکمق ویاد ایلمك معناسنه درکاه لسانله اولور
وبو معنا مقامه انسبدر وبرشیئی اونوتمیوب خاطرده طوتمق
معناسنه درکه قلب ایله اولور حفظ کبی (ابتدا اقتدا وزننده
بدأ یبدأ دن یعنی فتح بابابنك افتعالندن مصدردر برنسنه یه
باشلمق آغاز معناسنه در وبرنسنه یی سائر نسنه لردن مقدم

حق جل وعلى حضرتلرينك بحسب البشرية الوهيتى
ووحدانيتى وردزبان ايدرلر (ياد باد وزننده معلومدركه
برنسنه يى آكمق وخاطرده طوتمق معناسنه در عربيده ذكر كبى
وقتا كه ناظم مرحوم حضرتلرى اداء بسملدن فارغ اولديسه
واجبهٔ ذمت حمد له يى عهدهٔ بليغانه لرندن ادا اسقاط ايچون
انواع تعظيم وتكريم برله پيورر * حمد وثنامنت وشكر وسپاس
* لايق ان خالق وجن واناس * حمد فتح حاء مهمله ايله
وميم ساكونيله علم يعلم باندن مصدردر لغتده هوالوصف
بالجميل تعظيما على الجميل الاختيارى مطلقا اصطلاحده هو
فعل يشعر بتعظيم المنعم قصدا لانعامه مطلقا شوتعريفله
معرف اولان شيدر (ثنا فتا وزننده لغتده برشيئ مدح ايكه
ديرلر اصطلاحده فعل يشعر بالتعظيم شوتعريفله معرف
اولان شيدر (منت تا ايله وتاسز مصدردر من يمن دن يعنى
نصر بابنك مضاعفندن تو بخله تنبيه ده مستعملدر من
تو بيخى اولدركه بركيسه يه برنسنه اعطا ايليه سن صكره
اذا وجفا ايچون باشنه قفه سين پس بومنت عقلا وشرعا
مذمومدر تكليم قرأنده بومنتك نهيندهٔ آيت كريمه وارد
اولمشدر قوله تعالى * لا تبطلوا صدقاتكم بالمن والاذى *
ومن تنبيهى اولدركه سوديكك بعض نسنه انعام ايليه سن
صكره تحسين طريقيله يعنى محبت ومودت جهتندن ايلديكك
عطايابى تعداد ايليه سن اكا محبتك اولديغنه متنبه اولمغيچون
وبو منت عقلا وشرعا مقبولدر نته كيم آيت كريمه بوكه
دلالت ايدر قوله تعالى * بل الله يمن عليكم * پس ذات بارى يه

ناقص مقابلیدر که البته خارج انضمامنه محتاجدر وکمالی
حصول مافیه الغرض ایله تفسیر ایلدی انتهی وتم وتمام
ماده سی باء وعلی حرفلریله صله لندقده متعدی اولور
* نام خدا جان ودلی شادایدر * جمله لغات اهلی انی یادایدر *
بو بیتده دخی برای براعت استهلال وارردر (جان نان وزننده
روح حیوانیدر که ترکیده دخی جان دیرلر و اوروح حیوانی
نفس ناطقه نك غیری برجسم لطیفدر که منبعی تجویف قلب
جسمانیدر عروق واسطه سیله سائر اجزاء بدنه ساری ومنتشر
اولور واندن دم القلب ایله ده تعبیر ایدرلر (دل کسر دال
مهمله ایله ذل وزننده یورك وکوکل معناسنه در عربیده قلب
دینور (شاد باد وزننده مسرور وفرحناك معناسنه در (جمله
مقوله وزننده فی الاصل عربیده اجمال معناسنه ایکن بالنقل
محض فارسیده وترکیده جمیع معناسنه شایعدر بو مقامده
اولدیغی کبی (لغات ضم لام وفتح ومد غین معجمه ایله
لغتك جمعیدر لغتده لغو ماده سندندر که ناقص واویدر
اصول اصواتدن عبارتدر که انلر ایله هرقوم وطائفه یعنی
هرصنف انسانی غرض ومراملرندن تعبیر ایدرلر عربی وفارسی
وترکی کبی وجمعی لغات کلدیکی کبی لغون دخی کلور ولغاتی
اصوات یعبر بها کل قوم عن اغراضهم تعریفیله تعریف
ایلدیلر ولغت تکلم وتلفظ معناسندن مأخوذ در (اهل
فتح هرزه ایله برآدمك عشیرت واقربا سنه دینور اولاد وعیال
واخوان وسائر قوم وتبار معناسنه لکن به مقامده اهل الامر کبی
صاحب معناسنه در که لغات صاحبی دیکدر یعنی هر بر اسانده

ملا ئکه ایله جن پینـده عموم و خصوص مطلق وار
هر ملا ئکه جنـدر و هر جن ملائکه دکلدر ثانی روحانیونك
بعضنه اطلا ق اولنور زیرا روحانیون اوچ قسمدر اخیاردر که
ملا ئکه‌در واشرار در که شیـاطین‌در واوسطدر که اخیـار
واشراری مشتمل جن طا ئفه سیدر (اناس ضم همزه ایله
بصائرك پیـا ننه کوره انسانك جمعیدر که آدم اوغلانته دینور
اولـکه بنی آد مه ویردی لسان تاایده‌لرشکر نی ورد زبان*
(بنی اصلی بنوندر که ابنك جمعیدر (لسان کسر لام ایله دله
دینور مقول معنـاسنه فارسیده زبان دیرلر که مصرا ع ثانیده
وا قع اولمشـدر و مذکر ومؤنث اولو ر تأنیثی جارحه یاخود
آلت قول اولد یغی تصور یله‌در جمعی السنه کلور (ورد کسر
واو وسکون راء مهمـله ایله قرأن کریمدن برجزئه اطلاق
اولنور یعنی بهر کون قراءت ایچون وظیفه اتخاذ اولنان برمقداره
دینور بعده جمع قراءت اولنان شبئه اطلاق اولنـدی جمعی
اوراد کلور افعال وزننده *علمله حکمت ویروب ایتـدی کرم
*علم ما لم یعلم بالقلم *حکمت کسرحاء مهمله ایله عدل وعلم
و حلم ونبوت وقرأن وانجیله اطلا ق اولنور بصائرك پیانـه
کوره منع عن الفساد ومنع اقتصد الا صلاح معناسندن
مأخوذدر علما تعر یف متعـدده ایله تعر یف ایلدیلر اکثری
صفات الهیه‌دن اولان حکمتی معرفة الاشیاء وایجـادهاعلی
غایة الاحکام والا تقان عنوانیـله وحکمت انسانیه یی معرفة
الموجودات وفعل الخیرات عبـارتیله تعر یف ایلدیلر (کرم
فتحتینله نفـاست وعزت وشرف معناسنه‌در لوم وحساست

ایکی طریقله بله منت اثبات ایلمك اعتراف واقرار طریقیله در
یعنی بونجه نعم جلیله که بزه اعطا ایلمشدر وهردم وهرساعت
اعطا ایدر اکر بزه منت ایلمه لایق وسزاوار دیمکدر
اخبار طریقیله دکلدر یعنی بواثبات اعتراف طریقیله در اخبار
طریقیله دکلدر بزه منت ایلدی ویا ایلر دیمك دکلدر پس
بواعتراف محض شکر وثنادر فاضل سودی کلستان شرحنده
شرح و بیان ایلمشدر (شکر ضم شین معجمه ایله لغتده فعل
ینبئ عن تعظیم المنعم قصد الانعامه علی الشاکر اصطلاحده
صرف العبد جمیع ما انعم علیه الی ما خلق له تعریفیله معرفدر
(سپاس قیاس ورننده فارسیدر حمد وشکر وثنا معناسنه در
ومنت وقبول معناسنه ده کلور و لطف واحسان و شفقت
ومرحمت معناسنه ده اولور (لایق خالق وزننده لاق یلیق دن
یعنی ضرب یضرب یابندن اجوف یائیدن اسم فاعلدر مناسب
ویراشقلو معناسنه در (خالق لایق وزننده خلق یخلق دن
یعنی نصر یابندن اسم فاعلدر اورنکسز ومثالسز اشیایی
یکیدن ابداع وایجاد ایدیجی آفرینندهٔ جهان جل شانه
حضرتلرینك اسماسندن براسم شریفدر هو الله الخالق نظمی
ای المبدع للشیء المخترع علی غیر مثال ایله مفسردر (جن
کسر جیم وتشدید نون ایله ملائکه یه وجنه اطلاق اولنور
قاموس مؤلفی رحمه الله بصائرده بیانله کوره جن حقنده
ایکی مقاله واردر بر یسی بودرکه جن مطلقا حواسك
مجموعندن مستتر اولان روحانیونه اطلاق اولنور که انس
مقابلید بوصورتده ملائکه وشیاطین داخل اولور پس

استعمال اولندی لسانمزده صادایله صفره تعبیر اولنور (بز
فتح با وتشدید را ایله صحرا معناسنه درکه بحر مقابلیدر
لسانمزده قره دیرلر (بسیط حصیر وزننده ارض واسعه به
دینور ولسانمزده طلاقت وانبساط اولان کشی به دینور که
آب روان کبی تکلمی انسجام اوزره اولور (حکمت آنفاشرح
اولندی (قطره معلوم (بحر محیط بحر عظیم اسمیدر
* قوللرینه رحمتی چوق پادشاه * جنتی کوسترمك ایچون
شاهراه * پادشاهدن مراد باری تعالی در واکا پادشاه دیمك
بحسب العرف در زیرا عرفده سلطان معناسنه در حق تعالی ایسه
سلطان السلاطین در که غالب وقاهر مطلقدر وبو پادایله
شاهدن مرکبدر پادحافظ ومراعی ودوام وثبات ومال ومنال
وتخت معناسنه در وشاه اصل وصاحب وخداوند وداماد
معنالرینه در وصورت وسیرنده وظاهر و باطنده امثال
واقراندن فائق وممتاز معناسنه دربو معنالره کوره پادشاه
لفظنده درت کونا اعتبارجاری اولور بری حافظ وراعی عظیم
دیمك اولور وسلاطینه بو معنایی اسناد صحیحدر زیرا انلر
عباد اللهك حفظ وحمایت ورعایتلرینه مأمورلردر ثانی
داماد معناسنك دخی حملی مناسبدر زیرا ملك عروس وپادشاه
داماد منزلنده در ثالث اصل وصاحب وثابت وخداوند
معنالرینك ملایمتی ظاهردر رابع تخت وسریر معناسی جمله دن
اقربدر (جنت معلوم (شاهراه معنای ترکیبیسی یولك
پادشاهی یعنی آستانهٔ علیه ده سلطان بایزیدده واقع دیوان
یولی کبی اشلك وجاده یوله دینور زیراشاه ایله راهدن مرکبدر

مقابلیدر بصائرك بیانته کوره حضرت باری عز شانه
صفتلندقده احسان وانعام واطفی مراد اولور وانسان
وصفلنسه اندن ظاهر اولان اخلاق حمیده وافعال پسندیده
مراداولور (علم علم یعلم بابنك تفعیلند ن فعل ماضی مفرد
مذکر غائبدر بیلدر دی معناسنه در (ما تا وزننده موصول
ایچوند ر واعرابی سکون اوزره مبنی محلا منصوب مفعول به
صریحیدر علم نك (لم یعلم لم کلم جوازمدن داخل اولدیغی
فعل مضارعك معناسنی ماضی یه قلب ونفی ایدر (یعلم فعل
مضارع مفرد مذکر غائبدر بیلدی معناسنه لم داخل اولمغله
بیلمدی معناسنه اولور که جحد مطلقدر (بالقلم با حرفدر
حروف جاره دن متعلق علم فعلنه استعانت ایچوند ر قلم
معلومدر که یازو یازدیغمز شیدر فارسیده کلك وخامه دیرلر
اقرأ وربك الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان مالم یعلم آیت
کریمه سنه تلمیح واشارت واردر فلله دره * نعمتنك سفره سی
بر بسیط * حکمتنك قطره سی بحر محیط * نعمت حکمت
وزننده معناسی معلوم جمعی نعم کلور وانعم کلور افلس وزننده
هو ماقصدبه الاحسان والنفع تعریفیله معرف اولان شیدر
(سفره ضم سین مهمله وسکون فا ایله مسافرك استصحاب
ایلدیکی یول طعامنه دینور سفرة الجلد بوندن مأخوذدر
یعنی طعام صارد قلری معهود دکرمی دری یه سفره اطلاقی
حالیت ومحلیت علاقه سیله بوندن مأخوذ در مسافرلرك
طعام صاروب کوتوردکلری وطعامك التنه یایدقلری مشبندن
اولمغله کیدرك اندہ استعمال اولنوب بعده علی الاطلاق

موضوع براسمدر * راه هدایندہ سراج منیر * یوم قیامتده
شفیع ونصیر * راه معلوم (هدایت درایت وزننده اهل سنت
عندنده مطلوبه ایصال ایلمك شاننده اولان طریقه دلالت
وارشاد ایلمك معناسنه در که محللرنده مذکوردر (سراج کسر
سین مهمله ایله معروفدر که فتیلی ینار چراغه دینور قندیل
وا کاشبیه موم وچراکبی جمعی سروج کلمور ضمنینله (منیر
مبین وزننده نورك افعالندن اسم فاعلدر نورلندیرجی وروشن
ایدیجی معناسنه در (یوم معلوم (قیامت هدایت وزننده یوم
معروفك اسمیدر و بوفی الاصل قیام ماده سندن مأخوذ در
(شفیع صریع وزننده وصفدر صاحب شفاعت اولان ذات
بزرکواره دینور وبو اسماء نبویه دندر (نصیر بصیر وزننده
وصفدر ناصر ومعینه دینور * آمتی حقنده دعاسی مقبول *
احمد ومحمود محمد رسول * امت حرمت وزننده کندیلره پیغمبر
کوندریلان جماعته دینور کرك ایمان ایلسونلر انلره امت اجابت
اطلاق اولنور کرك ایمان ایلسونلر انلره امت دعوت اطلاق
اولنور وهر قبیله دن برطائفه وجماعته دینور وامت لفظی صورتا
مفرد ومعناده جمعدر قوم لفظی کبی (احمد اسعد وزننده
حمد یحمد دن یعنی علم باینکن افعل تفضیلدر زیاده حمدایدن
آدمه دینور اول اسملره سماده وارضده افضل التحیات افندیمز
حضرتلری احمد اسمیله تسمیه اولنمسی زیرا اندن زیاده رك
حمد ایلمکه کیمسه مقتدر دکلدر (محمود مسعود وزننده حمددن
اسم مفعولدر که فخر کائنات ومفخر موجودات علیه افضل
التحیات افندیمزك اسم شریفلریدر (محمد حمدك تفعیلندن

بشاه معلوم راه یول عریضه مرصاد دیرلر * عالمه کوندر دی
رسول امین * هم اکا ایندردی کتاب مبین * بو بیتده تبارك
الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیرا آیت کریمه سنه
تلمیح واشارت اولدیغی روشندر (رسول فعول وزننده لغتده
الجنی یه دینور اصطلاحده انسان بعثه الله الی الخلق لتبلیغ ما
اوحاه الیه مع الکتاب تعریفیله معرف اولان ذات شریفه
دیرلر (امین کریم وزننده قلبنده خوف واندیشه اولیوب
آسوده دل اولان آدمه وغدر وخیانت نقیصه سندن مأمون
اولان موثوق ومعتمد وقوی وزور مند اولان آدمه دینور
وامین اسماء صفات الهیه دن براسم شریفدر (کتاب خطاب
وزننده بوندن قرآن عظیم الشان مراد درسائر کتب مراد
دکلدر (مبین معین وزننده بیانك افعالندن اسم فاعلدر
ظاهر وواضح وآشکار معناسنه در * خلق بری قیلدی
ضلالتدن اول * حق عیان ایلدی کوسترردی یول * خلق
فتح خاء معجمه وسکون لامله مخلوق معناسنه در فعل بمعنی
مفعولدر (ضلالت جلالت وزننده یول ازغونلغنه و یولسزلغه
وکز اهلغه دینور وتعریفاتده هی فقدان مایوصل الی المطلوب
وقیل هی سلوك طریق لایوصل الی المطلوب تعریفیله
معرف اولان شیدر و باب ثانیدن مصدر اولور لکن اسم
طریقیله استعمال اولنمشدر (حق دق وزننده شول شیئه
دیرلر که باطلك مقابلیدر ولغتده الثابت الذی لایسوغ انکاره
واصطلاحده هو الحکم المطابق للواقع تعریفیله معرف
اولان شیدر (عیان معلومدر که ظاهر وآشکار معناسنه

يريوزنده مجموع مخلوقه دينور كه سماويه يه اطلاق اولنمز
مضاف اليهيدر خيرك معلوم اوله كه اسم تفضيل استعمال
اولنديغى وقتده اوج شيئك بريله استعمال اولنور يا الف ولام
يامن يااضافت فاحفظ (رب يارب ديمك تقديرنده در يعنى
حرف ندا محذوفدر ورب اسم فاعل مخففدر ياخود صفت
مشبهه در ومعرف باللام اوله رق جملهٔ مخلوقاتى بسليوب
تربيه ايدن حضرت پروردكارك اسماء حسناسندندر لام
تعريفسز غيرى يه ده اطلاقى جائزدر ورب لفظنده بش وجه
جائزدر (سلم تفعيلدن فعل امر مخاطبدر سن سلام ايله ديمكدر
بودخى اعم طريقيله ذكراولنمشدر (باتم باحرف جرمتعلقدر
سلم فعلنه (اتم تم يتم دن اسم تفضيل معلومدر كه بيت ثانيده
اشتقاقندن ذكراولندى لفظا مجرور با ايله محلا منصوب
مفعول به غير صريحدر سلمك (السلام لام حرف تعريف
سلام كلام وزننده معلومدر مضاف اليهدر اتمك
* ثم على الآل واصحابه * المتحلين با دابه * بويننده اذا صليتم
على - فعمموا حديث شريفنه تلميح واشارت واردر
(ثم ضم ثا وتشديد ميم مفتوحه ايله حرفدر حروف
عاطفه دن ترتيب وتراخى يه دلالت ايدر (على آنفاذكراولندى
(آل حال وزننده كشينك اهل وعيال واتباع واحباء
واصدقاسندن عبارتدر وبونك اصلى بعضيسنك عندنده اهل
ماده سندن و بعضيسنك عندنده اول ماده سندن مأخوذ در
ديديلر خذ ماشئت اعرابى لفظا مجرور على ايله محلا منصوب
معطوف باقربينه يابعيد دينه (واصحابه واو حرفدر حروف

اسم مفعولدر فی الاصل خصال حمیده سی کثیر اولان آدمه
دیرلردی بعده صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه وصف
وعلم او لمشدر خصال حمیده سی واخلاق جمیله سی کثیر
اولدیغندن ناشی تکیم حقنده وانك لعلی خلق عظیم دخی
وما ارسلناك الا رحمة للعالمین وارد اولمشدر (رسول آنفا شرح
اولندی وقتا که ناظم مرحوم حضرتلری اداء بسمله دن
وحمدله دن فارغ اولدیسه مفخر موجودات ورحمت کائنات
وفرمودهٔ قم فانذر ومخاطب وربك فکبر ایله مشرف اولان علیه
افضل الصلوات حضرتلرینه واجبهٔ ذمت اولان صلوات
وتسلیماتی عهدهٔ بلیغانه لرندن انواع تعظیم وتکریم برله یورر
* صل علیه هو خیر الانام * رب وسلم باتم السلام * صل
تفعیلدن فعل امر مخاطبدر فاعلی تحتنده انت در علی الانفراد
هرکسه عائد اولور یارب سن صلات ایله دیمکدر (علیه علی حرف
جر فارسیده بر وترکیده اوزره معناسنه در متعلق صل فعلنه
هو ضمیر بارز مجرور متصل لفظا کسر اوزره مبنی محل قریب
مجرور علی ایله محل بعید منصوب مفعول به غیر صریحدر
فعل مذکورك راجع بیت سابقده کی محمده (هو ضمیر بارز
مرفوع منفصل لفظا ضم اوزره مبنی یاخود فتح اوزره مبنی
محلا مرفوع مبتدأ محمده راجع (خیر خار یخیردن یعنی ضرب
باینك اجوف یائیسدن اسم تفضیلدر پك خیرلو اولان آدمه
دینور لفظا مرفوع خبریدر مبتدانك مبتدأ مع خبره جمله سی
جملهٔ اسمیه اعرابدن محلی یوق ابتدائیه (انام زمان
وزننده جمیع مخلوقه دینور علی قول انس وجن ویاخود

ایلمکدن عبارتدر فارسیده فرهنك دینور یقال به ادب
ای ظرافة وحسن و تناول واعرابه لفظا مجرور با ایله محلی
منصوب مفعول به غیرصریحبدر متحلینك * نجم هدایتدر
انك هر بری * مذهب حق اوزره ایدر رهبری * بو بیتده
دخی برای براعت استهلال اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم
اهتدیتم حدیثنه تلمیح واشارت واردر (نجم فتح نون وسکون
جیم ایله یلدیزه دینور فارسیده اختر دیرلر (هدایت معلوم
(مذهب مسلك وزننده فتح باینك اسم مکاندر کیده جك
یوله دینور طریق ومسلك معناسنه یقال ذهب فلان مذهبا
حسنا ای طریقا ومسلکا بوعلاقه ایله معتقد اولان طریق
مجتهدینه اطلاق اولنور که اصلا مده اولان مجتهد لرك مقتدا
اتخاذ اولنان امامللریکه مسلك مختار لریدر شرعده حنفی
وشافعی کبی وعقائده ماتریدی واشعری کبی رضی الله
تعالی عنهم (حق آنفا شرح اولندی (رهبر منبر وزننده
قلاغوزه ودایله دینور * جمله سنك روحنه هر صبح وشام *
* واصل اوله حضرت حقدن سلام * روح حور وزننده
مایهٔ حیاة الانفس یعنی مادهٔ حیاة اولان ودیعهٔ الهیه به
دینورکه جان تعبیر اولنور وحکما اکا نفس اطلاق ایدرلر
وروح لفظی مذکردر نفس اعتباریله مؤنث اولور وتعریفائده
جسم لطیف منبعه تجویف القلب الجسمانی و ینتشر
بواسطة العروق الضوارب الی سائر اجزاء البدن تعریفیله
معروفدر هر بر وزننده فارسیده ادات سور در عربیده کل
کبی (صبح صلح وزننده فجر وقتنه دینورکه طلك بری آغاروب

عاطفه دن مطلق جمع ایچون یعنی من غیر ملاحظة الترتیب
والتراخی والمهلة اوده یا ثبوته یاذاته یاصفاته جمع ایدر
اعرابدن محلی اولیان بر جمله یی جملهٔ اخری اوزرینه عطف
اولورسه ثبوته جمع ایدر مسند الیهلری تعدد ایدرسه صفاته
جمع ایدر اکر مسندلری تعدد ایدرسه ذاته جمع ایدر فا حفظ
(اصحاب افعال وزننده صاحبك جمعیدر واصحاب سلطان انبیا
علیه افضل التحیات حضرتلرینی کوروب رؤیتی عالمده مؤمن
اولوب وایمانده ثابت اوله ولو بر لحظه اولورسه ده اعرابی
لفظا مجرور معطوف آل اوزرینه عطف العام علی الخاص در
(یوم یقوم الروح والملائکة) کبی اکر آلی تعمیم ایدرسك عطف
الخاص علی العام اولور (تنزل الملائکة والروح) آیت
کریمه سنده اولدیغی کبی (هو ضمیر بارز مجرور متصل لفظا
کسرا اوزره مبنی محلا مجرور مضاف الیهیدر اصحابك راجع محمده
(المتحلین زینت و بزك معناسنه اولان تحلی یتحلی یعنی علم بابنك
ناقص یائیسی تفعلندن اسم فاعل جمع مذکر سالمدر اصلی
متحلیون ایدی یا اوزره ضمه ثقیل یائك ضمه سندن اول لامك
حرکه سنی ثقیل کوروب حذف ایتدك اجتماع ساکنین اولدی
حرف علت یاسندن جمع واوندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون
حرف علت یاسنی حذف ایتدك متحاون اولدی جمع مذکر
سالمك حالت رفعی واو ایله حالت نصبی حالت جری یا ایله
لفظا مجرور صفت واقع اولدی آل واصحابدن (بادابه باحرف جر
متعلق متحلینه (آداب داماد وزننده ادبك جمعیدر ادب ظرافت
واو صلواق که ناسله قولا وفعلا لطف معامله وحسن مناوله

مضاعفنك افعالندن اسم فاعلدر شروعی مهم وعزمی لازم
اولان امورده مستعملدر وبواکثریا امریله مستعملدر رتکم
انشا اردہ شایعدر (حفظ علم وزننده مصدردرصاقلمق واز برایلمك
معناسنه در (تسهیل سهل دن یعنی حسن یابنمك تفعیلندن
مصدردر قولای وقولایلق معناسنه در (اهل معلومدر که
دیباجه ده شرح اولندی (یقین پرنسنه یی شك وشبهه سز
اعتقاد صحیحله بیلمه دینور که علمك صفاتندندر فی الاصل
مصدردر یاخود اسم فاعل مبالغه وصف اطلاق اولنمشدر
اهل یقین دن مراد اهل علم وصاحب همز معناسنه در * نظمله
برنیجه لغت یازدیلر * سلك معانیده درر دیزدیلر * سلك
کسر سین مهمله وسکون لامله ایپلکه دینور خیط معناسنه
(معانی معنانك جمعیدر معنادہ مایقصد به الشیء معناسنه در
(درر ضم دال مهمله ایله درك جمعیدر اینجولر معناسنه درر
درہ نك جمع جنسیدر * قنق صبی کیم اوقیوب حفظ ایده * عائد
اولور اکا نیجه فائده * صبی غنی وزننده چوجق درت یاشندن
بلوغه قریب اولنجیه دك صبی اطلاق اولنور (عائد عوددن
اسم فاعلدر واصل معناسنه (فائده زائده وزننده پر آدمك
علمدن یاخود مالدن استفاده یعنی کسب وتحصیل ایلدیکی
نسنه یه دینور جمعی فوائد کلور * ضبط لغاتله
اولور بهره دار * وزنله نظم ایچره بولور اقتدار * ضبط ربط
وزننده پرنسنه یی حزم و بصیرت وحسن تدبیر ایله حفظ ایلمك
معناسنه در یقال ضبط الشیء من الباب الاول اذا حفظه بالحزم
(بهره دار قهرمان وزننده بهره ایله داردن مرکبدر که

شفق سوکدیکی وقتدن عبارتدر که مراد فجر صادقدر
فی الاصل طاك یری آغارمسیله حاصل اولان آیدنلقدن عبارت
اولوب اتساعا اول وقته اطلاق اولنمشدر (شام بام وزننده
ومقابلیدر که اخشام وقتنه دینور عربیده مغرب دیرلر
(واصل وارد وزننده وصل دن یعنی ضرب بابندن مثال
واوبدن اسم فاعلدر اولاشیجی وایرشیجی معناسنه در (حضرت
فی الاصل عربیدر قرب ونزدیك معناسنه بعدالنقل فارسیده
ترکیده ذات بزرکوار و نفس شرافتشعار معناسنده حقیقت
عرفیه اولمشدر نتکم حضرت الله جل شانه وحضرت محمد
صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکمز کبی وقس علی هذا وقتاکه
ناظم مرحوم حضرتلری فریضهٔ ذمت اولان ماوجب
علیه دن فارغ اولدیسه منظومه نك سبب نظمنه شروع
ایلدی فلله دره * سبب نظم کتاب) نام خدا چونکه سوزه
ویردی تاب * دکله بندر باعث نظم کتاب * تاب ناب وزننده
طاقت و قدرت وتوان معناسنه در (باعث سبب وبادی
معناسنه در (نظم نجم وزننده معلوم (کتاب انفاشرح اولندی
*علم لغات امر مهم اولغین * حفظنی تسهیل ایچون اهل یقین *
(علم باب رابعدن مصدر در بیلمك معناسنه اصطلاحده
الاعتقاد الجازم المطابق للواقع وعندالحکما هوحصول
صورة الشیء فی العقل تعریفلریله معرف اولان شیدر (لغت
دیباجه ده بیان اولندی (امر ایش معناسنه مستعملدر جمعی
امور کلور که حدث معناسنه ونهی مقابلی اولان امرك جمعی
اوامر کلور (مهم هم یهم دن یعنی نصر ینصر بابندن

دیار وزننده صغیرك جمعیدر کوچك شیئه دینور انسان وغیری
اولسون * حفظه خللدر بودخی واقعا * ترجمه لفظ اوزره
مقدم اولا * خلل فتحتینله برنسنه ده یاخود برخصوصده
اولان وهن وضعف حالتنه دینور که مضبوط ومستحکم اولماز
یقال فی امره خلل ای وهن (واقع رافع وزننده ضرب بابنك
مثال واو یسندن اسم فاعلدر یقال شئ واقع ای حاصل
(ترجمه معلوم (لفظ لغتده برنسنه یی آنمق که رمی معناسنه در
نتکم اکلت التمرة ولفظت النواة قوللرنده اولدیغی کبی وبو باب
ثانیدن ورابعدن مصدردر وسوزسویلمك معناسنه مستعملدر
کویاکه سوزی اغزدن آتاراولمق هوما یتلفظ به الانسان
حقیقة کان اوحکما مهملا کان اوموضوعا مفردا کان او مرکبا
تعریفیله معرفدر و بعض علماء هوصوت من شانه ان یخرج
من الفم معتمدا علی المخرج تعریفیله تعریف ایلدیلر (مقدم
قدمنك تفعیلندن اسم مفعولدر تقدیم اولنمش معناسنه در
*یاخود آرا یرده اوله فاصله *وزن ایچون ایراد اولنان لفظله *
فاصله فائده وزننده ایکی نسنه نك بینی آیران شیئه دینور جمعی
فواصل کلور مثلا ایکی آیتك ارا یرینی آیران نقطهٔ حمرا کبی
وفاصله اصطلاح عروضیونده ایکی قسمدر بری فاصلهٔ
صغریدر که اوج متحرك بعدها ساکندن عبارتدر که ضربت کبی
وبری فاصلهٔ کبری در که درت متحرك بعدها ساکندن عبارتدر
(ایراد وردنك افعالندن مصدردر معناسی معلومدر * کرچه
سلاسته کلور بی نظیر * لکن اولور ضبط لغته عسیر *
سلاست سلامت وزننده ملایمت وسهولت وآسانلق معناسنه در

وصف ترکیب تعبیر اولنور بهره نصیب وحصه و پای وقسمت
معنالرینه در دار دار یدندن فعل امر مخاطبدر طوت معناسنه
بحسب الترکیب نصیبلو معناسنه اولمش اولور (وزن طارتمق
و برنسنه یی طارتیجق معناسنه ده کلور (اقتدار قدرتدن
یعنی نصر وضرب وعلم بابلرینك افتعالندن مصدر در
برنسنه یه صاحب قدرت وقوت اولمق معناسنه در که لسانمزده
کوجی یتمك ایله تعبیر اولنور * لکن آنك اکثر ینك معنیسی *
اولمغله ترجمهٔ فارسی * لکن فتح ومدلام وکسر کاف وتخفیف
نون ایله لکن دن مخففدر که حروف مشبهه بالفعل اقسامندن
استدراك معناسنی متضمندر یعنی مابعدینه برحکم اثبات ایدر که
ماقبلنه مخالف اولور (اکثر اکرم وزننده اقلك مقابلیدر که
چوق معناسنه در و بو باب خامسدن اسم تفضیلدر (ترجمه
دحرجه وزننده برکلامی لسان آخر ایله تفسیر ایلمکه دیرلر
(فارسی پارسی وزننده ومعربیدر که شیراز ولاینه دینور یاء
نسبت ایچوندر که مملکت فارسیه نك لغتیله یاخود لغاتیله
دیمکدر یعنی اکا منسوب اولان الفاظ ایله دیمکدر * فهم
ایده من آنی بواهل دیار * اوله خصوصا اوقیانلرصفار * فهم
وهم وزننده ادراك ایتمك معناسنه در که فارسیده
شناختن مرادفیدر (دیار خیار وزننده دارك جمعیدر دارده
بناء وعرصه یی جامع محله دینور یعنی برقاج خانه یی وحواوی
دائرا مادارجامع اولان دائره یه دیرلر که لسانمزده قوناق وسرای
تعبیر اولنور واول خانه لره بیت دینور جمع اولنجه مملکت معناسنه
استعمال ایلدیلر (خصوص باخصوص معناسنه در (صفار

الى البعض بالتقدم والتأخر * لفظى مقدم عقبنجه همان *
ترجمه سى بولدى اكا اقتران * اقتران افتعالدن مصدر در
مقارن معناسنه * لفظله معناسى ايدوب ازدواج * قالمدى
سرخ رقعه احتياج * ازدواج زوجك افتعالدن مصدردر كه
اش ايتمك معناسنه در اعلالى هر بار افتعالك ثلاثيسنك فاء
الفعلنده حروف مهموسه دن دال ذال زاء واقع اولسه
قاعده در كه افتعالنك تاسنى داله قلب ايدرلر (سرخ شوخ
وزننده الواندن قرمزى يه دينور (رقم معلومدر كه علم حسابده
استعمال ايدرلر (احتياج حوجدن يعنى نصر بابندن اجوف
واويندن افتعالدن مصدر كه معناسى معلوم * تا كه اوله فهمى
وحفظى يسير * حجمى صغيراوله لغاتى كثير * يسيراسير وزننده
يسردن يعنى ضرب بابندن مثال يائيسندن صفتدر قولاى
وآسان شيئه دينور (حجم نجم وزننده برنسنه نك ال سورب
يوقلنه جق يومريجه جثه ومقدارينه دينور كه جليم تعبير
اولنور جمعى حجوم كلور (صغير خبير وزننده كوچك
معناسنه در كه كبيرك مقابليدر (كثير قليل وزننده وه مقابليدر
* ابن فرشته لغتى كبى كنج * اولدى وقرأن لغتن ابتدى درج *
ابن فرشته برناظم سلفك وشاعرك كنيه سيدر عربى لغتى اوزره
منظومه سى اولديغى جمله يه روشندر ومنظومه سنك جمله
ايياتندن (خبز اتمك قبل اوپمك زرع اكمك قول غلام (خلق
يراتمق خرق يرتمق اولوكشيدر همام (كنج كنز وزننده
ومرادفيدر كه خزينه ودفينه معناسنه در وكنز كنجدن مصدر
(قرأن فرقان وزننده ومرادفيدر وشعر يفاعله هوالمنزل على

(بی نظیر بی فارسیده اداة سلبدر نظیرامیر وزننده مثل مانند
معناسنه در بحسب التر کیب مثالسز ونظیرسز معناسنه
اولمش اولور (لکن وضبط ولغت بشرح وبیان اولندی
(عسیر بصبر و زننده باب خامسدن صفتدر کوچ ودشوار
اولان شیئه دینور * ایمدی بو منظومی بو عبد ضعیف * لطف
الهی ایله یازدم لطیف * عبد مطلقا انسانه اطلاق اولنور
کرك حر وکرك بنده اولسون قاموس شارحنك بیانته کوره
مربوب اولدیغنه مبنی در وعبددن مراد ناظم مرحومك
کندیلر یدر که اسم شریفلری محمد وکنیه سی ابوا لفضل
محمد بن احمد الرومی اولدیغی بعض منظومه لرده مرسومدر
وبو فی الاصل بوسنه ویدر (ضعیف عریف وزننده باب
خامسدن صفتدر زبون وبی مجاله دینور (لطف رفق ونوازش
وملایمت اوزره معامله ایلمك معناسنه در (اله کسر همزه ایله
صفات الهیه دن بر اسمدر که مستحق وسزا وار عبادات
معناسنه در (لطیف ظریف وزننده لطفدن یعنی باب اولدن
صفتدر ملایم ونازك معناسنه در * نظمی خصوصنده ایدوب
اهتمام * احسن ترتیبله و یردم نظام * اهتمام اقتحام وزننده
برایشه قیام واقدام ودقت ایلمك معناسنه در (احسن حسندن
اسم تفضیلدر کوچك معناسنه در (ترتیب رتو یدن یعنی
نصر بابنك تفعیلندن مصدردر لغتده برنسنه یی بر یرده ثابت
و پایدار ایلمك معناسنه در اصطلاحده هر نسنه یی براو بر ینه
اثبات ایلمکدن عبارتدر وتعریفاتده جعل الاشیاء الکثیرة
بحیث یطلق علیه اسم الواحد و یکون لبعض اجزائه نسبة

سبحة صبیانك ناظمی

الی

ایلدیکی نسنه‌ایله تعریف ایلدیلر عقل و علم و مال و عدل
واحسان کبی (شاید باید وزننده شاید ندن مضارعدر
ولایق معناسنه در (یاد باد وزننده آکق وخاطرده طوتمق
معناسنه در (سبحهٔ صبیان سبحه خفیه وزننده حالا تسبیح تعبیر
ایلدیکمز دیزی پونجقلره دینور که مجموعنده علم اولمشدر
مدار تسبیح اولدیغی باعث تسمیه در ودعا معناسنده کلور
صبیان تبیان وزننده صبینك جمعیدر بحسب الترکیب
بومنظومه یه تسمیه ایلدیلر که چوجقلرك تسبیحی دیمك اولور
و بو فی الاصل محمود یه ایله تسمیه اولندیغی بعض منظومه ده
مرسومدر لکن فی زماننا سبحهٔ صبیان ایله مشتهره در

* نظم سلبس اوزره بوروشن کلام * عون خدا ایله چون
اولدی تمام * عون اون وزننده یاردم ومدد معناسنه در (سلبس
سلاستدن صفتدر که شرح اولندی و بو بیت دیباجه نك
ختامنه تلمیح اولدیغی واضح وآشکاردر * کلدی بو مرأت
دله منجلی * تا اکا تاریخ اولسه نظم جلی * مرأت کسره میم ایله
آینه یه دینور قاموس شارحی دیر که اصلی مرایه ایدی متفعله
وزننده اسم آلت واسم مکان دخی اولور جمعی مرائی کلور
جواری وغواشی کبی و بورأی ماده سندن مأخوذ در (منجلی
جلیدن یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسی انفعالندن اسم فاعلدر
ظاهر وروشن وعیان معناسنه در (نظم جلی یولفظلر ابجد
حسابیله منظومهٔ شریفهٔ مرغوبه نك ختامنه تاریخدر که
مجموعی بیك اوتوز اوچدر وقتا که ناظم مرحوم سبب تألیفدن
فارغ اولدیسه منظومه نك شریف ومرغوب وعند الله

الرسول المكتوب فى المصاحف المنقول عنه نقلا متواترا بلاشبهة
وعند الصوفية هو العلم الذاتى الاجمالى الجامع للحقايق كلها
تعريفيله معرف اولان شيدر (درج فرج وزننده برنسنه بى
طى ايدوب بريره ادخال ايتمك معناسنه در * بريجه بحر اوزره
اچوب پر و بال * قطعه لرى اولدى سفينه مثال * بحر فخر
وزننده دكزه ديرلر فارسيده دريا ديرلر واصطلاح عروضيه ده
شعرك وزنى اولان لفظلره ديرلر كه علم عروضده بيان اولنان
اصولى اون طقوز در وشعره بحر ديرلر كه شعب وفروعلرى
چوق اولديغى ايچوندر وبو مناسبتله دريايه وبحر شعره ايكيسنه
بيله دلالت وتلميح واردر (پرفر وزننده بال حال وزننده ايكيسيده
فارسيده قناده ديرلر كه عربيده جناح معناسنه (قطعه خرقه
وزننده عربيده وتركيده بر بلوكه وبر پاره يه ديرلر جمع قطع
كسر قاف وفتح طاء مهمله ايله واصطلاح عروضيه ده
برنظمه ديرلر كه مطالعى اولميه وبعضيسنك عندنده ايكى
بيتدن طقوز بيته قدردر (سفينه دفينه وزننده كمى به دينور
فارسيده كشتى ديرلر جمعى سفن وسفاين كلور * قطعه تمامنده
دخى آشكار * هم لقب بحرى وهم وزنى وار * لقب فتحتينله
برآدمك اسم اصليسندن غيرى مسمى اولديغى اسمدر كرك
مدحى وكرك ذمى مشعر اولسون نتكم ماسمى به الانسان بعد
اسمه العلم من لفظ يدل على المدح اوالذم لمعنى فيه عبارتيله
معروفدر * خير ايله شايد سببى ياد اولمه * سجعه صبيان اكا هم
آد اولمه * خير سير وزننده معروفدر كه شر مقابليدر جمعى
خيور كلور و بعضيلرى مطلقا خيرى خلقك ميل ورغبت ومحبت

ايلديكى

اکثر یسی مکشوف و بعضہسی موقوفدر طی دیو لغتده دورمکه
دیرلر اصطلاحلرنده دور دنجی ساکنی حذف ایتمکه دیرلر مثلا
مستفعلندن فا و مفعولاتدن واو حذف اولوب مستفعلن
مستعلن و مفعولات مفعلات قالوب مستعلنی مفتعلن
ومفعلاتی فاعلاتیه نقل ایدرلر طی علتیدهبو نلره مخبون وصدر
وفاعلاتیه تکرار کشف کلمکله فاعلن باقی قالدی و کشف لغتده
آچق ایلمکه دیرلر اصطلاحلرنده مفعولاتنلك تاسنی حذف
ایتمکه دیرلر مثال مذکورده اولدیغی کبی (البحر الرجز المرفل)
یعنی بوشطر بیت بحر رجز مربع که جمله اجزاسی مرفلدر
چونکه ترفیل لغتده دامنی اوزاتمغه دیرلر اصطلاحده مستفعلن
یاخود متفاعلن و یا فاعلنلك آخرینه برسبب خفیف زیاده
ایتمکه دیرلر مثلا فاعلن فاعلاتن ومتفاعلن متفاعلاتن
ومستفعلن مستفعلاتن اولوب مرفل دیو تسمیه اولنور
الله نکری براسمی رحمان الله اسماء حسنادندر اسم للذات
الواجب الوجود المستجمع لجمیع صفات الکمال التی من جملتها
الکرم والجود فارسیده خدا دیرلر (رحمان عطشان وزننده
رحم دن یعنی علم یابندن صفت مشبهه در که رقت وشفقت
معنالرینك غایتی اولان احسان وانعام معناسنه در زیرا
الله تعالی رقت قلبدن منزه ومبرادر واسماء حسنادندر که
انچق باری تعالی به مخصوص براسم شریفدر مخلوقه اطلاقی
جائز دکلدر *قدوس آری برنعتی سبحان *قدوس سبوح
وزننده شائبهٔ نقایصدن پاك ومنزه اولان حق جل وعلا
حضرتلرینك اسماء حسناسندندر عیوب ونقایصدن پاك

مقبول واوقیانلر کسب فیض و معرفت ایلسونلر ایچون
حق جل وعلا حضرتلرینك درکاه بارکاهنه تضرع ونیازایله
مناجاته شروع ایلر فللّه دره *ای کرمی شامل واحسانی بول*
لطفکله ایله دعامی قبول* کرم شرح اولندی (شامل عامل
وزننده شمولدن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر احاطه معناسنه
یاخود شمولدندر که باب اولدن اولور (دعا رغبت الی الله تعالی
معناسنه درکه نیاز وابتهال ایله حق تعالی درکاهندن خیر ورحمت
رجاسندن عبارتدر* قیل بوکاپی سبب معرفت *بن قولکله
واسطهٔ مغفرت* سبب مدد وزننده برنسنه یه توصل ایلمکه
وسیله وآلت اولان شیئه اطلاق اولنور واصطلاح عروضیده ده
ایکی قسمدر بری سبب خفیفدر که برمتحرك ایله برساکندن
عبارتدر وبری ثقیلدر که ایکی متحرك ایله برساکندن عبارتدر
(معرفت معدلت وزننده باب ثانیدن مصدردر محمدت کبی
بیلمك که علم معناسنه در (واسطه واسعه وزننده بونده سبب
معناسنه در (مغفرت معرفت وزننده مصدر در باری تعالی
عبادك جرم وگناهلرینی ستر وعفو ایلمك معناسنه درکه یارلغمق
تعبیر اولنور * گچمکه بکا خیرایله ایده دعا*آخری وعاقبتی
خیراوله *الفاظ معلومه در* اهل نظردن دخی بودرجا*
ایلیه اصلاح کوریجك خطا* بودخی معلومدر*مفتعلن
مفتعلن فاعلن* زورق وزننده بو بحره ضالن* معلوم اوله که
دیباجه وسبب تألیف ومناجات جمله سی بحرمنسرحدندر
وبحر منسرح فی الاصل مستفعلن مستفعلن مفعولات در
ایکی دفعه لکن جمیع اجزاسنه طی وعروض وضربنك

اکثر پسی

عصم دن یعنی ضرب بابندن اسم فاعلدر حفظ وصیانت
ایدیجی معناسنه در (حافظ فاعل وزننده یعنی عالم بابندن اسم
فاعلدر مثقال ذرهٔ ارض وسماده اولان اشیادن برنسنه حفظ ندن
بعید وغائب اولمیان حضرت حقك اسماء حسناسندندر تعالی
شانه فارسیده نکهبان دیرلر بونده تفسیر در * انشا یراتمق
ایمان اینا تمق * انشا کسر همزه ایله فتح وحسن بابلرینك
افعالندن مصدر در یراتمق که خلق معناسنه در یقال
انشأه الله ای خلقه همزه سی اکتفاء حذف اولنمشدر که آنفا
بیان اولندی (ایمان کسر همزه ایله امن یأمن دن یعنی علم بابنك
مهموز الفاسنك افعالندن مصدردر لغته تصدیق بالقلب
وشرعده هو الاعتقاد بالقلب والاقرار باللسان تعریفیله
معرفدر * جنندر اوچنجی فردوس بستان * جنت فتح جیم
وتشدید نون مفتوحه ایله معلومدر که اغتده خرما وسائر
اشجاری مشتمل اولان باغچه یه دینور وجه تسمیه سی اشجار
ظلالیله ارضی ستر ایلدیکیچوندر جمعی جنات در کتاب وزننده
نظم الجواهر (بیت) تماشا ایلرز دیدار بنی اللهك اوچقده *
لقاء الرب مولینازی فی الجنة المأوی (فردوس کسر فا وسکون
راء مهمله ایله شول بستانه و باغچه یه دینور که بستانلرده ثابت
اولان اشجار وسبزوانك مجموعنی جامع اولوب واندن اورزم
اصمه لری دخی اوله بو خصوصده جنت وفردوس میانده عموم
وخصوص مطلق واردر هرفردوس جنت اولور وهرجنت
فردوس اولماز * شمس وذکا کون بدر وقرآی * شمس امس
وزننده کونشه دینور که جمله یه روشندر وبو مؤنث سماعیدندر

ومبرا یا مبارك معناسنی مفید صیغهٔ مبالغه در فعول وزننده
معلوم اوله که کلام عربیده وزن مزبورده اولان کلماتك مجموعی
فانك فتحیله در الاقدوس وسبوح وزروح وفروج کلمه لری
ضمیله در و بعضا مفتوح اولورلر (سبحان غفران وزننده
وغفران کبی مصدردر معرفه اولمغله غیرمنوندر زیرا تسبیحك
علمیدر مصدریت اوزره منصوبدر کویا که ابرئ من السوء
برأة سبکنده درکه حق تعالی یی بالتأکید والمبالغه صفات
نقایصدن وشان الوهیته منافی اضافتدن کمالیله تنزیه وتقدیس
وبو یلجه اعتقاد واقرارایدرم دیمکدر وعربلر برنسنه دن
تعجب مقامنده سبحان من کذا دیرلر عجباله معناسنه اکرمقام
استحسان ایسه بونك خالقنی بوخلق بدیع ایچون مخصوص
تسبیح ایدرم دیمك اولور اکرمقام استهجان ایسه بوندن
حضرت باری یی تنزیه ایدرم دیمك اولور یاخود تهکما تسبیح
اکا مسند اولور *باری وفاطر یرادیجیدر * باری بادی وزننده
برء یبرءدن یعنی ضرب بابندن اسم فاعلدر خالق معناسنه و باری
یا ایله وهمزه ایله استنساخ اولنور زمخشری و توبوا الی بارئکم
آیت کریمه سنك تفسیرنده دیمشدرکه باری اسماء صفات
الهیدندر جنس مخلوقی تفاوتدن بری اوله رق خلق ایدن
خلاق بیچونك اسم شریفیدر (فاطر قادر وزننده فطردن
یعنی ضرب ونصر بابلرندن اسم فاعلدر باری معناسنه
* واقی وعاصم حافظ نکهبان* واقی باقی وزننده وقی یقی دن
یعنی ضرب وعلم بابلرینك لفیف مفروقندن اسم فاعلدر
صاقنوب وصیانت ایدیجی معناسنه در (عاصم عالم وزننده

قاضی بیضاوی بیان بیوردقلری کبی وهمزه ایله ده استعمال
اولنور درخشان فارسیدرکه بونده تفسیر واقع اولمشدر
*لجی دریك صوهم لجه دریا*لجی ضم لام وتشدید جیم ایله
بحرك ونهرك معظمنه یعنی انکین یرینه دینور (لجه ضم لام
وتشدید جیم آخرنده ها ایله بودخی بحر ونهرك انکین یرینه
دینورکه دریا وغیری به اطلاق اولنور * نار وجحیم اود هم
جمعی نیران * نار عار وزننده معروفدرکه آتشه دینور
وبومؤنثدر وبعضا مذکر اولور جمعی نیران کلور که ناظم
ذکر ایلدی (جحیم فعیل وزننده صفتدرعلوی بغایت شدید
اولان آتشه دینور وبری برینك اوزرنده قات قات بنان آتشه
دینور وچقور یرده بنان عظیم آتشه دینور وبك اسی یره دینور
*سربال کوملك مکیال اوچلك * سربال قرطاس وزننده
کوملك قیص معناسنه وزرهه دخی دینور یاخود مطلق
ملبوس اولان لباسه دینور جمعی سرابیل کلور
قال الله تعالی استعیذ بالله سرابیل تقیکم الحر الایه (مکیال
محراب وزننده کال یکیل دن یعنی ضرب بابندن اسم
آلتدر اوچلکه دینور * قرطاس کاغد قسطاس میزان *
قرطاس قسطاس وزننده کاغده دیرلرکه اوزرینه
یازو یازارلر قسطاس قرطاس وزننده میزان وترازویه
دینور قافك ضمی وکسری جائزدر * عائل کدادر
سائل دلنجی * عائل مائل وزننده عولدن یعنی ضرب
بابندن اسم فاعلدر فقیر معناسنه درکه فارسیده کدا دیرلر
(سائل عائل وزننده سألدن یعنی فتح بابنك مهموزالعینندن

جمعی شموس کلور کویا که هرجزئی برشمس یاخود بهرکون
طالع اولانی برشمس اعتبار اولنور وهی کوکب مضیٔ نهاری
تعریفیله معرفه‌در (ذکاذال معجمه ایله کونشك اسماسندندر
و بو معرفه ولاینصرفدر حرف تعریف داخل اولماز یقال
طلعت ذکاء ای الشمس معلوم اوله که شاعران ومنشأن اکتفاء
همزه‌یی حذف ایدرلر (بدر باء موحده نك فتحی وسکون دال ایله
عقل وزننده نورایله ممتلی اولمش آیه دینور که اون درت کیجه‌لك
آیدر وآیه بدر تسمیه سی شمسه طلوع جهتیله مبادرتندن
ناشیدر یاخود امتلاء جهتیله بدره یه تشبیه اولنمشدر علی
کلا التقدیرین فی الاصل مصدر در فاعل معناسنه (قرفتحتینله
آیه دینور ماه معناسنه اوچنجی کیجه‌دن محاقه قدر اطلاق
اولنور اوچنجه قدر هلال دینور وجه تسمیه نهایت بیاض
اولدیغندن اوتری* کوکب ستاره دری در رخشان* کوکب
مرکب وزننده وکوکبه هاایله یعنی تذکیری وتأنیثی مساویدر
آخرینه ها تأکید ایچون کلور یلدزه دینور نجم کبی بیاض
و بیاضه وعجوز وعجوزه کبی کوکب وکوکبه دخی دیرلر فارسیده
ستاره واختر دیرلر (دری اصل قاعده سکین وزننده اولمقدر که
زیاده سیله تابان ورخشان اولان یلدزه دینور زهره ومشتری
کبی واشو دری کلمه سنده دالك ضمیله ده جائزدر لکن
نوادردندر زیرا کلام عربده ضم وتشدیدایله فعیل وزننده
دری ومریق کلمه لرندن غیری بوقدر و یاء نسبتله دره
یعنی انجوبه منسوب دیمکدر مثل نوره کمشکوة فیها مصباح
المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری آیت کریمه سنده

مبتدا نك *مستفعلا تن بحر رجز در * بحر رجز بوقطعه نك
اولديغی بحردر و بو بحره رجز تسميه سی حروفی آز واجزاسی
متقارب اولديغيچو ندر * بيلك كركدر نظميله اوزان * نظم
نونك فتحيله باب ثانيدن مصدردر اينجو يی ايپلكه ديرمك
معناسنه در ومنظوم معنا سنه ده كلور كه فعل بمعنی مفعولدر ذكر
شرط وارادة المشروط ياخود ذكر متعلق وارادة المتعلق
مجاز مرسل طريقيله ياخود ذكر جزء وارادة الكل بوندە
اولد يغی كبی (اوزان اركان وزننده وزنك جمعيدر وزن
برنسنه يی طارتمه جق نسنه يه دينور وعروضيون افاعل وتفاعل
وزننی اعتبار ايلد يلركه انكله كلام منظوم وزن اولنديغندن
*البحر الهزج السالم * يعنی بوقطعه بحرهزج سالم مثمن
الاجزادندركه هر بيتی سكز كره مفاعيلن در هزج اسمدر
خوش آواز ايله ترنم وترانه لی شهق و بسته منوله سی سرود
وغنايه دينوكه سامعی طربناك ايدوب خاطرينی كول كبی كشاده
وخندان ايليه سالم اصطلاحلرنده اوتوز ازاحيفدن بری
عارض اولميه * رسول آلجی و پيغمبر * لواسنجاق علم بيراق *
(رسول قبول وزننده لغتده الجی يه ديرلر اصطلاحده انسان
بعثه الله الی الخلق لتبليغ ما اوحاه اليه مع الكتاب الجديد
تعريفيله معرفدر فارسيده پيغمبر ديرلر (لوا كسر لام ايله
لقا وزننده سنجاق معناسنه در و لوا دخی لغتدر جمعی الويه
كلور شيخ سعدی (بيت) لقدسعد الدنيا به دام سعده * وايده
المولی بالويةالنصر) وجمع الجمع الويات كلور ولواء سر عسكره
مخصوص اولان بيراقدر فارسيده رايه ديرلر ورايه عربيده

اسم فاعلدر دیمجی معناسنه ومنه قوله تعالی واما السائل
فلا تنهر آیت کریمه سنده اولدیغی کبی * راجل پیاده
عاجل شتابان * راجل عاجل وزنده رجل یرجل دن یعنی
علم بابندن اسم فاعلدر پیاده دینور که فارسیده
پیاده دینور جمعی رجال کلور قائم وقیام کبی (عاجل راجل
وزنده عجله یعجل دن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر ایوه کن
یعنی عجله ایدیجی معناسنه در فارسیده شتابان دیرلر که بونده
تفسیر در * صعب وعسیرك معنیسی کوجدر * صعب فتح
صاد وسکون عینله کوج وچتك شیئه دینور عسیر معناسنه که
قولای وآسان مقابلیدر و بوصفت مشبهه در (عسیر حسیر
وزنده حسن بابندن صفت مشبهه دصعب معناسنه فارسیده
دشوار دیرلر * سهل و یسیرك مفهومی آسان * سهل اهل
وزنده حسن بابندن صفتدر قولای شیئه دینور فارسیده آسان
دیرلر (یسیر بشیر وزنده سهل معناسنه در و بو بیتده صنعت
بدیعدن تضاد صنعتی وار در فلله دره * ذنبی کثیر چوقدر
کناهم * ذنبی کثیر ذنب فتح ذال معجمه ایله کناه اثم معناسنه
اعرابی تقدیرا مرفوع عامل معنوی ایله مبتدأ یاء متکلمه
مضاف الیهیدر ذنبك (کثیر کبیر وزنده بودخی حسن بابندن
صفت مشبهه در چوق معناسنه بحسب الترکیب کناهم چوق
دیمك اولور * قلبی شتیت کوکلم پریشان * قلبی شتیت کوکل که
فؤاد معناسنه واعرابی تقدیرا مرفوع مبتدأ یاء متکلمه مضاف
الیهیدر قلبك شتیت ضرب بابنك مضاعفندن صفت مشبهه در
طاغینق که متفرق معناسنه واعرابه لفظا مرفوع خبریدر

مبتدا

سینك ضمیله وفتحی دخی جائز در ودالك فتحیله مهمل یعنی
کندو قولاینه قومق معناسنه در (سری فتح سین مهمله ایله
جری وزننده خرمالغه جاری اولان کوچك ایرمغه دینور
جمعی اسریه وسریان کلور (ثری ورا وزننده نمناك اولان
طوپراغه دینور جمعی ثریان کلور * منکس سر نکون ایدن
* مکب یوز اوسننه دوشن * منکس محدث وزننده نکس
ینکس دن یعنی نصر بابنك تفعیلندن اسم فاعلدر باشنی
و بوینی یوقاری قالدره یوب اشاغی ایدیجی آدمه دینور فارسیده
سرنکون ایله تعبیر ایدرلر (مکب کب یکب دن یعنی نصر
بابنك افعالندن اسم فاعلدر یوزی اوسننه دوشن آدمه دینور
* خفی کیزلی جلی روشن * سنی یوجه دنی الحق * خفی غنی
وزننده خفاء ماده سندن صفت مشبهه در کیزلی ونهان شیئه
دینور (جلی ولی وزننده صفت مشبهه در واضح وروشن
معناسنه (سنی جلی وزننده بودخی صفت مشبهه در یوجه که
رفیع معناسنه در (دنی سنی وزننده دنایدنادن یعنی فتح بابنك
مهموز اللامندن صفت مشبهه در خسیس واحق وذلیل اولان
آدمه دینور * هم استبرق قالك دیبا * وسندس اینجه دیبادر *
استبرق همزه نك کسری وسبنك سکونیله قالین دیبایه دینور
دیباج غلیظ معناسنه و بو استبروه معربیدر علی قول استبرق
التونله یعنی صرمه وقلابدانله معمول زر بفت دیبایه دینور
یاخود دیبای کبی صیق وتفه لی حریر قماشه دینور یاخود دلیم
دلیم اوزنلغنه دیلنمش قرمزی قماشدر که هردلیمی کریش
قطعه سی کبی اینجه اوله مصغر نده ابریق دینور (سندس

دخی مستعمل در رایت ورأیت ماده سندن مأخوذدر (علم قلم
وزننده بیراق معناسنه در وسنجاق معناسنده کلور که
میانه لرنده عموم وخصوص مطلق وار ونشان وعلامت
معناسنه ده کلور * دلیل وهادی رهبر * وراحلف اقتدا اویمق *
(دلیل ذلیل وزننده بمعنی فاعلدر که مرشده دیرلر وکندوسیله
ارشاد اولنه جق نسنه یه دینور که لسانمزده قولاغوز دینور
اصطلاحده هوالذی یلزم من العلم به العلم بشئ آخر کذا
فی تعریفات السید قدس سره (هادی هدی یهدی یعنی ضرب
بابنك ناقص یائیسندن اسم فاعلدر طوغری یول کوستریجی دلیل
ومرشد معناسنه فارسیده رهبر دیرلر (وراا کسه جانبنه دینور
معرفه اوله رق ظروفدندر ومنه قوله تعالی (وکان وراءهم ملك
یأخذ کل سفینة غصبا) واوك جانبه ده اطلاق اولنورکه
اضداددندر خلف دخی عربیدر شهرتنه بناء تفسیر قلندی
(اقتدا اکتفا وزننده قدو یقدو ویقدی یعنی نصر ونصرب
بابلرینك ناقص واویسی افتعالندن مصدر در برآدمه اویمق
معناسنه در * سوی طوغری سوی غیری * سوا اورته دخی
یکسان * سوی عصاوزننده اسمدر طوغری وقصد معناسنه در
(سوی کسرسین مهمله ایله غیر معناسنه در فن ارادتفصیله
فلیرجع الی کتب النحو (سوا سینك وواوك فتحی ومدیله
اسمدر اورته ووسط معناسنه وعدل وداد معناسنه ده کلور
وهرطرفی برابر دوز ومستوی شیئه دینور * ندانمدر سدی
مهمل * سری ایرمق ثری طوپراق * ندا عصاوزننده یاشلغه
دینور که بلل معناسنه لسانمزده نم ایله تعبیر اولنور (سدی

(ساعد عادل وزننده انسانك بيلكنه دينور كه دبرسكدن
كفه قدر اولان مقداردن عبارتدر تثنيه‌سى سعدان كلور
(يد يانك فتحيله قد وزننده اله دينور فارسيده دست ديرلر
وبونك اصلى يدى‌در كه ناقصدر وقوت وقدرت معناسنه ده
كلور (والسماء بنيناها بايد) اى بقوة آيت كريمه سنده
اولديغى كبى ومنه (يدالله فوق ايديهم) الآية (عقب كتف
وزننده اياغك اوچكه سنه دينور فارسيده پاشنه ديرلر جمعى
اعقاب كلور وكشينك ولدنه وولدى ولدنه اطلاق اولنور
(ظفر ظانك فتحى وضمتينله وكسر ظا ايله ده شاذ اوله رق
طرنقه دينور انسانك وسائر طرنق وپنجه صاحبى حيوانك
اولسون فارسيده ناخن دينور وظفرك جمعى اظفار واظافير
كلور * مفاعيلن مفاعيلن * بودر بحرى هزج سالم *
* تعلم اوكرن ابصر كور * تكلم سويله انظر باق * تعلم تكلم
وزننده علم يعلم بابنك تفعلندن فعل امر مخاطبدر اوكرن
معناسنه (ابصر اضرب وزننده بصر يبصردن يعنى ضرب
بابندن فعل امر مخاطبدر كور وبيل معناسنه در (تكلم تعلم
وزننده كلم يكلم يعنى ضرب بابنك تفعلندن فعل امر مخاطبدر
سويله معناسند ناظم مرحوم حضرتلرى بومصراعده حواس
خمسهٔ ظاهره نك اكثرينى جمع ايلدى فلله دره (انظر انصر
وزننده نظردن يعنى نصر بابندن فعل امر مخاطبدر باق معناسنه
(معلوم اوله كه نظر فى ايله استعمال اولنورايسه فكر معناسنه در
والى ايله وبنفسه اولورايسه رؤيت معناسنه در ولام ايله
اولورايسه رحمت وعلى ايله اولورايسه غضب وبين ايله

ضمنيله برنوع اينجه ونازك اطلسه دينور تكم شياب سندس
خضر واستبرق آيت كريمه سنده واقعدر * دقيق اوفق
رقيق اينجه * عريض انلوورق يپراق * دقيق رفيق وزننده
اونه دينور طحين معناسنه واينجه نسنه يه دينور كه نصر بابنك
مضاعفندن صفت مشبهه در (رقيق دقيق وزننده رق.
برق دن صفت مشبهه در اينجه نسنه يه دينور كه غليظ
مقابليدر ومملوكه دينور قول وجاريه كبي (عريض فعيل
وزننده عرض يعرض يعني حسن بابندن صفت مشبهه در
انلو نسنه يه دينور (ورق عرق وزننده كاغده و يپراغه دينور
* ندر خنصر كچي پرمق * بني بنصر بني وسطى * خنصر
كسر تينله كوچك پرمق اصابع صغرى معناسنه (بنصر
خنصر وزننده سرچه پرمغك يانندة كي پرمغه ديرلر كه اسامزده
آدسز پرمق تعبير اولنور (وسطى نصرى وزننده اورته پرمغه
ديرلر * شهادت پرمغى سبابه * ابهام اولدى باش پرمق *
سبابه كذابه وزننده شهادت پرمغه دينور حالت سبده آنكله
اشارت اولندىغيچون (ابهام اكرام وزننده باش پرمغه دينور
الك كرك اياغك اولسون وبومؤنثدر بعضامذكر اولور جمعى
اباهم كلور وبواعصاركي افعال وزننده كلنلر دندر *
اصابع جمله پرمقلر * انامل اوجلرى اولدى * اصابع انامل
وزننده اصبعك جمعيدر پارمقلر معناسنه در اصبع ده حركات
ثلاثه ايله وهرحركه سنده بانك دخى حركات ثلاثه سيله در
(انامل اصابع وزننده جميع پارمقلرك اوجلرى رأس اصابع
معناسنه * دخى ساعد بلك يدال * عقب اوجه ظفر طرناق *

غیر منصرفدر * عشا اخشام طعامیدر * غدا قوشلق
طعامی هم * عشا عصا وزننده اخشام ایله یاتسو پیننده ینن
طعامك اسمیدر (غدا عشا وزننده صبا حده ینن طعامك
اسمیدر فارسیده چاشته دیرلر * عشی کوندز صوکی اولدی *
مسا کیجه عشا یاتسو * عشی عینك فتحیله کوندز صوکی که
آخرنهارمعناسنه جمعی عشایان وعشیات کلور فارسیده شام
دیرلر (مسا سما وزننده اخشام که صباح مقابلیدر ناظم مرحوم
کیجه ایله تفسیر ایلدی اما یانمزده کی موجود بولنان لغتلرده
کیجه معناسنه بوقدر وانشالرده اخشام معناسنه مستعملدر
(عشا عینك کسریله یاتسو نمازینك یاخود اول زمانك
اسمیدر * فرات وعذب طتلو صو * اجاج وملح آجی صودر *
(فرات فانك ضمی ورانك مدیله بغایت طتلو صویه دینور
ونهر کوفه نك اسمیدر (عذب فتحتین مهمله وسکون ذال
معجمه ایله مطلقا طیب وخوشکوار اولان صویه دینور ومنه
الحدیث من عذب لسانه کثرا خوانه (اجاج همزه نك ضمیله
طعمنده آجیلقله وطوزلیلق اولان صویه دینور دکزصویی کبی
شورآب وتلخاب معناسنه لسانی یاقدیغیچون اطلاق اولنمشدر
(ملح کسر میمله طوزلی صویه دینور اجاج معناسنه در که عذب
وفرات مقابلیدر * سغب اچلق شبع طوقلق * دسم یاغ اولدی
سم آغو * سغب فتحتینله باب رابعدن مصدر در آچقمق
معناسنه (شبع کسر شین معجمه وفتح باایله باب رابعدن مصدردر
طویمقلق وطوقلق معناسنه در که سغب مقابلیدر شارح
قاموس دیرکه بومصادر طبایعدندر یعنی افعال جوارحدن

اولورایسه حکم معناسنه در فاحفظ * ایضا * یعنی بوقطعهٔ
شریفه قطعهٔ سابقه کبی بحر هزج سالمدندر * هدی طوغری
یوله کتمك * سدید ومستوی طوغری * هدی سدی وزننده
طوغری یوله کتمکه دینور رشاد معناسنه در (سدید فعیل
وزننده بمعنی فاعلدر طوغری معناسنه در که فارسیده راست
دیرلر (مستوی مکتنی وزننده سوی یسوی دن یعنی ضرب
بابنك لفیف مقرونك افتعالندن اسم فاعلدر طوغری یکه صواب
معناسنه * جئودیزاوسننه چوکمك * صدر دونمك قبل قارشو *
(جئوضمتینله باب ثانیدن مصدردر دیزاوسننه چوکمك معناسنه
(صدر فتحتینله رجوع معناسنه اولان صدر دن اسم در
دونش ودونمك حالتنه دینور (قبل کسر قاف و باء
موحده نك فتحیله قارشوده عیان وآشکاره اولان شیئه دینور
وطاقت معناسنه درکه بوندن قارشولق ایله تعبیر اولنور
* حقب سکسان یله دیرلر * شهور آیلر اموراینلر * حقب
ضمتینله سکسان یله دیرلر یاخود سکسان یلدن زیاده یه
دینور جمعی احقاب واحقب کلور (شهور ضمتینله شهرك
جمعیدر آیلر معناسنه فارسیده ماهلردیرلر (امور شهور وزننده
امرك جمعیدر ایشلر معناسنه که دیباجه ده ذکر اولندی
* سنا آیدن غسق ظلمت * سعیر آتش سقر طامو * سنا عصا
وزننده شمشکك آیدنلغنه و پارلمسنه دینور (غسق علق وزننده
کیجه نك ابتداقرانلغنه دینور (سعیر جحیم وزننده آتش نار
معناسنه در (سقر فتحتینله جهنم اسماسندندر اعاذنا الله تعالی
منها واشبو سقر کلمه سی معرفه درعلمیت ووزن فعل علتلریله

غیر

المحذوفدر یعنی هر بیتی ایکی کره مفا عیلن مفاعیلن فعولن در
حذف لغتده اتمغه دیرلر اصطلاحلرنده آخری سبب خفیف
اولان افا عل وتفاعلك سببنی حذف ایتمکه دیرلر سبب خفیفده
یرسا کن ایله برمتحرکدن عبارتدر کل کبی مثلا مفاعیلن دن
سبب خفیف او لان لن حذف اولنوب مفاعی قالوب فعولنه
نقل ایدرلر * اصیل اخشام ایکندی آره سیدر * اصیل امیر
وزننده اخشام ایله ایکندی ارالغنه دینور جمعی اصل کلور
ضمتینله واصال واصائل کلور * غلس ظلمت قبس او د
پاره سیدر * غلس فتحتینله جرس وزننده کیجه آخرنده اولان
قراکولغه دینورکه صباح قراکوانی اوله جقدر (قبس
غلس وزننده عظیم آتشدن اخذ اولنان شعله ومنه الآیة
نقتبس من نورکم یعنی پارلاق کوزینه دینور حافظ شیرازی
(بیت) لمع البرق من الطور وانست به فلعلی لك آت قبسی)
* دلوك الشمس کون طولنمسیدر * دلوك الشمس مضاف
ومضاف الیه ترکیبی کونشك باتمسنه دینور زیرا داوك سلوك
وزننده کونش باتمق علی قول صرارمق یاخود زواله وارمق
یاخود وسط سماءدن زائل اولمق معناسنه در یقال دلکت
الشمس دلوکا اذاغربت او اصفرت اومالت اوزالت عن کبد
السماء لف نشر مرکب طریقیله * غثور وتعس ایاق
طیانمسیدر * غثور ضمتینله باب اولدن مصدر در قایمق
وسرجمك معناسنه در فارسیده لغزش دیرلر (تعس فتح تاء
مثنات فوقانیه وسکون عینله اصل بومادده ایاق قایوب بوز
اوزرینه یقیلمق معناسنه درکه باب اولدن ورابعدن مصدردر

دکلدرانکیچون فتحتینله وارد اولدی (دسم فتحتینله چروش
یاغنه دینور فارسیده رغن دیرلر (سم سینك حرکات ثلاثه سی
وتشدید میم ایله آعودر زهر معناسنه فارسیده نیش دیرلر ومنه
(بیت) کم حسنت لذة للمرء قاتله) من حیث لم یدر ان السم فی
الدسم * ذئب قویرق فخذاو یلق * رکب قاسق ابط قولتق *
(ذئب فتحتینله قویروغه دینور جمعی اذناب کلور
فارسیده دنبه دیرلر وعربلر ضرب فلان بذنبه دیرلر اقام وثبت
معناسنه یعنی کتمکدن فارغ اولوب اقامت وارام ایلدی دیه جك
یردر (فخذ بفتح الفاء وکسرها وکسر الخاء معجمة وفتحها انسانك
وحیوانك اوجکی ایله بالدرك بینی اولان عضوه دینور رکه اویلق
تعبیر اولنور وبو مؤنثدر (رکب فتح راء مهمله ایله قاسقکه
قبیل بتدیکی یر جمعی ارکاب کلور (ابط کسر همزه ایله
قولتغه دینور جمعی اباط کلور وبو مذکردر بعضا مؤنث
اولور * ذراع اندازه وقولدر * قفا اکسه عضد بازو * ذراع
کتاب وزننده معروفدر که ارشونه دینور فارسیده کز ایله
تعبیر ایدرلر وقوله دینور جمعی اذرع وذرعان کلور ذالك
ضمیله ایکی معنایه کوره مؤنثدر بعضا مذکر اولور (قفا
عصا وزننده بیونك اردینه دینور که اکسه تعبیر اولنور فارسیده
خیره دیرلر وبو مذکر ومؤنث اولوب وبعضا ممدود اولور جمعی
اقفی واقفیه واقفاء کلور (عضد عدو وزننده دیرسکدن
اموز باشندن کور که وارنجه اولان عضوه دینور که قول تعبیر
اولور فارسیده بازو دیرلر بونده تفسیرده واقعدر * البحر الهزج
المسدس المحذوف * یعنی بو قطعه بحر هزج مسدس

فاعل تصور يله زوجه يه ده حليل اطلا قى جائز در زيرا هر برى
آخرك محلنـه حاول ايدر يكانه قسمى حلول ايده مز ور از ينى
حل ايدوب ياخود بر برينه حلال اولد قلر ينـه مبنيدر (حليله
عليله وزننده زوجه يه دينور * مخـاض اوغلان طو غرمق
زحمتيدر * مخاض فتح ميم وخاء معجمه ايله ممات وزننده اوغلان
بوريسى چكمك وجع ولادت معناسنه * اولوالا لباب عقل
اسيلريدر * اولوالا لباب اولوضمتينله برجمعدر كه لفظنده مفردى
يوقدر على قول اسم جمعـدر مفردى ذوكلمه سيدر كه صاحب
معناسنه الباب لبك جمعـدر عقل معنا سنه بحسب التركيب
عقل صاحبلرى ديمك اولور ومنه قوله تعالى فاتقون ياأولى الا لباب
* زكى وطيب وطاهر آريدر * زكى غنى وزننـده طاهر پاك
كيمسه يه دينور (طيب سيد وزننـده بغايت پاكيزه وكوجك
اولان نسنه يه دينور كه خبيث مقابليدر (طاهر باهر وزننـده
نصر وحسن بابلرندن اسم فاعلدر پاك نسنه يه صفـاندر
جمعى اطهار در * غلوحددن تجـاوز ايلمكدر * غلوضمتينله
حددن تجاوز ايلمك معناسنه در كه لسانمزده حد نى آشمردى ايله
تعبير اولنور * خذوا غلواطوتك بغلمك ديمكدر * خذو ضمتينله
اخذ يأخذدن يعنى نصر يابنك مهموز الفا سندن فعل امر
مخاطب جمع مذكر در سزلر طوتك معنـاسنه (غلوا ضمتينله
ولامك تشديديله غلدن يعنى نصر يابنك مضاعفـندن فعل
امر مخاطب جمع مذكر در سزلر بغلمك معناسنه خذوه فغلوه
آيت كريمه سنى تفسير مقامنـده نظم اولنمشدر * صورلرسه
سنه معناسى ندر * ديمك اويقواولى معناسنه در * سنه كسرسين

وهلاك اولمق معناسنه ده كلور * حسن كوجك تنافس رغبت
ايتمك * حسن فتحتينله باب خامسدن صفتدر كوزل نسنه يه
دينور جمعى حسان كلور عطاش وزننده (تنافس تناقض
وزننده نفس ينفس دن يعنى علم بابنك تفاعلندن مصدر در
بر نفيس نسنه يه مقدم ظفر ياب اولمق جهتيله كسب هنر
وانفراد ايلمك ايچون بطريق المعارضه اكا رغبت ايدشمك
معناسنه در * فرق قورقو خشوع اوكن كوزتمك * فرق
فتحتينله اسم ومصدر اولور كه قورقو وقورقاق واودك
وقورقق معناسنه در فارسيده باك و بيم ديرلر (خشوع ضمتينله
خضوع وزننده اوكن كوزتمك معناسنه يعنى بصر ايله تواضع
واستكانت ايتمكدن عبارتدر * غلام اوغلان وقولدر جمعى
غلمان * غلام غراب وزننده بيغى ترلمش چارابرو حديثه وارمق
اوزره اولان اوغلانه دينور على قول تولدى كونندن جوان
اولنجه يه قدر غلام اطلاق اولنور وقول معناسنه كلور كه
معروفدر جمعى غلمان كلور كه ناظم مرحوم بيان ايلدى
* ولد اوغلان وقول جمعى ولدان * ولد جليد وزننده
اوغلان كه صبى معناسنه وقول كه عبد معناسنه حره وغيرى يه
شاملدر جمعى ولداندر صبيان وزننده كه ناظم مرحوم بيان
بيوردينى كبى * كواعب جمع كاعب شول قيز اوغلان *
هنوز انده بلورمش اوله ثديان * كواعب نواصر وزننده
كاعبه نك جمعيدر كه هنوز مه لرى آغرشقلنمش قيزه دينور
مصراع ثانى مصراع اولك تفسيريدر * حليل اردر حليله
عورتيدر * حليل حاء مهمله ايله عليل وزننده زوج معناسنه

ظاهر اولدی معناسنه در ومنه قوله تعالی فلما تجلی ربه للجبل
جعله دکا وخر موسی صعقا (حاق قال وزننده حیقدن یعنی
ضرب بابنك اجوف یائیسندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر
ایندی دیمك نزل معناسنه * تعالی یوجه اولدی فاء دوندی *
(تعالی ترامی وزننده علی یعلی یعنی ضرب بابنك ناقص
واویسنك تفاعلندن ماضی مفرد مذکر غائبدر یوجه اولدی
معناسنه در (فاء باع وزننده ضرب بابنك اجوف ومهموز
اللامندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر دوندیکه رجع معناسنه
* طوی دوردی لوا بوردی دیمکدر * طوی قوی وزننده
ضرب بابنك لفیف مقرونندن ماضی مفرد مذکر غائبدر
دوردیکه لف معناسنه در (اوی طوی وزننده ضرب بابنك
لفیف مقرونندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر بوردی
معناسنه در * غوی آزدی رأی کوردی دیمکدر * غوی
طوی کبی ماضی مفرد مذکر غائبدر آزدی معناسنه (رأی وری
وزننده ضرب بابنك مهموز العین وناقص یائیسندن ماضی
مفرد مذکر غائبدر کوردی معناسنه در رؤیتده ایکیدر
یارؤیت بصر اولور یارؤیت بصیرت اولور * ترائب سینه نك
سوککلریدر * ترائب نواصر وزننده تریبه نك جمعیدر کوکس
ککلرینه دینور که کوکس تحته سی تعبیر اولنور علی قول
کوکسدن ایکی یون حلقه سنك ککلری طرفنه دینور
یاخود ایکی عمه ایله یون حلقه سی ککلرینك ارالغنه دینور
وعلی رأی کوکسك صاغ طرفندن درت وصول طرفندن
درت دانه قبورغاره اطلاق اولنور یاخود ایکی ال وایکی ایاق

مهمله ایله عده وزننده اویقونك اولنه دینور که همان بین النوم
والیقظه حالتیدر وعند البعض امر غمغه دینور که قلبه واندن
برمقدار جه کوزه عارض اولور واویقو آغر لغنه دینور که دماغه
عارض اولور وهنوز قلبه وکوزه عروض ایلمز لکن کوز
آغرلشوب سوزلمکه باشلر فارسیده پینکی وترکیده اویو قلمه
و پینکلمه واهل کیف اصطلاحنده شکرلمه تعبیر اولنور
ومنه قوله تعالی لاتأخذه سنة ولانوم پس اویقونك درت
مرتبه سی اولور واضح اولان قول ثالثدر وقول ثالث نوم
حدندن خارجدر وبوواو یدر وسن ماده سندن مصراع ثانی
مصراع اولك تفسیرندندر * تلی اویدی دیمکدر ران یکدی *
(تلی رمی وزننده یعنی ضرب بابنك ناقص واویسندن فعل
ماضی مفرد مذکر غائبدر اویدی یعنی تابع اولدی معناسنه در
(ران قال وزننده روندن یعنی نصر بابنك اجوف واویسندن
فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر غالب معناسنه که لسانمزده
یکدی تعبیر اولنور * لبوس طون ذیل انکدر که یکدر * لبوس
صبور وزننده طونه دینور ومطلقا اثوابه دینور جامه
معناسنه (ذیل لیل وزننده انکه دینور که فارسیده دامن
دیرلر جمعی اذیال کلور وبو معنادندر که اواخر ناسه
اذیال اطلاق اولندی (کمه قبه وزننده یکه دینور انتاری
یکی وغیری یه اطلاق اولنور بنش وجبه یکی کبی فارسیده
آستین دیرلر جمعی اکمام کلور * تجلی روشن اولدی حاق ایندی *
تجلی تلفی وزننده جلی یجلیدن یعنی ضرب بابنك ناقص
واویسنك تفعلندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر روشن که

قطعهٔ سابقه ده بیان اولندی * صلوة رحمت حقدر دخی
نماز ودعا * صلوة زکوة وزننده حق جل وعلا حضرتلرندن
قوللرینه رحمت وانساندن دعا وثنا وملائکه دن استغفار
واشجار واحجاردن تسبیح معناسنه در رکوع وسجودی مشتمل
اولان عبادات مخصوصه یه دینور که نماز تعبیر اولنور دعایی
مشتمل اولدیغیچون تسمیه اولندی وبو اسمدر مصدر موضعنده
استعمال اولنور * ثناومدحه ستایش دی حمده شکر ورضا *
ثنافنا وزننده لغت واصطلاح معناسی دیباچه ده بیان اولندی
مدح فتح میم وسکون دال مهمله ایله باب ثانیدن مصدردر
بر آدمی خلقیه یاخود اختیاریه اولان صفات جمیله سی
سببیله حسن ثنا ایلمك معناسنه در که لسانمزده اوکمك ایله
تعبیر اولنور وبو حمددن اعمدر فارسیده ستایش دیرلر که تفسیر
واقع اولمشدر (حمد مدح وزننده شکر سپاس مراد ثناء
جمیلدر وحمد ثناء بالفضیله دن عبارتدر مدحدن اخص
وشکردن اعمدر زیرا مدح بالاختیار ومسخره یعنی خلقه
جمیل مقابلنده واقع اولور مثلا جود وسخا مقابلنده وقامتی
وحسن صاحبی کبی حمد همان جود وسخا مقابلنده اولور
حسن مقابلنده اولمز وشکر همان نعمت واحسان مقابلنه
مخصوصدر پس هر شکر حمد اولوب وهر حمد شکر دکلدر
وهر حمد مدحدر وهر مدح حمد دکلدر ولغوی وعرفینك
متعلق ومدلول ومورد جهتلریله فرق وار در وحمد جزاء
ومکافات وعوض معناسنه استعمال اولنور رضا وخوشنودلق
کبی واوزرینه لازم کلن حق ومنت نعمتی ادا ایتمك معناسنه

وایکی کوزدن عبارتدر یاخود کوکسده قلاده کچه جك موضعه
دینور کذا فی القاموس* خصی بی خایه سوأت اود یربدر *
(خصی فتح خاء معجمه وکسر صاد مهمله ایله خایه لری
چیقارلمشه دینورکه انساندہ خادم وآتده اکدیج وحروسده
املیق تعبیراولنورجمعی خصیان وخصیه کلور خارك کسریله
(سوأت فتحتینله اود یرینه تعبیراولنورکه نظراولنمسی حرام
اولان عضودر عورت غلیظه معناسنه *مفاعلن هزج بحری
فعولن * که محذوف مسدس کلدی موزون* بو بیتك مفهومی
سر قطعه ده مستفاد اولدی * البحر المجتث المحبون * یعنی
بو قطعه بحر مجتث مخبون المقصور مثمن الاجزادندر یعنی
هر بیتده ایکی کره مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات در
وبو بحر مجتث فی الاصل ایکی کره مستفعلن فاعلاتن مستفعلن
فاعلاتن در لکن جمیع اجزاسنه خبن کلمشدر خبن لغتده اوزون
لباس مقوله سنی قاصمق معناسنه در واصطلاح عروضیه ده
اولی سبب خفیف اولان جزلرك سبب خفیفك ساکنی حذف
ایتمکه دیرلر مثلا مستفعلن دن سین حذف اولوب مفتعلن قالوب
کلاملرنده مفتعلن وزنی اولمدیغندن مفاعلنه نقل ایدرلر
وفاعلاتن دن فانك الفنی حذف ایدوب فعلاتن باقی
قالور وعروضك بعض مقصور وبعض محذوفدر قصر
لغتده قصه ایتمکه درلر اصطلاحده آخری سبب خفیف
اولان جزلرك سبب خفیفك ساکنی حذف ومتحرکنی
اسکان ایتمکه درلر مثلا فعلاتندن نون حذف وتاساکن اولوب
فعلات باقی قالور وضربك کلسی محذوفلردر حذفده

رجوع ایده‌جك مكانه دینور (ضریر قدیر وزننده صفت
مشبهه در کوزسزه دینور که مرادا عمی اوله رق متولد اولا ندر
ناقص العضو معناسندن مأخوذ در جمعی اضراء کلور
فارسیده نابینا دیرلر که تفسیرده واقعدر و پك زبون ومهزول
خسته یه اطلاق اولنور مؤنثی ضریره در * حمیم یار قریب
وسریع تیز وحثیث * حمیم عمیم وزننده یقین خصمه دینور
جمعی احماء کلور خلیل واخلاء کبی وکاه اولور که حمیم جمعه
ومؤنثه ده اطلاق اولنور (سریع سمیع وزننده حسن یابندن
صفت در تیز وجست وچالاك آدمه دینور قوله تعالی والله
سریع الحساب بو آیت کریمه یی صاحب قاموس اوج کونا
توجیه ایلمشدر اولا لزوم علاقه سیله سریعدن واقع اراده
اولنوب قیامتك وقوع وقربنه تنبیه اولنمشدر ثانیا حق تعالینك
جملهٔ افعالی کاف ونون ضمننده اولمغله کافهٔ خلایقی آن غیر
منقسمده حسابه کشیده ایدوب احدهما نك حسابی آخرك
حسابندن مشغول وارالغه شئ آخر تخلل ایلمکله محاسبه بی
وقت دیکره عوق ومرهون ایلمز ثالثا سرعتدن قلت زمان
حساب مراد در زیرا مراد الهی ارادهٔ علیه سندن متخلف
اولمامغله جملهٔ خلایقی بعث ومحشره جمع ایلدیکندن صکره
قلم وکاتب ودفتر وعد وعقد مقوله‌سی آلات وادوانه محتاج
اولمامغله بالذات مجموعنك حسابنی لحظهٔ یسیره ولحهٔ واحده ده
رؤیت ایدوب مثبت سنیه‌سی مقتضاسنجه عدل وفضل ایله
معامله ایلیه جکدر حتی برقیون صاغیمی مدتده جملهٔ محاسبه
تکمیل اوله جغی مرویدر * حکیم هرنه که ایشلرایشی پرنده اولا *

استعمال اولنور * غفور یارلغیجی رحیم اسرکیجی * غفور صبور وزننده ذنوب عبادی ستر ایدوب عیوب وخطایاسنی یارلغیجی حضرت مولای متعالك اسماء حسناسندندر (رحیم کریم وزننده اسرکیجی معناسنه باری تعالی حضرتلرینك اسماء حسناسندندر که علم باپندن صفت مشبهه در * سمیع در ایشیدیجی بصیردر بینا * سمیع سریع وزننده سمع یسمع دن یعنی علم باپندن صفت مشبهه در ایشیدیجی معناسنه در که حق جل وعلا حضرتلرینك صفات ثبوتیه سندندر (بصیر خبیر وزننده بصردن یعنی ضرب باپندن صفت مشبهه در کوریجی معناسنه که فارسیده بینا دیرلر بونده تفسیرده واقعدر * بشیر مشتولیجی نذیر قورقودیجی * بشیر خبیر وزننده بشردن یعنی نصر باپندن صفت مشبهه در مژده جی یه دینور وکولر یوزلو وجمیل آدمه دینور وسید کائنات ومفخر موجودات افندیمزك اسماسندندر (نذیر بشیر وزننده نذردن یعنی ضرب باپندن صفتدر برآدمه بر ماده یی اعلام وابلاغله تحذیر وتخویف ایلمك یعنی اول ماده قورقنج اولدیغنی اخبار واعلامله اکا قورقوو یروب آکاه ایلمك معناسنه در که تبشیر مقابلیدر ومنه قوله تعالی (انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذیرا لتؤمنوا بالله ورسوله) ومنه قوله تعالی (کتاب فصلت آیاته قرأنا عربیا لقوم یعلمون بشیرا ونذیرا) ومنه قوله تعالی (انا ارسلناك بالحق بشیرا و نذیرا ولاتسئل عن اصحاب الجحیم * مصیر وار یلیجق یر ضریر نابینا * مصیر امیر وزننده صار یصیردن یعنی ضرب باپنك ناقص یائیسندن اسم مکاندر وار یلیجق یر که

شریعتده عالم اولان آدمه دینور فارسیده دانا در لر بودخی
تفسیرده واقعدر * عرض ومتاع قاشدرکفاف وزاد آزق *
(عرض فتحتینله قماش والتوندن غیری اولان ماله دینور
ازاولسون چوق اولسونکه خانه یه متعلق اولان متاعدن
عبارتدر (کفاف فتح کافله سحاب وزننده ناسه احتیاجی
کف ومنع ایلیه جك قدر رزق ومعاشه دینور (زاد فتح
ومد زاء معجمه ایله آزیغه دینور * مثابه مجمع ومرجع مثوبه
مزد وجزا * مثابه مقامه وزننده ثاب یثوب یعنی نصر بابنك
اجوف واویسندن اسم مکاندر ناسك بعد التفرق مرة
بعد اخری مراجعت ایده جکلری جمعیتکا هلرینه دینور
اموریری ومشور تکاه کبی وکعبهٔ مکرمه یه مثابه اطلاق هرسال
اکا ایاب ورجوع اولند یغنه مبنیدر (واذ جعلنا البیت مثابة
للناس) آیت کریمه سنده اولدیغی کبی (مثوبه فتح میم وضم
ثاءایله اجروجزامعناسنه در (جزا وفا وزننده مکافاة علی الشیء
معناسنه درکه اسمدر برنسنه یه مقابل عوضدن عبارتدر
فارسیده مزد دیرلرکه بونده تفسیردر * خوار صوت بقردر
زفیر صوت حمار * خوار ضم خاء معجمه ایله غراب وزننده
صغر قسمنك آوازینه دینورکه بکورمه تعبیر اولنور
وقیون وپکی وآهو قسمنك آوازلرینه دینورکه مله مه دینور
وخوارك صغیر آوازنده استعمالی حقیقی وسائرلرده متوسعه یه
مبنیدر (زفیر فقیر وزننده اشك قسمنك آوازینك اولنه که
نفسی ادخالدر آخرینه اخراج که شهیق دینور * صعید
یریوزی اولدی وصعید پیش سرا * صعید سعید وزننده

(حکیم علیم وزننده باب خامسدن صفتدر اموری محکم ایدن
عالم آدمه دینور که جمیع امور وافعالی صحیح ومعتبر اوله *اعزه
جمع عزیز واذله جمع ذلیل * اعزه عزیزك جمعیدر وعزیز
صفتدر شریف وقدری یوجه اولان آدمه دینور که مصراع
ثانیده مفسردر وجمعی اعزه کلدیکی کبی عزاز دخی کلور
عینك کسریله واعزاء کلور اجلاء وزننده (اذله ذلیلك
جمعیدر وذلیل صفتدر حقیر اولان آدمه دینور جمعی اذله
کلدیکی کبی ذلال ده کلور کسر ذال ایله واذلاء کلور اجلاء وزننده
*عزیزاولو وقوی قلیل بی همتا *قلیل خلیل وزننده وصفدر
ازجه نسنه یه دینور وجثه سی نحیف وزبون بودره اطلاق
اولنور مؤنثی قلیله در ناظم مرحومك بی همتا ایله تفسیری
مسامحه یه حمل اولنور * کنود منکر نعمت هلوع قانی
حریص * کنود ودود وزننده کفران نعمت اولان
شخصه دینور فارسیده ناسپاس دینور وکافره اطلاق اولنور
وحاشا طرف ربانی یه لوم واعتراض ایدن تبهکاره دینورکه
مصائب وبلیاتی تعداد ایدوب مظهر اولدیغی نعم وفیوضاتی
انکار ونسیان ایدر بخیله اطلاق اولنور (هلوع صبور
وزننده صفتدر حریص وبخیل اولان آدمه دینور * وجیه
مرتبه اسی فقیه در دانا * وجیه امیر وزننده مطلقا جاه وقدر
ومنزلت صاحبی آدمه دینور وبر بونجق آدیدر بین العرب
معروفدر حضور سلاطینه دخول ایدن کیسه لرانی یوزلرینه
سورر لر بعده نزد شاهی یه کیدرلر وجاهتلو اولمق ایچون
(فقیه علیم وزننده علم وحسن بابلرندن صفتدرکه علم

دینور وجانه اطلاق اولنور روح معناسنه در جمعی اجنان
کلور (روع ضم را ایله حور وزننده قلب وفؤاد معناسنه در
علی قول یورکده قورقو عارض اوله حق محله دینور یاخود
یورکده اولان نقطه یه دینور که سواد القلب تعبیر اولنور (ضمیر
امیر وزننده معلومدر که کوکله دینور (خلد فتحتینله
کوکله دینور قلب معناسنه (فؤاد ضم فا ایله غراب وزننده
یورکه دینور قلب معناسنه و بو مذکر در جمعی افئده کلور
وفؤاد تحرق وتوقد معناسنه اولان تفؤد دن مأخوذ در
* جیل کروه جبل طاغ جبله خلقتدر * جیل فیل وزننده
جماعت انسانی یه دینور یقال جاء جیل من الناس ای جماعة
(جبل فتحتینله مطلقا وتد ارضه دینور که طاغ تعبیر اولنور
فارسیده کوه دیرلر جمعی جبال کلور ومنه قوله تعالی
(الم نجعل الارض مهادا والجبال اوتادا (جبله جبك حرکات
ثلاثه ایله وتشدید لامله یرادلش خلقت وطبیعت معناسنه در
فارسیده نهاد دیرلر *مداد وحبر مرکب زبور وسفر وکتاب *
مداد کسر میم وفتح ومد دال مهمله ایله یازو یازه جق مرکبه
دینور (حبر کسر حاء مهمله وسکون باء موحده ایله یازو
یازه جق مرکبه دینور (زبور صبور وزننده بمعنی مفعولدر
کتاب ومکتوبه دینور جمعی زبر کلور ضمتینله ومنه قوله تعالی
(وکل شیء فعلوه فی الزبر) وزبور خاصة داود پیغمبر صلوات
الله علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینه نازل اولان کتابك
اسمیدر که کتب اربعه نك جمله سندندر (سفر کسر سین مهمله
وسکون فا ایله کتاب کبیره دینور علی قول تورات شریف

یریو زینه دینور وجه الارض معناسنه در وطپراغه دینور
جمعی صعد کلور ضمتینله (وصید بسیط وزننده او اوکنه
وحولی یه دینور که فارسیده پیش سرا دیرلر واصحاب کهفك
اختفا ایتد کلری مغاره نك اشکی اسمیدر ومنه قوله
تعالی (وکلبهم باسط ذراعیه بالوصید) * مراودت طلب
ایتمك ولوج کیرمکدر *(مراودة مقاتله وزننده راد یرید دن
یعنی ضرب بابنك اجوف واو یسنك مفاعلتدن مصدر در
دیمك معناسنه در طلب دخی عربیدر شهرتنه بناء تفسیر
قیلندی (ولوج دخول وزننده ومراد فیدر که ضرب بابنك
مثالندن مصدر در * عنت مشقته دوشمك عنت کناه وزنا *
عنت فتحتینله انسانه برزحمت ومشقته اوغرامق معناسنه
در که باب رابعدن مصدر در وعنت کناه اثم معناسنه کلور
که اسمدروزنا معناسنه کلور ومنه قوله تعالی(ذلك لمن خشی
العنت منکم) ای الفجور والزنا* مفاعلن فعلاتن مفاعلن
فعلات* بوبحره مجتث مخبون دینلدی ای دانا *مجتث نصر
بابنك مضاعفنك افتعالنده اسم مفعولدر بوبحرك اسمیدر
ایضامعلوم * حنان رحمت ورزق ووقار هیبتدر * حنان
فتح حاء مهمله ایله سحاب وزننده رحمت ورأفت معناسنه در
ورزق معناسنه در وهیبت ووقار معناسنه در * محال قوت
ومکر وعذاب وقدرتدر *محال کتاب وزننده قوت معناسنه در
ومکر وحیله معناسنه در وعذاب وعقاب وعداوت معناسنه در
وقدرت معناسنه در *جنان وروع وضمیر وخلد وفؤاد کوکل *
(جنان فتح جیمله یورکه وقلبه علی قول محل سر اولان کوکله

متحمل اولدیغیچون * خبال رنج وفساد وو بال ثقلتـدر *
خبال سحاب وزننـده رنج وزحمت وکل وعیال معناسنه در
یقال فلان خبال علیه ای کل وعیال وفساد معناسنه در فساددده
برنسنه آزوب تباه اولمق معنـاسنه در که خد اعتدالدن خارج
اولمقـدن عبارتدر صلاح مقابلیدر (وبال ملال وزننـده
شدت وثقلت معنـاسنه در وبومعنا وخامتـدن مأخوذ در
*عرب ارینه محبت ایدیجی عورتلر * عرب ضمتینله عروبه نك
جمعیدر عروبه ارینه پك محبت ایدن عورته دینور وعنـد
البعض عروب زوجنه عشق وعلاقه سی اولان یاخود زوجنه
محبت ادعاسنده اولوب ومحبتنی اظهـار ایدن عورته دینور
*فصیله قوم قبیله وسیله قربتدر * فصیله وسیله وزننـده
فصیلك مؤنثیـدر که برآدمك پك قریب اولان عشـیرت
واقربا سنه دینور علی قول آباء واجدادی طرفندن اقرب اولان
اقربا سنه دینور ومنه کان العباس رضی الله تعـالی عنه فصیلة
النبی علیه الصلاة والسـلام (وسیله فصیله وزننده قربت
و پایه ورتبـه یه دینور که ملوك یاننده اعتبـار اولنور * زنیم
یاتلو کشیدر لئیم اکا بکزر * زنیم فتح زاء معجمه ایله لئیم وزننده
شول فرومایه ولئیم آدمه دینور که لؤم ودنائتـله یاخود شر
وشناعتله معروف اوله (لئیم جحیم وزننده وصفلردر دنی الاصل
وفرومایه وبخیل النفس اولان کیمسه یه دینور جمعی لئام کلور
کسر لامله ولؤما کلور کرما وزننده ولؤمان کلور ضمله
*ملأ اولو کشیلرهم ملأ جماعتدر *ملأ فتح میم ولام آخرنده
همزه ایله برقومك عالیسنه واشرافنه یعنی کبارنه واجله واعیانته

اجزاسندن بر جزئه دینور جمعی اسفار کلور وتورات
جزئنه اطلاق ایدنلر اشبو (مثل الذین حملوا التوریة ثم
لم یحملوها کمثل الحمار یحمل اسفارا) آیت کریمه سنه بناء
اطلاق ایلمدیلر * قنوت یعنی دعا وسکوت وطاعتدر * قنوت
قعود وزننده دعا ایلمك معناسنه در وسکوت ایتمك معناسنه در
وطاعت وعبادت ایلمك معناسنه در * مفازه قورنلجق یر
تبار وویل هلاك * مفازه مقاله وزننده نصر یابنك اجوف
واو یسندن اسم مکاندر قورنلجاق محله دینور (تبار سحاب
وزننده هلاك معناسنه اسمدر ومنه قوله تعالی (ولاتزد الظالمین
الاتبارا) ای هلاکا (ویل لیل وزننده هلاك وخسارت معناسنه
یقال ویل له ای هلاك وعذاب له دیمکدر * کبد جکر ریه
اویکن کبد مشقتدر * کبد فتح کاف وکسر باایله معروفدر که
جکره دینور وبو مؤنثدر قلیلا مذکر اولور جمعی اکباد وکبود
کلور (ریه عله وزننده جانلو قسمنك نفس وریح وهواء
موضعنه دینور که اق جکردر فارسیده شش وترکیده اویکن
دیرلر جمعی رأت ورئون کلور وبو مهموز العین وناقص واویدر
اصلی رئیدر (کبد فتحتینله شدت ومشقت معناسنه در
* ویل قاتی شدید وثقیل وکل آغر * ویل سبیل وزننده
قاتی ویك معناسنه در (شدید ویل وزننده ومرادفیدر که
قاتی وسرد وبرك معناسنه صفتلردر (ثقیل قلیل وزننده
باب رابعدن صفتدر آغرنسنه یه دینور جمعی ثقال کلور
کسرتا ایله وثقل کلور ضمتینله (کل فتح کاف وتشدید لام ایله
آغرنسنه یه دینور وبرآدمك وکیلنه اطلاق اولنور ثقلثنی

متحمل

زجرها * ناطور کافور وزننده باغ و باغچه وخرمالق بکجبسنه
دینور فارسیده باغبان و باغچوان دیرلر لسانمزده باغچوان ایله
متعارفدر وحمام ناطوری بوشعبه دندرجمعی نواطیرکلور
(زاجر ناظر وزننده زجر یزجردن یعنی نصر یابندن اسم
فاعلدرمانع وطارد وسائق معنالرینه ومنه قوله تعالی فالزاجرات
زجرا*ای الملائکة تزجر السحاب ای تسوقه سوقا (زجر بفتح
وزننده زاجردن مصدردر منع ونهی ایلمك معناسنه در بصائرك
بیانته کوره زجر صوت وآواز ایله طرد ایلمکه موضعدر وکاه
اولورکه یالکزجه طرد معناسنده و بعضا اواز وصیحه ده
استعمال اولنور لسانمزده بارکیره داه واوکوزه های دیدیکمز کبی
وناظم مرحومك دخی مرادلری بودر * فتاح وکشاف آچیجی
فراروابق قاچیجی * فتاح کشاف وزننده فتح یفتحدن مبالغه
ایله اسم فاعلدر مبالغه ایله آچیجی معناسنه در و باری تعالی
حضرتلرینك اسماء حسنا سندندر (کشاف فتاح وزننده کشف
یکشفدن یعنی ضرب یابندن مبالغه ایله اسم فاعلدر مبالغه ایله
کشف واظهارایدیجی معناسنه (فرارکرار وزننده فرر یفرردن
یعنی ضرب یابنك مضاعفندن مبالغه ایله اسم فاعلدر قاچیجی
معناسنه در (ابق فتح همزهٔ ممدوده ایله ابقدن یعنی علم
ونصرب وفتح یابلرینك مهموز الفاسندن اسم فاعلدر قاچیجی
معناسنه * در اینجو ناثرصاچیجی * موسرغنی معسرکدای *
(درداللك ضمیله ورانك تشدیدیله اینجویه دینور اسم جنس در
قلیل وکثیره اطلاق اولنور جمع صیغه سی دررر فك ادغامله
ودرات کلورجمع مؤنث سالم بنیه سیله (ناثرناظر وزننده

ووجوهنه اطلاق اولنور كه مسئول ومأمول اولان احسان
ومعروف ورأى وتدبير مقوله‌سى حالاتله مملو اولدقلرى مناسبتله
يا خود عظمت وشان شوكت وخدم وحشم ايله عيون
وصدور ناسى طولدردقلرى علاقه‌سيله اطلاق اولندى (ملأ
وزن مذكور اوزره جماعته اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى
(الى فرعون وملائه فاستكبروا وكانوا قوما عالين * البحر الرجز
السالم * يعنى بو قطعه بحر رجز سالم مثمن الاجزادندر كه
هر بيتده سكز كره مستفعلن در * كافور جنت چشمه سى * نهر
ونهر ارماق وچاى * كافور فتح ومد كاف وضم فا ايله جنتده
بر پيكار آديدر تقول اللهم اسقنا من الكافور وهو عين فى الجنة
ومنه قوله تعالى (ان الابرار يشربون من كأس كان مزاجها
كافورا) وكافور اسميله معروف طيب اسميدر بحر هند
وچين جبالنده نابت برشجردن حاصل اولور يعنى انك ضمغيدر
شجر مزبور بغايت كبير اولمغله سايه‌سنده خلق كثير متمكن
اولور اول مكانك حرارتى سببيله قاپلانلر شجر مزبور اطرافنده
ايوا ايدرلر وكافورك قلتنه سبب بودر واخشابى آق وملايم
اولور انلرك جوفنده بولنور وكافورك انواعى واردر واونى
ابتدا قرمزى اولمغله تصعيد ايله بياضى اولور جمعى كوافير
وكوافر كلور (نهر بحر وزننده صو مجراسنه دينور كه
چاى وارماق معناسنه در جمعى انهار كلور ونهر كلور ضم نون
وسكون ها ايله وانهر كلور افلس وزننده (نهر فتحتينله نهر
معناسنه در عين الفعلى حروف حلق اولدينچون حركه‌لندى
فارسيده جوى ديرلر * ناطور باغك بكجيسى زاجر سوريجى

زجر

(حزب حاء مهمله نك كسريله خاصة جماعت انسانى به اطلاق
اولنور (فئه فانك كسريله وهمزه نك فتحيله طائفه وكروه
معناسنه در وبونك اصلى فئ ايدى كسر ومد فاايله‌ها حرفى
وسط كلمه اولان ياء ساقطه دن عوضدر جمعى فئون كلور
(معشر فتحتينله مقعد وزننده جماعته دينور وبرآدمك اهل
وعيال واولادينه دينور وجن وانس كروهنه اطلاق اولنور
قاموس شارحى ديركه متحد الشان اولان جماعته دينور (آلاى
مصراع ثانينك تفسيريدر * عتبى رضا خوشنودلق * عقبى
جزاهم عاقبت * عتبى ضم عين مهمله ايله عقبى وزننده اسمدر
رضا معناسنه در وخوشنودلق معناسنه در كه بوصورتده
مصدر اولور (عقبى عتبى وزننده برايش ضمنده ترتب ايدن
جزا وپاداشه دينور كه اسمدر امر مزبورى معاقب اولديغيچون
وعاقبت معناسى اولديغى ظاهر اولدى جزا وعاقبت هرنقدر
عربى ايسه‌ده شهرتنه بناء تفسير قيلندى * بين مبين مستبين
روشن آچق هين قولاى * بين سبد وزننده بين يبين دن يعنى
ضرب بابنك اجوف يائيسندن وصفدر واضح وآشكار نسنه يه
دينور جمعى ابيناء هين واهيناء كبى وايان وبيناءده كلور كرماء
وزننده (مبين معين وزننده بينك افعالندن اسم فاعلدر
آچق وروشن معناسنه در (مستبين استفعالدن اسم فاعلدر
مبين معناسنه وبونلر لازم ومتعدى اولور بونده لازمدر (هين
بين وزننده قولاى وآسان اولان نسنه يه دينور كه اصلى
هوين در كه اعلالى كلمه‌ده واويا جمع اولدى قد سبقت احديهما
بالسكون على الاخر قاعده سنه كوره واوى يايه قلب واد غام

نثر ینثردن یعنی نصر یاپندن اسم فاعلدر صاچیجی معناسنه در
(موسر مکرم وزننده یسر یسردن یعنی ضرب یاپنك
مثال یاپیسنك افعالندن اسم فاعلدر زنکین ومالدار آدمه
دینور جمعی میاسر کلور (معسر موسر وزننده عسر
یعسردن یعنی علم یاپنك افعالندن اسم فاعلدر فقیر واحتیاجی
اولان آدمه دینور فارسیده کدا دیرلر بونده تفسیردر *فوج
وفریق وفرقه هم امت جماعت زمره در * فوج فتح فا ایله
موج وزننده کروه وجماعت معناسنه در جمعی فؤج فانك
ضمیله وافواج کلور وصیغهٔ منتهی الجموع افاوج وافاویج
کلور (فریق حریق وزننده فرقه دن اکثر اولان طائفهٔ
انسانی یه دینور جمعی افرقاء وافرق وفروق کلور قاموس
شارحی دیرکه فریق اسم جمعدر واحده وکثیره اطلاق
اولنور (فرقه کسر فا ایله خرقه وزننده ناسدن بر بلوکه دینور
جمعی فرق کلور فانك کسری ورانك فتحیله ومنه الحدیث
(ستفترق امتی ثلث وسبعین فرقة الحدیث (امت الفك ضمیله
معلومدرکه دیباجه ده شرح اولندی جمعی امم وآم کلور
عام وزننده (جماعت معلوم جمله نك تفسیری زمره اوله جقدر
* ثله عصابه شرذمه حزب وفئه مشعر آلای * ثله ثانك ضمیله
قله وزننده جماعت انسانی یه دینور وچوق اڤه یه دینور
(عصابه کسر عین مهمله ایله مناره وزننده انساندن وآت
وقوش مقوله سندن اون نفردن قرقه وارنجیه قدر اولان
جماعته دینور (شرذمه معجمتینك کسری ومیمك فتحیله ازجه
جماعت انسانی یه دینور جمعی شراذم وشراذیم کلور

شیئه دینور معلوم اوله که الوان وعیوبدن اسم تفضیل
صیغه لری صفت مشبهه معناسنه در (زهرا ازهرك مؤنثیدر
(غرا اغرك مؤنثیدر * اخضر یشل ازرق کبود * احمر قزل
اصفر صارو * احضر اصفر وزننده خضردن صفتدر یشل
رنکلونسنه یه دینور * ازرق اخضروزننده زرقدن صفتدر
کوك ومائی رنکلو نسنه یه دینور جمعی زرقدر زانك ضمیله
فارسیده کبود دیرلر (احمر ازرق وزننده حمرتدن وصفدر
قرمزی رنکلو شیئه دینور جمعی حمرکلور زرق وزننده
(اصفر احمر وزننده صفرتدن وصفدر صاری رنکلو
نسنه یه دینور * ابرص الا تنلو کشی * اشهل الا کوزلو در
* ابرص احمر وزننده برصدن صفتدر برص علتنه اوغرامش
کشی یه دینور که ابرش تعبیر اولنور و برص مذکور برعلت آدیدرکه
انسانك فساد مزاجندن ناشی ظاهر بدنده جابجا بیاضلق
حادث اولور عضوه غدا او لان نسنه لرده لزوجتلو بلغم
اواسه ود اعا عضو آنی غدا لنوب دفع ایلمسه علت مزبوره
حدوث ایدر ترکیده ابرشلق علتی تعبیر اولنور (اشهل
ابرص وزننده شهلتدن صفتدر الاکوزلو آدمه دینور
مؤنثی شهلاء در وشهله کوزلك سیاهی کوکندن آزجه
واندن احسن اولق علی قول کوزلك سیاهی قزللغه مائل
اولمغه دینور * اجرد نه قیلسز تنلودر امرد صقالسز ساده
رو * اجرد امرد وزننده جرددن صفتدر تویسز آدمه
دینور وبوصو یونمق معناسندن مأخوذ در واوتسز قیریره
دینور (امرد اجرد وزننده صفتدر هنوز بیغی ترلمکه بشلیوب

ایلدك که اربابنـه معلومدر ومنه (المؤمن هین این کالجمل)
الحدیث جمعی هیناء کلور* باغ معارفده صالن* جمع مناقبده
بولون* معنای مصراع معرفت باغلرنده خرامان اول وجمع
مناقبـده بو اونکه هر برنده حصه یاب وفائده مند اولور سن
* مستفعلن مستفعلن بحر رجزدر جان فزای* جان فزای
جان ارتریجی معناسنه وصف ترکیبیدر (ایضاً معلوم * کالح
یوزین پورتران طالح یاوزصالح ایو* کالح طالح وزننده کلح
یکلح دن یعنی فتح باینـدن اسم فاعلدر یوزینی پورتروب تعبس
ایدن آدمه دینور فارسیده ترش رو دیرلر (طالح کالح وزننـده
باب ثالثدن اسم فاعلدر یورغون فرومایه آدمه دینور (صالح
طالح وزننـده نصر وضرب وحسن یابلرندن اسم فاعلدر
فاسد وتباه اولیوب ایواولان شیئه دینور* کادح طوریشوب
کسب ایدن * شامخ بلند قرم اولو * کادح طالح وزننـده
کدح یکدح دن یعنی فتح باینـدن اسم فاعلدر سعی وغیرتله
کسب وکار ایلیجی آدمه دینور (شامخ کادح وزننده فتح باینـدن
اسم فاعلدر یوکسك وعالی نسـنه یه دینور وعز وتعظیمله
بورتی یوقاری توطان یادکاره اطلاق اولنور فارسیده بلنـد
دیرلر بونده تفسیردر (قرم فتح قاف وسکون را ایله خالقك
اولوسی معزز ومکرم اولان کیمسـه یه دینور * ازهر آغراق
یوزلیدر زهرا وغرا مثلیدر * ازهر احمر وزننده فتح باینـدن
صفت مشبهه در بغایت چهره سی سراج منیر کبی برق واشراق
ایدن آدمه دینور وبغـایت حسن وصفوت اوزره اق و براق
اولان شیئه دینور (اغر غره دن وصفدر مطلقا اق اولان

اولان دیب معناسندن مأخوذ درزیرا آبو قسمی پاچه
پاچه پوریوب وانسان کبی اغاجلره طرمانوب چقدیغی
اجلدن * تمهید هموار ایلمك تحریر ازاد ایلمك * (تمهید
تجید وزننده مهد یمهد دن یعنی فتح بابنك تفعیلندن
مصدردر برنسنه یی یایوب ودوشه مك معناسنه در فارسیده
هموارکردن مرادفیدر (تحریر تقریر وزننده حرریحرردن
یعنی ضرب بابنك مضاعفنك تفعیلند ن مصدردر قول وجاریه
آزاد ایلمك معناسنه در وکتاب وسائر نسنه یی طوغری
ویرلو یرنده درست وپاکیزه یاپمق معناسنه در * ابتر
صوکنده خیر واولادی قالمیان اولو * ابتر احمر وزننده بتر
یبتردن یعنی نصر بابندن صفتدر قطعا نسل وذریتی قالمیان
کیمسه یه اطلاق اولنور وخیر وحسناتی قالمیان آدمه دینور
وقویروغی کسلمش ارکك حیوانه دینور مؤنثی بتراء وجمعی بتر
کلور حمر وزننده (ایضا) معلوم * ابکم اصم دلسز صاغر
*اسمع ایشت اقعد اوتور*ابکم احمر وزننده بکم یبکم دن یعنی
علم یعلم بابندن صفتدر دلسز آدمه دینور فارسیده لال دیرلر
جمعی بکمان وبکم کلور حمر وزننده (اصم فتحتینله وتشدید
میمله صم یصم دن یعنی علم بابنك مضاعفندن صفتدر صاغر
اولان آدمه دینورجمعی صم کلور حمر وزننده وصمان کلور
کمان وزننده وزمان جاهلیتده ماه رجبی اصم ایله توصیف
ایدرلر ایدی زیرا اشهر حرمدن اولمغله انده اوازهٔ قتال
وهنکامهٔ جنك وجدال اولمیوب زمزمهٔ صیاح وقعقعهٔ سلاح
ایشیدیلمدیکنه بناء تسمیه ایلدیلر تفسیرلری لف ونشرمرکب

لکن چهره سی آیینه کبی خطدن صاف اولان جوانه دینور
فارسیده ساده رو دیرلر ناظم مرحوم من دخل دخل بئرینه
دوشمشدر زیرا اکثرینك معناسی اولمغله ترجمهٔ فارسی
بیتیله دخل ایدوب مع هذا کندوسی فارسیله تفسیره قائل
اولیوب سه زبان اوزره نظم ایلمشدر * اکمه ندر
کوزسز طوغان طیهوج چیل بازی طوغان * (اکمه احمد
وزننده صفتدر انا دن کوزسز طوغان آدمه دینور وشول
چاپر لغه واوتلاغه اطلاق اولنور که پك فراوان اولمغله
بنه طرفه توجه اولنه جغی معلوم اولمیه (طیهوج طاء
مهمله نك فتحیله طیفور وزننده تیهو معربیدر که ترکیده
چیل قوشی دیرلر (بازی بادی وزننده طیور جنسنده قوش
معروفك اسمدر که ترکیده طوغان دیرلر الیجی قوشدر جمعی
بوازی و بازات کلور حاجات وزننده * عقابه طوشنجل
دیکلی ارنب نه طوشان دب آیو * (عقاب غراب وزننده
طوشنجل قوشنه دینور قره قوش نوعندن و پرنوعنه
یلانجل تعبیر اولنور که یلانلری قاپوپ هلاك واکل ایدر
جمعی اعقب صکلور اکلب وزننده وعقبان کلور غلمان
وزننده شارح فقیر درکه وزن مستقیم اولمق ایچون قافی
مشددن اولمالیدر (ارنب انسب وزننده طوشانه دینور که
وبواسم جنسدر مذکر ومؤنثنه شاملدر فارسیده خرکوش
دیرلر (دب دالك ضمیله و بانك تشدیدیله آیو تعبیراولنان
جانوره دینور مؤنثی دبه درها ایله جمعی ادباب کلور
ودببه کلور عنبه وزننده ملایمتله بوریمك معناسنه

اولان

مخصوصدر (عطف فتح وكسر عينله يانه دينور جنب
معناسنه وپرشبئك جانبنه دينور ايكى جانبنه عطفان دينور
طائف عسس كيجه كزن يزجى سورر يمشى يورر*طائف
طالب وزننده شهرك صو باشبسنه اطلاق اولنور وبوطوف
ماده سندن مأخوذ در كه برنسنه نك اطرافنه طولنمق معناسنه
بعده صو باشى يه تسميه اولندى مملكتك اطرافنى كزديكى ايچون
ناظم مرحوم كيجه يه تخصيص ايلمسى اغلبه مبنيدر (عسس
فتحتينله نصر بابندن مصدر در كيجه كزوب طولاشمق
معناسنه در وخاصة كيجه وقتنده مكابردن واهل فساد دن
برمحلى محافظه ايچون هرطرفنى كزوب طولشمق معناسنه در كه
صو باشى وضابط كاريدر (يزجى زجى يزجيدن يعنى ضرب
يضرب بابنك ناقص واويسندن فعل مضارع مفرد مذكر
غائبدر برشبئى اوته دفع ايدرك سورر معناسنه در ومنه قوله تعالى
(الم تران الله يزجى سحابا ثم يؤلف بينه) الاية (يمشى مشى يمشيدن
يعنى ضرب بابنك ناقص يائيسندن فعل مضارع مفرد مذكر
غائبدر يورر معناسنه* اعين بيوك كوزلى كشى* عينا مؤنث
جمعى عين* اعين احمر وزننده عينك وصفيدر كه آهو كوزلى
آدمه دينور مؤنثى عيناء در حمراء وزننده جعلرى عيندر
عينك كسر يله ناظم مرحومك بيان ايلدبكى كبى*حورا كوزى
قاره تنى* غايتده اقدر جمعى حور * حورا حمرا وزننده سياه
كوزلى محبوب ومحبوبه يه دينور وغايت كوزك اقى اق وقاره سى
قاره على قول بدنى سيم صافى كبى پك بياض اوله وكوز بنك
بياض وسوادى پك قيو اولمق معتبار بنه در جمعى حور حمر

طریقیله در (اسمع ا علم وزننده سمع یسمع دن یعنی علم یعلم
بابندن فعل امر مخاطبدر ایشت سن معناسنه (اقعد انصر
وزننده قعد یقعد یعنی نصر بابندن فعل امر مخاطبدر اوتور
معناسنه معلوم اوله که مضارعك عین الفعلی مضموم اولان
بابدن امرك همزه سی مضموم اولور عین الفعلنه تبعیت
بولنسون ایچون مضارعك عین الفعلی مکسور و مفتوح
اولان بابدن امرك همزه سی قطعا مکسوردر فاحفظ * بائس
قتی حاجتلودرصاغر ذلیل مدحورخور * بائس باء موحده نك
فتحی ومدیله بأس یبئس دن یعنی حسن بابنك مهموزالعینندن
اسم فاعلدر قتی حاجتلوآدمه دینورصاغر ظاهر وزننده صغر
یصغردن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر ذل وحقارته راضی
ومتحمل آدمه دینور جمعی صغره کلور کتبه وزننده
(ذلیل دلیل وزننده ذل یذل دن یعنی ضرب بابندن وصفدر که
باب رابع مجراسنده در خور وحقیرآدمه دینور (مدحورمفتوح
وزننده فتح وعلم بابلرندن اسم مفعولدر بمعنی فعیلدر که ذلیل
معناسنه در فارسیده خور دیرلر بونده تفسیر در * سارب ندر
طشره چیقان * هم نکص دونمك عطف بان * سارب شارب
وزننده شول مواشی یه دینور که کوندوز چوبانسز کندی
باشنه اوتلامغه مرعایه کیده دخی پریو زننده کندی قولاینه
بردوزویه کیدن انسان وحیوانه دینور معنای آخره کوره دخل
بابندن اسم فاعلدر (نکص فتح نون وسکون کافله عکس
وزننده برخیر ایشده ایکن ایزاوزره کیزو دونمك معناسنه در
یقال نکص علی عقبیه اذارجع عما کان علیه من خیر و بوخیره

مخصوصدر

مقعد وزننده علف يعلف دن يعنى ضرب يضرب دن اسم
مكاندر كه طوارك يم يه جك يرينه دينور كه اخور ويملك
تعبيراولنور* عابر كچن غابر قلان* بازغ طوغان آفل بتان*
(عابر صابر وزننده عبر يعبردن يعنى نصر يابندن اسم فاعلدر
كچن معنا سنه يعنى كوپريدن صودن يولدن كچن كبى (غابر عابر
وزننده غبر يغبر غبوردن يعنى نصر يابندن اسم فاعلدر
قلان ماكث وباقى معنا سنه وذاهب وماضى معناسنه اولمغله
اضداددن اولور جمعى غبر در ركع كبى (بازغ بالغ وزننده بزغ
يبزغ دن يعنى نصر يابندن اسم فاعلدر طوغان كه طالع
معناسنه در (آفل غافل وزننده افل يأفل دن يعنى نصر
وضرب وعلم يابلرينك مهموز الفا سندن اسم فاعلدر بتان
معناسنه در كه بازغك مقابلدر ومنه قوله تعالى (فلما جن عليه
الليل رأى كوكبا قال هذا ربى فلما افل قال لااحب الافلين)
* ناظر كورن طائر عمل* مرقد جدث هم قبر كور* ناظر غافر
وزننده نظر ينظردن يعنى نصر يابندن اسم فاعلدر كورن
وكور يجى معناسنه فارسيده بيننده مرادفيدر (طائر طاهر
وزننده طير يطيردن يعنى ضرب يابنك اجوف يائيسندن اسم
فاعلدر كه حكم وقضا وقدر ايله انسانك عهده سنه الزام
وتقليد اولنان خير وشر عمله اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى
(وكل انسان الزمناه طائره فى عنقه) اى عمله الذى طار عنه
من خير وشر (مرقد مقعد وزننده رقد يرقددن يعنى نصر
يابندن اسم مكاندر ياتوب اويو يا جق يره دينور مضجع معناسنه
مزاره اطلاقى بو مناسبتله در ومنه قوله تعالى (ياويلتا من بعثنا

وزننده *فهم وتفقه اکلامق * عجب وتفکه طاکلمق * فهم
فتح فاایله سهم وزننده فهم یفهم دن یعنی علم بابندن مصدردر
اکلمق معناسنه فارسیده شناختن مرادفیدر (تفقه فقه یفقه دن
یعنی علم بابنك تفعلندن مصدردرفهم معناسنه در یقال تفقه
کلامی اذافهمه شارح قاموس دیرکه تفقه تحصیل فقه ایلمك
معناسنه ده کلور (عجب قتل وشغل وزننده یعنی مصدردن
طاکلمق معناسنه درکه برنسنه یه الفت واعتیاد اولدیغندن
ناشی طبعه نکره وغریب کورندیکندن یاخود فی ذاته
پك خوش والطف ونادر الوجود اولدیغندن بویله شی
اولورمی دیو انکار واستغراب ایلمك معناسنه در (تفکه تفقه
وزننده فکه یفکه دن یعنی علم بابنك تفعلندن مصدر در
برنسنه دن پك خوشلنوب پسندیده کلمکله تعجب ایلمك
معناسنه در *ضبح آت یلرکن خشلمق *اصطبل ومعلف دراخور
(ضبح فتح ضاد معجمه وسکون باایله آت قسمی سکردرکن
کشنمکدن واوقره مقدن بشقه اغزندن هارلتی ایله یاخود
احاح دیه رك سسلنمك معناسنه درکه اول سسه هارلتی تعبیر
اولنورانك صبیق نفسندن پیدااولور ومنه قوله تعالی (والعادیات
ضبحا) الآیه (اصطبل همزه نك کسریله وضادك سکونیله
وطاء مهمله نك فتحیله اخوره دینور موقف دابه معناسنه
واولنده اولان الف نفس کلمه دندر زائددر کلدرز یرا ذواتی
اربع اولان اسمانك اولنه حرف زائد داخل اولمز مکرافعال
وزنی اوزرینه جاری اولان اسمااوله پس ذوات خمسه اوله نك
اولی حرف زائد اولمق ابعددر جمعی اصاطب کلور (معلف

رواکد وزننـده بمعناها* هم ارساومرسا ثبات وقرار* ارسا
اجرا وزننده رسا یرسیدن یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسنك
افعالندن مصدر در برنسنه ثابت و پایدار اولمق معناسنه در
وقرار معناسنه ده کلور که برنسنه یی طوردرمق وطوتمق
بومعنـایه کوره متعدی اولور (مرسا مجرا وزننـده ارسادن
مصدر میمدر که معنالری بیان اولنـدی* کظیم اولکه خشم
وغضب یوتقنور* کظیم حکیم وزننده کظم یکظم دن یعنی
ضرب بابندن صفتدر خشم وغضبنی عفوایدیجی معنـاسنه در
یعنی برآدمی ضرب وقتل ایلمکه قادر ایکن انك کاهندن کچوب
وعفو وکرم ایدیجی ذات بهی الصفات آدمه دینور ومند
قوله تعـالی (والکاظمین الغیظ والعافین عن النـاس) الآیة
* هضوم وهنئ ومرئ خشکوار* هضوم صبور وزننـده
هضم یهضم دن یعنی ضرب بابندن صفتدر سریع الهضم
اولان طعامه دینور وهاضم الطعام اولان دوایه دینور (هنئ
امیر وزننده هنئ یهنأ یعنی علم بابنك مهموز اللامدن صفتدر
سهولتله معده یه واصل اولوب علی الفورهضم اولان طعامه
دینور (مرئ هنئ مثللو هضمی آسان اولان طعامه دینور
ومنه قوله تعـالی (فکلوه هنیئا مریئا) فارسیده خوشکوار
دیرلر که بوندهتفسیردر مرئ فی الاصل فعیل وزننـده مهموز
اللامدن صفتدر وزن مستقیم اولمق ایچون همزه می حذف
اولنمشدر* هشیم اوت قروسی وحصرم قروق* هشیم
بسیم وزننـده هشم یهشم دن یعنی ضرب بابندن صفتدر
شول قوری اوتلغه دینور که پاره لنوب ریزه ریزه اوله

من مرقدنا (جدث فتح جيم ايله حدث وزننده قبر ومزار
دينور جمعى اجدث واجداث كلور ومنه قوله تعالى (من
الاجداث الى ربهم ينسلون (قبر قافك فتحى و بانك سكونيله
مزاره دينور جمعى قبور كلور فارسيده كوردير لر بونده
تفسير در * بحر متقارب * يعنى بوقطعه بحر متقارب مثمن
الاجزادندر كه هر بيتى سكز كره فعولندر لكن عروضى محذوف
وضربى مقصوردر حذف معلوم قصر قصه ايتمكه ديرلر
اصطلاح عروضيه ده آخرى سبب خفيف اولان جزئك
سبب خفيفنك ساكنى اسقاط ومتحركى اسكان ايتمكه ديرلر
مثلا فعولنده كى نونى حذف ايدوب فعول باقى قالور * ممهد
مؤكد اكيد استوار * ممهد تمهيد دن اسم مفعولدر تسويه
وتنظيم واصلاح ومحكم اولان نسنه يه دينور (مؤكدا كدتك
تفعلندن اسم مفعولدر قوى ومحكم نسنه يه دينور ومثال
واويدن دخى لغتدر (اكيد فعيل وزننده بمعنى مفعولدر
محكم ومتين شيئه ديرلر فارسيده استوار ديرلر بونده تفسير در
* تربص ترقب ندر انتظار * تربص تعلم وزننده ربص يربصدن
يعنى نصر بابنك تفعلندن مصدردر كه برآدمه نازل وحادث
اوله جق حالت ووقعه يه منتظر اولمق معناسنه در كه كرك
خير وكرك شر اولسون (ترقب تربص وزننده رقب يرقبدن
يعنى نصر بابنك تفعلندن مصدر در برنسنه يى كوزتمك
ومنتظر اولمق معناسنه در * رواكد ثوابت طوران نسنه لر *
رواكد نواصر وزننده ركد يركد ركودا يعنى دخل بابندن
اسم فاعلك جمع مؤنث مكسريدر طوران نسنه لر (ثوابت

اولنور یکرم ومکرم ده اولدیغی کبی زیرا مضارعدن واسم
فاعلدن همزه نك حذفی مضارعك متکلمنده ایکی همزه
جمع اولدیغندن ایچوند ر باقی سیده بونك اوزرینه حمل
اولندی وهمزه هایه قلب اولدی ایسه اوزرینه حمل اولنمیوب
همزه ثابت اولدی عرب بلغانك قوللری مثلی هراق یریق
هانك فنحیله مضارعنده اصلی اراق یریق در وقتاکه
افعالك همزه سی هایه قلب اولدی ایسه مضارعنده حالی
اوزره باقی قلدی ناظم مرحوم بو ایکی معنایه ده اشارت
ایلمشدر که نکهبان وامین ایدیجی ایله تفسیر ایلمشدر
* مسلط مسیطر ملك شهریار * (مسلط مخلط وزننده
سلط یسلط دن یعنی علم بابنك تفعیلندن اسم فاعلدر قاهر
وغالب معناسنه بواستعاره ایله پادشاهه اطلاق ایدرلر
هر کسه غالب وقاهر اولدیغی اجلدن (مسیطر مهیمن
وزننده سیطر یسطر دن یعنی رباعی مجرده ملحق بیطر
بابندن اسم فاعلدر برشیئك اوزرنده قائم اولوب احوالنی
کورب کوزه دراولان آدمه دینور بوعلاقه ایله پادشاهه
اطلاق اولنور که کمال شفقت ومرحمتدن ناشی کافهٔ رعیه به
حافظ ونکهبان در (ملك کبد وزننده ملك یملك دن
یعنی ضرب بابندن صفة مشبهه در که ملك صاحبنه دینور
مراد پادشاهدر جمعی ملوك کلور فارسیده شهریار
دیرلر بونده تفسیر در (ربیبه اوکی قزامه جاریه * ربیبه
حبیبه وزننده اوکی قزه دینور که زوجه سنك زوجنه اولندن
قالوب وتحت تربیه سنده اوله بمعنی مفعولدر (امه فتحتینله

على قول مطلقا قورى اوتلغه دينور وهر شيئك قوريسنه
دينور (حصرم كسر تينله خام ونابخته خرمايه دينور كه قروق
تعبير اولنور واوزمك ابتداسنه كه هنوز يشل اولدقده
اكا دخى قروق ديرلر *ضريع آغولو اوت قثدشين خيار *
ضريع سريع وزننده كعبهٔ شريفه يولنده برنبات
آديدر كه تازه سنه شبرق وقروسنه ضريع ديرلر وبوخيث
وبد بوى اولمغله حيوانلرا اكا ياقلشمزلر وديكنلرى كدى
طرناغى كبى اولور وانلرده آغولو اولور (قثد فتحتينله معروف
ميوه در كه لسانمزده خيارايله متعارفدر فارسيده شين ديرلر كه
ناظم مرحومك ذكرايلديكى كبى لكن باصمه نسخه لرده شين ايله
خيارى براملاده طبع ايلمشلر در لايق اولان باشقه باشقه
ترقيم اولمليدركه سه زباندر * مهيمن نكهبان امين ايديجى *
(مهيمن مسيطر وزننده هيمن يهيمن دن يعنى رباعى مجرد
ملحق اولان بيطر باب دن اسم فاعلدر هر شيى اوزرينه
حافظ ورقيب اولان الله ذوالجلالك اسماء حسناسندندر
فارسيده نكهبان ديرلر قاضى حاشيه سى شيخزاده ده مهيمن
مفيعل وزننده امن يأمن دن يعنى علم بابنك افعالندن اسم
فاعلدر مؤمن معناسنه اصلى مأمن همزهٔ ثانيه نك اثباتيله
وهمزهٔ مزبوره يايه قلب اولمغله مؤيمن اولدى افعاله نك
همزه سى هايه قلب اولندى عربلرك ارقت هرقت قوللرندى
اولديغى كبى وقتا كه افعاله نك همزه سى هايه قلب
اولدى ايسه همزهٔ ثانيه باقى قالوب حذف اولمدى مع هذا
افعالك همزه سى مضارعنده واسم فاعلنده حذف

اولنور

وزننده جسر یجسر دن یعنی نصر یابندن صفتدر یورکلو
ودلیر و بالا بلند آدمه دینور (جری مری وزننده جرؤ یجرؤدن
یعنی حسن یابنك مهموز اللامدن صفتدر یور کلو ودلیر آدمه
دینور که عدو اوزرینه اقدامی چوق اولور جمعی جرآء
کلور بونك اصلی جریدر فعیل وزننده همزه سی وزن ایچون
حذف اولنمشدر * شجاع ومبارز بهادر یرار * شجاع غراب
وزننده بأس وشدت هنکامنده شدید القلب اولان آدمه
دینور که بهادر تعبیر اولنور وشبنك حرکات ثلاثه سیله ده
جائزدر جمعی شجعه کلور شبنك حرکات ثلاثه سیله (مبارز
مقاتل وزننده برز یبرز دن یعنی نصر یابنك مفاعلتدن اسم
فاعلدر جنك وقتال ایچون ایکی خصم بری برینه قرشو
میدانه چیقوب جنك ایلمکه دیرلر * مأثر مناقب هنرلر درر *
(مأثر مناقب وزننده مأثره نك جمعیدر اسلاف اعزهٔ کرامدن
باقی قلان علم وعلم انشاء و بوکا شبیه هنر ومعرفتلر کبی (مناقب
منقبه نك جمعیدر مفاخر معناسنه در که باعث افتخار اولهجق
فضل و هنرلره دینور که مخابر ومأثر مفاخرتدن عبارتدر
* امانی یلانلرا کاذیب وار * امانی امالی وزننده امنیتك
جمعیدر یلانلر معناسنه (اکاذیب مصابیح وزننده مکذابك
جمعیدر مصابیح مصباحك جمعی اولدیغی کبی * سجی ساکن
اولدی وقی صاقلدی * سجی غزی وزننده سجا یسجو دن
یعنی نصر یابنك ناقص واو یسندن ماضی غائب مفرد در
سکن ودام معناسنه در (وقی فتحتینله ضرب یابنك لفیف
الفروقندن ماضی مفرد غائبدر صاقلدیکه حفظ معناسنه در

رفیق مملوکه دینورکه فارسیده کنیزك ولسانمزده
واصل ترکیده قرنق تعبیراولنور وامه لفظنك اصلی امو
فتحاتله باخود اموه ایدی تمرة وزننده جمعی اموات کلور
واماء کلور دماء وزننده * عشیره نه قوم وقبیله تب
(عشیره شعیره وزننده برآدمك اقرب اولان قوم قبی
دینور (قوم نوم وزننده اسم جمعدر بالمعیه رجال
جماعتنه اطلاق اولنورعلی قول رجال جماعتنه مخصو
یاخود نسوان بالتبعیه داخل اولور و بومؤنث ومذکر
جمعی اقوام کلور (قبیله سفینه وزننده معلومدر فا
تبار دیرلر بونده تفسیردر *خلیل وحبیب وصدیق ا
دوست *خلیل حبیب وزننده خل یخل دن یعنی ضرب ب
صفت مشبهه در صادق اولان یار ودوسته دینور (
صدیق وزننده حب یحب دن یعنی باب مذکوردن ص
مشبهه در خلیل معناسنه (صدیق حبیب وزننده ص
یصدق دن یعنی باب مرقومدن صفت مشبهه در ح
معناسنه * انیس وقرین ورفیق اولدی یار * انیس سل
وزننده انس یأنس دن یعنی ضرب بابنك مهموزالفاس
صفت مشبهه در یولداش والفت اولنان شیئه دینور (ق
رفیق وزننده قرن یقرن دن یعنی باب مذکوردن ص
مشبهه در برآدمك همیشه یار ومصاحبنه دینور ج
فرناء کلور (رفیق قرین وزننده رفق یرفق دن یعنی
مرقومدن صفت مشبهه در انیس معناسنه در جمعی رفق
کلور ضم راایله * جسور وجری کوکللوکشی * جسورصب

وزننده

وزننده نقو ينقودن يعنى علم بابنك ناقص واو يسندن صفتدر
پاك و پاكيزه شبئه دينور جمعى نقـاء كلور كسر نونله ونقواء
كلور نقبـاء وزننده (جيد سيد وزننده جاد يجود دن يعنى
نصر بابنك اجوف واو يسندن صفتدر اصلى جويددر اعلالى
سيدك اعلالى كبيدر ايو و بهتر شبئه دينور جمعى جياد كلور
وجيادات كلور كه صيغهٔ منتهى الجموعدر * صميم وسويدا
يورك اورته سى * صميم جيم وزننده يورك اورته سنه دينور كه
فارسيده ميان دل ديرلر عربيده حبهٔ القلب ايله تعبير اولنور
(سويدا عويدا وزننده يوركده اولان سياه نقطهيه دينور كه
سويداء القلب واسواد القلب وحبـهٔ القلب ايله معبردر كه
فارسـيده دانهٔ قلب ديرلر * مزيت فضيلت خلق يخشى *
(مزيت حميت وزننده محمدت كبى مصدر در فضيلت
معنـا سنه در كه سائراوزرينه تحقق ايدن مابه الرجحـاندر
خلاصه بعض آدمك متخصص ومـتازاولديغى نعمت غير
متعديه در علم وسماحت وشجاعت كبى (خلق صحف وزننده
خوى وطبع وسجيه معنا سنه در ومنه قوله تعالى (وانك لعلى
خلق عظيم * ندر ضحك كولمك بكا اغلق * ضحـك كسر
وفتح ضاد معجـه وسكون حاء مهمله ايله ضحك يضحك دن
يعنى علم بابندن مصدردر كولمك معنـاسنه در فارسيده خندن
ديرلر (بكا ذكا وزننده بكى يبكى دن يعنى ضرب بابنك ناقص
يائيسندن مصدردر اغلق معناسنه در كه فارسيده كريه ديرلر
* انين ايكلمك اسف تاسه لو * انين طنين وزننده ان يأن دن
يعنى ضرب بابنك مهموز الفاسندن ومضاعفندن مصدردر

بداظاهراولدی علن آشکار بدی لدی وزنده بدا یبدودن یعنی نصر بابنك ناقص واو یسندن ماضی مفرد غائبدر ظهر معناسنه شاعر (بیت) الصبح بدا من طلعته وا للیل دجامن وفرته (علن فتحتینله نصر وضرب وحسن بابلرندن ماضی مفرد غائبدر آشکار که ظاهر معناسنه سر واسرار مقابلیدر *فعولن فعولن فعول* بو بحره تقارب دی ای کا مکار* تقارب تباعد وزنده قرب یقرب دن یعنی حسن بابنك تفاعلندن مصدر در و بو بحرك اسمیدر و بو بحره تقارب ایله وجه تسمیه یه سبب بودر که ایکی کره وتدلری سببلریله تقارب ایلدکلری اجلدندر (ایضا معلوم* رفیع وعلا یوجه سید اولو * رفیع شفیع وزنده رفع یرفع دن یعنی فتح بابندن صفتدر عالی وشریف اولان شیئه دینور که ترکیده یوجه دینور (علا ضم عین وفتح لامله علودن صفتدر یوجه ویوکسك ورفیع معناسنه در شیخ سعدی (بیت) بلغ العلا بکماله کشف الدجا بجماله (سید جیدو زنده سود ماده سندن صفتدر که اصلی سوید در اعلال کلمه ده واو یاجمع اولدی قد سبقت احدیهما بالسکون قاعده سنه کوره واوی یایه قلب ایلدك و یاء مقلوبه یی یاء ثانیه نك ایچروسنه ادغام ایلدك سید اولدی اواو ومهتر وسرکرده آدمه دینور جمعی ساده در که اصلی سیده ایدی وسیائده کلور تبعه وتبایع کبی *صفی ونقی پاك جید ایو *صفی فعیل وزنده صفا یصفودن یعنی نصر بابنك ناقص واو یسندن صفت مشبهه درهرشیئك پاك وخالصنه دینور اعلالی اربابنه معلومدر (نقی صفی

وزنده

زمانده علی قول شمسك زوالندن عصره قدر زمانه اطلاق
اولنور زیرا ناس اول وقتده شدت حرارتدن خانه لرنده آرام
ایلکله کویا که بری برندن هجرت ایلرلر (ظهیره کبیره وزننده
نصف نهاره دینور که کونك اورتاسی دیمك اولور جمعی
ظهائر کلور * سموم اسی یلدر جیم اسی صو * سموم صبور
وزننده اسی یله دینور که سام یلی تعبیر اولنور اکثری کوندز
هبوب ایدر سمیتلو اولغله طوقندیغنی برباد ایدر جمعی سمایم
کلور (جیم رمیم وزننده صفتدر اسی صو یه دینور جمعی
حمائم کلور وصوغوق صو یه دینور که اضداندندر * سکینت
وقارایله ارامدر * سکینت طبیعت وزننده سکن یسکن دن
یعنی ضرب بابندن صفتدر وقار وطمانینت وتمکین اوزره
ارام ایله در * معاد آخرتدر هوا ارزو * معاد مقال وزننده
عاد یعوددن یعنی نصر بابنك اجوف واو یسندن اسم مکاندر
کبیر وطراجق یر مصیر ومرجع معناسنه بوعلاقه ایله
آخرته دیرلر که معاد خلقدر یعنی خلایقك وراجق یری
اولدیغیچون (هوا نواوزننده نفسك اراده وارزوسنه دینور که
مرادشهوات ارزوسیدر * فرس آت جرس چاك حرس بکجیلر *
(فرس عدس وزننده آته دینور ارککینه وقسراغنه شاملدر
علی قول قسراغنه فرسه دینورها ایله جمعی افراس وفروس
کلور (جرس فرس وزننده چاك تعبیر اولنان شیئه دینور که
حیوانلرك بوینونه ونصارا کلیسه لرنده اصارلر (حرس
جرس وزننده حافظ ونکهبان معناسنه اولان حارسك جمعیدر
* تحسس تجسس کبی جست وجو * تحسس تجسس وزننده

درد والمدن ناشی ایکلمك وناله قیلق معناسنه در (اسف
زمن وزننده اسف یأسفدن یعنی علم بابنك مهموز الفاسندن
صفت مشبهه در الملو وتاسه او معناسنه در *قطوف جنی میوه
دانی یقین * قطوف قنوت وزننده قافك کسریله اولان
قطفك جمعیدر بریره جمع اولمش یمشلر معناسنه در کذا
فی اخری ومنه قوله تعالی (قطوفها دائبة (جنی عصا وزننده
دوشور یلان میوه یه دینور (دانی فانی وزننده دنی یدنی دن
یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسندن اسم فاعلدر یقین معناسنه در
* رطب یاش خرما ویابس قرو * رطب ضم را وفتح طا ایله
اولمش یاش خرمایه دینور واحدی رطبة وجمعی ارطاب
ورطاب کلور (یابس حابس وزننده یبس یبس دن
یعنی علم و حسب بابلرندن صفتدر یاش اولوب صکره دن
قوریمش نسنه یه دینور * عدس مرجمك اولدی وحمص
نحود * عدس قبس وزننده حبوباتدن معروفدر که مرجمکه
دینور مفردی عدسه در (حمص قنب وزننده حب معروف
اسمیدر نحود تعبیر اولنان غله در * شعیر ارپه هم دخن وارزن
طرو * شعیر امیر وزننده حبوبات جنسندن ارپه یه دینور
مفردی شعیرة در فارسیده جودیرلر (دخن ضم دال وسکون
خاء معجمه ایله جاورس اسمیدر که قره جه طاری وصورت
طاریسی دیدکلری خرده طاری یه دینور (ارزن احمر وزننده
آق وآری طاریدر که شام طاروسی وصورت طاروسی دیرلر
وفارسیده دخی مستعملدر * هجیر وظهیره کونك اورته سی *
هجیر کریم وزننده زوال شمس وقتنده ظهر ایله یله نصف نهار

زمانده

اسمیدر بوجهتله معرفه وغیر منصرفدر منع صرفه سبب علم
ومعرفه در لکن آخر آیتده واقع اولوب سائر فواصل آیات منون
اولمغله تناسب وازدواج ایچون آخر یندالف زیاده سیله منون
اولدی سلاسلا واغلالا قیلندندر * کوثر اوچماق ایرمغی
ایرماقلری اندن آقار * کوثر کوهر وزننده جنتده مخصوص
برنهرك ادیدر که جنتده اولان جمیع انهاراندن منفجر ومنشعب
اولور الله ذوالجلال حضرتلری جمله مزی اول کوثردن
ریان وسیراب ایلیه آمین * اثل ایلغون اغاجیدر خمط مسواك
اغاجی * اثل فتح همزه وسکون ثا ایله اجی ایلغین اغاجنه
دینور که مفردی اثله وجمعی اثلان واثول کلور وایلغین اغاجی
ایکی نوع اولور بری طرفاء بری اثلدر که کبیر اولور بو که اجی
ایلغین دیرلر اغاجی متین اولور قصعه وقدح پیارلر خمط حمد
وزننده اراك اغاجنه دیرلر که بو براغاجدر که دیار عربده
چوق اولور واندن مسواك ایدرلر واول سببدن مسواك اغاجی
دیرلر * هم سفرجل ایوه تفاح المه در رمان انار * سفرجل
فتح سین وفا ایله ایوه تعبیر اولنان معروف میوه یه دینور
جمعی سفارج ومفردنده سفرجله دینور ها ایله واشبو سفرجلك
طبیعیَ قابض ومقوی وبولی مدر وطعامی مشهی وصوسزلغی
مسکن در وبعد الطعام تناولی مسهلدر ودیلوب چکرد کنی
اخراج وجوفنی خالی ایدوب یرینه عسل وضع ایلد کدنصکره
چامورلیوب فرونده قورودلمش اولانی بغایت نافعدر (تفاح
رمان وزننده المه یه دینور وبو رایحهٔ طیبه مناسنه اولان
تفحه دن مأخوذ در فار سیده سیب دیرلر (رمان زنار وزننده

حس يحس دن يعنى علم بابنك مضاعفنك تفعلندن مصدردر
ناسك حوادث واخبارينى اراشدرمق معناسنه درلكن خيره
متعلق اخباره مخصوصدر (تجسس تحسس وزننده جس
يجس دن يعنى نصر بابنك مضاعفنك تفعلندن مصدر در
تحسس معناسنه لكن بعضبسنك عندنده بوشره منعلق
اخباره مخصوصدر حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك كلام
قديمنده وفرقان مبينده (ولاتجسسوا ولايغتب بعضكم بعضا)
قول شريفنده اولديغى كبى وفارسيده جست جو ديرلر كه
بونده تفسير در * بحار معارفده غواص اولان * اولور حقهٔ
طبعى دردن طلو * بحار بحرك جمعيدر (معارف معرفتك
جمعيدر (غواص شداد وزننده غاص يغوص دن يعنى نصر
بابنك اجوف واويسندن مبالغه ايله اسم فاعلدر مبالغه ايله
دريايه طالوب انجو وسائرشى چقارن آدمه دينور (حقهٔ طبعى
حقه معروفدركه ايچنه مركب وسائرشى قورلر (طبع خوى
معناسنه در وبونك اضافتى مشبهك مشبه به اضافتى
قبيلندندر (محصول بيت) معارف دريالرينه غواص اولانك
حقهٔ طبعى لؤلؤ وجواهر ايله مالا مال اولور * البحر الرمل
المقصور * يعنى بوقطعه بحر رمل مثمن الاجزادندركه
هر بيتى سكز كره فاعلاتندر لكن عروضنك اكثر يسى محذوف
وبعضبسى مقصوردر حذف معلوم قصر شرح اولندى
وضربك كلبسى مقصورلردر * زنجبيل اوچمق شرابى سلسبيل
انده پيكار * زنجبيل سلسبيل وزننده جنتده برارماغنك آدبدر
(سلسبيل زنجبيل وزننده جنتده برچشمه نك باخود بر پيكارك

امتحان وزننده خیر یخیردن خاء معجمه ویاء موحده ایله که علم
ونصر بابلرینك افتعـالندن مصدر درامتحان معناسنه در
فارسیده آزمودن دیرلر *فاعلاتن فاعلاتن فاعلن بحر رمل
وزنی بودر * بولغاتی از برایت قبل یادکار * الفـاظ معلوم
(ایضامعلوم * وسع طاقت مره قوت ازرار قه جنب یان *
(وسع واوك حرکات ثلاثه سیله طاقت معنـاسنه در فارسیده
تاب دیرلر (مره هره وزننـده زور وقوت معناسنه جمعی مرر
کلور عنب وزننـده وامرا کلور وجبریل امین حضرتلرینه
ذومره اطلاق اولنور کما فی قوله تعـالی (ذومرة فاستوی)
(ازر بزر وزننده ارقه یه دینور فارسیده پشت دیرلر وزور وقوت
وضعف معناسنه اولمغله اضداددن اولور (جنب ذنب وزننده
یانه دینور شق معنـاسنه انسانك وسائر نسنه نك اولسون جمعی
جنوب وجوانب کلور وجنائب دخی کلور *نحب حاجت
عدن اقامت مرکز وحیز مکان * نحب جنب وزننده حاجت
مهمه یه دینور (عدن نحب وزننـده عدن یعدن عدنادن
یعنی ضرب ونصر بابلرندن مصدردر پریده اقامت وتمکن
ایلمك معنـاسنه ومنه قوله تعالی (جنات عدن) ای جنات
اقامت لمکان الخلود (مرکز مصدر وزننده رکز یرکز دن یعنی
نصر وضرب بابلرندن اسم مکاندر برآدمك موضع وقرارکاهنه
دینور شارح فقیر مصراع چیقدی اهیم مرکزه تاریخ ایچون
(حیز این وزننده اسمدر مکان وناحیه معناسنه درحوز صکره
فعیـل وزنی اوزره حویز اولدی کلمه ده واو یا جمع اولدی
قد سبق احدیهما بالسکون قاعده سیله واوی یایه قلب ایلدك

فواكهـدن ناره دينور معر وفدر مفردينه رمانه دينور وبو
اوج نوع اولور طاتلو واكشى وميخوشدر وهر برينك خاصهٔ
كثيره سى واردر * ابتلا اكسكلك ايتمك امتلاطولمقدر * ابتلا
امتلا وزننـده الى يأ لودن يعنى نصر بابنك مهموز الفاسندن
وناقص واوينك افتعـالندن مصدردر كه اعلالى اربابنـه
معـلومدر برخصوصده اكسكلك ايتمك معناسنه در (امتلا
ابتلا وزنـده ملأ يملأدن يعنى فتح بابنك مهموز اللامندن
مصـدر در برنسنه كركى كبى طولمق معناسنه در * مستخيف
ومستفز قورقودوب ايدن بى قرار * مستخيف مستخير وزننده
خاف يخوف دن يعنى نصر بابنك اجوف واوينك استفعالندن
اسم فاعلدر قورقودىجى معناسنه در (مستفز مستخرج وزننده
فزيفزدن يعنى نصر بابنك مضاعفنك استفعالندن اسم فاعلدر
برآدمك تمكين ومتـانتنى ازاله ايله مضطرب و بيقرار ايديجى
آدمه دينور * محسن ايلك ايديجى مخبت تواضع ايديجى *
محسن مكرم وزننده حسن يحسن نك افعـالندن اسم فاعلدر
دائما ناسه ايلك ايديجى آدمه دينور (مخبت خاء معجمه ايله مكرم
وزننـده خبت يخبت دن يعنى علم يعلم بابنك افعـالندن اسم
فاعلدر صورى ومعنوى تذلل وتواضع ايديجى معناسنه در
* ابتلادر صبناوق هم امتحان واختبار * ابتلا امتلا وزننده
بلى يبلو دن يعنى نصر بابنـك ناقص واوينك افتعالندن
مصدر در برنسنه نك حالنى بيلمك ايچون صنايوب امتحـان
واختبار ايلمك معناسنه در (امتحان اختيار وزننده محن يمحن دن
يعنى فتح بابنك افتعالندن مصدر در ابتلا معناسنه (اختبار

حضرت رب العالمينك امر وحكمنه اطلاق اولنور وروح
قرأن عظيم الشانه اطلاق اولنور وروح مابه حيات الانفس
يعنى مادهٔ حيات اولان وديعهٔ الهيه يه ديكور كه جان تعبير
اولنور وحكما اكا نفس اطلاق ايدرلر وروح لفظى مذكر در
نفس اعتبار يله مؤنث دخى اولور قاموس مترجمى ديركه
عند المتكلمين برجسم لطيف وشفافدر كه بالذات زنده در
بدنه سرايتى كلابك كوله سرايتى كبيدر ديوب هبوط وعروج
وبرزخده تردد ايلمسيله احتياج ايدر بصائرك بيانيه كوره
روحك حقيقتى برلطيفهٔ ربانيه وعناصر عالم علويدن
برعنصر شريفدركه مدد الهى ايله عالم سفلى يه متصل
ودجات حيوانات وتفاوت حالات حسبيله حيوان قسمنه
متعلق اولور وانسان نوعى صورتده ومعناوصفتده اكمل جنس
حيوان اولمغله اكا متصل اولان روح افضل ارواح اولور
واول لطيفه نك حقيقتنه وقوف طور عقول بشريه دنك
ماوراسيدر نهايت عوارض مميزه سيله ادراك حدامكانده در
واوج نوع ايله متنوعدر حيوانى وطبيعى ونفسانيدر روح
حيوانينك مركزى قلبدر وطبيعينك مركزى دم ونفسانينك
مركزى دماغدر وروح حيوانى جميع اعضايه سرايت عروق
ضوارب واسطه سيله واصل اولور وروح طبيعى اطراف بدنه
اورده واسطه سيله واصل اولور ونفسانى تپه دن قدمه قدر
اعصاب واسطه سيله منتشر اولور وروح حيوانينك ثمره سى
حيات وراحتدر وطبيعينك قوت وقدرتدر ونفسانينك حس
وحركتدر انتهى * ام حسبتم صاندىكز مى حسبه پسدير اكا *

وياء مقلوبه يى ياء ثانيه ايله ادغام ايلمك ايله حيز اولدى
وبونك دخى تخفيفيده جائزدر هين ايله هين كبى ولين ايله
لين كى جمعى احياز كلور * وحى اشارت هم رسالت وحى الهام
ايلمك * وحى رمى وزننده وحى بحى دن يعنى ضرب بابنك
لفيف مقرونندن مصدردر اشارت ايلمك معناسنه در واشارت
رمز ايله وتعريض كلامله وتركبدن عارى مجرد صوتله وبعض
جوارحله حاصل اولور وايلچى كوندرمك معناسنده والهام
معناسنه ده كلور يقال اوحى الله فى قلبه كذا اى الهمه * ممترى
شك ايديجيدر مريه شك ظن كمان * ممترى مشترى وزننده
مرى يمرى دن يعنى ضرب بابنك ناقص واوى بسنك افتعالندن
اسم فاعلدر برنسنه ده شك وتردد ايديجى معناسنه در (مريه
كسر وضم ميم ايله اسمدر شك وشبهه معناسنه (ظن فن
وزننده ظن يظن دن يعنى نصر بابنك مضاعفندن مصدردر
مشكك اولان نسنه نك غالب وراجح اولان طرفنه دينور
فارسيده كمان ديرلر بونده تفسيردر تركيده صانمه وسزمه ايله
معبردر جمعى ظنون واظانين كلور * روح جبرائيل وعيسى
روح بردرلو ملك * روح حور وزننده جبرائيل عليه
الصلاة والسلام حضرتلرينه دينور وروح ايله جبرائيل
همشمار وحضرت عيسى صلوات الله على نبينا وعليه
حضرتلرينه اطلاق اولنور ونفخ معناسنه در كه نفس ايله
اوفورمك واوفلمك در وروح بردملك اسميدر كه يوزى انسان
يوزى وجسدى ملائكه صورتنده در * روح حقك امر
وحكم روح قرأن روح جان * روح وزن مرقوم اوزره

هایه قلب اولنوب مهما اولدی وحیثما کبی عمل ایدر (اذ ما
کسر همزه وسکون ذال ایله بودخی مهما کبی کلمهٔ مجازاتدن
وجمله سندندر عصامك بیانته کوره زمانه موضوعدر وامام
سیبویهك عندنده کلمتیندن مرکب دکلدر برأسها کلمه در
وبمضمنك عندنده اذا ایله مادن مرکبدر وحیثما کبی عمل ایدر
*سلك ایپلك سلك قویمق سلخ اخراج ایلمك *سلك کسر سین
مهمله ایله ایپلکه دینور که ایکسنه یه کچور یلور مفردی سلکه
وجمعی اسلاکدر (سلك فتح سین مهمله ایله سلك یسلکدن
یعنی نصر بابندن مصدردر برنسنه یی بریره قویمق معناسنه در
ولازم دخی اولور که یول ومکان مقوله سنه کیرمك معناسنه در
وبو یول معناسنه موضوعدر سائر معنا بوندن منشعبدر
(سلخ فتح سین مهمله وسکون لام ایله سلخ یسلخدن یعنی نصر
وفتح بابلرندن مصدردر مذبوحك درسنی یوزوب چیقرمق
معناسنه در وانسانك ارقه سندن لباسنی صویمقده دخی استعمال
اولنور *عض اصیرمق عصر صقمق عصر ایکندی هم زمان *
(عض مد وزننده عض یعض دن یعنی نصر بابنك مضاعفتدن
مصدردر دیش ایله برنسنه یی اصیرمق معناسنه در (عصر
قصر وزننده عصر یعصردن یعنی ضرب بابندن مصدردر
ایکنده کی چقمق ایچون طوپ طولی نسنه یی صقمق معناسنه در
(عصر وزن منبور اوزره اسمدر ایکندی وقتنه دینور
کونش فرانجه یه قدر ودهر وزمان معناسنه ده اطلاق
اولنور (ایضا معلوم *لینه خرما اغاجی قنوانه انك صالقمه لری *
(لینه ریه وزننده خرما اغاجنه دینور نخله معناسنه جمعی

(ام حسبتم ام استفهامیه حسبتم باب سادسدن فعل ماضی جمع مذکر مخاطبدر سزصاندیکرمی معناسنه درکه کفاره خطابدر (ام حسبتم ان تدخلوا الجنة) آیت کریمه سنه تلمیح واشارتدر (حسبه علمه وزننده باب مذکوردن مصدر در هو مفعولیدر فاعلی متروکدر بحسب التراکیب اکا کافیدر وترکیده اکا یتشیر دیرلر والویرر دیرلر بو تعبیر اولنور بعض کره مصدرك فاعلی ومفعولی متروك اولور زیرا مصدرده مفهوم کلی تصور وملحوظ اولمز یعنی حدث وزمانه وفاعل مابه دلالتی ملحوظ دکلدر انجق حدثه دلالت ایدر و بعض کره فاعل ومفعول مذکور اولور * حیثما هر قنده مهما هرنه اذما هر قچن * (حیثما فتح حاء مهمله ایله کلمهٔ مجازاتدن فعلنی جزم ایدر فعلندن اوله شرط وایکنجی یه جزا دیرلر حیثما تفعل یکتب ایکی فعلك مثللی وحیثما ظرف مکانه موضوعدر و بو ماسز جزم ایتمز وما اضافتدن قطع ایدوب مبهمه اولمق اوزره قیلار و بو اسم مبنیدر التقاء الساکنین دن ایچون آخری حرکه لندی و بعضیلرك عندنده ضم اوزره مبنیدر غایاته تشبیها و بعضیلر دیدیلر فتح اوزره مبنیدر ضمه یا ایله ثقیل اولدیغی اجلدن کلمهٔ مجازات اون بشدر لم ولما ولام الامر ولاء النهی وان ومهما وما ومن واین ومتی وانی وای وحیثما واذما واذامادر (مهما فرما وزننده شی معناسنه درما کبی و بعضیلر دیدیلر ظرف زمان معناسنه درمتی کبی و بونك اصلی مادر ابهام معناسی زیاده اولمق ایچون آخرینه برماء زائده داخل اولمغله ماما اولدی تتابع مثلین کریه اولدیغی اجلدن ماء اولك الفی

معروفك اسمیدر كه لسانمزده جبه ایله معبردر جمعی جبب
كلورجنن وزننده وجباب كلورقباب وزننده (ثوب نوم وزننده
انسانك اكنه كیه جكی لباسه دینور جمعی اثواب واثوب
كلور * خفیه كزلو خیفه قورقو مرتفق راحت یری * خفیه
غرفه وزننده اسمدر كزلو ومستور نسنه یه دینور (خیفه جیفه
وزننده اسمدر قورقو معناسنه اصلی خوفه در جمعی خیف
كلور (مرتفق مرتفع وزننده رفق یرفق دن یعنی نصر یاینك
افتعالندن اسم مكاندر راحت ایده جك مكانه دینور * خل سركه
دبس بكمز خمری صهبا قزل * خل حل وزننده تازه اوزمك
وغیر یسنك شیره سندن حوضت بولان نسنه یه دینور كه
لسانمزده سركه دینور وسركه تازه اوزمدن وفوری
اوزمدن وخرمادن وشكر وعسل وانجیر امثالندن وپرنج
مثلاو حبوباتدن ترتیب اولنور افضل واعلاسی تازه اوزمدندر
وسركه ایكی جوهردن مركبدر كه بارد وحاردر وخاصه سی
چوقدرازجمله معده یه ودیش اتنه وكجیكه وحشرات صوقه سنه
وآفیون تناولنك مضرتنه ویانغه نافعدر (دبس ورد وزننده
بكمزه دینور مطلقدر اكراوزم یاخرما یاالما وبونلر مثلاوشی ایله
تقییدد اولنورسه فرق واردر فارسیده دوشاب دیرلر (خمر
جمع وزننده آدمی سرخوش ایدن شیره یه دینور كرك اوزم وكرك
خرما وسائر نسنه دن اولسون فارسیده می دیرلر خمرك جمیع
اسمایه دلالتی مؤنث سماعیدر كویاحرمتنه بناء سائرمشروبانك
عندنده مؤنث كبیدر (صهبا مهما وزننده صفتدر قزل
معناسنه در بعده قرمزی باده ده علم كبی اسم اولمشدر وهبی

لين وليان واليان كلور راهل مدينه عجوه دن غيرى خرما
انواعنه واصنافنه لينه ديرلر اصلى لونه در واوسا كن ماقبل
مكسور اولمغله يايه قلب ايلدك لينه اولدى (قنوان صنوا
وزننده خرما صالقمى معناسنه اولان قنونك جمعيدر وقينا
واقناء كلورانك ايله جملنور * جنه پرى واحدى جنى وه
جندر پرى * جنه فتنه وزننده جن صنفنك طائفه وجماعت
دينور پس جن لفظندن اخص اولور تاء وحدت جنسيه
دال اولنور (جنى جيمك كسرى ونونك تشديديله جن صنفندن
ياخود جماعتندن واحد ديمكدر كه روم ورومى كبى اولور
(جن كسر جيم وتشديد نون ايله انسك خلافيدر وجن
حقنده ايكى كونا مقاله واردر بر يسى بودر كه جن مطلقا
حواسك مجموعندن مستتر اولان روحانيون اطلاق اولنور كه
انس مقابلى اولور بو صورتده ملائكه وشياطين داخل اولور
پس ملائكه ايله جن بينده عموم وخصوص مطلق واردر
هر ملائكه جندر وهر جن ملائكه دكلدر ثانى روحانيونك
بعضبسنه اطلاق اولنور زيرا روحانيون اوج قسمدر اخيار در كه
ملائكه در واشرار در كه شياطيندر واوسطدر كه اخيار
واشرارى مشتملدر جن طائفه سيدر * حبه دانه جنه قلقان
جبه جامه ثوب طون * حبه فتح حاء مهمله وتشديد با ايله
حب كلمه سنك واحديدر بغداى وارپه وسائر دانه لره اطلاق
اولنور جمعى حبات وحبوب كلور وحباء كلور حمراء وزننده
(جنه ضم جيم وتشديد نون ايله قلقانه دينور ومطلقا بدنى
ستر ووقايه ايده جك شيئه دينور (جبه جنه وزننده لباس

معروفك

لشكر وزننده جمع معناسنه در كه مجتمع اولان بنی آدمه دينور
جمعی عساكر كلور تركيده چری ديرلر * شق يارمق دق دوكمك
هر تپرتمك قتی * شق دق وزننده نصر بابندن مصدر در
يارمق معناسنه (دق شق وزننده نصر با بندن مصدر در
برنسنه يی دوكوب وافا تمق معناسنه در قهوه و بيرو بو
مثللی شيلر (هر دق وزننده نصر با بندن مصدر در برنسنه پی
تپرتمك معناسنه در * رق بنده رق يازی يازيلا ن يوفقه دری *
(رق شق وزننده قول عبد معناسنه وجا ريه معناسنه كلور
فارسيده بنده ديرلر كه بونده تفسير در (رق دق وز ننده يازی
يازه ٔ جق يوفقه دری يه دينور سلفده كاغد برينه ا كا يازی
يازارلر ايدی اكثری حيوان در يسندن ايدرلر وحالا بعض
روز نامه مقوله سنی رسم ايدرلر * ربوه يوكسك پر سما كوك
كوه روزن قصر كوشك * ربوه رانك حركات ثلا ثه سی
وسكون با ايله يوكسك باير وتپه مقوله سنه د ينور (سما عصا
وزننده معلومدر كه كوكه دينور فارسيده آسمان ديرلر مؤنث
ومذكر اولور نخل وشجر وسما وارض كبی اسم جنس واسم
جنس مجراسنه جاری اولان كلمه لركه واحده وجمعه اطلاق
اولنلرك تذكير وتأنيثلری جائز در وسما سمودن مأخوذ در
(كوه كافك فتح وضمی وتشديد واو ايله خانه نك ديوارنده
اولان باجايه ودليكه دينور فارسيده روزن ديرلر (قصر
رقص وزننده كوشكه دينور فارسيده كاخ ديرلر شارح فقيرك
بايزيده كوشكه انشاد ايلديكی تاريخ پرقصوريدر
* جناب حضرت سلطان محمود المأثر كيم *

سنبـل زاده بيت (رنك صهبا يله اولمش كل بناقلر آل آل)
(بيضهٔ سرخ ايدى هم كافر كينمش قرمزى * حامض اكشى
حلو طاتلو شهد بالدر نحل آرى * حامض حامد وزننده حمض
يحمض دن يعنى نصر وعلم بابلرندن اسم فاعل بناسيله صفتدر كه
اكشى نسنه يه دينور (حلو رمح وزننده حلو يحلودن يعنى
علم ونصر وحسن بابلرندن صفتدر كه طاتلو نسنه يه دينور
اجى مقابليدر فاسيده شرين ديرلر جمعى حلو كلور
(شهد مهد وزننده باله دينور عسل معناسنه جمعى شهاد
كسر شين ايله قاموس شارحنك بيانيه كوره كوچ بالنه
دينور فارسيده ابتكين ديرلر (نحل عقل وزننده بال آريسنه
دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور مفردى نخله در تمرة وتمركى
* التنادى چاغرشمق ربع ومنزلدر قوناق * التنادى لام
حرف تعريف تنادى نداينديدن يعنى علم بابنك ناقص يائيسنك
تفاعلندن مصدر در برى برينى چاغرمق معناسنه در (ربع
رفع وزننده قوناغه دينور تقول نزلنا فى ربع لطيف اى منزل
وحولى يى مشتمل اوه دينور (منزل مجلس وزننده نزل ينزل دن
يعنى ضرب بابندن اسم مكاندر صحرالرده قوناق يرينه دينور
واوه دينور كه فارسيده خانه دينور * ظعن كوچك عدو
يلك خيل وعسكر در چرى * ظعن طعن وزننده ظعن
يظعن دن يعنى فتح بابندن مصدر در برسمته كوچوب كتمك
معناسنه در (عدو عدل وزننده نصر وضرب بابلرندن
مصدردر يلك وسكر تمك معناسنه در فارسيده تكيدن ديرلر
(خيل فتح وكسر خاء معجمه ايله آتلو عسكر ينه دينور (عسكر

وبعضبسی مقصورلر در شرح اولنـدی * خلد جنت هم
دوام هم بقا * خلد صلح وزننده جنته اطلاق اولنور وصف
بالمصدر دریا خود دار الخلد تأویلنده در ونصر بابندن
مصدر در که دوام و بقا یعنی دائمی وابدی قالمق معناسنه
همان الله تعالی حضرتلری فضل وکرمیله انده باقی ایلیه آمین
* هون وذلت خورلق بلوی بلا * هون روح وزننده نصر
وضرب بابلرندن مصدر در خور وذلیل اولمق معناسنه در
(بلوی دعوی وزننده بلا ورنج وزحمت معناسنه در * روح
راحت روح رحمت بال حال * روح جور وزننده راحت
معناسنه در فارسیده اسایش دیرلر ورحمت معناسنه در
ومنه قوله تعالی (ولا تیئسوا من روح الله) ای من رحمته
(بال سال وزننده حال وشان معناسنه وکوکل معناسنه در
* نضج بشمك هم یمش بولمق کمال * نضج طبخ وزننده
نصر بابندن مصدر در ات ومیوه مقوله سی کرکی کبی بشمك
ونصابنی بولمق معناسنه در فارسیده پختن دیرلر * حزن
قیغو ضغن وغل وحقد کین * حزن حاء مهمله تك فتح
وضمیله غم وقیغو معناسنه در فارسیده اندوه دیرلر (ضغن طعن
وزننده کین معناسنه در (غل کسر غین وتشدید لام ایله ضغن
معناسنه در (حقد حانك کسری وقافك سکونیله غل معناسنه در
* جدب قتلق خصب اوجزلق حرث اکین * جدب جذب
وزننده قطلق معناسنه در خط کبی (خصب جذب وزننده
علم وضرب بابلرندن مصدر در اوجزلق و بوللق کثرت عشب
ورفاهت عیش معناسنه که افاضهٔ سماوی سببیله اکینلر

* بوقصر د لکشای بایزیده ایلدی ایجاد *
* نجیبا چیقدی بالا یه بوتاریخ دلاویزم *
* شه عدلی بوکاخ نوادایی ایلدی بنیاد *
* جائمین وخامدون موتی اولیلر حی دیری * جائمین جث
یجثم دن یعنی ضرب یابندن اسم فاعل جمع مذکردر اولدیغی
یردن اصلا قلدیمق اوزره یرلشوب اوتورمق علی قو
کوکس اوزره چکوب اوتورمق معناسنه درکه انسان
دیزچکوب وکوکسی اوزره بصیله رق اوتورمق اولوروعلی رأ
کوکس ویره رك چکوب اوتورمق معناسنه در قوشك کوکس
ویروب اوتورمسی کبی بو معناره موضوع اولوب صکر
استعاره یاخود کنایه طریقیله اولومده استعمال اولندی
اولیلر موتی معناسنه واشبو (فاصبحوا فی دیارهم جاثمین) آیت
خامدین میتین ایله مفسر اولوب حالیت اوزره منصوبدر
اعرابی ناقص حرفینیله حالت رفعی واو ایله معرب حالت
نصبی حالت جری یاایله معربدر خامدون آتشك قورو
سونمیه رك علوی ساکن اولمق معناسنه خمود ماده سند
اسم فاعل جمع مذکر اولوب قاموس شارحی دیرکه اشبو
خامدون آیت کریمه سی موتدن کنایه در * خلق ایچند
بوندن ارتق عیب اولورمی برکشی * کندی عیبی وار ایکن
ذکر ایده عیب دیکری * معنای بیت معلوم والفاظ معلومدر
* البحر الرمل المسدس المحذوف * یعنی بوقطعه بحر رمل
مسدس محذوف وفدندرکه هربیتی ایکی کره فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن در عروض وضربنك بعضیسی محذوف

شك وزننـده نصر بابنك مضاعفندن مصدر در برنسنه يى
ياپشق وبتبشك اولديغى نسنه دن آيرمق معنـاسنه در (داك
فك وزننـده نصر بابنك مضاعفندن مصـدر در انيش
ويوفش وچاقر چفور اولان شئى مهره تحتهسى كبى دوزلتمك
معنـاسنه در *همز صقمق غمز كوزقپامقـدر * همز عصر
وزننده نصر وضرب بابلرندن مصدردر ال ايله يا پارمق ايله
صقمق معنـاسنه در وصقشدرمق معناسنه اولمغـله متعدى
اولور (غمز همز وزننده ضرب بابندن مصـدردر كوزقپامق
وكوز قپامغه دينور ومنه قوله تعالى (واذا مروا بهم يتغامزون)
* سلب صويمق نهب هم قاپمقـدر * سلب ثوب وزننـده
نصر بابندن مصدر در بر كيمسه دن قهر وجبر ايله برنسنه يى
چكلوب المق معنـاسنه موضوعدر الندن قاپوب وحرامينك
ياخود جنكده مغـلوب و مقتوللك لباسنى صويوب المق كبى
(نهب سلب وزننده نصر وفتح وعلم بابلرندن مصـدر در
قاپمق معنـاسنه جمعى نهاب كلوب نونك كسريله * شبل
ارسلان ياور يسى خنزير خوك * شبل كسر شين معجمه وسكون
بائيله صيـد ايلمك درجه سنه كلمش ارسلان ياور يسنه دينور
جمعى اشبـال واشبول وشبول وشبال كلور جبال وزننـده
(خنزير كسر تينـله حيوان خبيثك اسميدر كه طموز وفارسيده
خوك ديرلر خزردن مأخوذدر طار كوزلى اولديغيچون اطلاق
اولنور * قرد ميمون كلب سكدر جروانوك * قرد شبل وزننده
معروف جانورك اسميدر كه تركيبده مايمن ديرلر وفارسيده
پوزينه ديرلر جمعى اقراد وقرود وقرد كلور عنب وزننـده

وباغ وباغچه لر ریان وچایر لر وچمنلر فراوان او لمقدن
عبارتدرجمعی اخصاب کلور (حرث قصر وزننده اسمدر
اکین زرع معناسنه در *عهن یوك منفوش اتلمش اون رنك*
(عهن حقد وزننده یوکه دینو ریاخود رنکارنك بویالیسنه
دینور (منفوش معروف وزننده نفش ینفش دن یعنی نصر
یابندن اسم مفعولدر اتلمش یوك و پنبه یه دینور ومنه قوله تعالی
کالعهن المنفوش (اون کون وزننده مطلقا رنکه دینور
صاری وقرمزی وسیاه کبی * وقرآغر یوك اصر آغراق
عدل دنك * وقرعهن وزننده آغر یوکه دینور علی قول
اعمدر خفیف اولسون ثقیل اولسون جمعی او قاردر (اصر
همزه نك حرکات ثلاثه سی وسکون صادایله نصر وضرب
یابلمندن مهموز الفادندر اغراق معناسنه در جمعی آصار کلور
(عدل عهن وزننده یوکك بردنکنه دینور جمعی اعدال کلور
* ایم ارسز عورت وعورتسز ار * ایم فتح همزه وتشدید یا ایله
زوجی اولیان عورته دینور کرك بکر وکرك ثیبه اولسون
ایمه دخی منقولدر هاایله وایم زوجه سی اولیان اره دینور کرك
مقدمدن تزوج ایلسون وکرك ایلمسون *جمعنه دیرلر ایامی
ای پسر* ایامی مصراع اولده کچن ایم کلمه سنك جمیدر اصلی
ایائمدر قلب مکان ایله ایامی اولدی واصلی اوزره ایائم کلور
* اعتدا حددن تجاوز ایلمك * اعتدا اکتفا وزننده عدو
یعدودن یعنی ضرب بابنك ناقص واویسنك افتعالندن
مصدردر ظلم صریح ایدوب حد نصاب واعتدالدن خروج
وتجاوز ایلمك معناسنه در *فك آیرمق دك دوبدوزایلمك * فك

علتی عارض اولمشدر طی لغتده دورمك وقصا لتمق معناسنه در
اصطلاح عروضیه ده درد نجی حرف ساکنی اسقاط ایتمکه
دیرلر مستفعلندن فا ومفعولاتدن واوحذف اولوب مستفعلن
مستعلن ومفعولات مفعلات قالوب مستعلنی مفتعلنه ومفعلاتی
فعلاتیه نقل ایدوب مطوی دیو تسمیه ایدرلر کشف لغتده
اچمق وظاهر ایتمك معناسنه در اصطلاح عروضیده فاعلاتدن
اسقاط ایدوب فاعلات قالور فاعلا یی ده فاعلنه نقل
ایدوب مکشوف دیو تسمیه ایدرلر * قسط وسوا طوغر یلق عدل
اوصاد یول * قسط قرد وزننده نصر یابندن مصدردر
معنی وداد ایلمك معناسنه در وقسط عدل کلمه سی کبی مبالغه
نیابت بالمصدر اوله رق استعمال اولنور مفردی وجمعی مساوی
چوکر یقال رجل قسط ورجال قسط ومیزان قسط وموازین
قسط (سواهوا وزننده ضرب یابندن مصدر در عدالت
اولمك معناسنه در ومنه قوله تعالی (فانبذ الیهم علی سواء)
فارسی عدل من الحکم (مرصد مقعد وزننده رصد پرصددن
حیوصمر یابندن اسم مکاندر (مرصاد مفتاح وزننده شول
* مرصد شول مکانه دینور که انده دیده بان مقوله سی اوتوروب
طاغه وزه درلر بصائرك بیانده کوره مرصادرصده مخصوص
اولمغله مبالغه ایله کویا که آلت رصد اعتبار اولنمشدر مضمار
مسابقت دخی بو قبیلدندر ومرصاد مبالغه اولور کما قال الله تعالی
ان ربك لبالمرصاد) ای المکان الذی یترقب فیه الرصد
صعفان ومعوان کبی صیغهٔ مبالغه اولمسیده جائزدر * صبغ
بویه هم قاتق دارسر ای عبد قول * صبغ قسط وزننده بویه یه

سرصد

وقرده كلور عنبه وزننده (كلب سلب وزننده هر يرتيجى جانوره
دينور كه انسانى وحيوانى طلايوب واصيرو ب يرتيجى اوله
كوپك وارسلان وقبلان وقورد كبى سبع عقور معناسنه
بعده كوپك تعبيراولتان جانورده غالب اولمشدر كه لدى
الاطلاق سائرلرينه محتمل اولمامغله حقيقة لغويه اولمشدر
جمعى اكلب كلاور وكلاب كلور كه صيغة منتهى الجموعدر
فارسيده سك ديرلر (جرو جيمك حركات ثلاثه سيله ايت انيكر
وسائر سباع انيكلرينه دخى دينور ولد الكلب والسباع
* ارب حاجت بهله لغت صلب سخت * ارب عنب وزننده
حاجت معناسنه درجمعى آراب وارائب كلور همزه ثانيسى
مديله (بهله بانك فتح وضميله اسمدر لغت وتفسير معناسنه
فارسيده (صلب سلب وزننده قتى وشديد معناسنه درفارسيده
سخت ديرلر بونده تفسيردر * جد اولوالق جد ملك وجد
بخت * جدمد وزننده ضرب بابندن مصدر در اولواالعزت
وعظمت معناسنه در وملك معناسنه در وغنا ونصيب وبخت
معناسنه وبابانك بابا سنه وانانك انا سنه دينور تركيده دده و
بابا تعبيراولنور جمعى اجداد كلور وجدود كلور وبيضاوى
اشبو * انه تعالى جد ربنا اى عظمة ربنا وهو مأخوذ من جد
فلان فى عينى اذا عظم اوسلطانه اوغناه مستعار من الجدان
هو البخت عباره سيله مفسر در * البحر المنسرح المطوى
المكشوف * يعنى بوقطعه بحر منسرح مطوى ومكشوف
الاجزادندركه هر بيتى ايكى كره مستفعلن مفعولات مستفعلن
مفعولاتدر لكن جميع اجزاسى طى ومفعولات جزلرينه كشف

شارحك بهله لفظنه وتركى
معناسنه دكل كورنور
زيرا وه اخترعه نظر آيد
نظر البصر ايله بيرمك
ولغت اتساع وارتسنه
قليل كبى وبسيط
معناسنه كلور جمعنده
بهايل ديرلر بقال
عليه بهلة الله

اى لعنة الله احرك
قوله تعالى فل ندع ابناء نا و
ابناكم ونساءنا ونساءكم
ثم نبتهل فنجعل لعنة الله
على الكاذبين الاية

على

ايلدن خلاص ايلدي يكيچون جمعي نهي كلور مديه ومدي كبي
لب حب وزننده عقل معناسنه در كه فارسيده هوش ديرلر
شبئك محض وخالصنه دينور جمعي الباب كلور بصائرك
يانه كوره لب شوائبدن صافي وخالص او لان عقله اطلاق
اولنور على قول عقل زكي به اطلاق اولنمغله بينلرنده عموم
خصوص مطلق اولور زيرا هر لب عقل اولور لكن هر عقل
لب اولمز * شد ووثاق اولدي بند موثق وميثاق عهد * شد
مد وزننده باغ معناسنه در نصر وضرب بابلرندن مصدر
اولور باغلمق معناسنه (وثاق واوك فتحي وكسريله برنسنه بي
محكم بغليه جق باغه دينور يعني بر كيمسه يي برنسنه ده اينا ندروب
اعتماد ينه قوت ويرمك معناسنه در جمعلري مواثق ومواثيق
كلور * سلسله زنجير در عقده دوكم جل چل *
سلسله كسر تينله زنجيره دينور كه تيموردن وايپ مقوله سندن
اولور جمعي سلاسل كلور (عقده عمده وزننده دوكه دينور
فارسيده كره ديرلر جمعي عقد (جل ضم جيم وتشديد لامله
حيوانلره اورتدكلري نسنه يه دينور كه اسانمزده چل ديرلر
* طود وعلم طاغدر صخره بيوك طاشدر * طود صوت وزننده
طاغه دينور على قول اولوطاغه دينور جمعي اطواد
كلور ومنه قوله تعالى (كالطود العظيم) عظم وصفي
سائر جبال عظيمه يه نسبتله اولور (علم فتحتينله طاغه دينور
جمعي اعلام كلور (صخره تمر وزننده پك وعظيم اولان طاشه
دينور * شيد كرج صبره چج نقره كوش فلس پول *
(شيد عيد وزننده ديواره صوانه جق كرج وباچلق

دینور که انکله نسنه بو یانور واتمك قاتغنه دینورکه دا
بویه کبی اکا باندرلدیغیچون (داربار وزننده عرصهٔ جامع
دینور یعنی برقاج خانه بی وحولی بی دائرا مادار جامع
دینور بر دائره در که اسانمزده قوناق وفارسیده سرای تعبیر
اولنور (عبد عقد وزننده مطلقا انسانه اطلاق اولنور
کرك حر وکرك بنده اولسون مربوب اولدیغنه مبنیدر
وعبد برقاج کونادر بری بحکم الشرع عبددر که بیع وابتیاع
صحیح اولان انساندر ثانی عبد بالایجاد در که حق تعالی
مخصوصدر ثالث عبد با لعبادت والخدمتدر وبودخی
کونادر بری عبدالله علی الاخلاص و بری عبد الدنیا
واعراضهادر * دائب وقانت مطیع فاطن فاره زکی * دائب
نائب وزننده دأب یدأب دن یعنی فتح بابندن اسم فاعلدر
جهدوغیرت ودوام چکیجی کیمسه یه دینور ومنه قوله تعالی
وسخر لکم الشمس والقمر دائبین (قانت نائب وزننده قنت
یقنت دن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر طاعت وعبده
مداومت ایدیجی آدمه دینور ومنه قوله تعالی (والقنین
والقانتات) ای المداومین علی الطاعة (فاطن قانت ومده
فطن یفطن دن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر فاعل بحده
سرعت درك وانتقالی اولان زیرك وزکی وذهین آدمه دینور
(فاره قادر وزننده فره یفره دن یعنی حسن بابندن اسم فاعل
بناسیله صفتدر ماهر وحاذق آدمه دینور که معنای لازمی
عقیل وزکی اولور * نهیه ولب عقل والباب ونهی درعقول *
(نهیه تحفه وزننده عقل ومدرکه یه دینورکه صاحبنی

قبایحدن

الفاسندن و ناقص یائیسندن فعل امر مخاطبدر کل معناسنه
اصلی ائتی وقف ایچون یاجزم ایچون یاحذف اولندی ائت
قالدی همزهٔ ثانیه پی همزهٔ اولینك حرکه سی جنسنه قلب
ایلدك ائت اولدی (هات فتح ومد هاء وکسر تا ایله اسم
فعل امر دراعطنی معناسنه که بکا ویر و بکا کتور دیمکدر
(سر کسرسین وسکون راایله سار یسیردن یعنی ضرب بابنك
اجوف یائیسندن فعل امر مخاطبدر یوری معناسنه اصلی
اسیر در یانك حرکه سنی و یرمك ایله اجتماع ساکنیندن یا
حذف اولوب سینه حرکه کلمك ایله امر همزه دن مستغنی
اولدی سر قالدی * نعم نه خوش رب از بئس یاوز تلك اول *
(نعم افعال مدحدن مدح ایچوندر ونعم ده درت لغت واردر
بری نونك فتحی وعینك کسریله ایکنجی کسر تینله اوچنجی کسر
نون وسکون عین ایله دردنجی نونك فتحی و سکون عین ایله
ونعم لبس کبی متصرف دکلدر یعنی امثلهٔ مطرده سی
وار وامثلهٔ مختلفه سی یوقدر دیمکدر ونعمه نك عملنك شرطی
فاعلی معرف باللام اولملی نعم الرجل زید کبی معناسی زید
ایو وکوزل کیمسه دیمك اولور یاخود معرف باللامه مضاف
اولانه مضاف اولملی نعم غلام الرجل کبی یاخود نکرهٔ ممیزهٔ مضمر
اولملی نعم رجلا کبی (رب ضم را وتشدید باء فتح بناسیله حرف
جردر نکره دن غیری یه داخل اولمز و عند البعض اسمدر که
کوفیون مذهبیدر وعلی رأی کلمهٔ تقلیل وتکثیر دن غیری یه
موضوع دکلدر بلکی تقلیل وتکثیر سیاق کلامدن مستفاد
اولور مشدد ومخفف اولور وآخرینه تالاحق اولور ربت کبی

مقوله سنه دینور (صبره حمره وزننده او لحسن وطارتیسمزار په
و بغـدای و بو مقوله شی یغینته دینور (نقره غرفه وزننده
سکه لغمدك کموش پاره سی فضهٔ غیرمضروبه معناسنه (فلس
فانك فتحی وضمیله وسکون لامله معلومدرکه پوله ومنقره دینور
جمعی افلس وفلوس کلور * شوکه دیکن هم سلاح سرد
زره ایشلمك * شوکه فتحتینله دیکن وسلاح معناسنه وسلاحك
حدتنه دینور و پادشاهه وصف اولور (سرد فرد وزننده
جنك لباسی اولان زرخ اورمك معناسنه زره وجوشن دیرلر
ترکیده زرخ ایله تعبیر اولنور وصف بالمصدردر وزرخ اشلمك
داود پیغمبر صلی الله علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك
معجزهٔ باهره سی درتکیم عطارحضرتلرینه بیتی بوکا دلالات
ایدر (بیت) چون عنایت قادرقیوم کرد (درکف داود آهن
موم کرد) یوك دوه سی راحله شاکله اسلوب یول * راحله
قافله وزننده پالا که پرایان یعنی اوزرینه یوك تحمیلنه پرار اولان
دوه یه دینور مذکر ومؤنث اولورتامبالغه ایچوندر (شاکله
راحله وزننده طریق ومذهب معناسنه در ومنه قوله تعالی
(قل کل یعمل علی شاکلته) ای سجیته وخلقته (اسلوب عنقود
وزننده طریق وفن معناسنه در فارسیده راه دیرلر جمعی
اسالب کلور * اتل اوقوائت کل هات کتور سریوری *
(اتل ضم همزه وسکون تا ایله تلا یتلودن یعنی نصر یابنك
ناقص یائیسندن فعل امر مخاطبدر اوقو معناسنه کرك کلام
منزل اولسون وکرك سائر مصنفین کتابلری کبی اعمدر (ائت
کسر و مد همزه ایله اتی یأتیدن یعنی ضرب یابنك مهموز

دلبه در *دوحه درخت عظیم روضه چمن مرغزار * دوحه
روضه وزننده اولو اغاجه دینور شجرهٔ عظیمه معناسنه در
جمعی دوح کلور درخت فارسیدر بونده تفسیردر (روضه
دوحه وزننده قوملقدن وچایراق و چنلکدن صویتاغی
اولان یعنی جایجا صولواولان یره دینورکه مرغزارتعبیراولنور
اشتقاق کبیر وجهیله استرضه ماء ماده سندن مأخوذ در
جمعی ریاض کلور کذا فی القاموس * رفد وعطاو برکیدر
منن ومطا ارقه در * رفدورد وزننده اسمدر عطا و بخششه
وجائزه وصله یه دینور (عطا عصا وزننده بخشش
معناسنه درکه ویرکی تعبیر اولنور جمعی اعطیه وجمع الجمعی
اعطیات کلور (منن فتح میم وسکون ناء فوقیه ایله ارقه
معناسنه اسمدر فارسیده پشت دیرلر (مطا عطا وزننده
ارقه یه دینورظهر معناسنه جمعی امطاء کلور * ستر وغطا
اورتیه در ریطه وجلباب جار * ستر کسر سین وسکون تا ایله
اورتی و پرده یه دینور یورغان وچارشب کبی جمعی ستور
واستار کلور (غطا کسر وفتح غین ایله اورتی و پرده معناسنه در
جمعی اغطیه کلور (ریطه حیطه وزننده شول جاره دینورکه
براینده نسج واحداوزره طوقونمش اوله که دیکش یری
اولمیه خاتونلر بوریتورلر علی قول دلبند کبی اینجه وملایم
نسج اولنمش اوله جمع جنسی ریط وجمع صیغی ریاط کلور
(جلباب دحراج وزننده نسوان طائفه سی بورندکاری چاره
دیرلرکه فراجه بدایدر *حافدا وغلی اوغلیدراخوه قرنداشلر*
(حافد والد وزننده پرآدمك اوغلنك اوغلنه دینور (اخوه

ومالاحق اولور (ربما يود الذين كفروا) آيت كريمه سنده
واقع اولد يغى كبى (بئس كسر با وسكون همزه ايله وسينك
فتحى اوزره بناسيله كلمهٔ ذمدر فعل مدح اولان نعمه يه مقابلدر
وهر وجهله نعم كبيدر بئس الرجل زيد يعنى رجل كوتو كيمسه
ديمكدر (تلك كسر تا ايله اسم اشارتدن مؤنث ايچوندر
آخرينه كاف خطاب الحاق ولام توسطيله بر كيمسه يه خطاب
موقعنده ايراد اولور و بعيده دخى اشارت اولور ناظم مرحومك
ايراد ايلديكى كبى * مفتعلن فاعلن بحرينه دى منسرح *
(منسرح منفرح وزننده انفعالدن اسم فاعلدر و بو بحرك
اسميدر لسانده سهولتله وجرى وانسراحى سبيله تسميه
اولندى * فرصتى فوت ايله علمكله عامل اول * الفاظ معلومدر
معناى مصراع فرصتى غنيمت عد ايله همان ايام شبابده علمه
ومعرفة اللهه سعى وكوشش ايله وتحصيل ايلديكك علمه
حق جل وعلا حضرتلرينك جانب شريفلرندن مأمور
اولديغك فرائض شريفه يى على قدر البشريه آداب واركانى
اوزره ادايه سعى وفخر كائنات ومفخر موجودات وسر تاج
خاص وعام عليه افضل الصلوات واكمل التحيات افنديمزك
اولدقلرى سنن محسنه اوزره اول ديو ناظم مرحوم حضرتلرى
نصيحت ضمننده خطاب ايلمشدر فلله دره * ايضا * معلوم
* غلب قالن باغجه لر دلب اغاجيدر چنار * غلب ضم غين
وسكون لامله صحرا وزننده اولان غلباءنك جمعيدر اشجارى
فراوان وصقى وقويلق اولان باغجه لره دينور (دلب قلب
وزننده چنار اغاجنه دينور شجر الصاد معناسنه واحدى

دلبه

(فى الفلك المشحون) قول شريفنده مذكردر (سفينه دفينه
وزننده كمى يه دينور فارسيده كشتى ديرلر * بغل قاطرقط كدى
سائمه صالمه دوه * بغل فتح باوسكون غين ايله دواب قسمندن
قاطره دينور فارسيده استر ديرلر فتح همزه ايله (فط كسر قاف
وتشديد طاايله كدى يه دينور سنور معناسنه جمعى قطط
كلور فارسيده كربه ديرلر (سائمه سالمه وزننده كندى باشنه
اوتلاغه صالبو يرلمش طواره دينور * البحر الخفيف * يعنى
بوقطعه بحر خفيف مسدس الاجزادندركه هربيتى ايكى
كره فعلاتن مفاعلن فعلات در لكن جميع اجزاسنه خبن
وعروض وضربنه قصر علتى عارض اولمشدرخبن لغتده
اوزن لباس مقوله سنى قاصمق معناسنه در واصطلاح
عروضيه ده اولى سبب خفيف اولان جزئك سبب خفيفنك
ساكنى حذف ايتمكه ديرلر مثلا فاعلاتن جزئندن الف حذف
اولوب فعلاتن قالور ومستفعلندن سين حذف اولوب متفعلن
قالوب مفاعلنه نقل ايدوب مخبون ديو تسميه اولنور قصر
لغتده برنسنه پى قيصه قيلمق معناسنه در واصطلاح عروضيه ده
آخرى سبب خفيف اولان جزئك سبب خفيفنك ساكنى
حذف ومتحركنى اسكان ايتمكه ديرلر مثلا فعلاتندن نونى حذف
اوتايى اسكان ايدوب فعلات قالوب مقصور ديو تسميه اولنور
* رهط قوم وقبيله حده يراق * رهط عهد وزننده برآدمك
قوم وقبيله سنه دينور واوج نفردن اونه قدر ياخود يديدن
اونه قدر على قول اوندن مادون اولان اشخاصه دينور كه
جمله سى رجال اولوب ايچلرنده عورت اولميه ورهط كلمه سى

كسر همزه وسكون خا ايله اخونك جمعيدر قرنداشلر معناسنه
* جيد يعون هامه باش عانه قاصق هم زهار * جيد كسر ومد
جيم ايله يعونه دينور عنق معناسنه جمعي جيود واجياد كلور
(هامه جامه وزننده هر شبئك يعني هر حيوانك باشنه دينور
جمعي هامدر هاسز فارسيده سر ديرلر (عانه خانه وزننده
قاصقه دينور عورت غليظه معناسنه فارسيده زهار ديرلر
بوندە وزن تمام اولمق ايچون كلدى * يعبس يوز پور ترر
ينقض باش دبره در * يعبس عبس دن يعني ضرب بابندن
فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر يوز پور ترر و يوز اكشيدر
معناسنه در (ينقض نقض دن يعني نصر وضرب بابلرندن
فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر باش قلدادر و باش دبره در
معناسنه در * يرهق قابلر ديمك يبطش محكم طوتار * يرهق
رهق دن يعني علم بابندن فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر
بورر وقابلر معناسنه (يبطش بطش دن يعني نصر وضرب
بابلرندن فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر برنسنه يى محكم
وشدتلو طوتار معناسنه در * جند وكتيبه چرى فلك سفيخه
كى * جند ضم جيم وسكون نون ايله عسكره دينور و بر
آدمك اعوان وانصارينه دينور كه حزب وجيش كبى اسم
جمعدر جمعي جنود كلور (كتيبه غريبه وزننده عسكره
والايه اطلاق اولنور جمعيتلرى حسبيله على قول طوب الايه
دينور ياخود دشمن اوزره چابل ايدن بر بلوك عسكره دينور كه
يوزدن بيك نفره قدر اوله (فلك ضم فا ايله ملك وزننده كى يه
دينور مؤنث ومذكر اولور مفرد وجمع اولور بارى تعالينك

(فى

استعمالی غالبدر (جسم جرم وزننده انسانك وسائر خلقنی
عظیم ومتشخص اولان انواع حیوانك بدن واعضالرینك
جماعتنه یعنی مجموعنه دینور جمعی اجسام وجسوم کلور
(جثه غصه وزننده انسانك شخص وقالبنه دینور فارسیده
تن وبدن دیرلر وترکیده کوده دینور*اذن ومسمع وصماخ
قولاق * اذن ضمتینله معروفدر که قولغه دینور وبو مؤنثدر
جمعی آذان کلور همزه نك مدیله (مسمع کسر میم وسکون
سین ایله سمع یسمع دن یعنی ضرب یابندن اسم آلتدر قولغه
دینور (صماخ کتاب وزننده قولغه دینور وقولغك دلیکنه
دینور وسین ایله سماخ ده لغتدر*طلیه سبنه اوکی لحیه صقال*
(طلیه ضم طاایله حلبه وزننده کوکس اوکنه وبوینك اوکنه
دینور جمعی طلی کلور (لحیه کسر لامله حلیه وزننده صقاله
دینور جمعی لحی کلور کسر وضم لامله*وجنه یکاق طومروسی
خد یکاق * وجنه واوك حرکات ثلاثه سی وسکون جیم ایله
انسانك یوزنده یومریجه اولان موضعه دینور فارسیده رخسار
وترکیده یکاق طومروسی ایله معبردر (خد مد وزننده تثنیه سی
خداندر یوزده کوزلرك قویرقلرندن آوردك نهایتنه قدر یرلره
دینور یاخود برونی صاغ وصولدن محیط ومکتنف اولان یرلره
یاخود کوزك خانه سندن جکه لکینه قدر یره دینور ترکیده
یکاق دیرلر*صره آوازه صره کبسه درر * صره فتح صاد
وتشدیدرا ایله قتی اوازه دینور (صره ضم صاد وتشدید راایله
کبسه یه دینور که ایچنه اچه والتون قورلر * ملعقه کیجه
قصعه وکاسچناق * ملعقه مکنسه وزننده لعق یلعق دن

جمدر لفظندن مفردی یوقدر (عده قبه وزننده حاضر
ومهیا ویاتوبراغه دینورکه برنسنه نك لوازم مهماتندن
عبارتدر * شعب اولو قبیله شعبه بوداق * شعب فتح شین
معجمه ایله کعب وزننده اولوقبیله یه دینورقبیلهٔ عظیمه وقبیلهٔ
کبیره معناسنه در (شعبه خطبه وزننده بوداغه دینور واغاج
دالنك اوجنه دینور جمعی شعاب کلور * جار قومشو
رقیب در کوزجی * جار یار وزننده قومشی یه دینورکه مجاور
معناسنه فارسیده هم سایه دینور (رقیب قریب وزننده رقب
یرقب دن یعنی نصر یابندن صفت مشبهه در برنسنه نك
ظهور ووقوعنی کوزه دیجی معناسنه در واسماء حسنادندر
جل اسمه حافظ ونکهبان معناسنه * هم خلیط وشریکدر
اورتاق * خلیط شریك وزننده اورتاغه دینور علی قول حقوق
ملکیه ده مشارك اولانه دینورصوحصه سی ویول حصه سی کبی
ومنه الحدیث (الشفعة الشریك اولی من الخلیط والخلیط
اولی من الجار (شریك شریف وزننده هر براورتاغه دینور
عامدر جمعی اشراکدر فارسیده انباز دیرلر * جسد وجرم
وجسم وجثه بدن * جسد فتحتینله انسانك وجن وملائکه نك
جسم وبدننه دینور بصائرك بیاننه کوره جسد جسمدن
اخصدر ذوی العقوله مخصوصدر لکن جسم ابعاد ثلاثه یی
مشتمل اولمغله سائرحیوان وجماداته اطلاق اولنورکه جسم عالی
اوله جقدر پس جسدك سائره اطلاقی تشبیه وجهیله اولور
(جرم کسرجیم وسکون رایله جسد وتن معناسنه در جمعی
اجرام وجروم وجرم کلورضمتینله وجرم لفظنك جماداته

استعمالی

كندیدن اتمك یابلان حبوباته دینورو صر مسغه وصوغانه
اطلاق اولنور * دخی محصد اکز دراب اوتلاق * محصد
منبروزننده اسم مکاندر اکنی بچلمش اکزلویره دینور اکزده
بغـدای یاخود ارپایی بیچوب تارله ده قالان شیئه دینور که
اراغ اوله جقدر (اب همزه نك فتحی و بانك تشدیدیله مطقا
اوته دینور کلا معناسنه که فارسیده کیاه دینور وعلی قول رعی
اولنه جق چایرلغه واو تلغه دینور یاخود من غیر بذر وزرع
حاصل اولان هرنباته دینور که فارسیده خودرو تعبیر اولنور
ومنه قوله تعـالی (وفاکهة وابا) الآیه وهو الکلاء والمرعی
* دابه یرده یورویجی حیوان * دابه دال مهمله نك فتح ومدیله
شابه وزننده مطلقا یر اوزرنده یوریبان حیوانه دینور ولکن
مرکوب اولان حیواندە مستعملدرکه فارسیده ستور وترکیده
طوار تعبیر اولنور مرکوبده غالب اولمشدر مؤنثدر ومذکردخی
اولورکه ها اسمیده محمول اولور مصغری دویبه در بانك تشدیدی
واشمام کسریله ومصباحك بیاننه کوره مصغرنده دوابه دخی
مسموعدرکه یاء غیر قیاس اوزره الفه مقلوبدر * بهمه سخله
قوزی وجدی اوغلاق * بهمه فتح باء موحدهٔ تحتانیه ایله
تمره وزننده قوزی یه کذلك اوغلغه کذلك بوزاغی یه دینور
جمعی بهم کلور تمره وتمرکبی هانك فتحیله ده جائزدر
حرف حلق اولدیغیچون وبهـام کلور سهام کبی وجمع الجمعی
بهامات کلور (سخله فتح سین مهمله وسکون خاء معجمه ایله
بهله وزننـده قوزی یه دینور بیوك وکوچك اولسون ارکك
ودیشی اولسون فارسـیده بره دینور جمعی سخلدر هاسز

يعنى علم بابندن اسم آلتدر قاشق وكچه مقوله سنه دينور كه
يلا يجق آلتدر (قصعه فتحتينله كاسه وچناغه دينور جمعى
قصعات كلور فتحاتيله وقصاع كلور جبال وزننده وقصع
كلور عنب وزننده (كأس فتح كاف وسكون همزه ايله صو
وشربت ايچه جك قابه دينور على قول مشهور باتدن نسنه
اولمدقجه كاسه اطلاق اولنمز تكيم بو بيتده بوكا دلالت ايدر
(بيت) الايا ايها الساقى ادر كأسا وناولها) (كه عشق آسان
نمود اول ولى افتاد مشكلها) وكأس لفظى مؤنث سماعيدندر
* استكانت خضوع باش اكمك * استكانت استقامت وزننده
مصدر در اصلى مختلف فيه در بعضيلر سكن دندر كه مسكنتدن
مأخوذ افتعالدر و بعضيلر كون ياخود كين دندر ذل وخضوع
وتواضع قيلق معناسنه در كه معناى لازمى باش اكمك اولور
(خضوع ضمتينله ضرب بابندن مصدر در الخلق كوستروب
تواضع وسرفرو قيلق معناسنه در فارسيده سرفرو بردن
ديرلر وتواضع وسكون وانقياد ايلمك معناسنه در * ابتغا استمك
فشل قور قاق * ابتغا ابتقا وزننده بغا يبغيدن يعنى ضرب
بابنك ناقص يائيسنك افتعالندن مصدر در استمك كه طلب
معناسنه در (فشل فتح فاوسكون شين ايله قور قاق وضعيف
واسنكن آدمه دينور جمعى فشل كلور فانك ضميله
* حنطه وبروفوم بغدايدر * حنطه كسر حاء مهمله وسكون
نون ايله بغدايه دينور (برضم باوتشديد رااله بغدايه دينور
وبو غدايك خاصه سنه در كه كلب اصرديغنه چينانوب
قونسه نافعدر (فوم بوم وزننده بغدايه ونحوده واتمكه ومطلقا

كندبدن

اسمنی نصب وخبرنی رفع ایدر وطقوز پرده همزه مکسور
اولور (انما ان مکسوره اوزرینه ماء کافه داخل اولوب
معنای تقلیلی یعنی حصری افاده ایدر کقوله تعالی (انما الصدقات
للفقراء والمساکین) زیرا انما حکمی مذکورایچون اثبات یعنی
انجق صدقه فقرالر ومساکینلر ایچون دیمکدر ماعدادن نفی
ایلدی ان ماایله بعض کره عمل ایدر بعض کره عمل ایلمز یعنی
عملیده جائز عمل ایلمه سیده جائز دیمکدر * ادغمی قاره کوزلی
یازمشلر * ادغمی دغج دن اسم تفضیلدر بعده آخرینه یاء
نسبیه داخل اولمغله قاره کوزلو معناسنی افاده ایدر * احدبی
بوکری اعرجی اقساق * احدبی حدب دن اسم تفضیلدر
ولی آخرینه یاء نسبیه داخل اولمغله نسبت معناسنی افاده ایدر
یعنی ارقه سی چیقوب صدر و بطنی ایچری کیرمش اولان
قنبورلر معناسنه (اعرجی عرج دن بودخی اسم تفضیلدر ذاتی
طوپال واغساق اولان آدمه دینور بعده آخرینه یاء نسبیه
داخل اولمغله نسبت معناسنی افاده ایدر * فعلاتن مفاعلن
فعلات * بونه بحر خفیفدر هله باق * مصراع اولی وزنی
افاده ایدر مصراع ثانی بحرك لقبنی افاده ایدر * ایضا * معلوم
یعنی بوقطعه قطعهٔ من بورکبی بحر خفیفدندرلکن بوقطعه نك
صدر وابتدالری سالمه در * التماس استمك وطرحاجت *
(التماس افتعال وزننده وافتعال بابندن مصدر در استمك
وطلب ایلك معناسنه مستعملدر معنای لازمیدر (وطر
فتحتینله مطر وزننده کرکلو حاجته دینور علی قول بغایت
مهم اولان حاجته ومطلبه دینور جمعی اوطار کلور قاموس

وسخال كلورسينك كسريله وسخلان كلورسينك ضميله بهمه ايله
سخله بينده برواومحذوفدر (جدى فتح جيم وسكون دال ايله
اركك اوغلغه دينورجمعى اجدى وجداء وجديان كلورجملرك
كسريله * تخمه امتلاء مدامه سجى * تخمه ضم تا وفتح خاء
معجمه ايله برعلت آديدركه همزه وزننده ثقيل وناموافق طعام
اكلمندن عارض اولور واشعارده خانك سكونيله كلمشدر
اسانمزده تخمه اولمقدن امتلا ايله تعبيراولنور جمعى تخم كلور
صرد وزننده وتخمات كلور بونك اصلى وخمه در واو تايه
قلب اولنمشدر (مدام ضم ميم ومد دال مهمله ايله سجى وخمره
دينور مبتلا اولان مداومت ايلديكيچون * سنه داخى نعاس
امز غمق * سنه كسرسين مهمله ايله اويوقلمق وامز غمق
تعبيراولنور (نعاس ضم نون وفتح ومدعين مهمله ايله امز غمق
واويوقلمغه دينور * اى قنق ديمكدر اين قنى * اى همزه نك
فتحى ويانك تشديديله حرف استفهامدر انكله ذوى العقولدن
وغيريدن سؤال اولنور تركيده اندن نه وقنق ايله فارسيده چه
وكدام ايله تعبير اولنور مثلا اى شئ فارسيده چه چيزست
وتركيده نه نسنه در واى رجل فارسيده كدام مرد وتركيده
قنق آدم ديمكدر صحاح جوهرينك بيانينه كوره معربدر قاموسك
بيانيه كوره مبنيدر و بعضا مخفف اولور (اين فتح همزه ايله
ونونك فتحى اوزره بناسى كيف وزننده مكاندن سؤاله دلالت
ايدر يعنى ظرف مكاندر استفهامى متضمندر قنده وزنده ايله
تعبيراولنور * ان تحقيق انما انجق * ان همزه نك كسرى ونونك
تشديديله حروف مشبه بالفعل اقسامندندر تحقيق معناسنه

صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرند نصكره دينده حادث
اولان اهواواعماله دينور جمعى بدع كاور عنب وزننده
*جذوه اخكر رماد خاكستر *جذوه جيم معجمه تك حركات
ثلاثه سيله كوزه دينور و بيوك اتشدن آلنان آتش پاره سنه
دينور قبسه معناسنه جمعى جذى كاور جيمك ضمى وكسريله
(رماد راء مهمله نك فتحيله سحاب وزننده آتش كولنه دينور
فارسيده خاكستر ديرلر بونده تفسير واقع اولمشدر* اقتباس
الدن آتش آلمقدر * اقتباس افتعال وزننده وافتعال بابندن
مصدردر آتش المق وعلم كسب ايتمك معناسنه در *خوض
صويه وسوزه طالمقدر* خوض خاء معجمه نك فتحيله نصر
بابنك اجوف واويسندن مصدر در شروع ايتمك وصويه
طالمق وسوزه طالمق معناسنه در وقليجى اوردقدنصكره تحريك
ايتمكه ديرلر * ديمه بغمور ديم انك جمعيدر * ديمه كسر
ومددال مهمله ايله سيمه وزننده چوق زمان ياغان يغموره دينور
غلى قول بش كون رعد و برق اولمبه ياخود التى يايدى كون
ياخود بر كيجه متصل ياغان يغموردن عبارتدر وعندالبعض
ديمه نك اقل مدتى ثلث نهار در ياخوداوج كيجه مقدار بدر
واكثرينه حد يوقدر (ديم ديمه نك جمعيدر قريه وقرب كبى
ودبوم دخى كاور *شيمه خويدرشيم بونك جمعى *شيمه كسر
ومد شين معجمه ايله ديمه وزننده طبيعت وعادت وخلق حسن
معناسنه در مهموزنده لغتدر (شيم شيمه نك جمعيدر ناظم
مرحومك بيان بيورد قلرى كبى وبو حسن خلق معناسنه
انشاد اولمشدر *نه ديدكدر عملت بن پيلدم * عملت

شارحنك بيانته كوره بوندن فعل منصرف اولمز * اختلاف
وافترا اذى زحمت * اختلاف همزه نك كسرى وخاء معجمه نك
سكونيله افتعال وزننده وافتعال بابندن مصدر دريلان پيدا
ايليوب اذا وزحمت ويرمكه ديرلر (افترا اختلاف كبى يلان
پيدا ايليوب اذا وزحمت ويرمكه ديرلر * ركس وارگاس ترس
دوندرمك * ركس فتح راء مهمله وسكون كافله باب اولدن
مصدردر (ارگاس همزه نك كسريله افعال بابندن مصدردر
برنسنه يى ترسنه دوندرمك معناسنه ومنه قوله تعالى (والله
اركسهم بما كسبوا) اى ردهم الى كفرهم * بعث وارسال نسنه
كوندرمك * بعث فتح باوسكون عين مهمله ايله بحث وزننده
كوندرمك معناسنه در باب ثالثدن مصدردر قاموس مؤلفنك
بصائر نام كتابنده بيانته كوره اصل بعث برنسنه يى برسمته آثاره
وتوجيه ايلمك معناسنه موضوع عدر معناى سائره بوندن
متفرع عدر تعلق ايلديكى نسنه نك اختلافى حسبيله مختلف
اولور بو جهتله ايكى نوع اولور برى بشر يدر دوه يى
اثاره كبى كذلك برآدمى برخصوصه ارسال كبى واويقودن
اويانديرمغه ده ديرلر واولى يى ديرلتمكه دخى ديرلر (ارسال
افعال وزننده واول بابدن مصدر دربرنسنه يى كوندرمك
وصالى ويروب اوزاتمق معناسنه در * بدع وبدعت يكى
ايشه ديرلر * بدع باء موحده تحتانيه نك كسريله منع وزننده
برنسنه يى يكيدن پيدا ايلمك معناسنه در باب ثالثدن مصدردر
(بدعت بانك كسرى ودالك سكونيله بعد اكمال الدين دينده
حادث اولان نسنه يه اطلاق اولنور على قول نبى اكرم

صلى

اختلافه افترا يلم
مصدر اذى ده
زحمت ايلمك معنى وعمه
كركن الدالك لام
كلمه

سالك وجهۀ مقصدیه قصد ایتمش اولور (مستقیم قام یقوم دن
یعنی نصر بابنك اجوف واو یسنك استفعالدن اسم فاعلدر
طوغری معناسنه ومنه قوله تعالی (اهدنا الصراط المستقیم)
* مسترق اص وسارق اوغریدر * (مسترق مقتصد وزننده
سرق یسرق دن یعنی ضرب بابنك افتعالدن اسم فاعلدر
کیزلوجه کیدوب ناسك مالنی آلان آدمه دینور که لسانمزده
اوغری وخرسز ایله تعبیر اولنور فارسیده دزد دیرلر ودائما
کیزلی سوزلره قولق طوتوب دیکلر اولان کیمسه یه دینور
دیکلیجی تعبیر اولنور (لص لامك حرکات ثلاثی وتشدید صاد
ایله اوغریه دینوراسمدرجمعی لصوص والصاص کلور
مؤنثی لصه جمعنده لصات ولصائص دینور (سارق صادق
وزننده باب مذکور دن اسم فاعلدر که معنا سی بیان اولندی
* مقشعر دتریوب قیلی اورپن * (مقشعر مسبطر وزننده
اقشعر یقشعر دن یعنی دحرج نك ایکی حرف ایله مزیدی
اولان افعلال بابندن اسم فاعلدر خوفدن یاصوغوقدن
کوده سی دتره یوب وتویلری اورپرك آدمه دینور * مشمئز
صیقلان دخی اورکن (مشمئز مقشعر وزننده اشمئز یشمئزدن
یعنی دحرج بابنك ایکی حرف ایله مزیدی اولان باب
مرقومدن اسم فاعلدر برنسنه یی کریه کوروب نفرت ایدن
وبرنسنه دن بلکلیوب قورقش آدمه دینور (البحر الوافر
یعنی بوقطعه بحر وافر سالم الاجزادن درکه هر بیتی
سکز کره مفاعلتن در * جهاد غزا واهبه یراق سریه چری
خنیه کمان * (جهاد کسر جیم ایله قتال وزننده ومرادفیدر

دردنجی بابدن فعل ماضی نفس متکلم وحده در فعل وفاعلدر
بن یلدم معناسنه درعلم عرفاندن اعمدر قاموس مؤلفی بصائرنده
معرفتی ادراك الشیء بتفکر وتدبر لاثره عنوانیله تعریف ایدوب
وعلمی حق معرفتله تعریف وعلم اعم اولدیغنی تنصیص ایلمشدر
وراغبك بیانه کوره معرفتك مقابلی انکار وعلمك مقابلی
جهلدر ومعرفت بالتفکر بیلمك اولمغله یعرفه الله قولنك
حق تعالی یه نسبتی جائز اولمز بلکه یعلمه الله دیمك لازمدر
زیرا علم بر شیئك حقیقتنی بیلمکدن عبارتدر کرك حضوری
اولسون علم الهی کبی وکرك حصولی اولسون علم عیان کبی وعلم
وجه دقت اوزره بیلمکه ده اطلاق اولنور شعور وفطنت کبی
وقاموس مؤلفنك اعتقاد جازم ومطابق ایله تعریفلری معنای
لغویدن مستفاد ضدر * نه لغتدر وجدت بن بولدم * وجدتُ
ضرب یضرب بابنك مثال واویسندن فعل ماضی نفس متکلم
وحده در فعل وفاعلدر بن بولدم دیمك اولور فارسیده یافتم
دیرلر * انبؤنی بکا خبر ویریکز * انبؤنی نبیء ینبؤدن یعنی
فتح یفتح بابنك مهموز اللامنك افعالندن امر حاضر جمع
مذکردر نون وقایه یاء متکلمه فاعلی تحتنده انتم انبؤا فعلنك
مفعولیدر بحسب الترکیب بکا خبر ویریکز دیمك اولور
* نه دیمك اوله منفرد یالکز * منفرد فرددن یعنی ضرب یضرب
بابنك انفعالندن اسم فاعل مفرد مذکردر یالکز معناسنه در
* مقتصد مستقیم طوغریدر * مقتصد قصد یقصد دن
یعنی نصر ینصر بابنك افتعالندن اسم فاعلدر اعتدال اوزره
طوغری یوله کیدیجی ذاته دیرلر صفت اولدیغنه کوره کویا که

اسمیدر انده اوث ذنو بدن تطهیر اولندیغیچون وجبریل
علیه السلامه اطلاق اولنور تکیم روح القدس دخی دینور
طرف الهیدن قدس ایله یعنی نفوس عبادی مطهر اولان
قرأن وحکمت وفیض ربانی ایله نازل اولدیغیچون (کدر
فتح کاف وکسر دال مهمله ایله زمن وزننده صفتدر بولانق
شیئه دینور وشول سیل صویه اطلاق اولنور که
اوغراد یغی یری صیروب کتورر اوله اول وجهله کدورت
پیدا ایدر (قدد کسر قاف وفتح دال مهمله ایله قدنك
جمعیدر که مضاعفدر طاغنق ومتفرق معناسنه در بیضاویده
اشبو (کانا طرائق قددا) آیت کریمه سنده ای متفرقة
مختلفة ایله مفسردر (کبر کسر کاف وفتح با ایله باب رابعدن
مصدردر یاشلیلق وقوجالق معناسنه وباب خامسدن دخی
مصدر در یوك اولق و یومك معناسنه درکه کوچکلك
مقابلیدر واولو بزرك اولق معناسنه معلوم اولدیکه وجود
وشان جهتلریله اولان یوکلك باب خامسدن و یاشلیلق
باب رابعدن مصوغدر و بورادہ اوج کونا یوکلك جمع
اولمشدر بری کوچك ایکن یومك وکوچك اولیوب یوك
اولق و بری اولو اولق که حسی ومعنوی اولور جسامت
وجلالت کبی و بری سن جهتیله اولان یوکلکدر کهولت
وشیخوخت کبی لطائف ادبیه دندر که حضرت عباس رضی الله
عنه جنابندن رسول انام علیه الصلاة والسلام حضرتلریمی
اکبر یوخسه سنز لرمی دیو سؤال ایتدکلرنده کمال تأدبندن ناشی
(انا اسن منه وهو اکبر منی) بیوردیلر * جلال کبی وقار اولیلق

که دشمن دین ایله حرب وقتال ایلمك معناسنه در که مراد
مقاتله ده افراغ وسع ایلمکدر (اهبه ضم همزه وسکون هاء
ایله یات ویراغه دینور که سیر وسفر وحرب مقوله سی حالات
مهماتیدر سازوعده معناسنه (سریه سینك فتحی ورانك
کسری ویانك تشدیدیله دشمن اوزره تسییر اولنان شول
عسکره دینور که اقلی بش نفر واکثری اوچیوز یاخود
درتیوز اوله وپوفعیله بمعنی فاعله درکیجه وقتنده راهی
اولدقلریچون اطلاق اولندی (حنیه حاء مهمله نك فتحیله
سریه وزننده یای وکمان وقوس تعبیر اولان شیئه دینور جمعی
حنیدرغنی وزننده وحنایا کلمور * مفاضه زره مجنه سپر
زمام یولار لجام اویان * مفاضه ضم میم ایله بول زرهه
اطلاق اولنورکه بدندن طاشقین اوله ویوك قارنلو خاتونه
اطلاق اولنور ومفاضن البطن قارنیله کوکسی دوبدوز
بس برابر اولان آدمه اطلاق اولنور ومنه الحدیث فی صفة
النبی علیه الصلاة والسلام (کان مفاض البطن) ای مستوی
البطن مع الصدر (مجنه کسر میم وفتح جیم وتشدیدنون ایله
کیرلنه جك مکانه دینور (زمام کتاب وزننده برنسنه یی
باغلیه جق نسنه یه دینور یولاره اطلاقی بو جهتله در
جمعی ازمه کلور (لجام کتاب وزننده دابه اغزینه اورپلان
تیوره دیرلر که اویان وکم تعبیر اولنور فارسیده لکام دیرلر
ومعر پدر * قدس آریلق کدر بولانق قدد طاغنق کبر
قوجه لق * قدس ضمتینله پاك لکه دینور اسمدر وباب
خامسدن مصدر اولور پاك اولمق معناسنه در بیت مقدسك

طاقتی طاق اولمق تعبیر اولنور کندیلرنده مبالغه‌لق اکله شیلور
(افول ضمتینله قعود و زننده باب ثانیدن ورابعدن واولدن
مصدردرطولنمق وغائب ونابوداولمق معناسنه‌در (غروب
ضمتینله باب اولدن مصدر در افول معناسنه و بعید اولمق
معناسنه ده کلور * زوال براح آیرلمغه دی غمامه بولت ضبابه
دومان * زوال جلال وزننده باب اولدن مصدر در برانسنه
یرندن آیرلمق معناسنه در (براح زوال وزننده ومرادفیدر
باب رابعدن مصدردر وکیزلی ایش آشکارا اولمق معناسنه در
(غمامه سحابه وزننده ومرادفیدرعلی قول بیاضنه دینور
جمعی غمام وغمایم کلور (ضبابه ضاد معجمه‌نك فتحیله غمامه وزننده
شول رطوبتلی پوصه ودومانه دینور که زمینه قدرهوایی
احاطه واستیعاب ایدرا کثری کوز موسمنده صباح وقتنده
تکون ایدرعلی قول انك حقیقتی دخان کبی انجه سحابدرجمعی
ضباب کلور * دهاق طلو عمیق درین * عصیب قتی نقیب رئیس
(دهاق ٧ کتاب وزننده طلو بارداغه دینور وچوق صویه دینور
(عمیق دقیق وزننده وصفدر دیی درین قیو ودکز مقوله‌سنه
دینور جمعی عمق کلور ضمتینله وعمق کلور عنب وزننده
وعمایق وعماق کلور صغار وزننده و بعید یاخود اوزون
اوزادی یه اولان یوله اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی (یأتین
من کل فج عمیق) ای بعیداوطویل (عصیب حبیب وزننده
مطلقاقاتی وشدیدنسنه‌یه صفت اولور (نقیب عصیب وزننده
صفتدر قومك رئیسی وناظری وعریفی وخلقك ایوسی وکفیلی
وکتخداسی ومقتبسنه دینور ونقیب الاشراف افندیده

٧ علی قول پیدر بی صوبلان کاس
برداغه دینور بفال کاس
دهاق ای ممتلئة اومتتابعة
*

خسار زیان وافك یلان * جلال جیمك فتحیله ملال وزننده
باب ثانیدن مصدر در برآدم یاشلو ومعمر اولق معناسنه در
واولو و بزرك اولق معناسنه در وعظیم قدر وشانده غایت
وتناهی معناسنه در که انکله همان ذات اجل واعلا موصوف
اولور فقیل ذوالجلال والاکرام وحق جل وعلایی بونکله
توصیف یاذات وحدانیتنه استدلال اولنه جق اشیاء عظیمه
خلق ایلدیکیچوندر یاخود احاطه دن عالی وجلیل اولدیغنه بناء
یاخود حواسله ادراك اولنمقدن جلیل اولدیغنه مبنیدر
ناظمك کبی دیمسنی هم مابعدینه وهم ماقبلنه اولور (وقار ٩ جلال
وزننده باب خامسدن مصدر اولور برآدم تمکینلو وسنکین
اولق معناسنه در واولیلق وعظمت معناسنه اسمدر ومنه
قوله عز وجل (مالکم لا ترجون لله وقارا) بیوردیغی حق تعالی
حضرتلرینك اولولغدن وعظمتندن نیچون خوف ایتمزسکز
دیمکدر (خسار ٧ سحاب وزننده زیان وضرر معناسنه اسمدر
وباب رابعدن وثانیدن مصدر اولور آلمده صاتمده زیان
ایلمك علی قول الدامق معناسنه در (٦ افك همزه نك کسری
وفتحی وفانك سکونیله یلان کذب کبی فارسیده دروغ دیرلر
وباب رابعدن مصدر اولور یلان سویلمك معناسنه در بصائرك
بیانه کوره افك صرف الشیء عن وجهه معناسنه موضوع
اولوب معنای سائره اتیدن متشعبدر * لغوب قتی یورلمغه دی
افول وغروب طولنمغه دی * لغوب ضمتینله قعود وزننده ولامك
فتحیله قبور وزننده باب ثالثدن ورابعدن وخامسدن مصدردر
زیاده سیله یورییلوب درمانده وبی تاب اولق معناسنه در که

خسار زیان یلان ٧ واغ مشهور یاخود اکله دینیلور
جلال ٨ معناسنه که شعبه مقبوله در
فتحیله ٩ معناسنه محافظه
ملال رزانه معناسنه در
وزننده خفت مقابلیدر
باب ثانیدن موجب خصلتدر
مصدر ناموسی مو
برآدم ١٠ اوزمق وکیرمك
یاشلو ١١ اوزون کلور
معمر ١٢ اولق رابعدن مصدر
اولق ١٣ باب رابعدن برنسنه دن
اولور برآدمی باخود رأی
کبیر وچوبرمك باخود دوندرمك
معناسنه سنی دوندی یلان
وبرکیسه بی یلانجی
معناسنه ایلك یعنی
سویلمك ١٤ قبیلدن معناسنه در
مفصولدن محروم ونومید
ایلك معناسنه ده کلور *

دعوته وضيمه دیرلر وشول طعام که بغیرسبب اوله مأدبه دیرلر
(بهیمه ولیمه وزننده درت اياقلی حیوانك جمله سنه دینور
چار پا معناسنه برو بجرده اولانه شاملدر علی قول مطلقا تمیز
وادراکی اولمیان جانلویه دینور که انساندن ماعدا بالجمله
حیوان اولور جمعی بهایم کلور * مسومه اوتلغه صالنان
مسومه هم نشانلو اولان * مسومه ٧ مکرمه وزننده سام یسوم دن
یعنی نصر بابنك نفعیلتدن اسم مفعولدر اوتلغه صالیو یرلمش
طواره دینور ونشانلو طواره دینور * عجول ایو یجی بلاصنامق
ذلول یواش فند بونامق * عجول صبور وزننده صفتدر
بالطبع ایوه کن آدمه دینور واولومه دینور یقال صرمته
العجول ای المنیه وقهوه التی تعبیر اولنان طعامه دینور ومکه ده
برقبو آدیدر (بلا علی وزننده نصر بابنك ناقص واویسندن
مصدر در صنامق وتجربه وامتحان ایلمك معناسنه در (ذلول
عجول وزننده صفتدر یواش ورام ومنقاد اولان انسان وحیوانه
دینور سرکش مقابلیدر جمعی ذلل کلور ضمتینله واذله
کلور اعزه وزننده (فند فتحتینله باب رابعدن مصدر در
پك پیرلکدن یاخود برمرضدن ناشی دماغه اختلال کلمکله
عقل وشعوره وهن وخلل طاری اولمق معناسنه در که پیرلکدن
اولانه بونامق تعبیر اولنور وسوزنده یا خود رأی وتدبیرنده
خطا ایلمك ویلان سویلمك معناسنه ده کلور * حنك طماق
اولدی بینی دماغ وهم عذبه ولهجه زبان * حنك فتحتینله
اسم در اغزك ایچ یوزندن سقف اعلاسنك ایچ یوزیله چکه
کلکلرینك اوجلرندن اشاغیجه اولان عضوه دینور که مراد

حجارة من طين مسومة
لاواشبو حجاره من سنی سنی
آیت کریمه در که اوزرلرنده مهر
طاشلر در که اوزرلرنده من عند
مثالی نقشلر وارایدی من عند
الله اولدیغنه علامات ایدی
باخود اف وقرمزی الاجه
ایدی یا خود انلرده دنیا
ایدی سندن اولدقلرینی معلم
اولدیغه نشان وار
برکونا علامت ونشان
ایدی دیو بعض مفسرین
حضرتلری تفسیر ایلدیلر *

يوندندر* شواظ بالك نحاس دوتن سحاب بولوط تيابه زيان*
(شواظ شينك ضمى وكسريله توتنسز صافى آتش يالكنه
دينور على قول آتشك توتنيله حرارتنه دينور كه اسمدر وكونشك
حرارتنه اطلاق اولنور تقول احرقنى شواظ الشمس اى
حرها وحيقرمغه وفريادايلمكه وپك صوسزلغه دينور (نحاس
ضم نون وفتح ومد حاء مهمله ايله يالكسز توتنه دينور وباقره
وآتشه وبرشيئك مبدأ واصلنه دينور وطبيعت معناسنه ده
كلور على قول توتنسز علوه دينوركه تضاد اولمش
اولور (سحابه٢ غمامه وزننده بلوده دينور هوا يوزنده منجر
اولديغيچون جمعى سحاب كلور وعربلرسحابه ايله طول مدتدن
ومدت طويله دن كنايه ايدرلر چكيلوب كتديكيچون (تيابه
سحابه وزننده اسمدر خسار وزيانه دينور* حوله دوه كه
يوك كتورر ولبه دوكن بچه طوار* حوله حاء مهمله نك فتحى
ومثنك ضمى ومديله يوك طوار ينه دينوركرك دوه وحمار وكرك
سائرى اولسون وحالا صرتنده يوك اولسون اولسون بعينه
يوكلمده اطلاق اولنور (ولبه سفينه وزننده سرور وشادلق
وقتنده ايتدكلرى طعام تزويج دكونندهاولسون وسنت
دكوننده اولسون وغيرشادلقده اولسون بعده مجاز مرسل
طريقيله دكونه اطلاق اولندى وبونك استعمالى تزويج وقتنده
ايتدكلرى طعامده اظهر واشهردر جمعى ولايم كلور زيرا بين
العرب طعام عروسه ولبه وسنت دعوتنه اعذار وولادت
دعوتنه عقيقه وقدوم مسافرايچون ايتدكلرى دعوته نقيعه
واحداث بنا ايچون اولان وكيره ومصيبت وقتنده اولان

سحب كلور ضمنيله
٢ جمعى سحاب كلور عجايب كبى قف
وسحائب كلور عنده سحابه نهارى ديرلر
يتون كوندز يانده اقامت
ايلدم معناسنه *

وروح مجرد معناسنه درکه انسانه مخصوصدر حکمانفس ناطقه
دیرلر فارسیده وترکیده جان دینور بعضیلر فرق ایدوب دیدیلر که
روان نفس ناطقه در وجان روح حیوانیدر معلوم اوله که
ابن سینار سالهٔ معراجیه ده دیمشدر که روان اطلاق اولنسه
مراد نفس ناطقه در وجان اطلاق اولنسه مراد روح حیوانیدر
وروان بر جسم لطیفدر که اجسام محسوسه ایله مشارکدر
مبادیٔ عالیه یه اتصالی وجان کبی فنا بولمیوب عاقبت مبدأ
باقی یه معادی اعتبارله روان ایله تسمیه اولندی کذا
فی البرهان القاطع (ایضا* معلوم * رؤف عطوف اسرکیجی
لمن کیمه کیم یشاء دیلر*رؤف عطوف وزننده علم وفتح وحسن
بابلرینك مهموز العینندن صفت مشبهه دراسرکیجی مهربان
معناسنه واسماء حسنادندر اولور (عطوف صبور وزننده
عطف یعطف دن یعنی ضرب بابندن صفت مشبهه در
رؤف معناسنه (لمن لام حروف جاره جمله سندندر یکرمی ایکی
معنایه کلور و بو مقامده انسب اولان با معناسنه اولمقدر
ومنه قوله تعالی (وماامروا الالیعبدوا الله)ای بان یعبدوا الله
دیمکدر (من فتح میم ونونك سکونی اوزره بناسیله اسمدر الذی
معناسنه والفاظ عامه دن اولور ذوی العقوله مخصوصدر
وشرطیه اولور واستفهامیه اولور وحکایه صورتنده تثنیه
وجمع اولور منان ومنون کبی بحسب الترکیب کیمه دیمکدر
(یشاء شاء دن یعنی علم بابندن اجوف یائیسندن و مهموز
اللامندن فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر دیلر معناسنه
اصلی شیئ یشیئ در یشاءنك فاعلنی رؤف وعطوف کلمه لرینه

اغزك تمام سقف اعلاسيدر فارسيده كام وتركيد طماق تعبير
اولنور وسقف اعلايه اطلاق اولنديغي كي سقف اسفله ده
اطلاق اولنور جمعي احناك كلور (دماغ كتاب وزننده باشده
اولان يني يه دينور كه فارسيده مغز ديرلر اسمدر على قول
ام الهام ياخود ام الرأس اسميدر جمعي ادمغه كلور (عذبه
فتحات ايله ديلك اوجنه وانجه طرفنه دينور جمعي عذب كلور
ضمتينله وعذبات كلور (لهجه بهجه وزننده ديله دينور لسان
معناسنه فارسيده زبان ديرلر يونده تفسيردر وكتاب معروفك
اسميدر * نه مال ايله درنه ساله در بكم اوليلق كمال ايله در *
* مفاعلتن مفاعلتن نه وافر اولو بو بحره روان * سال حال
وزننده سنه وبيل معناسنه در كه نيراعظمك نقطهٔ اول حملدن
آخر نقطهٔ حوته كلنجه مدت سيري اولان زمانك عبارتدر
بو سال شمسيدر وسال قمري قمرك يكرمي سكز برجي قطع
ايلديكي مدتدن عبارتدر (كمال جمال وزننده اسمدر برشيئك
جميع اجزاسنك برلي يرنده كفايت وتمامنه دينور وباب اولدن
وخامسدن ورابعدن مصدر اولور برشيئك جميع اجزاسي
برلي يرنده تام وكافي اولمق معناسنه در وبونك فعلنده اوج
لغت واردر عينك ضمي وفتحي وكسريله در (وافر كافر وزننده
وفريفردن يعني ضرب بابنك مثال واويدن اسم فاعلدر
مالي چوغالديجي آدمه دينور وبو بحرك اسميدر (روان دوان
وزننده رويدن مبالغه يا صفت مشبهه در كيديجي واقيجي
معناريه در سريع السير انسان وحيوان وعمر شتابانده وصو
وسائر مايعاتده وصف اولور وتيز وفي الحال معناسنه كلور

وروح

دیدهٔ دلدر علی قول بلغام یتاغنه دینور * وتین یورك طمار یدر
ورید بیونده ایکی طمار * وتین متین وزننده اسمدر یورك
طمارینه دینور که کسلدکده صاحبی هلاك اولور جمعی وتن
کلور واوك ضمیله واوتنه کلور اجوبه وزننده وبودوام
معناسندندر (وریدبرید وزننده بیونده کی طماره دینور
تثنیه سی وریدان کلورکه بیونده ایکی طماره اطلاق اولنور
جمعی اورده کلور اجوبه وزننده بصائرك بیانده کوره وریدان
بیونك ایکی طرفنده باشدن واردایکی طمردرکه انسان غضبناك
اولدقده مسواك کبی منتفخ اولور آیت کریمه ده واقع حبل
الوریددن مراد بونلرك هربریدرکه آنفابیان اولنان وتین
طمرینه اینوب متصل اولورلر وورید بمعنی فاعلدر باشدن
واردا ولدیغیچون یاخود بمعنی مفعولدر مورد روح اولدیغیچون
* رصاص قلای نحاس باقرشدید قتی حدید تیمور * رصاص
سحاب وزننده معلومدرکه معادن سبعه نك بریسیدر بوده
ایکی نوع اولور برنوعی بیاض اولورکه ترکیده قلای دیرلر
قاب قلایلنور ودیکری سیاه اولورکه فارسیده اسرب وترکیده
قورشون دیرلر وقلایك خاصه سندندرکه برمقداری تنجره
ایچره وضع اولنسه ایچنده اولان اتك پشمسنه مانع اولور
واندن مصنوع حلقه ایله برشجرمثمر تطویق اولنسه میوه یی
مکثراولوب ودوکلمکدن محفوظ ایدر (نحاس نونك حرکات
ثلاثه سی وحاء مهمله نك فتحی ومدیله اسمدر معدنیاندن باقره
دینور (شدید حدید وزننده شد یشددن یعنی باب اولك
مضاعفندن وصفدر قاتی وسرد وقوی ومحکم شبئه دینور

ارجاع ایلمکده جائزدر و بو مصراعده (یفعل الله ما یشاء
ویحکم ما یرید) آیت کریمه سنه تلمیح واشارت واردر
* صریخ ومدد یتشدر یحی برید پیك حدیث خبر * صریخ
امیر وزننده صرخ یصرخ دن یعنی نصر یابندن صفتدر
مدد وفریاده یتشن آدمه دینور مغیث معناسنه در فارسیده
فریادرس دیرلر و مدد استین آدمه دینور مستغیث معناسنه
فارسیده داد خواه دیرلر بو صورتده ضد اولور (برید ۹ بانك
فتحی ورانك کسری ومدیله ورید وزننده رسول معناسنه درکه
برمحله کوندریلان ایلچی واولاق وساعی مقوله سیدر فارسیده
یك دیرلر که بونده تفسیر در ودرت فرسخ مسافه یه دینورکه
اون ایکی میل مسافه دن عبارتدر وهر فرسخ اوچ میل مسافه در
ومیل اوچ یبك یاخود درت یبك ذراع مقداری مسافه یه
دینور وبریددن فینك حذفی قیاسی اولدیغی کتب نحویه ده
مسطور در جمعی برد کلور ضمتینله ورانك سکونیله ده
جائزدر (حدیث امیر وزننده خبر وپیام معناسنه در یقظه
ومنامده سمع یاخود وحی جهتیله بالغ اولان کلامه دینور
جمعی غیرقیاس اوزره احادیث کلور کویا که احدوثه نك جمعی
اولوب بعده حدیثدن جمع اولنمشدر وتکسیم قطیع واقاطیع
دخی بویله در * شغاف یورك غلافی یاخود حجابی انك
یاحبه سیدر * شغاف غین معجمه ایله سحاب وزننده یورکك
غلافنه دینورکه یوفقه جق زاردرعلی قول پرده سنه دینورکه
یوفقه جق ایچ یاغیدر لباس کبی یورکشدر یاخود حبة القلب
وسویدا دیدکلری دانه یه دینورکه نقطه کبی قانجغازدر مردمك

کلمه سنی
وفاموس شارحی برید کلمه
فارسی اولان پریده دم
کلمه سندن مخفف ومعرب درکه
قوبروغی کسلمش دیمکدر
سلفده منزل طوارلرینك
علامت ایچون قوبرقلرینی
قطع ایدرلر ایدی بعده اول
بریده راکب اولان ایلچی به
واولاغه ده اطلاق اولندی
راکبیت مرکوبیت علاقه سیله
کیده رك ایکی مسافه بی مشتمل اولان
فرسخ مسافه بی میانه ده
منزلخانه نك میانه سی محلیت
اطلاق اولندی حالیت
علاقه سیله *

شول ناقه در که کندی باشنه صالمه اوتلیوب کزرا وله علی قول
شول ناقه در که بش دفعه طغوروب بشنجبسی ارکك اولورسه
اول ناقه یی ذبح ایدوب لحمندن نسوان ورجال اکل ایدرلر ایدی
واکر بشنجبسی دیشی اولورسه قولغنی شق ومنافعنی نفسلرینه
تحریمله ازاد ایدرلر ایدی * جناح قناد جناح یازق نجاح کبی
فلاح ظفر * جناح نجاح وزننده قوشك قنادینه دینور وانسانك
اللرینه اطلاق اولنور جمعی اجنحه واجنح کلور (جناح
وزن مزبوراوزره حمایه و پناه که ترکیده صاقنوب یازقلمغه دیرلر
(نجاح جناح وزننده اسمدر ظفر بالشیء معناسنه که حاجت
ومطلوب اولان ایشه یتمك و برآدم کندی حاجتنه ظفر یاب
اولمق معنالرینه در (فلاح سحاب وزننده فوز وظفر ونجات
وخلاص وخیر ونعیمده ورفاه وراحتده دائم و باقی اولمغه
دینور و بو دنیوی واخروی اولور دنیوی حیات دنیویه نك
مدار تطیبی اولان سعادته ظفر یاب اولمقدن عبارتدر عمر
و بقا وغنا وعزت ودولت کبی واخروی درت نسنه در که
بقاء بلافنا وغنا بلافقر وعزت بلاذلت وعلم بلا جهلدر
بصائرك بیانینه کوره فلاح ماده سی یارمق معناسنه موضوعدر
سائر معانی برمناسبتله اندن متفرعدر وظفر دخی عربیدر
ترکیده زبانزد اولدیغندن تفسیرقلندی * دقیق اونه دی نخاله
کبك المم ترکورمدکی دیمك * دقیق رقیق وزننده اونه دینور که
قطعهٔ ثانیه ده بیان اولندی (نخاله ثمامه وزننده الکده قلان
کبکه دینور والکدن کچن اونه دینکله ضد اولور وکبکك
خاصه بسندندر که صو ایله یاخود سبزواتدن طورپ صو یله

وبهادر ودلاور وارسلانه دینور (حدید شدید وزننده اسمدر
یموره دینورجمعی حدائد وحدبدات کلور صلابتی جهتیله
نفسنی رخنه دن منع ایلدیکیچون یاخود غیری بی منع ودفع
ایلدیکیچون یاخود حدت شاننده اولدیغیچون اطلاق اولندی
* صدید صاری صوایله ابریك جراد چکرکه ضب کلور *
صدید حدید وزننده یاره دن اقان قان ایله قارشمش صاری
صویه دینورکه ایرك اولمقسزین پیدا اولور باب اولدن وثانینك
مضاعفندن صفتدر ماء رقیق اعتباریله (جراد سحاب وزننده
چکرکه یه دینورکه معروفدر مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور
پریوزینی نباتدن تجریدی باعث تسمیه در وبواسم جنسدر
واحدی جراده در بقر وبقره کبی (ضب فتح ضاد معجمه وتشدید
باایله حشرات دن کلر دیدکلری جانوره دینور جمعی اضب
کلور وضب یره یاپشمق معناسنه در کلره ضب اطلاقی بومعنادن
مأخوذدر وباب ثانیدن مصدر اولور یابجه اقق سیلان معناسنه
* سمین سمز عجیف آرق بحیره ده قولاغی یارق * سمین
متین وزننده سمن یسمن دن یعنی علم بایندن وصفدر سمز
شخصه دینور جمعی سمان کلور (عجیف خفیف وزننده
عجف یعجف دن یعنی علم وحسن بابلرندن وصفدر که سمین
مقابلیدر (بحیره سفینه وزننده شول ناقه یه یاخود شول دیشی
قبونه دینورکه قولاغی علامت ایچون شق اولنمش اوله زمان
جاهلیتده برناقه یاخود برقیون اون بطن یعنی اون دفعه
طغورسه قولاغنی شق ایدوب تسییب واز اد ورکوب ورنج
وانتفاعی جهتلرندن ترك ومعاف ایدرلر ایدی وعند البعض

مذکر ومؤنثی برابردر وآخرنده‌کی کاف خطاب ایچوندر وبو
بعدایچوندر بحسب التزکیب انلر دیمکدر فارسیده آنها دیرلر
(هنالك ضم ها وفتح ومد نون وکسر لامله مکان بعیده
اشارت اولنور فارسیده آنجا وترکیده‌انده واوارده‌ایله تعبیر
اولنور (ذلك اسماءاشارتدن بعیده اشارت اولنور فارسیده
آن وترکیده اوایله معبر در * لدنك قنکده لبس دکل لدی
قتمده ان لواکر * لدنك فتح لام وضم لام ونونك سکونی اوزره
بناسیله عند کلمه‌سی کبی ظرف زمان وظرف مکان اولورکه زمان
ومکانك اول وابتداسندن عبارتدر وبونده لغت کثیره واردر
ابن حاجبك بیانه کوره یدیدر وصاحب قاموس بونك اوزرینه
درت دخی زیاده ایلمشدر وآخرنده کاف خطاب اولمغله
معنای ترکیبی قنکده دیمکدر (لبس فتح لام وسکون با ایله
افعال ناقصه‌دن فعل ماضی مفرد مذکر در دکل واولمدی
معناسنه وبو داخل اولدیغی جمله نك معناسنی نفی ایلمکه
موضوعدر وبونك اصلی بانك کسریله لبس درعلی غیر قیاس
یاساکن قلندی ومتصرف اولمدیغی اجلدن یاالفه قلب
اولمدی (لدی لامك ودالك فتحه‌لری وتشدید یا ایله لدن کبی
عند معناسنه وظرف زمان ومکان ایچوندر آخرینه یاء متکلمه
داخل اولمغله معنای ترکیبیسی قتمده ویانمده دیمکدر (ان
کسر همزه وسکون نون ایله حرف شرط در استقبالله
مخصوصدر کرك فعل مضارعه داخل اولسون کرك ماضی یه
داخل اولسون ان تکرمنی اکرمك وان اکرمتنی اکرمتك کبی
وبوایکی مثالك مألی بردر (لولامك فتحی وواوك سکونیله

مطبوخنی عقرب صوقدیغی یره باغلاسه لرغایت نافعدر (الم تر
همزه همزهٔ استفهامیه در استفهام اعتقاده برنسنه یی الکلمنی
استمك معناسنه در لم حروف جوازمدن فعل واحدی جزم ایدر
ومضارعك معناسنی ماضی یه قلب ایله نفی ایدر تررأی یرئدن
یعنی ضرب بابنك مهموز العینلرن وناقص یائیسندن فعل
مضارع بحد مطلق مفرد مذکر مخاطبدر بحسب الترکیب
کورمدکی دیمك اولور اصلی ترئی ایدی همزه حرف شدید
اولدیغی اجلدن حذف اولندی جزم ایچون یا کتدی لم تر
باقی قالدی * ثخین قالن فراش دوشك اساس تمل نطاق کر *
(ثخین امیر وزننده ثخن یثخن دن یعنی حسن یابندن وصفدر
قالین و پك وصمصق نسنه یه دینور وحلیم و متحمل آدمه
اطلاق اولنور (فراش کتاب وزننده اسمدر متاع یتدن دوشك
ودوشمه وکلیم وچه وقالیچه کبی مفروش معناسنه (اساس
سحاب وزننده بنانك تملنه دینور جمعی اسس کلور ضمتینله
(نطاق کتاب وزننده قوشغه دینور که بیله قشانورلر فارسیده
کمر دیرلر بونده تفسیردر ونسوان عرب لباسلرندن برلباسدر که
قاموس شارحنك بیانه کوره ابتدا انی والدهٔ اسمعیل علیه
السلام اتخاذ ایلمشدر * اولئك اونلرانك سن هنالك انده
ذلك اول * اولئك ضم همزهٔ اولی وفتح لام والفك مدی
وکسری اوزره بناسیله برجعدر که کندی لفظندن واحدی
یوقدر لفظ آخردن واحدی ذادر مذکر ایچون ومؤنث ایچون
ذه در والفك قصری دخی جائزدر وچان الفی قصر ایلمسك
یا ایله کتابت ایلرسن واکر مد ایلرسن کسر اوزره بنا ایلرسین

٧ وهر شئ اصل ومناسبه
اطلاق اولور وکتاب معروفك
اسمیدر منه

مذکر

وبريسى بلوغ فى المضافدر صار زيد الى عمرو كبيكه بوندە
رجوع وتحولى متضمندر يعنى صكره دن اولمقدر مصباحك
بيانندە كوره برحالتدن برحالته انتقالى متضمندر مثلا صار زيد
غنيا كبيكه ابتدا زيد فقير ايكن غنى اولدى ديمكدر وصار
الامر الى كذا كبيكه عاقبت ايش واروب او يلجه اولدى
ديمكدر انتهى وكينونة اولمق حدث معناسنه در كه برنسنه نك
حدوث ووقوعندن عبارتدر (يغوص يخوض وزننده نصر
يابنك اجوف واو يسندن فعل مضارع مفرد مذكردر طالر
معناسنه (يخوض يغوص وزننده نصر يابنك اجوف
واو يسندن فعل مضارع مفرد مذكردر يغوص معناسنه
* يؤب دونر يبؤ كبى يدس كومر يسب سوكر * يؤب يبؤ وزننده
نصر يابنك مهموز الفاسندن واجوف واو يسندن فعل
مضارع مفرد مذكردر يرجع معناسنه در كه تركيده كرى
دونر ايله تعبيراولنور (يبؤ يؤب وزننده و باب مذكورك
اجوف واو يسندن ومهموز اللامندن فعل مضارع مفرد
مذكر در يبؤ معناسنه (يدس يمد وزننده نصر يابنك
مضاعفندن فعل مضارع مفرد مذكردر كومر دفن واخفا
ايلر معناسنه (يسب يدس وزننده نصر يابنك مضاعفندن
فعل مضارع مفرد مذكردر سوكر معناسنه * شتا قبش اولور
خريف خزان ربيع بهار نور چيچك * شتا سوا وزننده
فصول ار بعه دن قبش فصلنه دينور و بو شتوه لفظنك
جمعيدر كلبه وكلاب كبى على قول ايكيسى دخى مفرد در
جمعلرى شتى كلور عتى وزننده واشليه كلور ابنيه وزننده

بر حرفدر که ماضی یه داخل اولوب ولی ایلدیکی کلمه نك که
شرط ومقدم اطلاق اولنور امتناع مفهومنی وانك تالیسنك که
جزاء وتالی تعبیر اولنور استلزامنی اقتضاایدر سیبویه دیدیکه
لوکلمه سی غیرك یعنی اولك وقوعندن ناشی زمان استقباله
قریبا واقع اوله جق نسنه نك که ثانی تعبیر اولنور وقوعنه
دلالت ایدر واوکلمه سی بش وجه اوزره مستعملدر اول لوجاءنی
اکرمته مثللو تراکیبده استعمال اولنماندر وبواوج احوالی مقید
اولور شرطیه یعنی کندیدن صکره واقع اولان جملتین بینده
سببیت ومسببیت خصوصنك عقد وانعقادنه دلالت ایدر که
جملهٔ اولینك وقوعنی ثانیه نك تحققنه سبب وبادی قیلر
شرطیه بی زمان ماضی یه ربط وتقییدایدر یعنی زمان ماضیده
شرط ایچون اولور امتناع ایچون یعنی مطلقا مقدمك
امتناعندن ناشی تالینك امتناعنه دلالت ایدر تفصیلی کتب
نحویه ده مبسوط ومشروحدر * یصیر اولور یکون کبی
یغوص طالر یخوض کبی * یصیرضرب بابینك اجوف یائیندن
فعل مضارع مفرد مذکر در اولور معناسنه فارسیده شود
دیرلر (یکون نصر بابینك اجوف واو یسندن فعل مضارع
مفرد مذکردر اولور معناسنه فارسیده بود مرادفدر
مصدرلری صیرورة وکینونة در * معلوم اوله که صیرورت ایله
کینونه نك بینده فرق واردر صیرورت رجوع وتحولی متضمن
اوله رق اولمق یعنی برنسنه صکره دن بر دراو دخی اولمق
معناسنه در وقاموس شارحنك بیانیه کوره صار ماده سی
ایکی کونا مستعملدر بری بلوغ فی الحالدر صار زید رجلا کبی

سونمك وسوندرمك كه فرح معناسنه كه حزنك مقابليدر
(حبور سرور وزننده ومرادفيدر كه ضرب بابندن مصدر در
(مرور سرور وزننده نصر بابنك مضاعفندن مصدر در
پكوب كتمك معناسنه (عبور٧ مرور وزننده ومرادفيدر فارسيده
اسم مصدراوله رق كذر ديرلر * جديد يكى رميم چورك قصير
قصه نفير بلوك * جديد حديد وزننده صفتدر يكى شيئه
دينور كه كهنه نك نقيضيدر و نصيبلو كيسه يه دينور (رميم
جديد وزننده ضرب بابنك مضاعفندن صفتدر چوريمش
كيكه دينور ومنه قوله تعالى (من يحيى العظام وهى رميم)
(قصيرامير وزننده حسن بابندن صفتدرقصه نسنه يه دينور
جمعى قصراء وقصار كلور كبراء وكبار كبى مؤنثى قصيره در
(نفيرقصير وزننده اسمدر ناسك مجموعنه دينور على قول اوندن
اشاغى اولان رجاله دينور * دى صومعه حجره ثلمه كدك بيات
كيجه يوت اوطه لر * صومعه جوهره وزننده رهبان نصارايه
مخصوص عبادتكاه اولان وحدت خانه يه دينور تپه لرى كمى
وانجه رك اولديغى باعث تسميه در كرچه قبه اولوب انجه وكمى
اولور اوائلده مخصوص او يلجه بنا ايدرلرايمش بعده مطلقا
عبادتكاه لرى اولان حجره لرينه اطلاق اولندى (ثلمه ضم ثاء
مثلثه ايله غرفه وزننده اسمدركه دينور (بيات ثبات وزننده
كيجه يه دينور وكيجه وقتى برايش كورمك وكيجه يى برايش ايله
پكورمك معناسنه در (بيوت قعود وزننده بيتك جمعيدر اوطه لر
معناسنه * مفاعلتن مفاعلتن وپرر لر ايسه جهانى بتون *
يوزك صوينه سن اله صاتون يوزاقلق ايكى جهانى دكر *

٧ بالبله وعلى البله صله لندوقده
اوغرامق معناسنه استعمال
اولنور *

(خریف امیر وزننده فصول ار بعه‌دن کوز فصلنه دینور که
یاز ایله قبشك ما بینیـد ر وجه تسمیـه میوه دریمی وقتی
اولدیغیچون وکوز موسمنده یاغان یغمور علی قول شتا ایامنك
اوائلنده ابتدا یاغان یغموره دینور ودوشورلمش تازه خرمایه
دینور (ربیع خریف وزننده ایکی قسمدر بری ربیع الشهور
وبری ربیع الازمنه در ربیع الشهور شهر صفر دنصکره کلان
ایکی آیدر که شهر ربیع الاول وشهر ربیع الاخر تعبیر اولنور
شهر رمضان کبی بونلرده همان شهر لفظیله استعمال اولنور
ربیع الازمنه دن فرق ایچون وربیع الازمنـه ده ایکی کونادر
بری ربیع الاولدر که چچکلر آچوب ومتارك واوتلرك بتدیکی
زماندر حالا بزم بهـار دیدیکمز موسمدر وبری ربیع ثانیدر که
میوه لر یتشدیکی ایامدر که کوز فصلی دیدیکمز هنکامدر
وبعضیـلر اشبو کوز فصلنه ربیع اول و بهاره ثانی اطلاق
ایتـدیلر وبعضیلر دیدیلرکه عربلرسنه بی التی زمان اعتبار
ایدرلر ایکی آینه ربیع اول وایکی آینه صیف وایکی آینه قیظ
وایکی آینه ربیع ثانی وایکی آینه خریف وایکی آینه شتا تعبیر
ایدرلر قاموس شارحی دیرکه مقدما فصول ار بعه اعتبار واولنی
صیفدن عد ایدوب دردنجی بهاره کلمکله ربیع اطلاق ایلدیلر
واقامت معناسنه اولان ر بعدن مأخوذ اولمق دخی محتملدر
(نور نونك فتحی وواوك سکونیله اغاجك ونباتك چچکنه دینور
زهر معناسنه علی قول بیـاضنه نور وصاروسنه زهر دینور
جمعی انوار کلور * سرور کبی حبور فرح مرور کبی عبور کزر *
(سرور قعود وزننده نصر بابنك مضاعفندن مصـدر در

علم بابندن مصدردرایراقلق که بعد معناسنه وغایت ونهایت
وانجام معناسنه‌ده کلور بعد ونهایت هرنقدر عربی ایسه
زبانمزده اولدیغندن تفسیر قلندی (قاب باب وزننده اسمدر
مقدار معناسنه مقدارده برنسنه نك مبلغ واندازسنه دینور
ومنه قوله تعالی (قاب قوسین اوادنی ٧) الایة * نکیرانکاردر
مارد معنددر * نکیر سفیر وزننده علم بابندن مصدردرانکار
معناسنه درکه بیلمامك جهل کبی (مارد قادر وزننده حسن
بابندن اسم فاعلدرعناد ایدیجی آدمه دینور * جدیر وهم حری
لایق سزاوار * جدیر جدید وزننده صفت مشبهه در لایق
معناسنه (حری غنی وزننده صفتدر اولی ولایق معناسنه (لایق
زائد وزننده ضرب بابنك اجوف یائیسندن اسم فاعلدر مناسب
ویاقشقلی اولان نسنه یه دینور فارسیده سزاوار دیرلر بونده
تفسیر در * حسیر اولدی ومستحسر یورلمش * حسیر
حاء مهمله نك فتحیله فعیل وزننده بمعنی مفعولدر یوریلوب
فروماندہ اولمش انسان وحیوانه دینور جمعی حسری کلور
قتیل وقتلی کبی واوزون اوزادی یه باقق حسیله فری کیدوب
طونو قلنمش بصره وصف اواور (مستحسر مستلزم و زننده
حسر یحسردن یعنی نصر وضرب بابلرینك استفعالندن
اسم مفعولدر حسیرمعناسنه * اسیر وهم سبی طوتساق کرفتار *
(اسیرحسیر وزننده طوتساغه دینور اخیذ معناسنه کرك بغلو
اولسون وکرك اولمسون فی الاصل اسارالی بغلو اولان طوتساغه
دینوب بعده توسیع اولندی وخاصة بغلو اولانه دینور مقید
معناسنه ومحبوس ومسجونه اطلاق اولنور جمعی اسراء کلور

٧ وبابك قبضه سیله چله
محلی اولان ایکی کوشه نك
ارالغنه دینور *

الفاظ معلومه در * البحر الهزج المسدس المحذوف * یعنی
بو قطعه بحر هزج مسدس اجزادندر ولکن عروضك بعضیسی
مقصوره واکثری محذوفه در وضربنك کلیسی مقصوره در
ناظم مرحومك محذوف دیمه سی مسامحه یه مبنیدر * بطانت
هم ولیجت صاحب یار * بطانت کتابت ۹ وزننده بر آدمك امور
واحوالنه محرم وهمراز اولان خاص یارانه دینور جمعی بطاین
کلور (ولیجت حقیقت وزننده بر کیسه نك دخیله سی و بطانه
وخاصه سی اولان یعنی امور ومصالحنه دخیل وخاصه وهمرازی
اولان کشی یه دینور علی قول بیکانه دن اوله رق امور مصالحنده
معتمد علیه اتخاذ ایلدیکی کشی یه اطلاق اولنور مراد کتخدا
اوله جقدر ومنه قوله تعالی (ولم یتخذ من دون الله ولا رسوله
ولا المؤمنین ولیجة) الآیه (صاحب غالب وزننده اسم فاعل
بناسیله یار وهمدمه دینور * اثیم ومجرم ومذنب کاهکار * اثیم
جسیم وزننده اثم یأثم دن یعنی علم بابندن صفتدر کاهکار
معناسنه کاهکار فارسیده زبان زده اولدیغندن تفسیر قبلندی
(مجرم مکرم وزننده جرم یجرم دن یعنی ضرب بابنك افعالندن
اسم فاعلدر کاهکار معناسنه اسانمز ده صوج ایدیجی ایله
معبردر (مذنب مجرم وزننده اذناب دن اسم فاعلدر صوج ایدیجی
معناسنه * سدم حزن وندامت هول قورقق * سدم فتحتینله
علم بابندن مصدردر غمکین اولمق علی قول ندامتله غمکین اولمق
یاخود حزن واندوهه مقارن غیظ وغضب پیدا ایلمك معناسنه
(هول قول وزننده نصر بابندن مصدردر قورقق وقورقمق
معناسنه * امد بعد ونهایت قاب مقدار * امد فتحتینله

ولباسك استاربنه دینور

علم

ایکی جانبیدر * جیینان فتح جیم وکسر با ایله تثنیه بنیه سیله
جبهه نك اوجلرینه دینور که ایکی طرفندن جبهه یی تقویس
ایدرك قاشلر ایله باشده قبل بتدیکی یرك مابینندن عبارتدر
علی قول ناصبه حذاسندن جبهه نك اوزرنده قبل بنکه
بشلیان یردن اعتبارواتك ماوراسنه صدغ دینورکه طوالوك
تعبیر اولنور برطوالوندن اوبر طوالونه وارنجه یرك هر اوجنه
جبین دینورجمعی اجبن واجبنه وجبن کلور * دخی صدغ
وغدیره زلف دلدار * صدغ ضم صاد وسکون دال مهمله ایله
طولون اوزرینه صارقان صاچه دینورکه زلف وپرچم تعبیر
اولنور حافظ شیرازی (بیت) سبت سلمی بصد غیهافؤادی)
(وروحی کل یوم لی بنادی) جمعی اصداغ کلور (غدیره
سفینه وزننده اوزونجه اولان زلف وکبسویه دینور زائبه کبی
جمعی غدائر کلور ونبات قطعه سنه دینور جمعی غدران
کلور * محبت هم مودت سومك اما * محبت فتحاتله وتشدید
باایله مصدردر (مودت محبت وزننده باب رابعدن مصدردر
سومك معناسنه * کراهت سومکدر جحد انکار * کراهت
کرامت وزننده علم باینمدن مصدر در برنسنه طبعه ناخوش
وناملایم اولمله خوشلمیوب اکرمك معناسنه در (جحد
جیمك فتحی وحاء مهمله نك سکونیله فتح باینمدن مصدردر
برنسنه یی بیلورایکن انکارایلمك معناسنه در ویهودی طائفه سنه
جحود اطلاقی صاحب نبوت ورسالتپناهی بی بیله رك انکار
ایتدکلرندندر * عجل ایومك امل امیده دیرلر * عجل فتحتینله علم
باینمدن مصدردرایومك معناسنه وایوه جکلکه دینورکه برنسنه یی

بعض دقایق شناسان وندیم
سنجان حب کلمه سنده شو بله
رمز واشارت پورمشلر در که
اقصای حلقدن حا حرفیله
شفوی اولان با حرفیدن
مرکب اولمغله کویاکه محبك
ابتداء وانتهاء حال وشانی
سر اسر محبوبنه منحصر
اولوب میانه ده اشیاء سائره نك
نخالطی اولدیغنی تلمیح واشعار
منیدر اصل محبك دخی شانی
بویله اولمق لازم دیرسه
بولمدن نقصان اولور ایسه
اطلاقی صحیح وروا
اکا محبت
دیکلدر انتهی

امراء وزننده واساری کلور سکاری وز ننده (سبی ٧ غنی وزننده
طونساق واسیراولان آدمه د ینور مذکر ومؤنثه اطلاق واولنور
وبو صفتـدر جمعی سبایا کلور وبریدن آخریره سیل صویی
کوتوردیکی چالی چرپی وخار وخاشاك مقوله سنه دینور * غثاء
چورچوب حجاره طاشلردر * غثا ضم غین وفتح ومدثا ایله اسمدر
صویوزنده اولان وسیل صویی کتوردیکی چور چوب وخار
وخاشاك وپیراغه دینور (حجاره تجاره وزننـده حجرك جمع
کثرتـدر طاشلر معناسنه واحجـار واجردخی کلور * لبن کریچ
جدار وسور دیوار * لبن فتح لام وکسر با ایله کرپیچه دینور
چاموردن کسوب یاپو یاپار لر واحدی لبنـه در (جدار کتاب
وزننده دیواره دینور حائط معناسنه جمعی جدر کلور
ضمتینله (سور حور وزننـده دیواره دینور وبرشهر وبریری
احاطه ایدن بارویه دینور جمعی اسوار وسیران کلور کسر
سـین ایله * حلی زینت ثقل یولجی متـاعی * حلی غنی
وزننده زیب وزینته دینور کـرك التون وکرك کموش کبی
معـدنیاتدن دوزلمش اواسون وکرك الماس ویاقوت مقوله سی
جوهر اواسون جمعی حلی کلور ضم ها وکسر لام وتشدید
یاایله (ثقل فتحتینله یولجینك متاع وحشمنه دینورسازوسامان
وبار وبنکاه معناسنه که آغراق تعبـیراولنور * آغر یوکلر ایمش
اثقال واوزار * اثقال ٧ فتح همزه ایله افعال وزننده ثانك کسر یله
اولان ثقل کلمه سنك جمع قلتیـدر آغر یوکاره دینور ویرده
مدفون اولان کنج ودفینه یه اطلاق اولنور (اوزار اثقـال
وزننـده وزنك جمعیدر آغر یوکلر معناسنه * جیبنان آلنك

ایکی

٧ فار سیده ایکنجی رفعه ده نقطه بولنده ایکنجی رفعه ده نقطه واقع اولمشدر ٧٨

٧ ومونابه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی (واخرجت الارض اثقالها) وانسانك متحمل اولدیغی ذنوب وآثامه اطلاق اولنور ٧٨

کتاب وزننده یو کرك واشکین ورهوان آته دینور وعرقنده هجنت
اولیوب خالص عربی وکیل اولان آته دینور که مقابلنه ترکی
وترکمانی دیرلر وانسان ایله آتك ودوه نك بینلرینی فرق ایچون
انسانه عرب وآته ودوه یه عراب واعرب ومعربه اطلاق
ایلدیلر پس مفردلری عربی اولور عرب ملاحظه سیله (فاره
صاحب وزننده یورغه واشکنلو آته دینور جمعی فواره
کلور * ارونی کوسترك بکا دیمکدر * ارونی رأی یرئیدن یعنی
ضرب بابنك مهموز الفاء وناقص یائیسنك افعالندن فعل امر
مخاطب جمع مذکر در کوسترك معناسنه نی نون وقایه یا یاء
متکلمه بکا معناسنه بحسب الترکیب کوسترك بکا دیمکدر
* ادردوندر اجرنا بزی قورتار * ادراجر وزننده دوریدوردن
یعنی نصر بابنك اجوف واو یسنك افعالندن فعل امر مخاطبدر
دوندر معناسنه همزه سی تعدیه ایچوندر که ثلاثیسی لازمدر
حافظ شیرازی (بیت) الایاایها الساقی ادر کأسا وناولها)
(که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها) اجر جورك
افعالندن فعل امر مخاطبدر قورتار معناسنه نانفس متکلم
مع الغیر ضمیر یدر بزی معناسنه در که اجرك مفعولیدر بحسب
الترکیب قورتار بزی دیمکدر ارونینك وادرك واجرك اعلالری
اربابنه معلومدر * اذا ناکاه اذا چون سوف صکره * اذا
همزه نك کسری والفك قصر یله مفاجأة ایچون اولور که
سن برایش اوزره ایکن ناکهانی وبغتة برشیئك حصول
وظهورنی افاده ایدر بوصورتده جملهٔ اسمیه یه مخصوص اولور
وشرط معناسنی متضمن اولمامغله جواب ایرادینه محتاج اولمز

وقتندن مقدم طلب وتحری ایلمکدن عبارتدر انکیچون مذمومدر
(امل فتحتینله امید ورجایه دینور جمعی امال کلور که لسانمزده
اومی واومه ایله تعبیر اولنور ومصدر اولور اومق وامید ایلمك
معناسنه *جدل غوغا خصومت سوق بازار* جدل فتح جیم
ودال مهملهایله اسمدر اقتداردن ناشی شدتله غوغا ونزاع
وخصومت ایدر اولمق معناسنه در (سوق سین مهملهنك فتحی
ومدیله اسمدر چارشویه وپازاره دینور وبو مؤنثدر مذکر دخی
اولور* سحیق ایراق شهیق آوازناخوش *سحیق فعیل وزننده
علم وحسن بابلرندن وصفدر ایراق که بعید معناسنه (شهیق
سحیق وزننده ضرب وفتح وعلم بابلرندن مصدر در اشك
آکرمق معناسنه وبکا ایدن کیسه هنجقرمق معناسنه درکه
اطفال بکاسی اول رسمه اولور وبرنسنه یه کوز دکرمك
معناسنه دخی کلور* در پس اسکی ممردبرك وهموار*در پس
حریص وزننده نصر وضرب بابلرندن وصفدر اسکی لباسه
دینور ودوه نك قویروغنه دخی دینور (ممرد مکرم وزننده
مرد یمرددن یعنی نصر بابنك تفعیلندن اسم فاعلدر مرمر
طاشی کبی دوز ومحکم وبرك نسنه یه دینور * حبك یوللرلقم
یول اورته سیدر * حبك ضمتینله کتب وزننده اولان حباکك
جمعیدر قوملقده اولان زه کبی اوزون اوزون قیورم طرزنده
طریقهلره دینور که روزکار سهولتلوجه اورمغله پیدا اولور
کذلك دکز وسائر صو اوزره اول رسمه پیدا اولور بول یول
(لقم فتحتینله اسمدر یولك اورته سنه دینور وکوم ومعظم
برینه دخی دینور *عراب وفاره اشکون یعنی رهوار * عراب

وحبك قاورلمش کبی پك
قیورجق اولان صاچه دینور
وحبك فلکده
سیرایتدکلری طرائق
وموارید دن عبارتدر *

قاموس شارحنك بيانته كوره بونك استعمالي نفيد مخصوصدر
اثباتده مولددر مصنفين ومؤلفين عبارتلرنده كثيرالوقوعدر
ومتنوعا ايراد ايدر لر مثلا لابد لها من قوانين ولابد منه ولابد
كل طالب كبي لابد ثابت ياخود كائن تقديرنده در وتعبير
مذكوردن فارسيده چاره نيست وناچار ايله ادا اولنور * معيشت
عيشه ديرلك زندكاني * معيشت طبيعت وزننده ضرب باينك
اجوف يائيسندن ميملي مصدردر جمعي معايش كلور (عيشه
شيشه وزننده معيشتك مصدر يدر ديرلكه دينور حيات
وزندكاني معناسنه ومأكولات ومشروباته اطلاق اولنور كه
مدار حيات اولديغيچون زندكاني فارسيدر وزن انماميچون
ياخود توضيح ايچون ايكنجي دفعه ده تفسير قلندي * خصاصت
فقره دي آثم كاهكار * خصاصت خاء معجمه وصاد مهمله ايله
فصاحت وزننده علم باينك مصدردر فقر واحتياج معناسنه در ٧
(آثم عاصم وزننده علم باينك مهموز الفاسندن اسم فاعلدر
صوچلي وكاهكار معناسنه در كه آنفا شرح وبيان اولندي
* مفاعيلن هزج بحري فعولن * ديلكده ذكر حق ايله تكرار *
مصراع اول بحرك وزنني افاده ايدر ومصراع ثانيده (يا ايها الذين
آمنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا وسبحوه بكرة واصيلا) آيت
كريمه سنه تلميح واشارت واردر * البحر المضارع المكفوف
المقصور * يعني بوقطعه بحر مضارع مكفوف ومقصوردر
بحر مضارعك في الاصل هر بيتي ايكي كره مفاعيلن فاعلاتن
مفاعيلن فاعلاتن در صدر وابتداسنه خرم علتي عارض
وعروض وضربنده ماعدا جميع اجزاسنه كف علتي عارض

٧ ومصلفا رخنه وخلل على قول قايو وقلبور والك ونقاب مقوله سنده اولان كدر كه ورخنه به دينور باخود كوچك رايكه دينور *

وكلامك صدر وابتداسنده واقع اولمز زيرا انى اتياندن غرض
ما قبلنـك وجودندنصكره ما بعدنك على سبيـل المفاجأة
حصولنه دلالت ايلمكدر وبواذاى مفاجأة زمان حاله دلالت
ايدر شرطيه كبى استقبـاله دلالت ايلمزنحوخرجت فاذا الاسد
بالباب وكقوله تعـالى (فاذاهى حية تسعى) وبوعندالاخفش
حرفدر وعندالمبردظرف مكاندر وعندالزجاج ظرف زماندركه
زمان مستقبـله دلالت ايدر (اذا همزه نك كسرى والفك
قصريله زمان مستقبله دلالت ايدر براسمدرچون معناسنه كه
اذاى شرطيه در وبواستعمال اولنمز انجق جمله يه مضـاف
اوله رق استعمال اولنور (سوف سبنك وفانك فتحيله كه بونده
سف وسو وسى دخى دينور سبنلرك فتحيله كلمهٔ تنفيسدر هنوز
وجوده كلميان فعلده استعمال اولنور وتهديد ووعيـد ووعد
فعـللرنده دخى استعمال اولنور وراغبك بيانه كوره
سوف كلمه سى برحرفدركه مدخولى اولان فعـل مضارعى
حال معناسندن تجريدايدوب استقبـاله تخصيص ايدر* كاى
اى نيجه لابد ناچار* كاى كافك والفك فتحى وبانك تشديديله
اصلى اى ديركه شرح وبيـان اولندى تكثير عدده نقـل
اولنمق ايچون كاف داخل اولوب اى نيجه ونه چوق معنـاسنى
افاده ايدر وكاى دن ماعـدا اوج لغت دخى وار در تنوينى
نون شكلنـده رسم ايله كاين ٢ وكيين همزه يى ياء ابدالله ٣
كاين كاعب وزننده بونلردر (لابد لافراق ولامحاله معناسنه در
زيرا بد فراق معناسنه اولوب لاء نافيه داخل اولمغـله فراق
منفى ولزوم لازم اولدن يغنـدن لازمدر والبتده ديمـك اولور

صباح کبی ومنه قوله تعالی (بالعشی والابکار) ای غداه (غدوه
غین معجمه نك ضمی ودال مهمله نك سکونیله صباحك اول وقتنه
دینور بکره معناسنه فارسیده بامداد وترکیده ارکن تعبیر
اولنور علی قول صلاة فجر ایله طلوع الشمس بینده اولان وقته
دینور ایچنده اولدیغك کونك صباحی مراد اولنور ایسه منون
اولمز زیرا ظروف غیر متمکنه دندر واکر نکره مراد اولنور ایسه
منون اولور وبکره کلمه سی دخی بویله در جمعی غدی کلور
مدیه ومدی کبی (دجی غنی وزننده ضرب بابنك ناقص
یائیسندن صفتدر قراکو کیجه یه دینور *ظهره وظهیره اویله
وکون اورته سی زوال *ظهر ظاء معجمه نك ضمی وهانك کسریله
شمسك نصف نهار دائره سندن زائل اولدیغی ساعته دینور که
اویله وقتی تعبیر اولنور وظهر ساعت اعتباریله مؤنث ووقت
اعتباریله مذکر در (ظهیره کبیره وزننده زوال شمس وقتندن
نصف نهار زمانته دینور که اویله وقتی اوله جقدر علی قول
زوالدن عصره قدر زمانه اطلاق اولنور جمعی ظهائر کلور
وبرنسنه یرندن آیرلمق معناسنه در که باب اولدن مصدر در
(زوال نوال وزننده کونش وسط فلکدن یعنی نصف نهاره
کلوب غروب سمتنه دونمك معناسنه مستعملدر که تمام کونك
اورته سیدر * سجین طمموده بردره سجیل سنك وکل * سجین
سکین وزننده جهنمده بردره اسمیدر اعاذنا الله منها وبره وضع
اسمیدر که فجارك کتابی یعنی دفتر اعمالی انده موضوعدر (سجیل
سجین وزننده کسك طرزنده برکوناطاشه دینور وبوسنك وکل
معربیدر که مراد قوملو چامور ایله پخته اولوب صکره متحجر

اولدی وعروض وضربنه قصر علتی کلمشدرخرم لغتده
پر آدمك بورننك دیرکنی کسمك معناسنه در وعروضیون
اصطلاحنده مفاعیلن مبتنك یاخود فعولن جزئندن فاتك
اسقاطندن عبارتدر کف وقصر علتلری شرح وبیان اوانندی
*ریب المنون حوادث ایام عام سال *ریب المنون ترکیب مزجی
عبد الله کبی حوادث ایلم دهر دن عبارتدر (عام نام وزننده
یل وسنه یه دینور جمعی اعوام کلور قاموس شارحی دیرکه
عام عومه نك جمعی اولان عومدن مأخوذ در شمس تمام
سنه یه دك اون ایکی برجده عوم وسیر ایلدیکنه مبنیدرانتهی
فارسیده سال دیرلر بونده تفسیردر *سلخ ومحاق آیك صوکیدر
اولی هلال * سلخ فتح سین وسکون لامله تسمیه بالمصدر در
آیك صوکینه دینور وهر آیك آخر کوننه دخی دینور (محاق ۲
همبك حرکات ثلاثه سیله آیك آخرینه علی قول آخرنده اولان
اوج کیجه یه دینور یاخود قرك نهان اولمسندن عبارتدر که
صباح واخشام کورنمز اولور قرکونشله برابرجه طلوع ایلمکله
کونش نورقری محق ومحوایلدیکچون اطلاق اولندی (هلال
کسرهایله خلال وزننده برکیجه لك علی قول ایکی کیجه لك
یکی آیه دینور فارسیده ماه نو دیرلر یاخود اوج کیجه یه قدر
یاخود یدنجی کیجه یه قدر هلال اطلاق اولنور وهر آیك
آخرنده یکرمی التنجی ویکرمی یدنجی کیجه لك آیه ده هلال
اطلاق اولنور ماعدایه یعنی مابینه قمر دینور *ابکار وغدوه
ایرته دجی قراکو کیجه *ابکار کسره همزه وسکون باء موحده ایله
بکردن اسمدر ایرته غد معناسنه وایرته لك معناسنه ده کلور

باب اول وثانیدن مصدر
۲ وباب اولور آی آخرینه
رخی اولور آی آخرینه یشدرمك
معناسنه وآبی آخرینه واصل
یعنی آیك آخرینه واصل
اولق معناسنه

صباح

ایری هلا طدر که قومانه تعبیر اولنور بعض افندیلر جلی
دوه دیو تفسیر ایلر لر الله تعالی سهو وقصور لریمزی عفو ایلیه
آمین * هم ریش خوش لباس دخی ریش پر و بال * ریش
دیش وزننده لباس فاخره دینور (ریش ریح وزننده قوش
قنادینه دینور جناح الطیر معناسنه جمعی ارپاش ور پاش کلور
فارسیده پر و بال دیرلر بونده تفسیرلردر * مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلات * مکفوف اولنجه بحر مضارع بودر مثال *
الفاظ معلومه در * ایضا * شرح اولندی * تلقا یکا وطیف
خیال وقبل عیان * تلقا ۲ تاك کسری ولامك سکونیله ظرف
مکاندر جهت وجانب و مقابله معناسنه نتکیم امام بوصری
قدس سره العالی حضرتلری قصیدهٔ برده سنده ایراد ایلمشدر
(بیت) ام هبت الریح من تلقاء کاظمة) (واومض البرق
فی الظلماء من اضم) وظرفیت اوزره منصوب اولور (طیف
طاء مهمله نك فتحی و یانك سکونیله حیف وزننده اویقو ایچره
عارض وطائف اولان خیاله دینور ونصر وضرب بابلرینك
اجوف واو یسندن و یائیسندن مصدر اولور اویقو ایچره
خیال عارض اولمق معناسنه وداورمك معناسنه در جنین کبی
(قبل عنب وزننده صفتدر قارشوده عیان وآشکاره اولان
شیئه دینور * اهدا هدیه و یرمکه دی تحفه ارمغان * اهدا
اعطا وزننده افعالدن مصدر در برآدمه ارمغان کوندرمك
معناسنه وهدیه نك وجه تسمیه سی بودر که اکثری حاجات
اوکلرنده تقدیم اولندیغیچون یاخود الفت ومحبته هادی وارشاد
یاخود مهدی له یاننده صاحبندن مقدم وارد یغیچو ندر

ایری کور شمکه و بو لشمغه دخی
دینور که فارسیده دیدار
دیرلر *

اولان طاشدر ومنه قوله تعالى (ترميهم بحجارة من سجيل) اى
حجارة كالمدر وسجيل بمعنى السجين يعنى عند البعض نار جهنمده
چاموراىله مطبوخ طاشلركه اوزرلرنده نازل ومصيب اولهجق
اشخاصك اسملرى مرسومدر ياخود بوراده سجل ديمكدر
يعنى فى الاصل سنك وكل معربى اولان سجل اولوب بعده
اشباع اولنمشدر پس حجارهٔ مرقومه ايله تعذيب اولنه جقلرى
مكتوب اولان كتاب محفوظ احكامندندر ديمكدر (وما ادريك
ما سجين كتاب مرقوم) آيت كريمه سى بو معنايه دليلدر تكيم
قاموس مؤلفى ومترجمى وجه مذكور اوزره بيان ايلمشدر زيرا
سجيل بوراده سجين معناسنه در كه كتاب مرقوم ايله مفسردر
*شح اولدى بخل وحرص ومرض خسته بيحال *شح شين
معجمه نك حركات ثلاثه سى وحاء مهمله نك تشديديله علم باندن
مصدردر واولدن وثانيدن دخى اولور صحاحك بيانيه كوره
بخل وحرص معناسنه در وقاموسك بيانيه كوره حرصه مقارن
بخل معناسنه در كه طبيعى اوله (مرض زمن وزننده صفت
مشبهه در خسته و بيحال آدمه دينور جمعى مراض كلور
*خيط اپيلك ايره اكنه وسم اكنه يوردوسى *خيط خاء معجمه نك
فتحى و يانك سكونيله اپيلك تلنه دينور جمعى اخياط وخيوط
كلور (ايره همزه نك كسرى ورانك فتحيله اكنه يه دينور
فارسيده سوزن ديرلر جمعى ابر كلور همزه نك كسرى و يانك
فتحيله وعقربك اكنه سنه ده دينور (سم سينك حركات
ثلاثه سى وميمك تشديديله اكنه دليكنه دينور ومنه قوله تعالى
(حتى يلج الجمل فى سم الخياط) وجمل كمى اپنه دينور كه مراد

مفردی بطیخه در ها ایله لکن قارپوز ایله قاوینك بینی
فرق ایچون قارپوزه بطیخ شامی و بطیخ هندی ایله تقیید
ایدرلر واهل حجاز قاونه مطلقا بطیخ دیرلر (بصل فتحتینله
صوغانه دینور واحدی بصله در ها ایله فارسیده پیاز دیرلر
* قاروره شبشه اولدی قوار یرشبشه لر * قاروره شبشه یه
دینور و دارو وسائر مشروبات ظرفنه دینور ٧ (قوار یر
قاروره نك جمعیدر شبشه لر معناسنه ومنه قوله تعالی
(قوار یرمن فضة) الآیه * مهراس هاوان اولدی ومجمر
بخوردان * مهراس محراب وزننده نسنه دوکمك آلت اعتبار یله
دیبکه وهاونه دینور (مجمر میمك کسریله بخوردانه دینور آلت
بخور اولمق اعتبار یله وبو مذکردر مؤنث دخی اولور مبخره
ومدخنه یاخود نار اعتبار یله وعود اغاجنه دخی اطلاق
اولنور که آلت بخوردر * ریعان وعنفوان اوله هرشبنك اولی *
(ریعان رانك فتحی ویانك سکونیله هرشبنك اولنه دینور که
کورلکی وفضل واقبال حالتی اولور (عنفوان عینك وفانك
ضمیله برنسنه نك اول ومقدمنه علی قول بهجت واطافتی
هنکامنك اولنه دینور * اخدان دوستان کبی دخی شاب وفتی
جوان * اخدان اکمام وزننده عنب وزننده اولان خدن کلمه سنك
جمعیدر د و ستلر و یارانلر و یولداشلر معناسنه در (شاب
داب وزننده اسم فاعل بنیه سیله کنج وتواناوجوان آدمه دینور
جمعی شباب کلور (فتی عصا وزننده دلی قانلی جوانه دینور ٧
وجوانمرد وسخی آدمه دخی دینور * نقر وصفر صقلغ ناقور
جنك وصور * نقرنونك فتحی وقافك سکونیله اسمدر اصلق

٧ اوکزك سیاهنه دینور حدقه العین مضاسنه *

٧ ثنیه سنده قنیان وقنوان دینور جمعی قنیان وقنون کلور فارك کسریله *

(تحفه تانك ضمى وهاء مهمله نك سكونيله اسمدر ارمغان وهديه معناسنه درجمعى تحفدر هاسز و بونك اصلى وحفه در تاواودن عوضدر * موسع غنى ومقتر ومعسر فقيردر * موسع مكرم وزننده وسع يسعدن يعنى علم بابنك مثال واو يسنك افعالندن اسم فاعلدر غنا وثروت صاحبى آدمه دينور (مقتر محسن وزننده قتريقتردن يعنى نصر وضرب بابلرينك افعالندن اسم فاعلدر فقير آدمه دينور وعيال واولادينك نفقه سنى تضييق وتقصير اوزره رؤيت ايدن آدمه دينور (معسر مقتر وزننده علم بابنك افعالندن اسم فاعلدر فقير واحتياجى اولان آدمه دينور * سيار يولجى قافله درعير كاروان * (سيار طيار وزننده كزمك معناسنه اولان سيردن مبالغه ايله اسم فاعلدر كه يولجى يه دينور (قافله قاتله وزننده كاربانه دينور وبو فى الاصل سفردن عودت ايدن جماعته دينور ورجوعلرينه تفألا سفره عزيمته آغاز ايدنلره اطلاق اولنور حاليت ومحليت علاقه سيله برسمته كيدن كاربانلره قافله اطلاقى بوملابسه يه مبنيدر (عيرعينك كسرى ومديله كاربانه دينور قافله معناسنه وبومؤنثدر على قول ذخيره كوتورن دوه لره دينور لفظندن مفردى يوقدر * اكمام غنچه لر دخى جنات باغچه لر * اكمام اعمام وزننده كمك جمعيدر كه غنچه لر معناسنه اكمام كلديكى كبى اكمه وكمام كلور كافك كسريله (جنات جيمك فتحى ونونك تشديديله جنتك جمعيدر باغچه لر معناسنه * بطيخ قاون ايله قار پوزدر بصل صوغان * بطيخ بانك فتحى وطانك تشديديله قاون وقار پور تعبير اولنان ميوه يه دينور

مفردى

وحروف مشبهه بالفعل جمله سندندر اسمنی نصب وخبرنی
رفع ایدر اکثری ممتنع ومحال اولان موادك تمنیسنه تعلق ایدر
شاعرك بیتنده اولدیغی کبی (لیت الشباب یعود یوما فاخبره
بما فعل المشیب) ومنه قوله تعالی (یالیتنی کنت ترابا) وبعض
کره ممکن اولان محاده استعمال اولنور لیت زیدا قائم کبی
وبعض کرد وجدت کلمه سی منزلنه تنزیل اولنور یعنی ایکی
مفعوله تعدیه ایلدیکی کبی بودخی اسم وخبرنی نصب ایدر
لیت زیدا شاخصا کبی وانی ولعلی کبی بالذات یاء متکلمه
داخل اولوب لیتی دینور ونون وقایه ایله لیتنی دینور انتی کبی
مذکور آیت کریمه ده اولدیغی مثللی (لن لامك فتحی ونونك
سکونیله حروف نواصبدندر تأکید ایله داخل اولدیغی فعل
مضارعك معناسنی استقبالده نفی ایدر لن تفعل دیدکده البته
زمان استقبالده اشلیه مزسك دیمك اولور امام سیبویه عندنده
برأسه حرف در وامام خلیل وامام فراء عندلرنده مرکبدر
(نحن نونك فتحی وحانك سکونی ونون آخرك ضمی اوزره
بناسیله ضمیر متکلم مع الغیردر بزدیمکدر انکله نفسلرندن مخبر
اولان تثنیه وجمع اراده اولنور وعند البعض ضمیر متکلم وحده
اولان انا کلمه سنك من غیر لفظها جمعیدر اجتماع ساکنین
محذوری ایچون آخری تحریك اولندی وحرکات سائره بینده
ضمه اختیار اولندیغنك وجهی بودر که چون ضمه جمعه دلالت
ایدوب جمع مضمره ایسه واو ومیم دلالت ایدر فعلوا وانتم کبی
واوایسه ضمه نك جنسندندر پس مجانست ایچون ضمه ایله
تحریك ایلدیلر * کی نامتی فی انابن اثماهمان * کی می وزننده

معناسنه ونصر بابندن مصدر در اصلق چالمق معناسنه
(صفير صرير وزننده اسمدر صيقلغه دينور كه دوداق ايله
چلارلر دودك سسى كبى وضرب بابندن مصدر اولور صيقلمق
چالمق معناسنه فارسيده هشيلك ديرلر ٣ (ناقور ناقوس وزننده
انواع لعب آلتلرندن ساز معروفك اسميدر وصور اسرافيل
عليه السلامه دينور ومطلقا بورويه دينور كه اغز ايله چالنور
* سطح اوتوانى اولدى ومرقاة نردبان * سطح سبنك فتحى
وطانك سكونيله خانه نك طامنه دينور كه فارسيده بام ديرلر
وهرشيئك اوستنه دينور كه فارسيده فراز ديرلر ناظم مرحوم
حضرتلرى سطحك يرنده ستف ديمه لى ايديكه اوتوانى
معناسنه اولسون زيرا طام ايله توانك يينده فرق كلى واردر
ووزن ايچون خلل يوقدر واصل سطح يابوب دوشه مك
معناسنه مصدر در طام مقوله سى مبسوط اولديغندن
سطح ايله تسميه اولنديكه تسميه بالمصدر در (مرقاة ميمك
كسرى وفتحيله نردبانه دينور موضع رقى اعتبار يله ميمى
مفتوح وآلت اعتبار يله مكسور اولور كه علم بابنك ناقص
يائيسندندر * ياليت اى نوليدى ان البتده نحن بز * ياليت ياحرف
ندادن منادای بعيده ندا اولور كرك حقيقى كرك حكمى اولسون
وكاه اولور كه منادای قريبه ندا اولنور تأكيد ايچون ياالله
ويارب كبى وعند البعض بعيده وقريبه ومتوسطه ندا اولنور
وليت لامك فتحى وبابنك سكونيله وآخرينك فتح اوزره بناسيله
كلمهٔ تمنى در برنسنه يى اومق معناسنه حرفدر فارسيده كاشكى
وتركيده نوليدى وشويله اوليدى ديمك مفهومنده مستعملدر

وحروف

* وبورى چالمق معناسنه در

سكونى ورانك كسر يله واثرب يايى همزه يه ابدال ايله مدينة
النبى عليه الصلاة والسلام اسميدر نسبتنده يثربى واثربى
دينور الرك فتحى و كسر يله جامى (بيت) كى بو د يارب كه
دودر يثرب ابطحا كنم) (كه به مكه ميروم كه درمدينه جا كنم)
وقاموس شارحنك بيانينه كوره سام بن نوح اولادندن ابتدا
ارض مزبوره ده ساكن اولان يثرب اسميله مسمادر رسول اكرم
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى لفظ مرقومك معناسى
تباه وفسادى متضمن اولمغله استهجان بيورملريله رفع وطيبه
وطابه ايله تسميه بيوردقلر (كاظمه فاطمه وزننده مدينة
منوره ده برموضعك اسميدر تكيم امام بوصيرينك بيتى بونى
ايما ايدر (بيت) ام هبت الريح من تلقاء كاظمة)(واومض البرق
فى الظلماء من اضم * هم بكه مكه آدى ياخود كعبه نك برى *
(بكه مكه وزننده مكة مكرمه نك اسميدر على قول ايكى طرفنده
واقع ايكى طاغك مابينى اولان بقعه نك ياخود مطافك اسميدر كه
كعبة مكرمه در و بودق العنق معناسندن مأخوذ در اعناق
جبابره يى دق وشكست ايلديكيچون اطلاق اولندى ابرهه
وقريش كبى قصه لرك تفصيللرى كتب تفاسيرده مبسوطدر
ياخود مزاحمه معناسندن مأخوذ در بهر سنه انده ناسك
ازدحامى باعث تسميه در وعند البعض يامميدن بدلدر لازب
ولازم كبى ومنه قوله تعالى (ببكة مباركا) الايه * منضود صبيق
اغاج دخى صنوان ايكى چتال * منضود نضديه نضددن يعنى
ضرب يابنمدن اسم مفعولدر بر برى اوزره نظام ايله استف
اولنمش اغاجه دينور على قول عامدر وجه مذكور اوزره استف

حروف نواصب جمله سندندر بحسب الخارج ماقبلی مابعدینه
سببیت ایچون اولور وبحسب الذهن مابعدی ماقبلنه
سببیت ایچون اولور یاخود ماقبلی مابعدینه ومابعدی ماقبلنه
احدهما آخرك مقامنه اولور فارسیده تامرادفیدر که بونده
تفسیر در وحروف جاره دن دخی اولور لام تعلیل معناسنه (متی
میمك فتحی وقلیلا ضمی والفك قصریله ظروف غیر متمکنه دندر
انکله برامرك زمانتندن سؤال اولنور فی ونه زمان دیمکدر
کقوله تعالی (متی نصرالله) ای فی ای زمان ومجازات ایچون
اولور که کتب نحویه ده مسطور ومشروحدر (انا همزه نك
فتحی ایله ضمیر نفس متکلم وحده ایچوندر فارسیده من ترکیده
بن ایله معبردر (انماشرح اولندی * ایضا * معلوم * غبرا
زمین و بادیه صحرا فنااوری * غبرا حمرا وزننده اغبرك مؤنثیدر
برکه زمین وارض معناسنه در واشجاری بول و فراوان یره
وصف اولور ٧ (بادیه وادیه وزننده صحرایه دینور ترکیده
قاره دینور (فنافانك کسریله کسا وزننده اولنا اطرافی جوانب
الدار معناسنه * ینبوع چشمه بئر قیودر حمی قوری * ینبوع
بانك فتحی ونونك سکونی و بانك ضمیله صوچیقدیغی برکه
چشمه و پیکار وغیری یه شاملدر عین الماء معناسنه (بئر
بانك کسری وهمزه نك سکونیله معلومدر که قیویه دینور
فارسیده چاه مرادفیدر و بئر لفظی مؤنثدر جمعی ابئر کلور
افعل وزننده (جمی کسر حاء مهمله ایله الی وزننده ضرب یابندن
صفتدر برنسنه دن حمایت اولنان شیئه دینور قوری کبی
* یثرب مدینه کاظمه بر یرك آدیدر * یثرب یانك فتحی وثانك

٧ ودوز ویومشاق برلرده نابت اولان نباتلره اطلاق اولنور که علاقه سی معلومدر

سکونی

وبو مقلوبدر زيرا صويمق معناسنه اولان سحلدن مأخوذ
اولمغله حقيقتنده قياس اولان مسحول اولمق ايدى ياخود
مضاف مقدردر كه ذوساحل ديمكدر زيراصومدوجزر ايله
قيينك قشرنى صيروب كوترر (حوض حاء مهمله نك فتحى وواوك
سكونيله معروفدر كه لسانمزده دخى حوض ديرلر كه ايچنه
صو جمع اولسون ديو پيارلرجمعى حياض كلورسكه اصلى
حواض ايدى حانك مكسوريه تى واوى يايه ابدال ايلدى
واحواض دخى كلور٦ (غديرغين معجمه نك فتحى ودال مهمله نك
كسرى ومديله شول چقوريره دينوركه ايچنده صو ايركيلور
اسانمزده كول ايله معبردر٧ * رفرف دوشك بساط نفيس
اولدى عبقرى * رفرف فتحتينله انلو دوشكه دينور بساط
عريض معناسنه جمعى رفارف كلور واحدى رفرفه درهاايله
(عبقرى جعفرى وزننده بركونا فاخر بساط ودوشمه اسميدركه
بساط نفيس معناسنه ومطلقا نقص وقصورى اولميان
كامل شيئه دينور وبرقومك سيد وشريف وذيشانه دينور
وحسن ولطافت وسائر مزيت جهتيله نهايت درجه يه
بالغ اولان شيئه دينوركه فوقنده برشى اولميه كويا كه اول
صنايع بشريه دن اولميوب بلكه جن وپرى صنعتيدر ديو
تعجب اولنه * البحرالرمل المخبون * يعنى بوقطعه بحر رمل مثمن
الاجزادندركه هر بيتى سكز كره فاعلاتن درلكن جميع اجزاسنه
خبن وعروض وضربنه قصر علتى عارض اولمشدر قصر
آنفاشرح اولندى خبن لغتده اوزون لباس مقوله سنى قاصمق
معناسنه در واصطلاح عروضيونده ايكنجى حرف ساكنى

٦ مصدر دخى اولور صوبى
برکدوك معناسنه وحوض
تابيق معناسنه دكلور *
٧ وغدير قاليجه دخى دينور *
غدروغدران كلور *
جمعى

اولنمش هرشیئه شاملدر (صنوان قنوان وزننده صنوك
تثنیه سیدر برکوکدن چیقان ایکی یا اوچ یازیاده فدانلرك
هرچقانله دینور صادك ضمیله ده لغتدر وصنیان دخی دینور
صادك حرکات ثلاثه سیله جمعنده دخی صنوان دینور فرقی
اعراب بالحرکه ایله متحقق اولور * مخضوض اغاج که اوله
کسلمش دیکنلری * مخضوض منصور وزننده خضد
بخضض دن یعنی ضرب یابندن اسم مفعولدر دیکنلری کسلمش
اغاجه دینور ودالری قیرلمش اولان اغاجه دخی دینور
* تهدید قورقو ویرمك توحید برلمك * تهدید تکریم وزننده
نصر بابنك تفعیلندن مصدردر قورقمق وقورقو ویرمك
معناسنه در (توحید تهدید وزننده ضرب وحسن بابلرینك
مثال واویسنك تفعیلندن مصدردر حق جل وعلا نك واحد
حقیق اولوب شریك ونظیردن منزه اولدیغنی ایمان ایلمکدن
عبارتدر لسانمزده برلمك ایله تعبیر اولنور * تفریط اکسك ایلمك
افراط آشوری * تفریط تقصیر وزننده نصر بابنك تفعیلندن
مصدردر اکسك ایلمك تقصیر معناسنه در که افراط مقابلیدر
بناسی سلب ایچوندر وبرخصوصی عجزدن ناشی ضایع وتباه
ایلمك معناسنه ده کلور ٧ (افراط اکرام وزننده باب مذکورك
افعالندن مصدردر که تفریطك مقابلیدر حد دن زیاده
وآشوری ایلمك معناسنه وبرکیمسه یه یاخود بر حیوانه تحمل
وطاقتدن خارج نسنه تحمیل ایلمك معناسنه ده کلور
* ساحل دکزکناری وحوض وغدیر کول * ساحل حامل
وزننده دکزکناری ودکزیالیسنه دینور شاطئ البحر معناسنه

وبو

وکیمسه یی الحی یو الامق
مدح وثنا ایلمك معنالرینه
کلور ٧

علم اولمشدر على قول ليل ونهارك ايكى طرفنه اطلاق اولنور كه
اول وآخرندن عبارتدر * متحيراو يوشمجى متحرف دونوجى *
(متحير متكلم وزننده حيرتدن يعنى علم بابنك اجوف يائيسنك
تفعلندن اسم فاعلدر حيرتده قالمش آدمه دينور (متحرف
حاء مهمله ايله متحير وزننده حرفتك تفعلندن اسم فاعلدر برطرفه
طوغرى اكيلوب ميل وعدول ايدن آدمه دينور كه لسانمزده
دونوجى ايله معبردر * دخى محصى صايجيدر مائه يوز الف
هزار * محصى احصادن يعنى افعال بابندن اسم فاعلدر
صايجى معناسنه (مائه ميمك كسرى وهمزه نك فتحيله اسماء
عددن يوزك اسميدر جمعى مآت كلور فارسيده صد ديرلر
(الف همزه نك فتحى ولامك سكونيله اسماء عددن بيك عددك
اسميدر فارسيده هزار ديرلر وبو مذكردر دراهم اعتباريله
مؤنثا استعمالى جائزدر جمعى الوف وآلاف كلور همزه نك مديله
ومصدر اولور بر آدمه بيك عدد نسنه ويرمك معناسنه
* مطمئن برلشوب آرام ايديجى قلب يورك * مطمئن مقشعر
وزننده طمئندن يعنى رباعى مجرد مزيدى اولان اقشعرار
بابندن اسم فاعلدر سكون وآرام اوزره يرلشيجى آدمه دينور
قاموس مترجمى عاصم افندى حضرتلرى ديركه نفس مطمئنه
بو معنادندركه عين اليقين مرتبه سيدر بعده راضيه ومرضيه ذر
ابتدا اماره بعده ملهمه دركه علم اليقين مرتبه سيدر علماء ظاهرك
غايت سلوكلرى بو مرتبه در وبورؤيا مرتبه سيدر بوندنصكره
جميع اطوارده حل مشكلاته قادر مرشد كامللك ارشاديله
مطمئنه رتبه سنه ترقى اولور كه راضيه ومرضيه آنك

اسقـاط ايتمكه دير لر بوده فاعلاتن و مستفعلن و مفعولات
وفاعلن جزلرينه مخصوصدر *شنئان بغض وعداوت متبری
بيزار * شنئان فتحاتله فتح وعلم بابلرندن مصـدر در بغض
وعداوت ايلمك، معناسنه در وبركيسه نك حقنی اقرار ايلمك
علی قول حقنی تماما و بروب ابراء ذمت ايلمك معناسنه ده
كلور وبو مهموز الفادندر (متبری متكلم وزننده علم بابندن
مهموز الفاسنك تفعلندن اسم فاعلدر مرض وعلتدن درست
وسالم وبرنسنه دن برئ و خالی الذمه اولان آدمه دينور
فارسيده بيزار ديرلر بونده تفسير در * هذيان ياوه هزؤ
مسخره لق صاحب يار * هذيان فتحاتله ضرب بابندن ناقص
يائيسندن مصدر در هرزه و ياوه ونامعقول سوز سويلمك
معناسنه در (هزؤ ضمتينله فتح وعلم بابلريندن مهموز
اللامندن مصدر در مسخره لق وشمارلق و هزل ايلمك
معناسنه در (صاحب قارب وزننده يار وهمدم معناسنه
* اقطعان سيف وقلم در ثقلان انسله جن *اقطعان همزه نك
فتحی وقافك سكونی و طانك وعينك فتحه لريله قلج و بازو
بازديغمز قلمه دينور بری فاعل و بری مفعول اعتباريله اطلاق
اولندی (ثقلان ملوان وزننده انس وجنه دينور زيرا بونلرك
هر بری قطعات ارض اولمغله كويا كه ارضی ثقيل ايدرلر ياخود
ذنوب سببيله مثقللاردر *نيران آی وكونشدر ملوان ليل ونهار *
(نيران نونك فتحی و يانك تشديديله نيرك تثنيه سيدر لكن
وصطلاح اهل هيئتده وعرف علماده آی ايله كونشك علم
اضعبسی ياخود علم غلبيدر (ملوان ثقلان وزننده كيجه وكوندزه

علم

وداستان غریبه دینور جمعی احادیث کلور * هم اساطیر
یلانلرهم احادیث اخبار * اساطیر احادیث وزننده اسطارك
جمعیدر اسطارده سطرك جمعیدر یلانلر معناسنه ومنه قوله
تعالی (ان هذا الا اساطیر الاولین) ای اکتتبوه کذبا (احادیث
اساطیر وزننده مصراع اولده کچن احدوثه نك جمعیدر ومنه
قوله تعالی (فجعلناهم احادیث) ای اخبار ایتحدثون بها
اخبار دخی عربیدر زبان زده اولدیغی اجلدن تفسیر قلندی
* بشره دی درینك طبش یوزینه جلد دری * بشره ٩
فتحاتله انسانك ظاهر جلدینه یعنی دریسنك طشره یوزینه
دینور بعضیلر تعمیم ایلدیلر یعنی سائر حیوانکده ظاهر جلدینه
اطلاق اولنور دیدیلر جمعی بشر وجمع الجمعی ابشار در
(جلد جمك کسری ولامك سکونیله حیوانك دریسنه
دینور جمعی اجلاد وجلود کلور * ادمه دی درینك ایچ
یوزینه عرق طمار * ادمه فتحاتله بدنده درینك ایچ یوزینه
دینور که ات جانبنه کلور علی قول طشره یوزینه دینور که
قیل بتان یوزیدر وباشك دریسنك طشره یوزینه دینور
ویرك ایچ یوزینه دینور باطن الارض معناسنه (عرق عین
مهمله نك کسریله جلد وزننده طمره دینور که بدنده اولور
فارسیده رك دیرلر جمعی عروق وعراق کلور عینك کسریله وعرق
هر نسنه نك اصل وبنیادینه اطلاق اولنور ٧ * کبرا اولو کشیلر
حنفا طوغریلر * کبرا فقرا وزننده کبیرك جمعیدر کبیره ده
علم باپندن صفتدر اواو اولان آدمه دینور جمعی اولو کشیلر
معناسنه اولور (حنفا کبرا وزننده حنیفك جمعیدر حنیفده

٩ اصل بشره مطلق ظاهر
جلد معناسنه موضوع
اولوب بعده ظهور جلده
اعتبار یله انسانه دخی اطلاق
اولندی *

٧ وبدنه دینور حسد معناسنه
ویرك وکوچك طاغه دینور *
وچوراق یره دینور *

صفاتندندر و بوراده ظلمت شك ووهم وخيال مضمحل اولور
وبو نك نهايتنده رجوع قهقرى متصور د كلدر ان لاريب
للراسخ ولارجوع للواصل انتهى (قلب قافك فتحى ولامك
سكونيله يور كه دينور فؤاد معناسنه فارسيده دل ديرلر على قول
استعمالده فؤاد دن اخصدر كه لسانمزده كوكل ديرلر ناظم
بو مصراعنده ملاحظه اولنسه صنعت بديعدن اتمام صنعتى
واردر * متكى سو يكنجى حاشيه وحافه كنار * متكى اتكادنكه
اصلى وكى درلفيف مفروقك افتعالندن اسم فاعلدر سو يكنان
وطاينان واعتماد ايديجى آدمه دينور (حاشيه حاء مهمله نك
فتحى وشين معجمه نك كسريله برنسنه نك كنارينه و پروازينه
دينور و برآدمك اهل ومتعلقاتنه اطلاق اولنور (حافه حاء
مهمله نك فتحى ومدى وفانك تشديديله جانب معناسنه اولان
حفاف مصدر ندن اسم فاعلدر ومنه قوله تعالى (وترى
الملائكة حافين من حول العرش) اى محدقين باحفته اى
جوانبه * كذب وزور يلاندر دخى احدوثه مثل * كذب
كافك فتحى وذالك كسريله كتف وزننده كذب يلان
سوزه دينور وضرب بابندن مصدر اولور يلان سوز
سويلك معناسنه (زور ٧ زانك ضميله يلان سوزه دينور وشرك
بالله معناسنه استعمال اولنور كه اعظم اكاذيبدر ويهودى
ونصارى طائفه لرينك پيغمبرلرينه اطلاق اولنور وفوت
معناسنه دخى كلور كه فارسى ايله متفقدر وعقل ورأى ورشد
معناسنه ده كلور (احدوثه همزه نك ضمى وحانك سكونى ودالك
ضميله بين الناس حوادث اولان خبر عجيبه وكلام ومثال

٧ وجه استشهاد نمازك اولد يغجون اطلاق * اولنمشدر

وكرشه دينور فضه معناسنه ومطلقا جانلو حيوانه دينور
وسائرمال ومواشى يه‌دينور وكاعد وپيراغه دينور وپيراق كبى
يوفقه درى يه دينورمفردى ورقه وجمعى اوراق كلور (حسب
فتحتينله نصر باندن مصدردر صايمق معناسنه (عد عينك
فتحى ودالك تشديد يله نصر باندن مصدر در صايمق
معناسنه‌دركه اعدادى برى برينه ضم ايلمكدن عبارتدر
* اعتراض ارقورى كلمك متجانف مائل*اعتراض اعتقاد
وزنده افتعالدن مصدردر ارقورى كلمك ومنع ايلمك ويوز
دوندرمك معناسنه در وبركيمسه يه طوغرى اوق
طوغرلدوب آتوب اولدرمك معناسنه وبرآدمه مرض ياخود
جن طوقنمه كبى حادثه عارض اولمغله سست اندام اولوب
زوجه‌سنه قربانمدن عاجز اولمق معناسنه‌ده كلور (متجانف
متفاعل وزننده جنفدن يعنى علم بابنك تفاعلندن اسم فاعلدر
ميل ايديجى يعنى طوغريدن صاپمى وعدول ايديجى آدمه دينور
قهقرى اردينه دونمك خرج وضيق طار قهقرى عبقرى
وزننده مصدر دراكسه يه دونمك رجوع الى خلف
معناسنه دركه برسمته كيدركن على الفور اردينه دونمك
اولور كه ايزاوزرينه دونمك اولورعلى قول يوزيني چورمدن
اردين اردينه كتمك معناسنه در (خرج فتحتينله وصف در
اغاجلرى ضيق وفراوان اولان يره دينور كه اوق ايشلمز
اورمان كبى ضيقلغندن چوبانلر وارمق ممكن اولميه وكناهه
اطلاق اولنور طارلغى مستلزم اولمق ملاحظه سيله (ضيق
ضاد معجمه نك فتحى وياننك سكونيله صفتدرطارنسنه‌يه دينور

ضرب بابندن صفت مشبهه در فعیل وزننده شول مؤمن
ومسلمانه دینور که دین اسلامه میلی راست اولوب ملت بیضای
اسلامیه ده ثابت وبرقرار اوله وبو میل معناسندن متصوردر
* عشراحلی اون آیلق دوه درجمعی عشار * عشراعین
مهمله نك ضمی وشین معجمه نك فتحیله نجبا وزننده اوزرندن
اون آی یکن کبه دوه یه دینور علی قول سکز آی کچنه دینور که
نساده نفسا میزانده درجمعی عشار کلور عینك کسریله
وعشراوات دخی کلور عینك ضمی وشینك سکونیله * زینت
وحلیه بزکدر ذهب ونضرالتون * زینت زانك کسری ومدیله
بزك وارایش معناسنه (حلیه حاء مهمله نك کسری ولامك
سکونیله زیب وزینته دینور جمعی حلی کلور حانك فتحیله
(ذهب فتحتینله جنس معدنیدن التونه دینورمشهوری هنوز
معدندن چیقوب سکه وصیاغت کورمامش التونه دینور
وبو مذکر ومؤنث اولور واحدی ذهبه وجمعی اذهاب
وذهوب وذهبان کلورضمه لریله وباب رابعدن مصدر
اولور برکیسه تاکهانی معدنه یاضربخانه یه کیروب خرمن
خرمن التون کومه لرینی کوردکده کوزلری قاشوب آشفته
ورند وحیران قالمق معناسنه وبو ماده نك فعلنده بنی تمیم
لغتی اوزره ذالك وهانك کسره لریله ذهب دخی جائزدر
(نضرنونك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله التونه دینور ذهب
معناسنه فارسیده زر دینور علی قول کومشه دینور فضه
معناسنه جمعی نضار کلور جبال وزننده وانضرکلور * ورق
اچه وکموشدرحسب وعدشمار * ورق فتحتینله اچه یه دینور

وکوشه

عشرا ونفسا کله لرمی جمع
صورتنده واردمفرددرلر *

تسمیه اولندی * ل ایچون فی ده ف پس مانه علی اوزره امی *
(ل حروف جرجمله سندن بکرمی ایکی معنایه کلور اولکی
استحقاق ایچوندر الحمد لله ایکنجی اختصاص ایچوندر المنبر
للخطیب اوچنجی تعلیل ایچوندر معانیٔ سائره سی مفصلاتده
مسطوردر فارسیده رایله ادا ایدرلر (فی فانك کسری ومدیله
حروف جاره جمله سندندر ظرفیت معناسنه مستعمل اولور
کرك زمانی اولسون نحوقوله تعالی (فی ایام معدودات) وکرك
مکانی اولسون نحوقوله تعالی (وانتم عاکفون فی المساجد) وبوندن
معانیٔ کثیره واردر لغات ونحو کتابلرنده مبسوط ومشروحدر
ترکیبده ده وفارسیده درایله معبردر (ف حروف هجادن
وشرط محذوفه جواب ایچون اولورکه فارسیده پس وترکیده
اویله اولدی ایسه ایله معبردر وتفصیلیه وعاطفه اولورکه
کتب نحوده مسطور ومبسوطدر (ما استفهام ایچوندر
ترکیده نه وفارسیده چه ایله معبردر ونافیه وموصول وموصوف
ایچون اولورکه مفصلاتده مسطور ومشروحدر (علی عینك
فتحی والفك قصریله حرفدر یعنی حروف جاره دندر
سببویهدن اسمیتی مرویدر طقوز معنایه دلالت ایدر اولکی
حسی ومعنوی استعلایه وتفرق ایچون اولورکه غالبا
مجرور ینه استعلایه دلالت ایدر نحوقوله تعالی (وعلیها وعلی
الفلك تحملون) فارسیده بر وترکیده اوزره ایله معبردر (ا
حروف هجادن وکلمهٔ استفهامدندرکه دائما صدر کلامده واقع
اولور ازید قائم (والیس الله بکاف عبده) مثالارندهاولد یغی کبی
زید قائم می دیمکدر * ب ایله کم نیجه انی نته کلا زنهار * ب

وبو ضيق لفظنك مخففى اولور ميت ومیت كبى وضادك
كسر يله ده اغتدر ودروندە اولان شك وكمانه اطلاق اولنور
وقلبه طاراق ويرن نسنه يه اطلاق اولنور غم وفكر وتلاش وفقر
وفاقه كبى * حطمه اسم جهنم لهب آتش يالكى * حطمه
حاء مهمله نك ضمى وطانك فتحيله همزه وزننده جهنم
اسماسندندر على قول برقپوسنك اسمیدر درونه القا اولنانلرى
كسر ايلديكيچون اطلاق اولندى وپك شدتلو آتشه دينور
وشول مرجمنسز وشفقتسز سنكدل چوبانه دينور كه مواشى بى
شدتله زجر وضرب ايدرك برى برينه قاتوب قيروب كچرر اوله
وچوق دوه وقيون وپكى سوريسنه اطلاق اولنور اوغراد قلرى
نسنه يى حطم ايلد كلريچون (لهب فتحتينله آتشك علو ينه
دينور لسان النار معناسنه جمعى الهاب كلور فارسيده زبانه
دينور * ساهره بريوزى اولدى قتره كرد وغبار * ساهره
قافله وزننده ارضه على قول بريوزينه دينور وجه الارض
معناسنه وبيابانه اطلاق اولنور واصلا انسان وحيوان اياغى
باصوب جكنمامش ارضه اطلاق اولنور على قول شول ارضه
اطلاق اولنوركه حق جل وعلا يوم قيامتده حشر
مخلوقات ايچون تجديد ايليه جكدر ارض بيضادخى دينور
ومنه قوله تعالى (فاذاهم بالساهرة) قتره فتحاتله جوهرينك
بياننه كوره قترك واحديدر برپاره توزه دينور ومنه قوله تعالى
(ترهقها قترة) وصاحب قاموس بياننه كوره برنسنه اوزرينه
چوكمش توزه دينور فارسيده كرد ديرلر بوندە تفسير در
(غبار غراب وزننده توزه دينور ترابدن بقيه اولديغيچون

(بيت)
(غبار پايكه آلام جهانى
پارسول الله)
(دكشمه موبكه هفت آسمانى
پارسول الله)

ظروف اقسامندن اولور یعنی شرطیه وجزائیه تعبیر اولنان
جملهٔ فعلیه لره داخل اولوب شرطیه یی سبب وجزائیه یی
مسبب ایدر (کلاحتی وزننده حرف ردعدر که برکیمسه یی
برنسنه دن منع وزجر ایدوب اویله دکل دیمکدر وآنی
ایشلمه معناسنه فارسیده ۷ زنهار دیرلر وکلمهٔ تحقیق اولور حقا
معناسنه در که ملاجامی اواخر کافیه ده تصریح ایلمشدر
* فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات بو رمل بحریدر اجزالری
مخبون ای یار * معلوم (البحرالرجز مرفل) یعنی بوقطعه
بحررجزمرفل الاجزادندر که قطعهٔ اولی عنوانی شرحنده گچدی
زانی بقینلق قربی قرابت زانی حبلی وزننده قربت ودرجه
ومنزلت معنالرینه در الفی تأنیث ایچوندر علی قول بو اسم
مصدردر ومنه قوله تعالی (وما اموالکم ولا اولادکم بالتی تقربکم
عندنا زلفی) آیت کریمه ده اولدیغی کبی (قربی زلفی وزننده رحم
جهتیله اولان یقینلغه دینور قاموس شارحنك بیاننه کوره
فی الاصل مصدر در بعده اسم اوله رق استعمال اولندی
وقرابت دخی قربی کبی عربیدر شهرتنه بناء تفسیر قلندی
* بشری نه مژده طوبی سعادت* بشری قربی وزننده
اسمدر مژده یه دینور ومژده جیه و پریلان عطیه یه دینور که
مژده بها تعبیر اولنور (طوبی بشری وزننده مصدردر اصلی
طیبی ایدی یا واوه قلب اولندی طانك فتحی و یانك تشدیدیله
اولان طیبه لفظندن نادر اوله رق جمع اولور واطیب کلمه سندن
مؤنث اولور وایوللك وکوزللك و بخت وعیش خوش وخیر
وراحت ودولت وکزیده للك معنالرینه دروجنده برشجرك اسمیدر

۷ ومنه قوله تعالی فی النحفیف
کلا ائتن لم ینته لنسفعا بالناصیة
الآیة

حروف جرجمله سندن الصاق ایچون اولورکه مفعول به
اولان کلمه یه ایصالدن عبارتدر والصاق حقیقی اولور نحو
امسکت بزید بورادہ امساك فعلی حقیقة وجود زیده واصل
اولمشدر ومجازی اولور نحو مررت بزید بوندہ مرور بالحقیقه
زیده واصل اولمیوب بلکه زیدك مکانه اقرب مکانه واصل
اولور قاموس شارحنك بیانه کوره معنای الصاق باءجاره نك
معنای اصلیسیدر معانئ سائره کویاکه اندن متفرعدر زیرا
سائر معنالرك هر برنده شمهٔ الصاق موجود در وبونده دخی
معانئ کثیره واردر تفصیلنی مرادایدن مطولات ومفصلاته
رجوع ایتسون (کم کافك فتحی ومیمك سکونی اوزره بناسیله
اسم ناقص مبهم در ایکی وجه اوزره مستعملدر بری خبریه
اولور کثیر معناسنه که ترکیده نیجه ایله معبردر و بری عددك
مقدارندن سؤال ایچون اولور که استفهامیه در نقدر وقاچ
دیمکدر معناسنه که فارسیده چند مرادفیدر بونده ما بعدنی
تمییزیت اوزره منصوب ایدرکم رجلا عندك کبیکه سنك
یانکده قاچ آدم واردر دیمکدر وخبریه اولدقده رب کلمه سنك
عملی کبی یعنی ما بعدنی مجرور ایدرکم درهم انفقت کبیکه
سن چوق انجه ویردك دیمکدر وکاه اولورکه مابعدی مرفوع
اولور کم رجل کریم قد اتی کبی (انی نونله حتی وزننده من این
معناسنه درکه نره دن وقندن دیمکدر فارسیده ازکجا مرادفیدر
ومنه قوله تعالی (انی لك هذا) ای من این لك ومتی مرادفی
اولورکه چن ونه زمان دیمکدر وکیف معناسنه کلورکه
نه کونا ونیجه دیمکدر واشبو انی کلمه سی کندیسیله مجاز اولان

ظروف

دینور * سادات اولولر ابرار ایولر * سادات اولو ومهتر
وسرکرده معناسنه اولان سیدك جمعیدر اولولر معناسنه
وسادات وسیائد دخی کلور (ابرار افعال وزننده صادق وراستکوی
واحسانی فراوان اولان برك جمعیدر که صفتدر وجمله عباده
بروعطوف واحسانی عمیم اولان ذات جلیل وکریمك اسماء
حسناسندندر * شانی عدودر بغضا عداوت * شانی عالی
وزننده شنأدن یعنی قبح وعلم بابلرینك مهموز اللاملرندن
اسم فاعلدر عداوت ایدیجی آدمه دینور که عدودر (بغضا
صحرا وزننده شدت بغض وعداوت معناسنه در و بوالف
ممدوده ایله درصحراکبی اکتفاء همزه سی حذف اولنمشدر
* سرا قولایلق ضرا قتیلق * سرا سین مهمله نك فتحیله
ضرا وزننده ومقابلیدر (ضرا ضاد معجمه نك فتحیله سراوزننده
اسم مصدر در قتیلق وشدت ومحنت معناسنه مستعملدر
فارسیده سختی دیرلر واموالله عارض اولان نقص وزیانه دینور
وبو بیننده بدیعدن تضاد صنعتی واردر * تتری پاپی ذکری
نصیحت * تتری سلمی وزننده وتنوینله جائزدر بربرینك
اردنجه بردبردیمکدر اصلی وتری ایدی واو تایه منقلب اولدی
وجاه تجاه کبی ومنه قوله تعالی (ثم ارسلنا رسلنا تتری) ای
متواترین واحد بعد واحد الفی عندالبعض وقاضی بیضاوینك
عندنده تأنیث ایچوندر زیرا رسل جمعدر جماعت اعتباریله
وعندالبعض جمعدر وزننده الحاق ایچون زیاده اولمشدر
انکیچون تنوینله ده استعمال اولنور بو بیانه کوره مصدردر
المتواترة دیمکدر ابن عمرو قراءتی اوزره (ذکری ذالك کسری

لكن ناظمك مختاری مصدر اولمقدر كه سعادتله تفسير ايلدی
وقاضی بيضاوينك دخی اختياری بودر * بهجت كوزللك
نضرت مثالی * بهجت باء موحده نك فتحی وهانك سكونيله
كوزللكه دينور حسن وبها معناسنه اسمدر (نضرت بهجت
وزننده اسمدر تازه لكه وتراكه وحسن واطافت ورونق وعيش
وزندكانی وغنا ويسار معنالرينه در * فسحت ككشلك بسطت
فضيلت * فسحت فانك ضمی وسعت وزننده ومرادفيدر كه
بوللغه وككشلكه دينور اسمدر (بسطت نضرت وزننده
اسمدر فضيلت ومزيت معناسنه مستعملدر وعلم ودانش
خصوصنده وسعت واحاطهٔ كامله يه وبدن خصوصنده
طول وكماله اطلاق اولنور وبونلرده ضمه ايله ده جائزدر
* ايقاظ اويارمق سقيا صوارمق * ايقاظ ايمان وزننده
يقظه دن يعنی حسن وعلم بابلرينك مثال يائيسنك افعالندن
مصدردر اويانمق معناسنه بعض نسخه ده ظاهر ينه
ضاد واقع اولمشدر التفات اولنميه صواب اولان ظادر (سقيا
بشری وزننده اسمدر صوارمق معناسنه * قدح اولدی
چقمق مقداح الت * قدح قافك فتحی ودال مهمله نك سكونيله
مدح وزننده چقماق چاقق يعنی تيوری طاشه اوروب آتش
ياقق معناسنه وبركيسه نك عرضنه يانسبنه دخل وطعن
ايلمك معناسنه در كه ضرب بابندن مصدر در وقدح كوز
ايچنه باتوب چقور لنمق معناسنه در كه دائره سی قدح كبی اولور
(مقداح مفتاح وزننده قدحه دن اسم آلتدر چقماق تيوريه
دينور وقداح شداد وزننده وقداحه هاايله چقمغك طاشنه

قسوت قتيلق * شقوت شينك فتحى وكسريله علم باينك ناقص
واو يسندن مصدر در كه سعادتك ضديدر وبد بخت اولمق
معناسنه دخى اولور (قسوت قافك فتحى وسينك سكونيله
مصدردر برنسنه طاش كبى پك وقاتى اولمق معناسنه در وبو
اكثر ياقلبده مستعملدر واچه قلب وزيوف اولمق معناسنه ده
استعمال اولنور * ظلمت قراكولق ساعت قيامت * ظلمت
ظانك ضمى ولامك سكونيله حرمت وزننده قراكولغه دينور
قاموس شارحى ديركه نور ايله ظلمت بينلرنده تقابل العدم
والملكه واردر زيرا ظلمت عدم النور عما من شانه ان يستنير ايله
معرفدر وبعضيلر نوره منافى عرض ايله تعريف ايلمكله
اكا كوره تقابل تضاد اولور موت وحيات دخى بورسمه در
انتهى (ساعت طاعت وزننده قيامته اطلاق اولنور سرعت
حسابى مشتمل اولديغيچون على قول ساعت كنديده قيامت
قائم اولمه جق وقته اطلاق اولنور وليل ونهارا جزاسندن
برجزئه دينور كه دورهٔ فلك اعظم مقتضاسى يكرمى درت جزء
اعتبار اولنمغله هرجزئينه ساعت اطلاق اولنمشدر اوده التمش
دقيقه دن عبارتدر ووقت حاضره اطلاق اولنور جمعى ساعات
وساع در * تقدير حقده بحث اينمه زيراسن بيلمديكك وار
انده حكمت * الفاظ معلومه دندر * مستفعلاتن بحر رجزدر
ايله سخاوت اول يوجه همت * كذلك ايضا معلوم
* النجم يلدز ثاقب درخشان * النجم نونك فتحى وجيمك سكونيله
يلدزه دينور جمعى انجم وانجام ونجوم ونجم كلورضه تينه له
ومعرف باللام اوله رق اول يلدزينك علمدر كه فارسيده

ورانك فتحيله اذكار وتذكيردن اسمدر وعظ ونصيحت معناسنه
ناظم مرحوم حضرتلرى (اويذكر فتنفعه الذكرى)
حق جل وعلا حضرتلرينك آيت كريمه سنه تلميح واشارت
ايلمشدر * تعذيب وتنكيل اشكنجه ايتمك * تعذيب تنكيل وزننده
تفعيلدن مصدر دراشكنجه وعذاب ايلمك معناسنه در ومنع
ايلمك معناسنه ده كلور (تنكيل نكل ينكل دن يعنى ضرب ونصر
وعلم بابلرينك تفعيلدن مصدردر بر آدمه سائرلره مدار خوف
وعبرت اوله جق برايش ايتمك معناسنه در كه تركيده اشكنجه
وفارسيده پاهنك ديرلر ٧ * املال واملاء يازمق كتابت * املال
افعالدن مصدردر املاء طريقيله يعنى بريسى سويليوب
كنديسى يازمق معناسنه در ٦ (املاء اعطاء وزننده افعالدن
مصدردر املال معناسنه ياخود نسخه يه نظرا يتيوب عن ظهر
القلب يازمقدن عبارتدر وكتابت تفسيردر * بلغ ايرشدرحدث
خبرويرر * بلغ حدث وزننده بلغ يبلغ دن يعنى نصر بابنك
تفعيلدن فعل امر مخاطبدر سن ايرشدر معناسنه (حدث بلغ
وزننده بودخى تفعيلدن فعل امر مخاطبدر سن خبرويرمعناسنه
* ماذا ندر اول ايما اشارت * ماذا ما استفهاميه ذوالعقلك
غيريده استعمال اولنور وذا اسم اشارتدر مشارى مفرد مذكردر
معناى تركيبى ندر اول (ايما املا وزننده افعالدن مصدردر
ثلاثيسى ومأدر كه مثال واوى ومهموز اللامدر بر ماده يى
تفهيم ايچون قولا ويافعلا اشارت ايلمك معناسنه در سنبل زاده
وهبى (بيت) اوشوهك فصل وصلنده اولان ذوق ومذايايى
جهات جامعه بحثنده ايما ابتدى سكاكى * شقوت شقيلق

٧ على قول برآدمى قبول
كرده سى اولان نسنه دن
برطرف ايلمك معناسنه على
٦ و برآدمى بورو ب
اوصاندره ق معناسنه وسفر
وغيبى مديد اولق على

قسوت

امنان کلور وهر رطل یوز اوتوز درهمدر مجموعی ایکیوز التمش
درهم اولور لکن بطمان بعض دیارده التی اوقه یه دینور
التمر خرما اللوز بادم التمر النجم وزننده معروفدرکه
خرمایه دینوراسم جنسدر واحدی تمره درهاایله جمعی تمراندر
فتحاتله وتمور وتمراندر تارك ضمیله قاموس شارحی دیرکه بوایکی
صیغه ایله انواع مراد اولورزیرا جنس حقیقی جمع اولنمز
کثیر وقلیله شمولی اولدیغیچون انتهی (اللوزالتمر وزننده
بادم تعبیراولنان میوه یه دینور مفردی لوزه در هاایله وبوایکی
نوع اولور بری طاتلو و بری آجیدر* اسبوع هفته اضحیه
قربان * اسبوع ضمتینله اسلوب وزننده هفته یه دینورکه ایام
سبعهٔ معروفه در هفته فارسیدرزبانزد والسنهٔ ناسده مبتدا ول
اولدیغیچون تفسیر قلندی زیرا هفت اعداد فارسیده یدی
عددك اسمیدرعلمیت ایچون ها کلمکله یدی کونك علمی اولمش
اولور (اضحیه همزه نك ضمی وکسری و یانك تشدیدیله
قوشلق وقتی کسیلان قیونه دینور جمعی اضاحی کلور قربان
بیرامی کونته یوم اضحی اطلاقی بومعنایه مبنیدرزیرا اکثری
قوشلق وقتنده ذبح قرابین ایدرلر بعده توسیعله یوم مذکورك
وقت معهوددده ذبح اولنانیله تسمیه اولندی وقربانه قربان
تسمیه سی آنکله حق جل وعلا حضرتلرینه تقرب اولندیغیچون
* سائغ بوغازدن آسان کچندر * سائغ قائل وزننده ساغ
یسوغدن یعنی نصر یابنك اجوف واو یسندن اسم فاعلدر
بوغازدن الماسیه کبی سهولتلیجه وآسانجه کچن طعام وشراب
مقوله سنه دینور *صائغ قیومجی صابغ فراوان* صائغ سائغ

پروین دینور واولکر اون بر یلدزی مشتملدر التهمی مرئیدر
ویدنجبسیله حدت بصر امتحان اولنور فخر انام علیه الصلاة
والسلام حضرتلری مجموعنی رؤیت وتعداد ایدرلرایدی تکیم
شفاء شریفده مشهر وحدر (ثاقب ظاهر وزننده اسم فاعلدر
یلدرایجی وشعله ویریجی معنا سنه در فارسیده درخشان
دیرلر که بونده تفسیر در وآیت کریمه ده واقع النجم الثاقب
جمیع کواکبدن مرتفع کوکب دیمکدر یاخود کوکب زحل
مرادر که سماء سابعه ده در کویا که افلاکه یاخود ظلمته نافذ
اولد یغیچون اطلاق اولندی * لماع ساطع براق تابان * لماع لمع
یلمع دن یعنی فتح یایندن مبالغه اسم فاعلدر یلدرایجی معناسنه در
(ساطع سطع یسطع دن یعنی باب مزبوردن اسم فاعلدر
ظاهر ویلدرایجی معناسنه در (براق لماع وزننده ومرادفیدر
* ازرع الکك النبت یمك * الزرع لام تعریفله الفرع وزننده
فتح یایندن مصدردر تارلایه تخم صاچمق معناسنه در که اکین
الکك تعبیر اولنور (النبت الزرع وزننده نصر یایندن مصدردر
اوت یمك معناسنه در واسم جنس اولور که یرده بتان هرنسنه یه
دینور بعده ساقی اولمیانده بلکه حیوانات مأکولی اولانده عرف
اولمشدر که اوت تعبیر اولنور فارسیده کیاه دیرلر * الکیل
اوچلك المن بطمان * الکیل لام تعریفله المیل وزننده اسمدر
اوچلکه دینور ومصدر اولور بغدای وسائره یی اوچلمك
معناسنه واچه یی وزن ایلمك معناسنه وبرنسنه یی برنسنه یه
قیاس ایلمك معناسنه ده کلور (المن میمك فتحی ونونك تشدیدیله
ایکی رطل مقدار ینه دینور که اسانمز ده بطمان دیرلر جمعی

٦ ونبات بنور رمك معناسنه
کلور وچوجقه زرع دیرلر
وارد معناسنه

امنان

ولامقطوع * مهزوم صنمش مبهوت حيران * مهزوم مجزوم
وزننده هزم يهزم دن يعنى ضرب بابنـدن اسم مفعولدر
قرلمش شيئه دينور يقال هزم العدو اذا كسرهم وقلبهم
(مبهوت مهزوم وزننـده بهت يبهت دن يعنى نصر يابندن
اسم مفعولدر متحير ومنقطع ومدهوش اولان كشى يه دينور
عبنى افندى (بيت) برنظرده عينيا هاروتى مبهوت ايتمكه)
(سحره ابحاث اوكـره دوب چشم سخنكو قويمش آد)
*واحد احد يك فرد ووتر تك *واحد ماجد وزننده اول عدد
حسابدر كه تركيـده بر ورفاسيده يك ايله تعبير اولنور و بعضا
تثنيـه قلنوب واحدين دينور جمعى واحدون كلور وحق جل
وعلا حضرتلرينك اسماء حسناسندن اولور كه تجزى وتكثر دن
منزه ديمكدر (احد فتحتينله واحد معناسنه در كه اول عدد
حسابدر فارسيده يك وتركيده برتعبـير اولنور ويوم الاحد كه
هفته كونلرندن برنجى كوندر خلق سموات وارضينه بدأ الهى
واقع اولديغى كوندر كه برنجى كون ديمكدر بعده انده علم اولمشدر
جمعى آحاد واحدون كلور همزه نك ضميله على قول بونك جمعى
يوقدر پس آحاد واحدون واحدك جمعيدر وعنـد البعض
احد ايله انجق ذات اجل واعلا وصفلنور ز يرابو اسم شريف
حق تعالى يه خاص وخالصدر كما قال الله تعالى (قل هو الله احد)
وواحد ايله حق جل وعلا وسائرنسنه دخى وصفلنور ومن اراد
تفصيلهما فليرجع الى كتب معتبرة (فرد فانك فتحى ورانك
سكونيله يالكز منفرد معناسنه (وتر واوك كسرى وفتحيـله
يالكز فرد معناسنه در على قول عددن چفت اولميانه دينور كه

وزننده صاغ يصوغدن يعنى نصر بابنك اجوف واويدن
اسم فاعلدر قيومجى به دينور كه قالبدن انتون وكوش مقوله سنى
مقصوداولان صورت اوزره يپار (سابغ صانع وزننده نصر
بابندن اسم فاعلدر معاش ونعمتى بول وفراوان اولان آدمه
دينور * ريان قانمش شبعان طوقدر * ريان شداد وزننده
صفت مشبهه در صويه قانمش آدمه دينور مؤنثى ريا در
جمعى روا كلور كه روى ماده سندندر (شبعان سكران وزننده
صفتدر قارنى طوق آدمه دينور مؤنثى شبعى وشبعانه كلور
*ظمأن صوسز درهم دخى عطشان * ظمأن عطشان وزننده
صفت مشبهه درصوسز تشنه كشى يه دينور مؤنثى ظمأنه در
سكرانه وزننده جعلرى ظمأدرظانك كسر يله كه مهموز
اللامندندر وضميده جائز در (عطشان شبعان وزننده صفت
مشبهه در صوسز آدمه دينور جمعى عطاش كلور عينك
كسر يله وعطشى كلور سكرى وزننده وعطاش كلورعينك
فتحى والفك قصر يله مؤنثنده عطشه دينور فرحه وزننده
وعطشه دينور طانك ضميله وعطشى دينور كذلك سكرى
وزننده وعطشانه دينور سكرانه وزننده جمع مؤنثنده كذلك
عطاش دينور وعطشات وعطشانات دينور * مؤصد قپانمش
ممنون كسلمش * مؤصد مؤمن وزننده تفعيلدن اسم فاعلدر
قپانمش اولان قپويه دينور وبومهموزالفادن ومثال واويدن
دخى لغتدر (ممنون مفتون وزننده من يمن دن يعنى نصر
بابنك مضاعفندن اسم مفعولدر كسلمش مقطوع معناسنه
ومنه قوله تعالى (فلهم اجر غير ممنون) اى غير محسوب

ولامقطوع

اعرابی کبیدر یعنی حالة رفعی واوایله وحالة نصبی وحالت جری
یاایله در وجمع مذکر واو ایله ونون ایله جعلندیکی کبی بونلر
دخی واو ونون ایله جعلندیلر * آباء اتالر ابناء اوغللر آباء همزه نك
مدیله بابا معناسنه اولان آته نك جمعیدر بابالر واتالر معناسنه
فارسیده پدران دیرلر که پدرك جمعیدر واب لفظنك اصلی
ابو ایدی حرکاتیله واوحذف اولمشدر جمعی آباء کلدیکی کبی
ابون دخی کلور (ابناء همزه نك فتحی و بانك سکونی ونونك فتحی
ومدیله اوغل معناسنه اولان ابن کلمه سنك جمعیدر اوغللر
معناسنه وابن کلمه سنك اصلی بنی یاخود بنو دریا واو حذف
اولندی همزه سی همزهٔ وصلدر * احباب دوستلر اصحاب
یاران * احباب اصحاب وزننده حانك کسری و بانك تشدیدیله
اولان حب کلمه سنك جمعیدر حبان دخی کلور حانك کسری
و بانك تشدیدیله وحبوب کلورحانك ضمیله فارسیده دوستان
دیرلر (اصحاب ابواب وزننده صحبك جمعیدر صحب ده صاحبك
جمعیدر راکب ورکب کبی صاحبده هم صحبت وهمدم
ویارانه دینور یاران فارسیدر که یارك جمعیدر بونده تفسیردر
* ابصار کوزلر افواه آغزلر * ابصار انصار وزننده بصرك
جمعیدر کوزلر معناسنه (افواه ابصار وزننده آغز معناسنه
اولان فاه که حال وزننده وفوه فانك ضمیله وفیه فانك کسریله
وفوهه فاء مضمومه ایله وفم وزننده بونلرك جمعیدر فارسیده
دهانها دیرلر واشبو فم لفظنك اصلی فوه ایدی فوز وزننده
تفصیلی قاموسده مشروح ومبسوطدر مراجعتی فائده یی
متضمندر * اذقان اکلکلر اشفار مژکان * اذقان اشفار وزننده

تك تعبيراولنور شارح قاموس ديركه اشبو (والشفع والوتر)
آيت كريمه سنده قراءت سبعه وتر كلمه سنى واوك كسر يله
حجاز وتميم لغتى اوزره وفتحله لغت سائره اوزره قراءت ايلديلر
*حتى الى دك شتى پريشان *حتى حانك فتحى وتانك تشديديله
حروف جر جمله سندن غايت ايچوندر نحو اكلت السمكة حتى
رأسها يعنى بن بالغى باشنه وارنجيه دك يدم ديمكدر فارسيده
تا ديرلر (الى همزه نك كسرى ولامك فتحى والفك قصر يله
حروف جاره دندر وبونده معناى كثيره وار در اولكبسى
انتهاء غايت ايچوندركه مكانده اولسون صرت الى الكوفة
كركه زماندە اولسون (اتموا الصيام الى الليل) آيت كريمه سنده
اولديغى كبى (شتى شين معجمه نك فتحى وتانك تشديديله
طاغنق ومتفرق معناسنه اولان شتيتك جمعيدر مريض
ومرض كبى فارسيده پريشان مراد فيدركه بونده تفسير در
جمعى پريشانان وپريشانهادر *خمسون اللى ستون التمش *
(خمسون خاء معجمه نك فتحى وميمك سكونى وسينك ضميله اسماء
عددن اللى عددك اسميدركه شبه جمعدر فارسيده پنجاه
ديرلر (ستون سينك كسرى وتانك تشديديله اسماء عددن
التمش عددك اسميدركه شبه جمعدر فارسيده شصت ديرلر
* سبعون يتمش تسعون طقسان * سبعون خمسون وتنده
اسماء عددن يتمش عددك اسميدر كه شبه جمعدر فارسيده
هفتاد ديرلر (تسعون تانك كسرى وسينك سكونى وعينك
ضميله اسماء عدد دن طقسان عدد ك اسميدركه شبه جمعدر
فارسيده نود ديرلر يعنى بونلرك اعرابى جمع مذكر سالملرك

اعرابى

فاعلدر یا شلو مسن معناسنه در (حوقل فوعل و زننده
رباعی مجرده ملحق اولان فوعل یابندن فعل ماضی مفرد
مذکر غائبدرز یاده پیر وسانخورده اولمغله عقلنه و بدننه ضعف
عارض اولوب بونامش معناسنه در * منبوش آچلمش مدهوش
حیران * منبوش محبوس وزننده نبش ینبش دن یعنی نصر
یابندن اسم مفعولدر آچلمش نسنه یه دینور (حیران سیران
وزننده مصدردر برآدم سرگشته اولوب دونك اولمق معناسنه
مستعملدر که زه یه کیده جکنی ونه یاجغنی بیلمز اولور فارسیده
مدهوش دیرلر بونده تفسیردر *البحر المتقارب السالم المثمن *
یعنی بوقطعه بحر متقارب السالم مثمن الاجزادندر یعنی هر بیتی
سکز کره فعولن در و بو بحره متقارب ایله تسمیه اولنمسی
وتدلری سببلرینه ایکی کره قارب اولدیغیچوندر * مضاهی
مشابه ازج اینجه قاشلو * مضاهی رباعی وزننده ضهی
یضهی دن یعنی ضرب یا بنك ناقص یائیسنك مضاعفندن
اسم فاعلدر مشابه معناسنه فارسیده مانندده دیرلر (ازج
همزه نك فتحی وزانك سکونی وجیمك تشدیدیله زجج یزججدن
یعنی علم یابنك مضاعفندن صفتدر اینجه اوله رق اوزن قاشلو
کشی یه دینور که قلم قاشلو تعبیر اولنور محسناتدندر
مؤنثی زجاء دینور جمعی زج کلور * مغاضب مخالف عوان
اورته یاشلو * مغاضب مقارب وزننده علم یابنك مفاعلندن
اسم فاعلدر بری برینه کورلك ونزاع ومخالفت وخشم وغضب
ایدیجی معناسنه در (عوان فتحتینله هرشیئك اورته یاشلوسنه
دینور که صفتدر جمعی عون کلور عینك ضمی وواوك سکونیله

ذقنك جمعیـدر وذقن آغزك اشاغی طرفنـدن ایکی چکه
کککلرینك قاوشدیغی یره دینور که اکك دینور وذقن فنحتینله
وذالك کسریله ده جائزدر و بومذکر در ومنه المثـل مثقل
استعـان بذقنه اصلی بودر که یوکی آغر اولان دوه اککنی یره
قبوب اکا طیانمغه قالقمغه قادر اولمامغله کویا که اککندن
استعانه ایدر بومثل برکیمسه کندیدن کوچك اولان کیمسه دن
برخصوص ضمنده استعانه ایلدکده ایراد اولنور وهبی افندی
(بیت) دوشنجه چاه امیده ذقن ذقن دیه رك (کمند زلفه
صارلدم رسن رسن دیه رك (اشفاراذقان وزننده شفر کلمه سنك
جمع قلتی در شفرده کوز قپاغنك کناری یعنی کیرپك بتدیکی یر
بعده حالیت ومحلیت اعتباریله کیرپك معناسنه استعمال اولندی
فارسیده مژکان دیرلر بونده تفسیردر * افراغ دوکمك اطهار
آرتمق * افراغ اطهار وزننده فرغ یفرغ دن یعنی علم بابنـك
افعـالندن مصدردر صوبی دوکمك وقان آقتمق معنـاسنه ده
مستعملدر (اطهارافراغ وزننده طهر یطهر دن یعنی نصر
وحسن بابلرینك افعالندن مصدردرآرتمق وتمیزلمك معناسنه در
* بولمق یتورمك وجدان وفقدان * وجدان واوك کسری
وجیم سکونیله مصـدردر بولمق معنـاسنه درکه فارسیده
یافتن مرادفیدر واوی همزه یه ابدالله اجدان دیمکده جائزدر
(فقدان وجدان وزننـده مصدر در موجود نسنه یی غائب
ایلمك معنـاسنه درکه کم ایتمك ویاوه قیلمق ویتورمك تعبیر
اولنور تفسیرلری لف ونشرمرتب طریقیله در * فارض یشامش
حوقل بونامش * فارض عارض وزننده ضرب بابنـدن اسم

فاعلدر

دينور فارسيده آب ناب ديرلر (عدق فتحتينله چوق صويه
دينور ماء كثير معناسنه ومصدر اولور پيكارك صويي چوق
وفراوان اولمق معناسنه * وعاهم اناقاب اثاث اومتاع * وعا
واوك كسرى وضميله قابه دينور ظرف معناسنه حفظ وجمع
معناسندن مأخوذ در جمعي اوعيه كلور (انا همزه نك كسريله
وعا وزننده ومرادفيدر جمعي آنيه كلور زانيه وزننده وجمع
الجمعي اوانى كلور (اثاث اساس وزننده خانه متاعنه دينور كه
مطلقا خانه نك لوازم ومهماتى اولان اسبابدن عبارتدر
مفردى اثاثه در * مبؤ مقام اولدى ميزان ترازى * مبؤ ميمك
ضمى وبانك فتحى وواوك تشديديله بؤدن يعنى نصر بابنك
اجوف واويسندن ومهموز اللامندن اسم مكاندر مقام ومكان
معناسنه وبيضاويده (ولقد بوأنا بنى اسرائيل مبؤصدق) الاية
اى منزلا صادق مرضيا وهو الشام ومصر عباره سيله مفسردر
(ميزان مفتاح وزننده ترازويه دينور كه آلت وزندر وعدل
وداد معناسنه كلور * تبتل كسلمك تسلل سيوشمك * تبتل
تسلل وزننده نصر وضرب بابلرينك تفعلندن مصدر در
كسلمك معناسنه در وتبتل الى الله ماسوادن كسيلوب وجه
اخلاصله حقه توجه وعبوديت ايلمك على قول نكاح وتزوجى
ترك ايدوب زهادت ايلمك معناسنه در ومنه قوله تعالى (وتبتل
اليه تبتيلا) يعنى بالكليه دركاه حضرت حقه منقطع ومتوجه
اولوب دائما نفسنى ماسوادن قطع وتجريد اولغى متضمندر
(تسلل تبتل وزننده نصر بابنك مضاعفنك تفعلندن
مصدردر ناسك ايچندن نهانيجه صيريلوب كتمك معناسنه در

و یاردمجی ناصر معناسنه کلور * افاضل اولر اکارم ایولر *
(افاضل اکارم وزننده علم بابنك اسم تفضیلنك جمع مذکریدر
اولر وعزیزلر معناسنه * هم ارذل فرومایه باسر ترشرو *
(ارذل اجهل وزننده صفتدرخسیس وفرومایه کیمسه یه دینور
علی قول هرشیئك کتوسنه وکمترینه دینور جمعی اراذل کلور
(باسر ناصر وزننده اسم فاعلدر اکشی یوزلو آدمه دینور
عبوس الوجه معناسنه فارسیده ترشرو دیرلر بوندن تفسیر در
* مئارب دیلکلر اساطین درکلر * مئارب مناصر وزننده مأربه نك
جمعیدر حاجتلر معناسنه در (اساطین اکاذیب وزننده بنا
دیرکی وایاغی معناسنه اولان اسطوانه نك جمعیدر واسطوانه
استون معربیدر * زرابی دوشکلرندر نوم اویقو * زرابی
شرابی وزننده زربی کلمه سندن جمعدر بیضاویده اشبو
(ونمارق مصفوفة وزرابی مبثوثة) آیت کریمه سنده فاخر
ونفیس بساط ایله مفسردر ومطلقا دوشنوب وطیانجق
زسنه یه دینور (نوم لوم وزننده اویقویه دینور واویقو اویومق
معناسنه در معنای اوله کوره اسم وثانیه کوره مصدر در
* تفجر صوآقق سقایت صوارمق * تفجر تفکر وزننده نصر
بابنك تفعلندن مصدردر صوآقق وصویردن قینایوب آقق
معناسنه در وبرآدمك عطا واحسانی مبذول وبیدر یغ اولمق
معناسنه در (سقایت درایت وزننده مصدر در صوارمق
معناسنه جمعی سقایات کلور * قراح آب صافی غدق اولدی
چوق صو * قراح قافك فتحیله سحاب وزننده صافی صویه
دینور که برنسنه قارشمامش اوله وهرخالص وپیغش نسنه یه

يعنى علم بابنك مهموز العينندن فعل امر مخاطبدر ونون وقايه
وياء متكلمه ايله معناى تركيبى سن بنى قو معناسنه در * فعولن
بو بحرايچره كويا كلامك صدف اولدى معناسى لؤلؤ * الفاظ
معلومه در * ايضا * يعنى بو قطعه بحر متقارب مثمن الاجزادندر
لكن عروض وضربنك بعضبسنه قصر و بعضبسنه حذف
علتى كلمشدر * متين برك ومحكم رشيد اوصليدر * متين زمين
وزننده صفتدر برك ومحكم اولان شيئه دينور (رشيد متين وزننده
علم بابندن صفتدر اوصلو وعاقل وبالغ وسبيل خيراته دلالت
ايدبجى آدمه دينور واسماء الهيه دندر مرشد معنا سنه در كه
طوغرى يوله هادى وامور مقدره سنده حسن التقدير ديمكدر
* تحول آيرلمق حول مثليدر * تحول تقول وزننده نصر بابنك
تفعلندن مصدر در يردن آخر يره انتقال ايلمك معناسنه در
(حول حائك كسرى وواوك فتحيله تحول معناسنه در ومنه
قوله تعالى (لا يبغون عنها حولا) اى تحولا * حرور اسى مارج
توتنسز يالك * حرور صبور وزننده كيجه وقتى اسن اسى يله
دينور وبعضا كوندز دخى اسر وبوسام يلينك غير يدر
وكونشك اسبسنه دينور (مارج خارج وزننده توتنسز آتشه
اطلاق اولنور فارسيده زبانه ديرلر * هدف اوق نشانى
تعالوا كلك * هدف فتحتينله اوق نشاننه دينور ومطلقا
يوكسك وبلند شيئه دينور (تعالوا على يعلودن يعنى نصر
بابنك ناقص واوى يسنك تفاعلندن فعل امر مخاطب جمع
مذكردر يوقرو كلك معناسنه اعلالى اربابنه معلوم در كه
حذفيله در * تزمل بورنمك تدثر كبى * تزمل مدثر وزننده

* تشاجر چكشمك ندر ناب آزو * تشاجر تفاجر وزننده تفاعلدن مصدر در اغاج كبی بری برینه كیریشوب نزاع ایدشمك معنا سنه در (ناب باب وزننده اسم در اغزده رباعیه نك اكسه لرنده اولان درت دیشه دینور كه آزی دیشی وكوپك دیشی تعبیر اولنور * مقیض مقدر مزحزح مبعد * مقیض مبعد وزننده قبض یقبض دن یعنی ضرب بابنك اجوف واویسنك تفعیلند ن اسم مفعولدر مقدر معناسنه ومنه قوله تعالی (وقیضنا لهم) ای قدرنا لهم (مزحزح مزلزل وزننده دحرج بابنه ملحق اولان وسوس بابندن اسم مفعولدر كه مضاعفدر ایراق اولمش نسنه یه دینور مبعد معناسنه * تمطی كرنمك ندر سور بارو * تمطی علم بابنك ناقصنك تفعلندن مصدر در كرنمك وسونوب اوزانمق معناسنه در (سور سین مهمله نك ضمیله حور وزننده شهرك چوره سنه دائر اماداركه بارویه و حصاره دینور جمعی اسوار وسیران كلور سینك كسریله فارسیده بارو دیرلر پونده تفسیردر * تفطر تشقق تصدع یارلمق * (تفطر تفكر وزننده فطر یفطر دن یعنی نصر وضرب بابنك تفعلندن مصدر در یارلمق معناسنه (تشقق تمدد وزننده شق یشق دن یعنی نصر بابنك مضاعفنك تفعلندن مصدر در پاره پاره پتلایوب یارلمق معناسنه در (تصدع تفطر وزننده ومرادفیدر * دخل الدامق اولدی ذرنی بنی قو * دخل فتحتینله الدامق ومكر ایتمك وغدر وخدیعه معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالی (ولاتتخذوا ایمانكم دخلا) ای خدیعة وخیانة (ذرنی ذالك فتحی ورانك سكونی اوزره بناسیله ذأر یذأر دن

یعنی

قصد ایلمك * تعرض توجه وزننده مصدر در توجه وقصد
ایلمك معناسنه در توجه وقصد ایکبسی دخی عربیدر زبانزده
اولدقلرندن بومقامده تفسیر قلندی * حامه کوکرجین
دجاج طاوق * حامه سحابه وزننده حمام لفظنك مفردیدر که
کوکرجنه دینور (دجاجه دالك حرکات ثلاثه سیله دجاج
لفظنك مفردیدر که طاوقه دینور وخروسه دخی اطلاق اولنور
جمعی دجاج ودجج کلور عناق وعنق وکتاب وکتب کبی * انام انس
وجندر مثانه قاوق * انام سحاب وزننده جمله مخلوقه دینور
علی قول جن وانس یاخود پریوزننده اولان مخلوقك مجموعنه
دینورکه سماوی یه اطلاق اولنمز (مثانه سحابه وزننده بطنده
بول طوردیغی یره دینورکه فارسیده ابدان وترکیده قاوق
تعبیر اولنور وعندالبعض مثانه ثنه دن اسم مکاندر قاسق ایله
کوبك میانسنه دینور ومثانه موضع مذکوره دراصلی مثنه ایدی
تخفیفا نون الفه قلب اولندی ونسوانك داخل فرجنده ولد
کلجك یوله دینور * حظیره آغل محتظر صاحبی * حظیره
سفینه وزننده برنسنه یی دائرا مادار محیط اولان شیئه دینورکه
کرك اغاجلقدن وکرك سازلقدن اولسون ایچنه کیرمکدن
منع ایلمدیکیچون تسمیه اولندی بوجهتله چالیدن وسازلقدن
چوروب کیجه لرده ایچنده مواشی یاتوردقلری یره دینورکه
ترکیده آغل تعبیر اولنور اسم حال ایله محله تسمیه اولنمشدر
(محتظر محتسب وزننده حظر یحظر دن یعنی نصر ینصر بابنك
افتعالندن اسم فاعلدر آغل صاحبنه دینور * وسق قابلامقدر
حوایت کبی * وسق فتحتینله ضرب ینصر بابنك مثال واو یسندن

مصدردر اثوابه صار یلوب بورنمك معناسنه در زانك ومیمك
تشدیدیله ازمل ده دینور معلوم اوله که تا افتعالدن اول اشبو
اون درت حرفی متضمن (اتئددذرسشص ضطظوی) کلامنده
واقع حرفلردن بری واقع اولسه تاء اول حرفه قلب وادغام
اولنور کذلك تفعل وتفاعل تالرندنصکره حروف مذکوره دن
بری اولسه تالری اکا قلب وادغام اولندقدنصکره اوللرینه
همزهٔ مکسوره جلب اولنور ادثر واطهر وازمل کبی (تدثر
تزمل وزننده ومرادفیدر * تفرس توسم تفکر کبی *
(تفرس تفکر وزننده فراستك تفعلندن مصدر تفکر وتأمل
معناسنه در وبرنسنه بی فراستایله بیلك معناسنه کلور
(توسم تفرس وزننده وسم یسم دن یعنی ضرب بابنك تفعلندن
مصدر در برنسنه بی علامتلرندن ظن صحیح ایله ادراك ایلمك
معناسنه در فطانت وفراست کبی * اقاویل سوزلر تقول یلان *
(اقاویل افاضل وزننده قال یقول دن یعنی نصر بابنك اجوف
واوی یسندن اسم تفضیلك مذکریدر سوزلر معناسنه (تقول
تفکر وزننده باب مذکورك تفعلندن مصدر در برآدم
قریحه سندن یلان سوز پیدا ایلمك معناسنه در * افق کوك
کناری وناظر باقان * افق ضمنینله کوکك جوانب واطرافندن
ظاهر اولان وقیپسنه وکنارینه دینور جمعی آفاق کلور (ناظر
ظاهر وزننده نصر بابندن اسم فاعلدر کوریجی وباقیجی یه
دینور * رواح اویله وقتندن اخشامه دك * رواح براح وزننده
اسمدر اویله وقتندن اخشامه وارنجیه دك اولان وقته دینور
وصباحدن اویله یه وارنجیه قدر غدو دیرلر * تعرض توجهله

ویران ایتمکه دیرلر اصطلاح عروضیه ده مفاعیلنك اولمدن
میم وآخرندن نون ساقط اولوب فاعیل فالوب مفعول نه نقل
ایدرلر بوخصوصده مجموع اجزا مفعول مفاعیلن مفعول
مفاعیلن در ایکی کره * صدیق زهی کرچك هم ناس اناس
انسان * صدیق صادك کسری ودالك تشدیدیله صادقدن
مبالغه صیغه سیدر زیاده کرچك سوز سویلیجی آدمه دینور
یقال رجل صدیق ای کثیر الصدق بوراده کثرت دوامدن
کنایه در وصدیق شیخ الخلفاء الراشدین ابو بکر رضی الله عنه
حضرتلرینك لقبلریدر امر معراجی ایشتدیکی آنده تصدیق
ایلدیکیچون تلقیب اولندی (ناس نار وزننده (اناس همزه نك
ضمیله انسانك جمعیدر بشر معناسنه که آدم اوغلانه دینور
جن وملك مقابلیدر * داهی وفطن زیرك هم طفل وصبی
اوغلان * داهی ماهی وزننده علم بابنك ناقص یائیسندن
اسم فاعلدر غایة الغایه زیرك وجن فکرلی آفت ذهن آدمه
دینور (فطن مرض وزننده علم بابندن صفت مشبهه در
سرعت درك وانتقالی اولان زیرك وذهین آدمه دینور (طفل
طاء مهمله نك کسری وفانك سکونیله مطلقا کوچك نسنه یه
دینور علی قول کوچك چوجغه دینور جمعی اطفال کلور
(صبی غنی وزننده هنوز سوددن کسلمامش اوغلانه دینور
جمعی صبوان وصبیان کلور صادرك کسریله * مسطور
یازلمشدر مدحور سورلمشدر * مسطور مسرور وزننده نصر
بابندن اسم مفعولدر یازلمش مکتوب معناسنه (مدحور
مسطور وزننده دحریدحردن یعنی فتح بابندن اسم مفعولدر

مصدردر قابلامق واحاطه ایلمك معناسنه‌در ومنه قوله تعالی
(والليل وماوسق) زیرا کیجه طاغلری وطاشلری واغاجلری
وبحرلری وجمله یریوزن احاطه ایدر وجمع ایدوب یوکلمك
معناسنه دخی کلور (حوایه سحابه وزننده جمع وحفظ ووقایه
ایلمك معناسنه در * اثرایز متبر یوزلمشدر * اثر فتحتینله ایزه
دینور یعنی برنسنه‌نك وجودینه دلالت ایدن نسنه‌یه موضوعدر
واحدی هاایله در جمعی آثار واثور کلور (متبر مدبر وزننده
تبر یتبردن یعنی ضرب بابنك تفعیلندن اسم مفعولدر یوزلمش
وقرلمش نسنه یه دینور وهلاك اولمش معناسنه دخی کلور
* بصر کوزیریکم سزه کوسترور * بصر فتحتینله اسمدر
کوزه دینورعین معناسنه وحواس خمس ظاهره دن باصره‌نك
حس وادراکندن عبارتدر که کوزك کورمسی تعبیر اولنور
حاسهٔ باصره ایله شیٔ منظوری ادراکی اوله جقدر حس العین
معناسنه اسمدر جمعی ابصار کلور و بصائرك بیانده کوره
جارحهٔ ناظره یه یعنی کوزه واندره اولان قوت حسیه‌یه اطلاق
اولنور (یریکم یری ضرب بابنك مهموز العینندن وناقص
یائیسندن فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر کم جمع مذکر
مخاطب ضمیریدر سکون اوزره مبنی محلا منصوب مفعول به
صریحیدر یری فعلنك معنای ترکیبی سزه کوسترر دیمکدر
* فعولن فعولن فعولن فعول * سعادتدرایمك نصیحت قبول *
الفاظ معلومه در * البحر الهزج * یعنی بوقطعه بحرهزج
مثمن الاجزادندر که هربیتی سکز کره مفاعلن در لکن صدر
وابتدادسنه وجزء ثالث سنه خرب علتی کلمشدر خرب لغتده

دینور که اسمدر یاخود تسمیه بالمصدر در مخبوء معناسنه
(خی خاء معجمه ایله خفی وزننده ومراد فیدر که کیزلی نسنه یه
دینور فارسیده پنهان دیرلر * ایقاد نه اود یاقق اخماد
سویوندرمك * ایقاد ایمان وزننده وقد یقدد ن یعنی ضرب
بابنك مثال واویسنك افعالندن مصدردر آتش یاقق معناسنه در
(اخماد احراق وزننده نصر وعلم بابلرینك افعالندن مصدردر
آتشك علونی بصدرمق معناسنه در * الحاف یحد طوتمق
دم قان وشوی پریان * الحاف الحام وزننده افعالدن مصدردر
ابرام والحاح ایتمك معناسنه در (دم فم وزننده معلومدر که
قانه دینور فارسیده خون دیرلر وبو مذکر ومؤنث اولوراصلی
عندسیبویه دمی در وعندالبعض دمودر تثنیه سی دمان واصلی
اوزره دمیان ودموان کلور جمعی دماء کلور ظبی وظباء کبی
وبعضا آخرینی میمه قلب وادغام ایله دم دیرلر (شوی شبنك
فتحی وواوك کسریله کابه وپریانه دینور * تدمیر هلاك ایتمك
تبتیك قولاق کسمك * تدمیر دمر ید مردن یعنی نصر بابنك
تفعیلندن مصدر در هلاك ایتمك معناسنه (تبتیك ضرب
بابنك تفعیلندن مصدر در قولاق کسمك معناسنه * تبتیر
صمق وبوزمق تخمین قیاس اوزان * تبتیر بتر یبتردن یعنی
ضرب بابنك تفعیلندن مصدردر قیرمق وبوزمق معناسنه در
(تخمین تحریم وزننده خمن یخمن دن یعنی نصر بابنك
تفعیلندن مصدر در برنسنه حقنده ظن وحدس ایله یاخود
وهم ایله سوزسویلمك معناسنه در که اورانلق تعبیر اولنور
مثلا برنسنه نك طولی اندازه ایله معلوم دکل ایکن ظن وقیاس ایله

سورلمش وطردوابعاداولمش معناسنه در * مذبوح بوغزلنمش
مسفوح دوکلمش قان * مذبوح مقطوع وزننده ذبح یذبح دن
یعنی فتح یابندن اسم مفعولدر بوغزلنمش معناسنه (مسفوح
مذبوح وزننده سفح یسفح دن یعنی باب مذکوردن اسم
مفعولدر دوکلمش قان وصو یه دینور * طاغی وعنیدازغون
مختال واشرخودبین * طاغی باغی وزننده ضرب بابنك ناقص
یائیسندن اسم فاعلدر حد ومقدارنی تجاوز ایدیجی ازغون
آدمه دینور (عنید امیر وزننده نصر بابندن صفتدر طوغری
یولدن صاپیجی وحق بیلورکن خلافنی ایشلر اولان آدمه
دینور ترکیده اونکو تعبیر اولنور عناد کفری بوندندر جمعی
عندکلور ضمتینله (مختال مختار وزننده خال یخال دن یعنی علم
بابنك اجوف واویسنك افتعالندن اسم فاعلدر کبرلی ونادان
واحمق آدمه دینور فارسیده خودبین دیرلر بوندن تفسیر در
(اشر مرض وزننده علم بابندن صفت مشبهه درزیاده
مسرور ومتکبر کیسه یه دینور * هم مبخ وتد قصتینهم خبء
وخبیء پنهان * وتد فتحتینله واوك فتحی وتانك کسری
وفتحیله تیمورمیخه دینور که بنالرده استعمال ایدرلر وقازغه
دینورکه اغاجدن یاپوب یره ودیواره ققارلر ووتد عروضیون
اصطلاحنده اوچ حرفی مشغل اولان جزئه دینور وبوایکی
قسمدر بری وتد مجموعدر که ایکی متحرك بعدهاساکندن عملی کبی
وبری وتد مفروقدر که ایکی متحرك بینهماساکندن مفعولات
جزئنده لات کبی جمعی اوتاد کلور (خبء خاء معجمه نك فتحی
وبانك سکونیله مهموز اللامدر کبرلی وصاقلی اولان شیئه

اسم فاعلدر معلومدر كه سوريجى به دينور (سابق سارق وزننده
ضرب بابنـدن اسم فاعلدر بركيسه صواشوب ايلرو
كچمش معناسنه در * ساعى يليجى اولدى راعى كوديجى
چوبان * ساعى راعى وزننده ضرب بابنك ناقص يائيسندن
اسم فاعلدر يليجى وقوشيجى معناسنه در (راعى ساعى وزننده
باب مذكورك ناقص يائيسندن اسم فاعلدر طوار اوتاريجى يه
دينور كه چوبان تعبير اولنور و برقوم و برشهر وولايت اوزره
والى اولان آدمه اطلاق اولنور كه تحت ايالتنده اولنلرك حفظ
ورعايتى ذمتنه منوط اولور جمعى رعاة كلور قضاة كبى
ورعيـان كلور رائك ضميله * عامه متحير درهائم دخى آشفته *
(عامه تايه وزننده عمه يعمه دن يعنى علم بابندن اسم فاعلدر
متحير ومتردد اولان آدمه دينور (هائم قائم وزننـده ضرب
بابنـك اجوف يائيسندن اسم فاعلدر عشقدن ياخود غيرى
شيدن متحير وسركردان وآشفته اولان آدمه دينور وآشفتـه
فارسيدر بونده تفسيردر * واله قتى شيدا درتائه قتى سركردان *
(واله والد وزننـده ضرب وحسب بابلرينك مثالـدن اسم
فاعلدر حزن ووجد على قول افراط حزن ومحبت سببيله
عقلى كيدوب آشفته وسرسم ومتحير اولان آدمه دينور
فارسيده شيدا ديرلر (تائه تاه يتيه دن يعنى ضرب بابنك اجوف
يائيسندن اسم فاعلدر متحير وسركردان آدمه دينور فارسيده
سركردان ديرلر بونده تفسيردر * املاق فقير اولمق هم وجد
غنى اولمق * املاق الحـاق وزننده نصر بابنك افتعـالدن
مصـدر در فقير اولمق معناسنه در ملاست معناسندن ياخود

اوتوز اندازه‌در دیمك یاخود برنسنه‌یی وزن ایله ووزنی معلوم
اولمدن بش وقیه یاخود اون وقیه‌در دیمك کی * نادی
وندی درنك اسراع و بدار ایومك * نادی هادی و زننده
(وندی نونك فتحی ودالك کسری و یانك تشدیدیله فعیل
وزنی اوزره ناسك کوندز برکدکلری مجلس وانجمنه دیئور
علی قول مجتمع اولدقلری حالده اطلاق اولنور که حاجی تهنیه‌سی
وختان دکونی کبی (اسراع اعجال وزننده حسن بابنك
افعالندن مصدر در سرعت ایلك معناسنه در که ترکیده
ایومك دیرلر و بو اصلده متعدی ایدی کویا که نفسنی عجله
وسرعتله سوق ایتدی یاخود یور یمکی سرعت ایتدردی
معناسنه در (بدار قتال وزننده برنسنه طرفنه غیری بی
سبق ایچون سرعت وشتابان ایلمك معناسنه‌در ترکیده ایومك
دیرلر * جدوی وندی بخشش داء درد دواء درمان * جدوی،
فحوی وزننده عطیه وبخشیشه دینور تثنیه سنده جدوان
وجدیان دینور (ندی فتحتینله جود وعطا معناسنه‌در (داء
دالك فتحی والفك مدیله اسمدر درد و مرض معناسنه در
جمعی ادواء کلور قاموس شارحی دیرکه بوندن غیری مفردی
وجمعی ممدداء کلمش بو قدر ومصدر اولور خسته
ودرد ناك اولمق معناسنه دراجوف واویدن ومهموز اللامدندر
(دواء دالك حرکات ثلاثه‌سی والفك مدیله علاج ودرمان ایچون
اولان نسنه یه دینور و بو مصراعده تناسب اضداد واردرکه
محسنات شعریه‌دندر * سائق سوریجی اولدی سابق ایلرو
کچمش * سائق سابق وزننده نصر بابنك اجوف واویسندن

اسم

معناسنه جمعی ارسان کلورایسه اورغانك بینده فرق بودر که
اورغان اوزون وقالن وایب انجه اولور * مسنون قوقر باچق
صلصال قوری باچق * مسنون مسکون وزننده نصر باینك
مضاعفتدن اسم مفعولدر قوقش ومتغیر اولمش باچغه دینور
(صلصال خلخال وزننده قوم ایله قورو وخالص و پاکیزه
چامورده دینور ناظم مرحوم (لقد خلقنا الانسان من صلصال
من حماء مسنون) آیت کریمه سنه تلمیح ایلمشدر * فخار وخزف
صقسی مدرار ومطر باران * فخار نصار وزننده اسمدر
طوپراقدن یاپلمش ساقسی ودستی وچناغه دینور (خزف
فتحتینله اسمدر مطلقا چاموردن ایشلنوب آتشده طبخ اولنان
ساقسی وچناق وطباق وکوب ودستی کبی شیلره دینور ۷ (مدرار
محراب وزننده بذیئ مبالغه در مطر کثیر دوکن سحابه وصفدر
فارسیده باران دیرلر بونده تفسیر در (مطر فتحتینله یغموره
دینور ماء السحاب معناسنه * مفعول مفاعیلن ای طبع وقدی
موزون * بحر هزج اخرب وزننده بودر میزان * طبع نبع
وزننده شول سحیه وخویدر که انسان انك اوزرینه یرادیلور
(قد قافك فتحیله فارسیدر بوی وقامت معناسنه در (موزون
مسنون وزننده وزندن اسم مفعولدر طوغری واوزون
معناسنه در شیخ سعدی (بیت) روضه ماء نهرها سلسال * دوحه
سجع طیرها موزون * البحر الهزج الاخرب المقبوض المحذوف *
یعنی بو قطعه بحر هزج مسدس الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن درلکن صدر وابتداسنه خرب کلمکله
اخرب دیو تسمیه اولندی وخرب آنفا شرح و بیان اولندی

۷ علی قول طبخ اولنوب ساقسی یاپلمزدن مقدم اعلاق اولنور طبخ اولندقدن صکره فخار دینور *

محو معناسندن مأخوذدر (وجد واوك حركات ثلاثه سی وجيم
سكونيله ضرب بابنك مثال واو يسندن مصدردر غنی وزنكين
اولمق معناسنه در * اكرام آغرلمق هم ضيف قنوق مهمان *
(اكرام حسن بابنك افعالندن مصدر در بر كيمسه يه عزت
وحرمت وتعظيم ايلمك معناسنه اسائمزده اغرلمق ايله معبردر
(ضيف سيف وزننده قنوغه دينور فارسيده مهمان ديرلر
وضيف لفظی فی الاصل مصدراولمغله مفرد وجمعه اطلاق
اولنور وكاه اولور كه اضياف وضيوف وضيفان اوزره جمعلنور
ومذكر ومؤنثه اطلاق اولنور وتاء تأنيث دخی الحاق اولنور
يقال رجل ورجال ضيف وامرأة ضيف وضيفة بو بيتده
بديعدن اضداد واتمام صنعتی اولديغی خفی دكلدر وبو
محسنات شعريه دندر * انفال غنيمتلر ابطال بهادرلر * انفال
ابطال وزننده فتحتينله نفلك جمع قلتيدر نفلده مال غنيمته
دينور كه طيوملق تعبيراولنور عطاء الهی اولديغيچون اطلاق
اولندی ومنه قوله تعالى (يسئلونك عن الانفال) ای الغنايم
(ابطال انفال وزننده فتحتينله اولان بطلك جمع قلتيدر
بطلمده بهادر وشجيع آدمه دينور * اثقال آغرلقلر ايب حبل
ورسن اورغان * اثقال انفال وزننده اولان ثقلك جمعيدر
آغر يوكلره دينور ويرده مدفون اولان كنج ودفينه يه اطلاق
اولنور ومدفون اولان موتايه دينور ومنه قوله تعالى (واخرجت
الارض اثقالها) ای كنوزها اوموتاها (حبل حائك فتحی وبانك
سكونيله ايپه دينوركه نسنه بغلرلر جمعی احبل واحبال وحبول
كلور (رسن فتحتينله اوزون اورغانه دينور حبل طويل

معناسنه

کلمهٔ استفهامدر ام و بل وقد کلمه لری منزله لرنده استعمالی
وارمی معناسنه در هل زید عندك یعنی زیدعندکده وارمی
وجزء وجحد ونفی اولور وامر معناسنه کلور (هلم هانك فتحی
ولامك ضمی ومیم مشدده نك فتحی بناسی اوزره اسم فعل امر
معناسنه در بری کل دیمکدر تعال معناسنه اصلی هالمّ ایدی
ایان چوان متی یه بکزر ایان همزه نك فتحی و یانك تشدیدیله
متی کبی زماندن سؤاله دلالت ایدر که ظرف زماندر نه وقتده
وچوان دیمکدر قال الله تعالی (ایان مرساها) وسلیم قبیله سنك
لغتنده کوره همزه نك کسریله در * سکینه بچاق دی قرح پاره *
(سکینه سبنك وکاف مشدده نك کسری ونونك فتحیله
معلوم در که بچاغه دینور فارسیده کارد دیرلر مذبوحی
حرکتدن اسکان ایلدیکیچون اطلاق اولندی (قرح قافك
فتحی وضمی وسکون راایله سلاح مقوله سنك طقونمه سیله بدنه
عارض اولان پاره یه دینور مفردی قرحه در علی قول فتحیله
آثار بنه یعنی پاره یه وضمیله اندن حاصل اولان درد والمه دینور
وقرح بدنده چیقان پاره لره دینور * هم رمح وسونکو قنات
کوندر * رمح رانك ضمی ومیمك سکونیله معروفدر که مزارغه
دینور فارسیده نیزه واصل ترکیبده سنکو دیرلر جمعی ارماح
ورماح کلور رانك کسریله (قنات فتحتینله قرغی مزراغه
دینور که ترکیبنده کوندر دینور جمعی قنوات کلور حرکاتله وقنا
کلور هاسز * انکال بوقاغولرواصفاد * انکال اثقال وزننده
نونك کسری وکافك سکونیله اولان نکلك جمع فلتبدر شدتلو
بوقاغویه دینور علی قول آنشدن اولان بوقاغویه دینور

وحشو بنه یعنی جزء ثانیسنه قبض کلمکله مقبوض دیو تسمیه
اولندی وقبض مرارا شرح اولندی وعروض وضربنه
قبض وحذف کلمشدر که محذوف دیو تسمیه اولندی حاصلی
اجزاسی مفعول مفاعلن فعولدر * ارسلانه دی ضیغم وغضنفر
(ضیغم حیدر وزننده ارسلانه دینور ضیغمی دخی دینور
ودائما اصرمق شانندن اولان انسان وحیوانه دینور (غضنفر
فتحاتله ارسلانه دینور وغلیظ الجثه ووجاهتلو وضخامتلو
انسان وحیوانه دینور * ضرغام اسد اسامه حیدر * ضرغام
ضادك کسریله ارسلانه دینور * اسد فتحتینله معروفدر که
ارسلانه دینور جمعی آساد کلور همزه نك مدیله (اسامه همزهٔ
مضمومه ایله معرفه اوله رق ارسلانك علم جنسیدر وحرف
تعریفله الاسامه دخی لغتدر (حیدر ضیغم وزننده ارسلانه
دینور جمله نك تفسیرلری مصراع اولده ارسلاندر * صه طمنه
ولوتری کوریدك * صه صادك فتحی وهانك سکونیله وها منونا
کسریله متکلمه کلمهٔ زجر در یعنی تکلم ایدن آدمه زجر
وآزرایله صوص وخموش اول معناسنه در که معنای فعلدن امردر
اسکت معناسنه (لوتری لوشرطیه تری مضارع مفرد مذکر
مخاطبدر که مرارا شرح اولندی معنای ترکیبی سن کوریدك
دیمکدر * ثعبان نه یوك یلاندر اژدر * ثعبان عثمان وزننده
بغایت ایری واوزون اولان یلانه دینور که فارسیده اژدرها
دیرلر سه زباندر علی قول خاصهٔ یلانك ارکیکنه دینور
وعلی رأی عموم اوزره درجری وسیلان معناسندن مأخوذدر
* هل وارمی هلم کل دیمکدر * هل هانك فتحی ولامك سکونیله

کلمهٔ

اثنین اثنین معناسنه دریعنی اثنین اثنین معدو لیدر ایکبشر ایکشر
دیمکدر عدل ووصفیهٔ اصلیه علتلریله غیرمنصرفدر (رباع
رانك ضمیله ار بعه ار بعه لفظندن معدولدر دوردر د وردر
احاد وثناه وثلاث کبی عدل ووصفیهٔ اصلیه علتلریله غیر
منصرفدر ومنه قوله تعالی (مثنی وثلاث ور باع) ای ار بعاار بعا
* اعصار قصرغه ریح یلدر * اعصار همزه نك کسریله
شول یله دینور که شدتندن سحاب توزیدوب کوتورر اوله
علی قول آنشی یعنی صاعقه سی اوله یاخود یردن دیرك کبی
هوایه قالقه که قاصرغه تعبیر اولنور یاخود غبار شدیدی
اولان یله دینور (ریح رانك کسریله دینور که هوای متحرکدن
عبارتدر فارسیده باد دیرلر جمعی ارواح کلور * حاراسی صراط
یول عرق تر * حارحاث وزننده نصر بابنك مضاعفندن
اسم فاعلدر اسیجاغه دینور که باردمقابلیدر (صراط صادك
کسریله مطلقا یوله دینور علی قول آچق یوله دینور که
شاهراه تعبیراولنور (عرق فتحتینله ذی روح قسمنك کوده سی
در یسندن صیزوب چیقان رطوبته دینور که ترتعبیر اولنور
سائرنسنه لرك ترنده بالاستعاره استعمال اولنور * قاصف قتی یل
رخاء یواش یل * قاصف ضارب وزننده شدتله اسن یله دینور
وشدتله سسلنور اولان شیئه دینور (رخا رانك ضمی والفك
مدیله ملایم اسن یله دینور * عاصف قتی یل مثال صرصر *
(عاصف قاصف وزننده تند وشدیداسن یله دینور (صرصر
فتحتینله عرعر وزننده پك کوروانولی علی قول پك صوغوق
اولان یله دینور * مفعول مفاعلن فعولن مقبوض هزج بو بحر *

ومنه قوله تعالى (ان لدينا انكالا وجحيما) وكند بسيله اشكنجه وعقوبت اولنه جق شيئه دينور (اصفاد انكال وزننده فتحتينله اولان صفد كلمه سنك جمع قلتيدر بوقاغويه دينور * اغلال بويون باغى يمورلر * اغلال انكال وزننده عينك ضميله اولان غلك جمع قلتيدر محبوس ومجنونك بوينونه والنه كچوردكلرى يمورطوقه ولاله يه دينور * ترتيل كلامى روشن ايتمك * ترتيل ترتيب وزننده علم بابنك تفعيلندن مصدردر كلامى يرلى يرنده انجو ديزيسى كبى كوزل واو يغون نظام لطيف اوزره تأليف وترتيب ايلمك معناسنه در وترتيل قرأن بوندن مأخوذ در كه قرأنى دانه دانه وروشن وتأنى وتأمل ايدرك آهسته آهسته اوقومقدن عبارتدر * فانيذ ونبات قندوشكر * فانيذ پانيذ وزننده ومعربيدر كه قامش حلواسنه وپينز شكرينه دينور (نبات ثبات وزننده معلومدر كه شكره دينور (قند قافك فتحى ونونك سكونيله شكر قامشنك صقندبسندن منجمد اولان عسله يعنى شيره يه دينور مراد كمالايله اصلاح اولنمامش شكراوله جقدر وقندلفظى فارسى اولان كند معربيدر اصل شكر انواعى بوندن معمول اولور (نائلى پاشانك) ايدرسه قند لبك خاطر مزاقه خطور) (ديار مصره دكل قندهاره دك كيدرز) بيتى بو محله تحرير اولمسى رواكورلدى * معشار وعشيره اونده بر بر * معشار ميمك كسرى وعينك سكونيله عشره نك اجزاسندن بر جزئه دينور كه اونده بر تعبير اولنور (عشير امير وزننده معشار معناسنه در جمعى اعشراء كلور نصيب وانصباء كبى * مثنى ايكيشر رباع دردر * مثنى معنى وزننده

چکرمك معناسنه در *منسئه وعصی چومق بغیه دیلك بغاءزنا*
(منسئه میمك کسری ونونك سکونی ایله مکنسه وزننده چومغه
ودکنکه دینور انکله طوار نسأ وسوق اولندیغیچون اطلاق
اولندی و بو مهموزاللامدن اسمدر (عصی عینك فتحی والفك
قصریله دکنکه دینور و بو مؤنث سماعیدندر جمعی اعصی
کلور همزه نك فتحی وصادك کسریله (بغیه بانك فتحی وضمی
وغینك سکونیله حاجت ومطلوبه دینور (بغاء بانك کسری
والفك مدیله عورت زنا ایلمك معناسنه در *صاخه قنی اوازه در
وقر قولاق اغرلغی *صاخه ماده وزننده شول شدید صیحه
واوازه دینور که شدتندن قولاقلری صاغر ایدر اوله وصاخه
قیامته وداهیه یه اطلاق اولنور قیامته اطلاق نفخهٔ صور
حسبیله در (وقر واوك فتحی وقافك سکونیله ضرب بابندن
مصدر در قولاق آغرلشمق علی قول قوهٔ سامعه بالکلیه
کتمك معناسنه درکه ترکیده صاغرلق تعبیر اولنور
* متربه درفقیرلق مقربه دی خصملغا * متربه مقربه وزننده
علم بابندن مصدر میمیدر فقیر وبی نوا اولمق معناسنه در ومنه
قوله تعالی (یتیما ذامقربة او مسکینا ذامتربة) ای ذافقر کانه
قدیلصق بالتراب من الفقر لیس له مأوی الاالتراب (مقربه
متربه وزننده علم وحسن بابلرندن میملی مصدردر رحم جهتیله
اولان یقینلغه وخصملغه دینور ناظم مرحوم حضرتلری
آیت مذکوره یی ترجمه ایلمشدر *جیش چری رحیل کوچ مهل
اردمش بافرتوج *جیش لیث وزننده عسکره دینور علی قول
حرب وقتاله یاخود سائره کیدن عسکره مخصوصدر (رحیل

دیرلر * البحر الرجز المخبون * یعنی بو قطعه بحر رجز مثمن المطوی
الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره مستفعلن مستفعلن مستفعلن
مستفعلن در لکن ایکی جزئنه خبن وایکی جزئنه طی کلمکله
باقی اجزا مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن قالدی خبن وطی
شرح اولندی * مائده خوان پرطعام میسره ووسعت غنا *
(مائده فائده وزننده بالفعل طعام حاضر اولان سفره یه و تبسی یه
دینور طعام وضع اولنمیان ساده سفره یه وتبسی یه مائده اطلاق
اولنمز فاعله بمعنی مفعوله در فارسیده خوان پرطعام دیرلر بونده
تفسیردر (میسره میمك فتحی وسینك حرکات ثلاثه سیله اسمدر
سهولته وزنکینلکه دینور غنا معناسنه (وسعت واوك ضمیله
غنا وثروت وقدرت معناسنه در * اولدی کریم نیك نام منحه
ونحله درعطا * کریم امیر وزننده حسن بابنمدن صفتدر کریم
صفتیله متصف اولان آدمه دینور که کرمندن ایونامی
هر برده سویلنور جمعی کرماء وکرام کلور (منحه میمك کسریله
اسمدر ویرکی یه دینور عطیه معناسنه (نحله نونك کسری
وحاء مهمله نك سکونیله عطا وبخشش معناسنه در * درس
وتلاوت اوقومق دمدمه وخشم قاقق * درس دالك فتحی
ورانك سکونیله نصر یابندن مصدر در کتاب اوقویوب علم
اوکرنمك معناسنه در (تلاوت تانك کسریله بودخی مصدردر
اوقومق معناسنه (دمدمه زمزمه وزننده رباعی مجرده ملحق
اولان وسوسه یابندن مصدر در برآدمه خشم وغضب ایله
کوردنه رك سوز سویلك والابنده ویرمك معناسنه در
وناسی استیصال طریقیله خاکسار ایدوب ریزه ریزه قویوب

مصدر در اسیلك معناسنه (سخو نت سهولت وزننده نصر
بابندن مصدردر اسیلك دفع معناسنه (وهده واولك فتحی
وهانك سكو نیله اسمدر چقور واچلق یره دینور (عرا عینك
فتحی والفك مدیله اسمدر میدان کبی قطعا سترہ سی اولیان
اچق عرصه که ترکیده اووا و فارسیده هامون دیرلر جمعی
اعراء کلور * ضأن قیون بقر صغر معز یکی وذئب قورد *
(ضأن ضادك فتحی وهمزه نك سکونیله ضائنك جمعیدر راکب
ورکب و سافر وسفر کبی وسبو یهه کوره اسم جنسدر
وناظم مرحومك مرادی بو اولمیدر که قیون ایله تفسیر ایلدی
(بقر فتحتینله اسم جنسدر مفردی بقره در تمره وتمر ونحله
ونحل کبی صغره دینور فارسیده کاو مرادفیدر وجمع صیغی
بقرات کلور حرکات وزننده معلوم اوله که ذوی العقولك غیری
جمعلند کده الف وتا ایله جمعلنور صافنات وحرکات و بقرات
کبی زیرا عقولده نقصان اولمده مؤنث منزلنده در
(معز میمك فتحی وعینك سکونیله غنم صنفندن قیونك مخالفنه
دینور که ترکیده یکی وفارسیده بز دیرلر بودخی اسم جنسدر
(ذئب ذالك کسری وسکون همزه ایله یبان کوپکیکه ترکیده
قورد تعبیر اولنان جانورك اسمیدر جمعی اذؤب کلور اکلب
وزننده وذأب کلور کلاب وزننده * نمله قرنجه قله بت ضفدع
وغوك قور بغا * نمله نونك فتحی ومیمك سکونیله نملك واحدیدر
قرنجه یه دینور تمره وتمر کبی فارسیده مور دینور (قله نمله
وزننده بته دینور جمعی قلدر نمله ونمل تمره وتمر کبی فارسیده
سپس دیرلر و بونك خاصه سی بقله یی دلوب باش بتنی اول

فعيل وزننده اسمدر كوج معناسنه در ويوريمك بابنده
قوى وتوانا اولان اركك دوه يه صفت اولور (مهل مهمك ضمى
وهانك سكونيله اريمش باقر وتوجه وتيوره دينور وجميع
معدنيات وجواهره شامل اسم جنسدر كوش والتون وباقر
وتيوركى *ضرب سفر قصى ايراق خطوه آديم راجل يايا*
(ضرب ضادك فتحى ورانك سكونيله باب ثانيدن مصدردر
تجارت ياخود جنك وغزا ايلمك ايچون ديارندن چيقوب سير
وسفر ايلمك على قول سرعت ايلمك وعلى رأى كتمك معناسنه در
واورمق معناسنه اولور (قصى عصاورنده علم بابنك ناقصندن
مصدردر ايراق اولمق بعد معناسنه در (خطوه فتحتينله آديم
معناسنه كه ايكى اياغك اراسيدر حالت مشيده (راجل خالد
وزننده پياده وپيا آدمه دينور جمعى رجال كلور قائم
وقيام كبى *حاميه قزمش اود ولى برد صغوق برد طلو *حاميه
خاليه وزننده ضرب بابنك ناقصندن اسم فاعل مفرد مؤنثدر
قزمش اوده دينور ومنه قوله تعالى (نارحاميه) اى ذاحمى
(برد بانك فتحى ورانك سكونيله صغوقلغه دينور كه اسمدر
حارمقابليدر شاعر (بيت) فاغتنم بردالربيع سيماوقت السحر)
(فاجتنب بردا لخريف سيماوقت المطر) ونصر بابندن مصدر
اولور صغومق وصغو تمق معناسنه (برد فتحتينله طلويه
دينور كه كوكدن ياغار حب الغمام دخى ديرلر وبو بيتده محسنات
شعريه دن اضداد وتجنيس خط اولديغى اربابنه خفى دكلدر
فلله دره *دفء وسخونت اسبلك وهده چقورعرا اووا *دفء
دالك كسرى وفانك سكونيله ضرب بابنك مهموز اللامندن

مصدر

اولور كوچك اولورسه غار ديرلر وناظم مرحومك تفسير ندن
اكلشيلانده بودر (غار يارو زتنده مغاره معناسنه در كه طاغده
قيادن اويمه اوطه شكلنده يره دينور ياخود طاغده پك چقور
واچلق يره دينور ياخود يوكسك يرلرار الغنده اولان دوز
واوتورا قلى مطمئن يره دينور مغاره دخى عربيدر شهرتنه بناء
تفسير قلندى * اتقن محكم ايلدى حاق احاط قيلدى * اتقن
اكرم وزننده افعالدن فعل ماضى مفرد مذكر در محكم ايلدى
ومنه قوله تعالى (صنع الله الذى اتقن كل شئ) اى احكم خلقه
وسواه على ما ينبغى (حاق قال وزننده نصر يابنك اجوف
واويسندن فعل ماضى مفرد مذكر غائبدر قيلدى معناسنه
(احاطه) نصر يابنك اجوف واويسنك افعالندن فعل ماضى
مفرد مذكر غائبدر برنسنه نك اطرافنى چويروب قيلدى
معناسنه در * غادر ترك ايدوب قودى آثر ايتدى اختيار * غادر
قاتل وزننده نصر وضرب يابلرينك مفاعله سندن فعل ماضى
مفرد مذكر غائبدر حالى اوزره ترك ايدوب قودى معناسنه در
(آثر غادر وزننده اثردن يعنى نصر وضرب يابلرينك مهموز
اللامنك مفاعله سندن فعل ماضى مفرد مذكر غائبدر برشيئى
امور سائره اوزرينه ترجيح واختيار ايلدى معناسنه در * ينقذ
قورتارر ديمك يدرؤ دفع ايدر ديمك * ينقذ ينصر وزننده
فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر قورتارر معناسنه كه متعديدر
(يدرؤ يفتح وزننده درأدن يعنى فتح بابنك مهموز اللامندن
فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر دفع ايدر وصاور
معناسنه در * يغرب كيرلنور ديمك يعلن ايلر آشكار * يغرب

دلیکه وضع ایدوب بلغ ایلسه لرحمای ربعی دفع ایچون مجربدر
(ضفدع درهم وزننده قور بغایه دینور نهری و بری اولور
نهر یسنك زیتون یاغی وطوزایله مطبوخ اولان لحمنی ضماد
حشراتك لسغ ایلدیکی اعضادن سمی جاذبدر و بونده درت
لغت واردر مفردی ضفدعه دروجمع صبغی ضفادع وضفادی
کلور عینی یایه ابدالله تکیم ثعالب وارانب کلمه لرنده
ثعالبی وارانی دخی دینور فارسیده غوك دینور بونده سه زبان
طریقیله ذکراولنمشدر * مفتعلن مفاعل شاعر ایسك بوعلمی
یل * بحر رجزده خبن طی اولدی بووزنله ادا * الفاظ معلومه در
* ایضا * معلوم * حنث ورهق کناهد رحفره چقور شفا
کنار * حنث حانك کسری ونونك سکونیله اسمدر کناهه دینور
اثم معناسنه ومعنای موضوعی بودر (رهق فتحتینله اسمدر
صوج وکناه اثم وجرم کبی ودائما شر وشور وظلم وجفاارتکابنه
دینور ومحرمات ومنهیاته دوشوب انکله اوغراشمغه دینور
(حفره غفره وزننده اسمدرچقوره دینور (شفاعصا وزننده
ناقص یائیدن اسمدرهرشیئك کناریته واوجنه دینور وهلالك
عند الغروب خیال کبی بقیه سنه دینور * حوب کبیر اولو کناه
کهف قیو مغاره غار * حوب حانك فتحی وواوك سکونیله
کناهه دینوراثم معناسنه واصل موضوع لهی بودر (کبیر امیر
وزننده وصغدر بیوك واولو اولان شیئه دینور تفسیرلری
لف ونشر مشوش طریقیله در (کهف کافك فتحی وهانك
سکونیله طاغلرده اویولمش اوکبی یره دینور غار ومغاره
تعبیر اولنور علی قول غار طرزنده اولور لکن بواندن واسع

اولور

الفاظ معلومه در * البحر السريع المطوى الموقوف * يعنى
بوقطعه بحر سريع مثمن الاجزادندر كه هر بيتى ايكى كره
مستفعلن مستفعلن مفعولات در لكن جميع اجزاسنه طى
وعروض وضربنه طى ايله وقف علتلرى عارض اولمشدر
وقف لغتده اليقبوب طو ردرمق معناسنه در اصطلاح
عروضيونده مفعولات دن تابى اسكان ايتمكه ديرلر وطى دردنجى
حرف ساكنى اسقاط ايتمكه ديرلر مستفعلندن فا ومفعولاتدن
واو ساقط اولديغى كبى مجموع اجزا مفتعلن مفتعلن مفعلات
قالدى * سده قاپودر عتبه آستان * سده سبنك ضمى ودال
مشدده نك فتحيله قوناغنك قپوسنه دينور باب الدار معناسنه
سد اولنور علاقه سببله جمعى سدد كلور صرد وزننده فارسيده
در ديرلر (عتبه فتحاتله قپونك الت اشيكنه دينور على قول
است اشيكنه دينور فارسيده آستان ديرلر بونده تفسير در
* قصه قصص اولدى سمر داستان * قصه قافك كسرى
وصادك سكونيله قلمه آلنان حكايه يه دينور شهنامه وهمايون
نامه كبى وبو واحددر (قصص عنب وزننده قصه نك جمعيدر
(سمر فتحتينله اخشامدن صكره سويلنان واولان قصه وحكايه
وحديثه دينور * كعب طپوقدر قدم ورجل اياق * كعب كافك
فتحى وعينك سكونيله اياق طبانك ارقه سنده اولان يومريجه
كمكه دينور طپوق وانجك اوله جقدر واعضا كمكلرينك
هر مفصلنه يعنى آك واويناق برينه دينور كه يومرى اولور
جمعى كعاب كلور كافك كسريله (قدم فتحتينله اياغه دينور
ومؤنثدر عضو نأويليله تذكيرى جائزدر جمعى اقدام كلور

غروبدن یعنی نصر یضرب یابلرندن فعل مضارع مفرد مذکر
غائبدر غائب اولور وکیرلنور معناسنه (یعلن اعلن یعلن دن
یعنی علنك افعالندن مضارع مفرد مذکر غائب معلومدر
آشکار وایضاح ایدر معناسنه فارسیده آشکارکند دینور
* سدره اغاج عنب اوزم بنع یمش کبونمسی * سدره قطعه
وزننده شجر نبق اسمیدر که عربستان کراسی تعبیر اولنور
طرپزون خرماسی اول نوعدندر جمعی سدر و جمع صیغی
سدرات کلور وشجر مزبورایکی کونا اولور بری و بستانیدر که
یمشی خوش اولوب اوراقن قوریدوب دوکرلر انکله حمامده
یونو رلر و بریدر که یمشی ککره اولور وایکیسنکده کولکه سی
بغایت قویو واطیف وخفیف اولور (عنب عینك کسری
ونونك فتحیله یاش اوزمه دینور فارسیده انکور دیرلر (ینع منع
وزننده یمش کمالیله اولوب دیرمکه کلمك معناسنه در که اسمدر
* عشب وکلا کیاهدر مزرعه یعنی کشتزار * عشب عینك
ضمی وشینك سکونیله و بعضا عینك فتحیله تازه اوته وچایره
دینور که اسمدر کلا رطب معناسنه قروسنه حشیش دینور
جمعی اعشاب کلور (کلا عصا وزننده اسمدر چایره واوته
دینور کرك چایرتازه وکرك قروا ولسون فارسیده کیاه دیرلر
بونده تفسیر دن ومصدر اولور یر اوتلواولمق معناسنه (مزرعه
میمك فتحی ورانك حرکات ثلاثه سیله زرعدن یعنی فتح بابندن
اسم مکاندر ترلایه دینور موضع زرع معناسنه فارسیده کشتزار
دیرلر بونده تفسیردر *علم اوقومغله صید اولور یازمق اوصیده
قید اولور خانهٔ دلده حفظ اید وب صاقلمه که ایتمیه فرار *

فارسیله مشترکدر لکن فارسیده تخفیف وتشدید جائز در
سنبل زاده وهبی افندینك اشبو (قد ینه دیردی الف زلفنه لام
وفه میم *مصحف حسننك اسرار ینی پلسه رازی) بیتی بو محله
ترقیم اولنمسی روا کورلدی * حوصله قورصق معده شیردان *
(حوصله جوهره وزننده ولامك تشدیدیله لغتدر قوشك
قورصغنه دینور که انسانك معده سی یرنده در فارسیده
سنکدان دینور غداسی اورده اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر
وعند البعض حوصله هر حیوانك قارننده کی یرینه دینور
قاصغینه وارنجه یه قدر (معده میمك فتحی وکسری وهینك
سکونیله جوف بدنده اکل اولنان طعام باغرسقلره ایغزدن
مقدم واردیغی یره دینور که قورصق تعبیر اولنان ظرفدر
جمع جنسی معد کلور فارسیده شیردان دیرلر بونده تفسیردر
* قارعه وحاقه قیامت کونی * قارعه خاصره وزننده قیامتك
اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی (القارعة ما القارعة وما ادریك
ما القارعة) ای القیمة تقرع بالاهوال جمعی قوارع کلور
(حاقه خاصه وزننده قیامته دینور ومنه قوله تعالی (الحاقة
ما الحاقة وما ادریك ما الحاقة * راجفه ورادفه در نفختان *
(راجفه رادفه وزننده اشبو (یوم ترجف الراجفة تتبعها
الرادفة) آیت کریمه سنده واقعدر مراد نفخهٔ اولی در
که انکله جمله مخلوقات اجل شربتنی نوش ایدرلر (رادفه
راجفه وزننده بودخی آیت مرقومه ده واقعه در بوندن مراد
نفخهٔ ثانیه در که انکله جمیع اموات حائز بلغهٔ حیات اولورلر
ناظم مرحوم آیت کریمهٔ مزبوره یه تلمیح واشارت ومراعت

(رجل رانك كسری وجمك سكونیله طپوقدن آشاغه دینور
علی قول اویلغك دیلندنكه قالجه باشیدر اشاغی طبانه وارنجه
اطلاق اولنور جمعی ارجل كلور افلس وزننده * مخ ایلك
عظم سكك استخوان * مخ میك ضمی وخاء معجمه نك تشدیدیله
كلكده اولان ایلكه دینور وبینی یه اطلاق اولنور (عظم
عینك فتحی وظانك سكونیله كك وسكوكه دینور فارسیده
استخوان دیرلر كه سه زبان طریقیله ناظم مرحوم ذكر ایلمشدر
یاخود اتمام وزن وقافیه ایچون ایراد ایلمشدر جمعی اعظم وعظام
كلور * مضغه درات پاره سی شحم ایچ یاغی * مضغه غرفه
وزننده برلقمه ات پاره سنه دینور وغیری نسنه یه دخی دینور
وقلب انسان مضغهٔ من جسده درجمعی مضغ كلور (شحم
فهم وزننده ایچ یاغنه دینور كه اسمدر * لحم اته دی نفس وتن
جان قان * لحم شحم وزننده اته دینور فارسیده كوشت دیرلر
جمعی الحم ولحوم ولحام كلور وهرنسنه نك اوزرینه وایچنه
اطلاق اولنور (نفس نون نك فتحی وفانك سكونیله جسده وتنه
دینور فارسیده بدن دیرلر وجانه دینور روح معناسنه وقانه
اطلاق اولنور قان حامل روح وقوام حیات اولدیغیچون
* خاصره وكشح بوكرقد بوی * خاصره ناصره وزننده
اسمدر بوش بوكره دینور جمعی خواصر كلور (كشح كافك
فتحی وشینك سكونیله بوش بوكره دینور فارسیده نهبكاه دیرلر
(قد قافك فتحی ودالك تشدیدیله بر آدمك بوی وقامتنه
دینور كه شخصنك اعتدال خلقی اوزره تقطیعی یعنی كسمندن
عبارتدر جمعی اقد كلور همزه نك فتحی وقافك ضمیله وقد لفظی

فارسیله

کاسه وجمعی جفان * جفنه تمره وزننده بیوك کاسه یه وچناغه وقواطه یه دینور وکریم وجومرد آدمه دینور جمعی جفان کلور صحاف وزننده که ناظم مرحومك ذکر ایلدیکی کبی وجفنات دخی کلور معلوم اوله که کاسه‌لرك وچناقلرك بیوکنه جفنه واندن کوچکنه قصعه واندن کوچکنه صحفه واندن کوچکنه منکله واندن کوچکنه صحیفه دینور * ساحه سرای اورته‌سی ثاوی مقیم * ساحه باحه وزننده ومرادفیدر که او وسرای اورتاسنه دینور جمع جنسی ساح کلور وجمع صیغی سوح وساحات کلور (ثاوی حاوی وزننده ضرب بابنك لغیف مقرونندن اسم فاعلدر مقیم معناسنه که مسافر مقابلیدر * مثعب ومیزاب اولوق ناودان * مثعب میمك کسری وفتحی وثانك سکونیله اولوغه دینور جمعی مثاعب کلوب (میزاب میزان وزننده ضرب بابنك مثال واویسندن اسم آلتدر اولوغه دینورفارسیده ناودان دیرلر که سه زبان طریقیله مذکور در بعضیلر عندنده میزاب فارسی مئیزاب معریدر یعنی میدنصکره همزه ایله تعریب اولنمشدر بو جهتدن جمعنده مآزیب دیرلر همزه ایله میازیب دخی واردر * داهیه وفاقره اولو بلاء * داهیه ناصیه وزننده هاء مبالغه ایچوندر اولو بلایه دینور وجن فکرلی آفت ذهن آدمه دینور وامر عظیمه اطلاق اولنور حادثه ونازلهٔ عظیمه کبیکه آفت تعبیر اولنور(فاقره داهیه وزننده آفت وداهیه یه اطلاق اولنور * هاویه آتش واهیه در چاك اولان * هاویه واهیه وزننده جهنمدن برطبقه نك اسمیدر اعاذنا الله تعالی منها وبوسقوط

ترتیب ایلدی نفختان نفخه نك تثنیه سی عربیـدر اوفورمك
معناسنه بونده تفسیردر * بعثره اچاق وچقارمقدر * بعثره
دحرجه وزننـده داخلده اولان نسنه یی کشف واستخراج
ایلمك معناسنه درکه ترکیده اچاق وچقارمق تعبیر اولنور
وبرنسنه به دقت واهتمام ایله نظر ایدوب تفتیش ایلمك
معناسنه در وبرنسنه یی طاغیدوب بری برینك اوزرینه
چویرمك معناسنه در * کرب قتی تاسه وبث همچنان * کرب
کافك فتحی ورانك سکونیله غم وقساوت وتاسه یه دینورکه
عارض اولدیغی نفس انسانیه یی شدتی سببیله دمبسته ایدر
جمعی کروب کلور (بث بانك فتحی وثانك تشدیدیله شدت اوزره
اولان حزن واندوهه اطلاق اولنورکه صاحبی صبر وتحمل
ایده میوب تشکی یه ناچار اوله همچنان تفسیردن دکلدر
* آجن وآسن متغیر صودر * آجن صاحب وزننـده نصر
وضرب وعلم بابلرینك مهموز الفاسندن اسم فاعلدر لون وطعمی
متغیر وبوزلمش صویه دینور (آسن آجن وزننده ومرادفیدر
* نفحه قوقوغصه بوغازده طوران * نفحه لمحه وزننـده تاء
وحد تله کوزل قوقن رایحهٔ طیبه یه دینور وبراسم یله دینور
نفس انکله تروح ایدر جمعی نفحات کلور (غصـه غینك ضمی
وصادك تشـدیدیله بوغازده طیقانوب طوران طعام وشرابه
دینور وقلبه مارض اولان صقندی یه وتاسه واندوهه دینور
جمعی غصص کلور * صحفه کوچك کاسه جمعی صحاف * صحفه
نفحه وزننده کوچك چناغه وکاسه یه دینور جمعی صحاف کلور
صادك کسریله که ناظم مرحوم بیان ایلدی * جفنـه بویك

يلان وفارسيده مار تعبير اولنور عند البعض جور كلمنك
معناسندن مأخوذ در وعند البعض حيات ماده سندندر كه
طول حياتندن ناشى اطلاق اولندى (افعى اعلى وزننده
برجنس خبيث حيه اسميدر كه تركيده انكرك يلانى ديرلر
وبووصف واسم اولور وصفيته كوره غير منصرفدر واسم
اعتبار اولندقده منصرف اولور اروى وارطى كبى جمعى افاعى
كلور * قنفذه كرپى يه دينور فهد پارس * قنفذه قافك ضمى
وفانك ضمى وفتحيله شيهم اسميدر كه كرپى تعبيراولنان جانورك
مؤنثيدرار ككنه قنفذدينور (فهد مهد وزننده پارس ديدكلرى
يرتجى جانوره دينور جمعى فهود كلور ضمتينله * قسوره
وليث وهزبر ارسلان * قسوره قافك وواوك فتحه لريله ارسلانه
دينور وقسوردخى دينورهاسز (ليث لامك فتحى ويانك سكونيله
ارسلانه دينور وغايت فصيح ومتكلم وبليغ آدمه دينور صروب
اسانه مالك اولوب محاوره لرده پى همتا اولە (هزبر هانك كسرى
ويانك فتحيله ستبر وزننده وهزبر علابط وزننده ارسلانه
دينور جمعى هزابر كلور هانك كسريله * لازق ولازب ياپشان
نسنه در * لازق لازب وزننده علم يابندن اسم فاعلدر ياپشيجى
ويابشقان معناسنه در وثابت وپايدار معناسنه ده كلور
* منفجر ومنهمر آب روان * منفجر منهمر وزننده فجر يفجردن
يعنى نصر يابنك انفعالندن اسم فاعلدر (منهمر منفجر وزننده
ومرادفيدر كه نصر وضرب بابلرينك انفعالندن اسم فاعلدر
آقيجى صويه دينور فارسيده آب روان ديرلر بونده تفسيردر
* مسغبه ومخمصه اچلقدرر * مسغبه مخمصه وزننده (مخمصه

معناسندن مأخوذدر ومنه قوله تعالى (فامه هاويه) اى جهنم
ومعرفه در بلاالف ولام (واهيه هاويه وزننده وهيدن
اسمدر يرتق اولان نسنه يه دينور فارسيده چاك ديرلر بونده
تفسيردر * سحت حرام اولدى ومغرم اودك * سحت سبنك
ضمى وحانك سكونيله وضمتينله ده لغتدر حرام معناسنه در كه
كسبى واكلى محظوراولان نسنه دن عبارتدر على قول شول
كسب خبيثه دينور كه صاحبنه عار ونقيصه يى مستلزم اولور
جمعى اسحات كلور (مغرم ميمك فتحيله اسمدر اودك كه اداسى
لازم اولان نسنه يه دينوردين ودين كبى * كسر صمق خسر
وخسارت زيان * كسر قطع وزننده ضرب بابندن مصدردر
صمق وقيرمق معناسنه در فارسيده شكستن مرادفيدر
(خسر كسر وزننده (خسارت خانك فتحيله علم وضرب
بابلرندن مصدردر آلمده وصائمده زيان ايلك معناسنه در
وبر كيسه يولنمدن ازمق وكمراه وضال اولمق معناسنه در
* هره وسنور كدى اوس قورد * هره هانك كسرى ورانك
تشديديله كدى يه دينور وبو مؤنثدر جمعى هررة كلور
وفك ادغامله هرر كلور مذكرى هرّ كلور هاسز (سنور
سبنك كسرى ونون مشدده نك فتحيله معروفدر كه كدى يه
دينور فارسيده كربه دينور (اوس همزه نك فتحى وواوك سكونيله
قورده دينور ذئب كبى * فاره صچان حيه وافعى يلان * فاره
غاره وزننده صچانه دينور وبو مهموز العين دندر ومذكر
ومؤنثه اطلاق اولنور جمعى فئران كلور فانك كسريله (حيه
حانك فتحى ويانك تشديديله معروف جانوره دينور كه تركيده

يلان

جمله سندندر نیجه ونه کونا معناسنه در التقاء ساکنین ایچون
آخری تحریك اولندی ویاء مجاورتنه مبنی فتح اوزره مبنی اولدی
وفایی حذف ایله کی دخی دیرلر سوف کلمه سنده سو دیدکلری کبی
وکیف کلمه سی غالبا استفهام ایچون استعمال اولنور تفصیلی
کتب معتبرلرده درفلیرجع (اذهمزه نك کسریله شرح اولندی
* یعصم هم یکلؤصقلر دیمك * یعصم ضرب باپندن فعل
مضارع مفرد مذکر غائبدر صقلر وحفظ ایدر معناسنه
(یکلؤ فتح باپنك مهموز اللامندن مضارع مفرد مذکرغائبدر
یعصم معناسنه * یکذب هم یحرص سویلر یلان * یکذب
یعصم وزنده ضرب باپندن مضارع مفرد مذکر غائبدر
یلان سویلر معناسنه در(یحرص یکذب وزنده ومرادفیدر
*مفتعلن مفتعلن فاعلن * بحرسریعك سکاوزنی عیان * معلوم
* ایضا * کذلك * ناصیه آلین صاچی منکب اوموز * ناصیه
راضیه وزنده باشك اوك طرفنده قیل بتدیکی یرك نهایت
بولدیغی محله دینور که آلین تعبیر اولنور واوراده اولان
پرچه وکاکله ناصیه اطلاقی مجازدرحالیت ومحلیت علاقه سنه
مبنیدرجمعی نواصی کلور ومنه قوله تعالی(فیؤخذ بالنواصی
والاقدام (منکب مسجد وزنده بدنده کورك دیدکلری
کمکك اوجیله قول باشینك قارشدیغی عضوه دینور که
اوموز تعبیر اولنور فارسیده دوش دیرلر واشبو منکب لفظی
مذکردر * جبهه آلین صدر کوکس ذات اوز * جبهه ثمره
وزنده انسانك یوزندن سجده حالتنده یره کلان موضعه
علی قول ایکی قاشك ارالغی برابرندن یوقاری ناصیه یه قدر

مسغبه وزننده آجقمق وآچلغه دینور بونلر مصدر واسم
اولورلر فارسیده کرسنکی دیرلر *فجأة وهم بغتة دی ناکهان*
(فجأة فانك ضمی وجیمك سکونی وهمزه نك فتحیله علم بایندن
مصدردر اکسزین چقه کلمك معناسنه در واسم اولور
اکسزین علی الغفله چقه کلن شیئه دینور (بغتت قسوت
وزننده فتح بایندن مصدردر اکسزین فجأة علی الغفله ایرشمك
معناسنه در واسم اولور مصدر اولد قلرینه کوره تفسیر لری
ناکهانی اوللیدر اسم اولد قلرینه کوره تفسیر لری ناکهان
اوللیدر وناکهان فارسیدر *عم ندن مم ندن مادکل *عم عینك
فتحی ومیمك تشدیدیله عن ایله مادن مرکبدر عن حروف
جردن جمله سندن بعد ومجاوزه ایچوندر وما استفهامیه در قرب
مخرجلری اولدیغندن نون مایه قلب وادغام اولندی معنای ترکیبی
ندن ونه شیدن دیمکدر (مم میمك کسری ومیم ثانیه نك تشدیدیله
بودخی عم کیدر ندن ونه شی معناسنه در ومانك جرینه علامت
مانك الفی حذف والفه دلالت میمی فتح اوزره اولمسی واجبدر
(ماجملهٔ اسمیه یه داخل اولان یعنی مبتدا وخبراوزرینه داخل
اولان ماء نافیه در جازیون وتهامیون ونجدیون عندلرنده
ایسه کلمه سنك عملی کی عمل ایدر ماایله مدخولی بینه ان کلمه سی
توسط ایتمك واسمنه خبر تقدم ایلمامك کبی شرو طله
مشروطدر نحو قوله تعالی (ما هذا بشرا *ثم ینه کیف نته
اذ چان *ثم ثانك ضمی ومیمك تشدیدیله حروف عاطفه
جمله سندن ترتیب مع مهلت ایچوندر نحو یجب العلم ثم العمل به
(کیف این وزننده اسم مبهم غیر متمکن ومعقولات عشره

جمله

مرحومك انسان العين معناسنه ذكر ايلمسى مجاز اولمالدر
ياخود مستعملك استعمالنه مبنيدر جمعى مقـل كلور (عين
عينك فتحى وكسريله كوزه دينور فارسيده چشم ديرلر ومؤنثدر
جمعى اعيـان واعين وعيون كلور وجمع الجمعى اعينان كلور
* زهر چيچك نكهت آغز قوقوسى * زهر زانك فتحى وهانك
سكونيله نبات قسمنك چيچكنه دينور على قول صارى اولانـه
مخصوصدر مفردى زهره درها ايله جمع صيغى ازهاردر (نكهت
نونك فتحى وضميله آغز رايحه سى ريح الفم معناسنه ومطلقا
قوقويه دينور كه شعر ده وقوعى كثيردر ازجمله اشبو (آتش
رخسارك اوزره عنبرى سارا كبى * نكهت آراى مشام عاشقاندر
پرچمك) بيتنده شريكمز سالم افندى ايراد ايلمشدر * قرص
چورك ملح نمك يعنى طوز * قرص قافك ضمى ورانك سكونيله
چورك وبردانه اتمك كوچكه سنه وكونشك جرمنه دينور جمعى
اقراص كلور (ملح ميمك كسرى ولامك سكونيله طوزه دينور
فارسيده نمك ديرلر بونده تفسير مقـامنده در * ذوب اريمك
ذروصاورمقدر * ذوب ذالك فتحى وواوك سكونيله نصر
بابنك اجوفدن مصدردر اريمك معناسنه كه طوكمق مقابليدر
(ذرو ذالك فتحى ورانك سكونيله نصر بابنـك ناقصندن
مصدر در صاورمق وتوزتمق معنـاسنه در ومتعـدى اولور
يل برنسنه يى توزيدوب ايلتمك معناسنه در وسرعتله كتمك
معناسنه ده كلور * تبنه صمان پاره سيدر نقع توز * تبنه
تانك كسرى وبانك سكونيـله تبن كلمه سنك واحديدر صمانه
دينور (نقع نونك فتحى وقافك سكونيـله طوزه دينور غبـار

اولان یره دینور ترکیده آلین وفارسیده پیشانی تعبیر اولنور
(صدر بدر وزننده انسانك کوکسنه دینور فارسیده بردیرلر
وهرشیئك مقدمنك اعلاسنه واولنه دینور و بومدکردر (ذات
عاد وزننده هر شیئك حقیقتنه واصلنه دینور که اوزی
اوله جقدر واشبو (واصلحوا ذات بینکم) آیت کریمسی حقیقة
واصلکم ایله مفسردر *قبضه آوج راحه درال آیه سی *قبضه
جبهه وزننده برآوج و پرنجه نسنه یه دینور (راحه ساحه
وزننده ال آیه سنه دینور کف معناسنه * حنجره حلقوم
بوغازوجه یوز *حنجره دحرجه وزننده بوغازه دینور (حلقوم
ضمتینله بوغاره دینور فارسیده کلو مرادفیدر (وجه
واوك فتحی وجیمك سکونیله یوزه دینور ومعنای موضوعی
بودر ظاهر بدنده ابتدا ناظرك قارشوسنه کلدیکی علاقه سیله
واعضاء سائره دن اشرف اولق مناسبتیله فارسیده روی دیرلر
* شعره دی قبل حلق تراش ایلمك * شعره شینك فتحی وعینك
سکونیله انسانك وجودنده نابت اولان شیئه دینور که ترکیده
قیل و فارسیده موی دیرلر جمع جنسی شعر جمع صیغی اشعار
وشعور وشعارکلور (حلق خلق وزننده ضرب بابندن
مصدردر تراش ایلمك معناسنه در * کوع بیلك مقله بیك
عین کوز * کوع کافك ضمی وواوك سکونیله بیلکلرك ایکی
اوجلرینه دینور که اصل بیلکه متصل یریدر و بیلك اوجنك
باش پارمقدن طرفنه دینور یاخود باش پارمق جانبنه اولان
اوجنه دینور خذ ماشئت (مقله میمك ضمی ولامك سکونیله
کوزك قره سنه دینور یاخود بیاضیله قره سنه دینور ناظم

مرحومك

اوکوزه دینور ارضی اثاره ایتدیکیچون کویا مصدر ایله
مسمادر ثایر معناسنه جمعی اثوار وثوره کلور عنبه وزننده
* ضیر ضرر ضیم ستم جم چوق * ضیر غیر وزننده نصر
باینك اجوفندن مصدر در ضرر وزیان ایلمك معناسنه در
(ضیم ضیر وزننده اسمدر ظلم وستم و پیدار معناسنه جمعی
ضیوم کلور و بو فی الاصل مصدر اولوب بعده اسم اوله رق
استعمالله جملندی (جم جیمك فتحی ومیمك تشدیدیله چوق
نسنه یه دینور یقال مال جم ای کثیر وقس علی هذا * غیظ
وغضب قاقق ونطق سوز * غیظ غیر وزننده خشم وغضب
علی قول اشدینه دینور (نطق لطف وزننده ضرب یابندن
مصدر در معانی فهم اولنور حروف واصواتله سوزسویلمك
معناسنه در * سبع بدی تسع طقوز خمس بش * سبع خمس
وزننده اعداددن بدی عددك اسمیدر مذکری سبعه در زیرا
اسماء عددك مذکری تالی و مؤنثی تاسز در یقال سبعة رجال
وسبع نسوة فارسیده هفت دیرلر (تسع تانك کسری وسینك
سکونیله اعداددن طقوز عددك اسمیدر مذکری تسعه در
فارسیده نه دیرلر (خمس سبع وزننده بش عددك اسمیدر
مذکری خمسه در فارسیده پنج مرادفیدر * ثالث اوچنجی
وثلثون اوتوز * ثالث ثلث دن اسم فاعلدر اوچنجی معناسنه
(ثلثون ثانك ولامك فتحی وثاء ثانیه نك ضمیله عقود اعداددن
اوتوز عددك اسمیدر که شبه جمعدر * البحر الکامل * یعنی
بوقطعه بحر کامل سالم ثمن الاجزادندر که هر بیتی سکز کره
متفاعلندر * جمل وابل دوه یه دیکل دی حمل قوزی وغنم

معناسنه فارسیده کرد دیرلر جمعی نقاع کلور جبال وزننده
* فضه کموش قطر اریمش توجدرر * فضه تبنه وزننده
معر وفدر که کموشه دینور فارسیده سیم دیرلر (قطر قافك
فتحی وطانك سکونیله اریمش باقره دینور ومطلقا باقره دینور
ناظم مرحومك اریمش توج تفسیر ایلمسی عقلی تشویش ایدر
هرنقدر توج دخی باقرك نوعندن ایسه ده * زبره تیمور
پاره سیدر جره کوز * زبره زانك ضمی ویانك سکونیله
تیمور پاره سنه دینور جمعی زبر کلور صرد وزننده
ومنه قوله تعالی (آتونی زبر الحدید) ای القطع (جمره
همزه وزننده بردانه آتش قوربنه دینور کوزدخی تعبیر اولنور
جمع جنسی جمره جمع صیغی جمرات وجمار کلور جبال وزننده
* ظبی کیك شاة قیون مهر طای * ظبی ظانك فتحی وبانك
سکونیله کیك تعبیر اولنان حیوانه دینور جمعی اظبی وظبیات
کلور فتحاتله وظباء کلور (شاة جاه وزننده قیونه دینور مفرددر
مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور علی قول قیونه وپکی یه وآهویه
وصغره ودوه قوشنه وحمار وحشی یه شاملدر وشاة لفظنك
اصلی شاهه وانك اصلی شوهه در مصغری شویهه در جمعی
شاه وشیاه وشواه واشاوه کلور (مهر میمك ضمی وهانك
سکونیله آت قسمك ولدینه دینور کچوکنه طای تعبیر اولنور
علی قول آتك وسائردوابك الك اولکی دولنه دینور جمعی امهار
ومهار کلور * عجله بوزاغو دیدیلر ثور اوکوز * عجله عینك
کسری وجیمك سکونیله دیشی بوزاغویه دینور جمعی عجل
کلور عینك کسری وجیمك فتحیله (ثور جور وزننده ارکك

اوکوزه

اولنور که نردبان قدمه لری کبی بعضبسی بعضبسندن بلند اولور
منزلهٔ رفیعه ومرتبهٔ عالیه ده مستعملدر (همزات درجات وزننده
وسوسه معناسنه اولان همزه نك جمعیدر ومنه همزات الشیاطین که
شول وسوسه لردر که شیطان انی انسانك قلبنه القا ایدر
غمرات اولوم قتلقلری، ومجید اولو ومدید اوزن غمرات درجات
وزننده غمره نك جمعیدر اولوم شدتی وزحمتی ومنه قوله تعالی
(غمرات الموت) ای شدایده وناسك وصوبك ازدحامنه دینور
(مجید حمید وزننده حسن بابندن صفتدر اولو وکریم وسخی
آدمه دینور (مدید مجید وزننده نصر بابندن صفتدر اوزن
شیئه دینور جمعی مدد کلور * ثبه طائفه وثبات جمع کفات جمع
اوله حق مکان * ثبه ثانك ضمی و بانك فتحیله کروه و جماعت
معناسنه درعلی قول بر بلوك سوار یلره دینور و بونك اصلی
مختلف فیهدر بعضبسنك عندنده مثالدر و بعضبسنك
عندنده ناقصدر و بعضبسنك عندنده اجوفدر آخرنده کی ها
محذوفدن عوضدر (ثبات ثبات وزننده ثبه کلمه سنك جمعیدر
وثبوت دخی کلور (کفات کتاب وزننده موضعه دینور که
انده نسنه جمع وبری برینه ضم اوله ومنه یقال الارض کفات لنا
وقال الله تعالی (الم نجعل الارض کفاتا احیاء وامواتا) ای
ذات کفت ای ضم وجمع یضمهم احیاء علی ظهورها وامواتا
فی بطونها قال البیضاوی کفاتا ای کفاتة اسم لما یکفت ای
یضم ویجمع اومصدر نعت به اوجمع کافت کصائم وصیام
ثبه در نشان فزع وفغان عبث ولعب دخی لهو ایون شبه
عده وزننده نشان وعلامته دینور (فزع فتحتین له فتح وعلم

قیون *جل فتحتینله ارکك دوه یه دینور (ابل کسر تینله
دوه یه دینورو یو مفرددر جمعه دخی اطلاق اولنور فی ذاته
جمع واسم جمع دکلدر جمعی آبال کلور همزه نك مدیله
مصغری ایله درهاایله قاموس مترجمی عاصم افندی دیرکه
اصول سائره نك وشیخ رضی وسائرك بیناسنی بینه کوره غنم کبی
ابل کلمه سی دخی اسم جمعدر لفظندن مفردی یوقدر ومؤنثدر
زیرا لفظندن مفردی اولیان اسماء جموعك غیریده
تأنیثی واجبدر اکا بناء مصغری ایله درهاایله وجمعیده
آبال دینورکه چوق دوه سوریلری دیمکدر تثنیه سنده ابلان
دینورکه ایکی دوه سوریلری دیمکدر مفردی ابله در غنمك
مفردی شاةدر (حمل جمل وزننده قزویه دینور فارسیده بره دیرلر
جمعی حملان کلورحاملك ضمیرله واحمال دخی کلور (غنم حمل
وزننده قیون جنسنه موضوع اسمدر ومؤنثدر لفظندن
مفردی یوقدر شاة مفرد یدر ذکور واناثدن هر بریته مختلط
اولدقلرنده مجموعنه اطلاق اولنور جمعی اغنام وغنوم واغانم
کلور *بدنه دوه وصغیر ذبیحه سی مکه یه کله هدی ایچون *
(بدنه فتحاتله شول دوه وصغره دینورکه قربان ایلمك ایچون
مکه یه هدی اولنورو یوغنم جنسندن اضحیه کبیدر یعنی
قربانلق قیونه اضحیه اطلاق اولندیغی کبی مکه یه هدی اولنان
قربانلق دوه یه وصغره بدنه اطلاق اولنورمذکر ومؤنثی
مساویدر جمعی بدن کلور کتب وزننده وجه تسمیه سی
سمن اکدندر * درجات مرتبه لردرهمزات وسوسه زدر *درجات
فتحاتله درجه نك جمعیدر پایه ومرتبه لردن طبقاته اطلاق

اولنور

لامله صفتدر اکول ومنوع الخیر و بی منفعت اوله رق ناتراش
ونادان وسنکدل وغلیظ آدمه دینور و یوغون مزراغه دینور
* حدقه کوزك بیکیدر روتره برون دیرکید رر * حدقه فتحاتله
کوزك بیکنه دینور علی قول کوزك قره سنه دینور سواد العین
معناسنه جمع جنسی حدق وجمع صیغی احداق وحداق کلور
جبال وزننده (وتره فتحاتله وتیره کبی بو دخی برون دیرکنه
دینور وقولاغك یوقاریسنده اولان انجه کمر تلکه دینور
وبوندن غیری معانئ کثیره سی واردر * دی زبد صویك
کپوکیدر عصبه سکرجبه سرون * زبد فتحتینله صویك
کپوکنه دینور وسائر نسنه نك کپوکنه ده اطلاق اولنور
جمعی از بادکلور (عصب فتحتینله کوده ده اولان سکیرلره
دینورمفردی عصبه در (حجبه فتحاتله اوتراق برك اوجنه دینور که
انساندہ اومجه وحیواندہ صغری دینور * نخره چورك علقمه
سلوك عتبه ایشك عقبه یوقش * نخر کتف وزننده چوریوب
اوفانمش ککه دینور (علق فتحتینله سلوك تعبیر اولنان سیاه
واوزنجه قورده دینورکه اعضایه یاپشدر یلور (عتبه فتحاتله
قاپونك الت اشیکنه دینور اسکفة الباب معناسنه علی قول
اوست اشیکنه دینور (عقبه عتبه وزننده طاغده و بایرده
اولان ضرب یوقشه دینور عقوبتدن مأخوذدر جمعی عقاب
کلور عینك کسریله * لك سکا قبلك سندن اوك دیمه لانقل
لیقل دیسون * لك لام حرف جرجمله سندن تعلیل وتخصیص
ایچوندر کاف خطاب معنای ترکیبی سنك ایچون وسکا دیمکدر
(قبلك بمعنك وزننده ونقیضیدرفارسیده پیش وترکیده ایلری

یابلرندن مصدر در فریاد وفغان ایلمك معناسنه در (عبث
فتحتینله نصر یابندن مصدردراویون که لعب معناسنه در
و بی فائده عملدن عبارتدر وعبث خلط معناسنه موضوعدر
بعده امور واعماله لعب ولهو قارشدرمق معناسنه استعمال
اولندی (لعب فتحتینله علم یابندن مصدر در اوینامق
معناسنه در که مراد صحیحه دال اولمیان ایش ایشلمکدن عبارتدر
جدك مقابلیدر (لهو سهو وزننده نصر وضرب یابلرندن
مصدر در اویون اوینامق معناسنه فارسیده بازیدن
دیرلر * ندر ابتلا صناعقدرر مثله شکنجه سخط غضب * ابتلا
اقتدا وزننده نصر یابنك ناقصنك افتعالندن مصدردر
برنسنه نك حالنی بیلمك ایچون صنایوب وتجربه وامتحان ایلمك
معناسنه در (مثله میمك فتحی وثانك ضمیله اسمدر عبرت اله جق
عقوبت واذیته دینور جمعی مثلات ومثولات دخی کلور
ونصر یابندن مصدر اولور عذاب واذیت ایتمك معناسنه
(سخط فتحتینله راضی وخوشنود اولمامق جهتیله کوجنوب
طارلمق وغضبلنمق معناسنه در * هم ارم احد ثقه معتمد
خشن وغلیظ وعتل یوغرن * ارم فتحتینله ناسدن برکیسه
انسان واحد معناسنه در واثر ونشان معنالرینه مستعملدر
(ثقه عده وزننده ضرب یابندن مصدر در برآدمه امنیتله
اعتماد قیلنق معناسنه در ناظم مرحوم مفعول معناسنه ذکر
ایلمشدر و بونك وقوعی کثیردر (خشن کثیف وزننده صفتدر
قالین وپك نسنه یه دینور (غلیظ مجید وزننده صفتدر قالین
نسنه یه دینور فارسیده ستبر مرادفیدر (عتل ضمتینله وتشدید

اولور انواعنك اعلاسی والطفیدر وصقالنی سیاهله خضاب
ایدن پیرآدمه دینور (فاقع صاحب وزننده پك صاری یاخود
قرمزی یه مبالغه وصف اولورعلی قول خالص وصافی اولان
رنکه وصف اولور کرك صاری و بیاض وکرك سائری اولسون
* احوی قره ادهم کبی اسودقراردی * احوی احری وزننده
یشله مائل سیاهه صفت اولور یاخود قرامتق قرمزی اولمق
معناسنه در وسیاه نسنه یه دینور (ادهم احمر وزننده صفتدر
قاره نسنه یه دینور یاغز آنه ادهم اطلاقی بوندندر (اسودا حمر
وزننده افعال بابندن ماضی مفرد مذکر غائبدر قراردی معناسنه
* مسکوب اقدلمش صو ومرکوم یغلمش * مسکوب مرکوب
وزننده نصر بابندن اسم مفعولدر اقدلمش ودوکلمش صو یه
دینور ومنه قوله تعالی (وماء مسکوب (مرکوم مسکوب وزننده
ضرب بابندن اسم مفعولدر بر یکوب بری بری اوزره یغلمش
نسنه یه دینور * محظور قورنمش کیدر حده سنوردی *
(محظور ممنوع وزننده ومرادفیدر که ترکیده قورنمش تعبیر
اولنور (حدخط وزننده ایکی نسنه بینده حاجز وحائل اولان
شیئه دینور که احدهما آخره مختلط ومتعدی اولمغه مانع اولور
ترکیده سنور تعبیر اولنور مثلا روسیه کفره سی ودولت علیهٔ
عثمانیه نك بینلرنده وثقده تعیین و بیان اولنان اولکه لرده اولان
حدودلرکبی * فحشاء کم ایش فاحشه بد فعل وزنا در * فحشاء
صحراء وزننده هر یرامز ومستقبح ایشه دینور قولا وفعلا (فاحشه
صاحبه وزننده بغایت قبیح ومتکبر اولان کناهه دینور وزنایه
دینور و مطلقا حق جل وعلا حضرتلرینك نهی ایلدیکی

واوکدن تعبیراولنور که ظرف زمان وظرف مکان اولور کاف
خطابه مضاف اولمغله معناسی سندن اوك واول زمانده یاخود
سندن اوك مکانده دیمکدر (لا تقل لاجوازمدن نهی ایچوندر
تقل قال یقولدن نهی حاضردر سویله ودیمه معناسنه در
فارسیده مکو مراد فیدر (لیقل لا جوازمدن امر ایچوندر
یقل قال دن امر غائبدر سویلسون ودیسون معناسنه در فارسیده
کوید مراد فیدر اعلاللری معلومدر * متفاعلن متفاعلن
اوقو بحر کاملی فاضل اول * علما سکا دیه آفرین جهلا سکا
قلالر زبون * الفاظی ومعناسی معلومدر * البحر الهزج
المکفوف الاخرب المحذوف * یعنی بوقطعه بحر هزج مثمن
الاجزادندر لکن صدر وابتداسنه خرب وحشونه کف
وعروضنه وضربنه حذف علتلری عارض اولمشدر که
هر برلری شرح وبیان اولندی * منقضه دوشن نسنه در
وتل دوشردی * منقضه منقضه و زننده نصر بابنك
مضاعفنك انفعالندن اسم فاعلدر دوشن نسنه یه دینور (تل
مد وزننده نصر بابنك مضاعفندن ماضی مفرد مذکر غائبدر
دوشوردی ویقدی معناسنه در * منقضه پراکنده درر
آنس کوردی * منقضه منقضه وزننده ومراد فیدر که
پراکنده وطاغلمش نسنه یه دینور (آنس آمن وزننده ضرب
وعلم وحسن بابلرینك مفاعلندن ماضی مفرد مذکر در
کوردی ویلدی معناسنه در یقال آنس الشیء اذا ابصره
وعلمه * غریب قتی قاره وفاقع قتی صارو * غریب کسر تینله
یك سیاه نسنه یه وصف اولور وبرنوع اوزم اسمیدر که سیاه

اولور

كلمه يوقدر ومزهرده فارسيدن مأخوذاولمق اوزره مرسومدر
انتهى اخترينك بيانته كوره تنورك اصلى نووردر نقل وقلب
ايله تنوراولمشدر *طحن اونه قاميله كاسه سپورندى*طحن
طانك كسرى وحانك سكونيله اونه دينور دقيق معناسنه (قام
قافك ضميله سپورندى معناسنه اولان قامه نك جمعيدر (كاسه
قامه وزننده ومرادفيدر*فاكه متنعم آكل وفاكهه ميوه*فاكه
فاره وزننده علم بابندن اسم فاعلدر دائما نعمت يمجى آدمه دينور
(فاكهه صاحبه وزننده يمشه دينور ثمر معناسنه فارسيده باردير لر
سامد متكبر كشى خرطومه بورن دى سامد ماجد وزننده
نصر بابندن صفتدر متكبر اولان آدمه دينور (خرطوم
ضمتينله برونه دينور على قول برونك اوكنه دينور كه اوج
طرفيدر قاموس شارحى ديركه خرطوم فيلك انفنه موضوعدر
بعده على الاطلاق استعمال اولندى * هم شبر وقارش باعه
قولاج مرفقه در سك* شبر شبنك كسرى وبانك سكونيله
باش پارمغك اوجندن سرچه پارمغك اوجنه وارنجه مقداره
دينور آچوب كردكده حاصل اولور تركيبده قارش وفارسيده
بدست ديرلر و بومذكردر جمعى اشبار كلور (باع قولاج
تعبير اولنان مقداره دينور جمعى ابواع كلور فارسيده باز ديرلر
(مرفق منبر ومجلس وزننده درسكه دينور اسمدر جمعى مرافق
كلور فارسيده آرين ديرلر * هم رسغه بيلك سره كويك
بطنه قرين دى*رسغ رانك ضمى وسبنك سكونيله وضمتينله ده
اغتدر بيلكه دينور جمعى ارساغ كلور (سره سبنك ضمى ورانك
تشديديله بوندهكويك تعبير اولنان موضعه دينور فارسيده

شیئه دینور * الآن هنوز حصحص یراشدی بلوردی *
(الآن لام تعریفله الحال وزننده ایچنده حاضر اولدیغك
وقتك اسمیدر ظرف غیر متمکندر معرفه واقع اولمشدر وبو کا
الف ولام تعریف ایچون داخلی اولمدی زیرا موضعی اولان
وقت حاضر ده مشارکی یوقدر که تعیینی موجب اوله پس
النجم والذی کبی اولور وعند البعض لام تعریف عهد
حضوری ایچوندر الآن دیمك شمدیکی وقتده دیمکدر
(حصحص زلزل وزننده دحرج باینه ملحق اولان وسوس
یاپندن ماضی مفرد مذکر غائبدر براشدی وظاهر وعیان
اولدی معناسنه * مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن * محذوف
هزج اخرب ومکفوف بودردی * الفاظی ومعناسی معلومدر
* ایضا * معلوم * طاحونه دکرمن دخی تنوره فرون دی *
(طاحونه قارووه وزننده صود کرمنه دینور فارسیده آسیاب
مرادفیدر جمعی طواحن کلور (تنور نانك فتحی ونون مشددهنك
ضمیله اتمك بشورهجك اوجاغه وفرونه دینور کانون الخبز
معناسنه در وتنور لفظنی سزایی قدس سره حضرتلری
اپیاتنده ایراد ایلمکله بو محله تبرکا تحریر اولمسی روا ولایق
کورلدی (تنور دله اود یاقوب آه شرر مدن) (براوزکه کباب
ماحضر ایتدم جکرمدن) وقاموس شارحی دیرکه مصباحك
بیانه کوره اشبو تنور کلمهسی اعجمی اولوب عرب دخی موافقت
ایلمشدر وابوحاتم عربی صحیح دکلدر دیدی جمعی تنانیر
کلور وقرطبی دیدیکه تنور اسم اعجمیدر عرب تعریب ایلدیلر
زیرا اصل بناسی تنزدر کلام عربده ایسه قبل الراء نونی مشتمل

ترکیده صغوق وقوقش صویه اطلاق اولنمغله معرب
عد ایلمشدر وصاحب قاموس بارد المنتن عنوانیله تفسیر
ایلمشدرکه بارد ومنتن وبد رایحه ایچه جکه دینور بو رادہ
باردن مراد غایة الغایه باردا ولاندرکه ایچلمز رتبه سنده اوله قال
شارحه ومنه قوله تعالی (لایذوقون فیها بردا ولا شرابا الا
حمیما وغساقا) ای بارد منتنا انتهی وقاموسده الماء قبدی
مسقوطدر زیرا اساسده وسائر ده الماء البارد المنتن عبارتیله
مرسومدر واساسده اهل نارك جلودندن جریان ایدن ماء
اسودایله مفسردر پس وجه تسمیه سوداولورهرحالده حمیم
مقابله سبله صاحب قاموسك تفسیری ارجحدر وناظمك تفسیری
راغبك بیانته مبنیدر وقرئ بالتخفیف والتثقیل *غسلین اکا
بکزردخی غسلینه دی یوندی * غسلین کسرتینله اهل
جهنمك محترق اولورکن دریلرندن سیلان ایدن چرکابه
دینورکه یقاندی منزلنده در قال الله تعالی (ولا طعام الا
من غسلین) وهومایسیل من جلود اهل النار وغسلین لفظنده
اولان یا ونون زائددر مبالغه یی متضمندر (غسلین وزن مذکور
اوزره یقانمش اثوابه دینور ثوب مغسول معناسنه * البحر
الطویل * یعنی بوقطعه بحرطویل سالم مثمن الاجزادندرکه
هر بیتی ایکی کره فعولن مفاعیلن فعولن مفاعیلن در * سباحت
صوده یوزمك دخی غوص طالمقدر * سباحت درایت وزننده
فتح بابندن مصدردرصوده یوزمك معناسنه در (غوص غینك
فتحی واوك سکونیله نصر بابندن مصدر در صویه طالمق
وبرنسنه نك غور وحقیقتنه مطلع اولوب بیلمك معناسنه در

ناف دیرلر جمعی سرات کلور (بطن بانك فتحی وطانك سكونیله
قارنه دینور فارسیده شكم دیرلر وبو مذكر در جمعی ابطن
و بطون و بطنان كلور بانك ضمیله * امنیه دی مقصوده
وامنیه قراءت * امنیه همزه نك ضمی ومیمك سكونی ونونك
كسری و یانك تشدیدیله اومولن وتمنی اولنان ارزو ومقصوده
دینور (امنیه وزن مزبور اوزره قراءت معناسنه در * هم بارحه
دون كیجه یه وامس یه دون دی * بارحه فارحه وزننده اسمدر
دون كیجه یه دینور فارسیده دوش دیرلر اوته كی كیجه یه بارحهٔ
اولی دینور فارسیده پرندوش دیرلر (امس همزه نك فتحی
ومیمك سكونی وسینك حركات ثلاثه سیله مبنی اوله رق ظروف
زمانیه دندر دونكی كون دیمكدر فارسیده دیروز دیرلر
واشبو امس كلمه سی معرفه اوله رق مبنی ومعرب اولور حرف
تعریف داخل اولسه معرب اولور و بعض عربدن شاذ
اوله رق تنوینله امس عنوانیده دخی مسموع اولدی اصواته
مشابه اولدیغیچون غاق كبی جمعی آمس كلور همزه نك مدیله
واموس وآماس كلور * غساق جهنمده اقان قان وایركدر *
(غساق شداد وزننده مفردانده راغب ما یقطر من جلود
اهل النار عبارتیله بیان ایلمشدر كه جهنمده اهل نارك جلد
ودر یسندن تقطر ایدن قان وایرك اوله جقدر و بیضاویده
ما یغسق ای یسیل من صدیدهم وقیل از مهریر عبارتیله
تفسیر ایلمشدر كه اهل نارك صدیدندن سیلان ایدن دم وایركدر
علی قول شدت برد معناسنه دیمك اولور پس غسق لفظنی
جریانه معناسنه محل ایلمشدر و بوالتی غساق لفظنی لغت

معـاند وزننده باب مذکور دن اسم فاعلدر زانیـه ایله زنا
ایدیشمجی بدخواهش و بد فعل آدمه دینور اللهم احفظنا عن
ذلك الفعـل * قساوت قنی اولمق دخی ضربو کالمقـدر *
(قساوت عداوت و زننـده برنسنه طاش کبی پك وقنی اولمق
معنـاسنه در (ضر ضادك ضمی ورانك تشـدیدیله سوء حال
وفقروفاقه یه دینور که ترکیده فقرلقدن بوکالدم تعبیر ایدرلر.
*رفث لغو وفحشیات جفاضایع و باطل * رفث فتحتینله نصر
وعلم وحسن بابلرندن مصـدر در جماع ایلمك معنـاسنه در
وفحش کلام سو یلمك معناسنه ده کلور وخاتونلره جماعه
متعلق سوز سو یلمك علی قول یوزلرینه قارشو فحشیاته متعلق
سوزسو یلمك معنـاسنه در ومنه قوله تعالی (فلارفث ولافسوق
ولاجدال فی الحج (لغولامك فتحی وغینك سکونیله کلام باطل
ومعتـد به اولمیان هرزه و بیهوده نسنه یه دینور افعـال
واقوالدن اعمدر ومنـه قوله تعالی (لایؤاخذکم الله باللغو
فی ایمانکم) الآیة (جفا وفا وزننـده برکیسه یابرنسنه پرنده
طورمیوب برطرفه آیرلمق معناسنه در ضایع اولدی تعبیر اولنور
* فنا یوق اولوب کتمك بقا وارقالمقدر * فنافانك فتحی والفك
مدیله علم وفتح بابلرندن مصدردر یوق اولوب وزائل اولوب
کتمك معنـاسنه در (بقا فنا وزننده ومقابلیدر که برنسنه نك
زمان وجودی حالت اولی اوزره ممتد ومستمر اولمق معناسنه در که
علم وضرب بابلرندن مصدردر اکتفاء بالمد همزه لری حذف
اولمشدر * فعولن مفاعیلن بو بحر طویل اولدی * ایچنـده
جوهر وارهنزاندہ طالمقدر * ایضا * معلوم * شمانت عدو

* تبوء یرایدنمك دخی سرح صالمقدر * تبوء تبول وزننده
نصر بابنك اجوفندن ومهموز اللامنك تفعلندن مصدر در
یورده وقوناغه قنوب یرلشمك معناسنه در (سرح برق
وزننده فتح بابندن مصدردر مواشی یی اوتلاتمق ایچون مرعایه
صالیورمك معناسنه در * اسامت اوتارمق هم اسائت یمان
ایتمك * اسامت اقامت وزننده دوه لری کندی باشنه اوتارمق
معناسنه در ٧ (اسائت اقامت وزننده افعالدنکه ثلاثیسی
سوء در یعنی اجوف واویدن مهموز اللامدن مصدر در
برنسنه یی کوتو وفاسد ایلمك معناسنه در و برکیمسه یه کملك
وکوتولك ایلمك معناسنه دهکلور * اثارت قوپارمق غصب
ظلم ایله المقدر * اثارت اقامت وزننده نصر بابنك اجوف
واویسنك افعالندن مصدر در تو زتمق و توز قوپارمق
معناسنه در معلوم اوله که اجوفدن افعالك واستفعالك
مصدرلری افعال واستفعال وزنی اوزره کلیوب عین الفعلی
اعلال ایله حذف اولوب افالة واستفالة وزنی اوزره کلور یعنی
محذوفدن عوض آخرینه برتا کلور اثارة واسائة واجابة
واسامة کبی (غصب غینك فتحی وصاد مهمله نك سکونیله
ضرب بابندن مصدردر برنسنه یی برکیمسه دن من غیرحق
زور وظلم ایله المق معناسنه در و برکیمسه اوزره برنسنه ضمنده
قهر وغلبه ایلمك معناسنه در که اول کیمسه یه مقهورا ومجبورا
اول نسنه یی ایشلتمکدن عبارتدر * محاور جواب ایدن مسافح
زنا ایدن * محاور مجاور وزننده نصر بابنك اجوفندن مفاعلتدن
اسم فاعلدر سائل ایله جواب المشیجی آدمه دینور (مسافح

٧ اسام یسومدن یعنی نصر بابنك اجوف واویسنك افعالندن مصدر در

اوزانمقدر * مطغف تطفیفدن اسم فاعلدر اکسك کیله یاخود
اکسك وزنله نسنه صاتیجی آدمه دینور بناسی سلب ایچوندر
(تطاول تفاعل بابندن مصدر در ایراق نسنه یه اوزانوب
باقق معناسنه در * سریر وار یکه تخت ارائك سرر تختلر *
(سریرامیر وزننده تخت تعبیراولنان نشیمنه دینور که معروفدر
فارسیده اورنك دیرلر تخت ملوکده غالب اولمشدر جالس
اولان اهل جاه ورفعت مسرور اولدیغی ملاحظه سبله اطلاق
اولنمشدر وملك وسلطنت ورفاه ووسعت معنالرینه کلور
لزوم علاقه سبله (اریکه سفینه وزننده سریر وتخت
معناسنه در (ارائك سرائر وزننده اریکه نك جمعیدر
اریك دخی کلور و بواقامت معناسندن مأخوذ در (سرر
ضمتینله سریرك جمعیدراسره دخی کلور * سرادق سرا پرده
توکؤ طیانمقدر * سرادق سینك ضمی ورانك فتحیله قپویه
اصدقلری پرده وسایبان که صحن یتك یوقاری طرفنده
آرقوری چکیلور جمعی سرادقات کلور فارسیده سراپرده
دیرلر وسرادقه سراپرده معربیدر که اوتاغ شاهی یه وچادر
توزلغنه و وراسنده حرم اقامت ایلمك ایچون خیمه ایچره
چکیلان پرده یه وچادر اطرافنه چکیلان صوقاغه اطلاق
اولنور (توکؤ تفعل بابندن مصدردر پرنسنه یه سویکنوب
طیانمق معناسنه در * نجی وخفی سرداش دیمکدر سمی
آداش * نجی نونك فتحی وجیمك کسری ویانك تشدیدیله فعیل
وزنی اوزره صفت مشبهه در فسلدی یه دینور وپرآدمله
فسلدی ایدنه دینور که سرداش وهمراز اوله جقدر جمعی

كولمك سئامت اوصانمقدر * شماتت عداوت وزننده علم
بابندن مصدردر دشمنك كدر ومصيبتيله خرم ومسروراولمق
معناسنه در (سئامت كرامت وزننده باب مذكوردن مصدردر
برنسنه دن يقوب اوصانمق معناسنه در كه بزمك و بيزار اولمق
تعبير اولنور * تبلج ضيا لنمق تبرج طونانمقدر * تبلج ضرب
بابنك تفعلند ن مصدردر صباح برى اغاروب ضيالو وروشن
اولمق معناسنه در (تبرج علم بابنك تفعلندن مصدر در
خاتون كند يسنى تزيين ايلدكدنصكره طشره چيقوب اندام
وارا يشنى رجاله اظهار ايلمك معناسنه در * تحرى طلب ايتمك
مرح كندوزين كورمك * تحرى تفعل بابندن مصدر در
لايق وصواب اولان نسنه يى طلب ايلمك معناسنه در و برنسنه يه
صميمى قصد وعزم ايلمك معناسنه در كلور و برمكانده تمكن
ايلمك معناسنه در (مرح فرح وزننده علم بابندن مصدردر
كندوزين كوروب عجب ايلمك معناسنه در وكبر وادا ايلمك
معناسنه در كلور * تهجد اويانقلق تنبه اويانمقدر * تهجد
نصر بابنك تفعلندن مصدر در اويانقلق معناسنه در واويومق
معناسنه اولمغله ضداولور (تنبه علم بابنك تفعلندن مصدردر
اويانمق معناسنه در * مبذرندر مسرف مقترف كاسب * مبذر
مفرح وزننده تفعيلدن اسم فاعلدر مالى هرزه و بيهوده يره
اسراف ايدبجى آدمه دينور مسرف دخى عربيدر شهرتنه بناء
تفسير قلندى (مقترف مقتدر وزننده افتعالدن اسم فاعلدر
امك چكوب كسب كار ايدبجى آدمه دينور كاسب دخى عربيدر
شهرتنه بناء تفسير قلندى * مطفف صتان اكسك تطاول

اوزانمقدر

(هبوط قعود وزننده ضرب ونصر یابلرندن مصدر در
اشاغی یه اینمك معناسنه در (نزول هبوط وزننده ضرب یابندن
مصدر در اینمك معناسنه در و موضوع له بودر وقو نمق
معناسنه در که لزوم علاقه سیله مجازدر (صعود قعود وزننده
علم یابندن مصدردر نردباندن طام مقوله سنه یوکسکه چقمق
معناسنه در (عروج صعود و زننده نصر یابندن مصدردر
یوقاری چقمق معناسنه در * وقود وحصب طوتمق توقد
یانمقدر * وقود صبور وزننده آتش یقاجق اطونه وسائر
چورچوبه دینور که طوتمق تعبیراولنور فارسیده آتش افروز
دیرلر (حصب فتحتینله اودونه دینور حطب معناسنه وآتش
طوتشوب یانمق ایچون آتشه القااولنان نسنه به دینور طوتمق
تعبیر اولنور اودون اولسون وسائر نسنه اولسون (توقد
تفعل یابندن مصدر در آتش طوتشوب یانمق معناسنه در
* البحر المضارع * یعنی بو قطعه بحر مضارع مثمن
الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن
فاعلاتن در لکن صدر وابتداسنه وجزء ثالثنه خرب علتی
عارض اولمغله مجموع اجزا مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
باقی قالدی ایکی کره خرب آنفاشرح و بیان اولندی * مختار
اورندلنمش مضمار وعرصه میدان * مختار ممتاز وزننده ضرب
یابنمك اجوفنك افتعالندن اسم مفعولدر اورندلنمش مصطفی
معناسنه (مضمار محراب وزننده قوشو میدانه وآت اوینایجق
میدانه دینور جمعی مضامیر کلور (عرصه عمره وزننده اول
اراسنده اغاجدن و بنادن خالی واسع آچوق میدانه دینور

انجیه کلور (خفی نجی وزننده خفأدن صفت مشبهه در
کیزلی ونهان شیئه دینور (سمی نجی وزننده همنام معناسنه در که
آداش تعبیر اولنور ومانند ونظیره اطلاق اولنور * قدیم
وعتیق اسکی تفتت اوفانمقدر * قدیم سلیم وزننده وصفدر
زمان جهتیله اسکی وچوقدنکی نسنه یه دینور فارسیده دیرین
دیرلر حادث مقابلیدر جمعی قدماء کلور (عتیق قدیم وزننده
بمعناه وبیت عتیق کعبهٔ معظمه یه اطلاق اولنور شرفها الله
تعالی روی زمینده الك اول وضع وطرح اولنان بیت اولدیغنه
مبنیدر وعند البعض طوفانده آسمانه رفع اولنمغله قید غرقدن
عتق وازاد اولدیغی وجه تسمیه در وازادلو وازاد اولمش قوله
دینور که فعیل بمعنی مفعول اولور جمعی عتقاء کلور قدماء وزننده
(تفتت تفعل بابندن مصدردر پاره لنمق واوفانمق معناسنه در
* حمیت نه عار ایتمك تصدی یوزین دونمك * حمیت سجیت
وزننده علم بابندن مصدردرغیرت وناموسدن ناشی برنسنه دن
عار واستنکاف ایلمك معناسنه در (تصدی تحری وزننده تفعل
بابندن مصدردر تعرض معناسنه در که ترکیده یوزچویرمك ایله
معبردر * تبسم براز کولمك تجالت اوتانمقدر * تبسم تفعل
بابندن مصدر درآهسته ونازکانه بلاصوت کولوب دیشلرین
کوسترمه کوسترمیه زیرا کولمك اوج مرتبه در اول مرتبه سنه
تبسم دیرلر ایکنجی ضحکدر کولدیکنك صوتی کندی اشیدر
یانده کی ایشتمز اوچنجی قهقهه در کندیده یانده کیده اشیدر
(تجالت قرابت وزننده علم بابندن مصدر در اوتانمق
معناسنه در * هبوط ونزول ایتمك صعود وعروج اتمك *

هبوط

ماء جاری وفارسیده آب روان دیرلر (وهاج ثجاج وزننده باب
مذکورك مثالندن مبالغه ایله اسم فاعلدر مبالغه ایله ضیا و پریجی
و پارلیجی مومه دینور شمع سوزان معناسنه ناظم مرحوم
(وجعلنا سراجا وهاجا وانزلنا من المعصرات ماء ثجاجا) آیت
کریمه سنه تلمیح واشارت ایلدی * الواح تخته لردر صفوان
یوزی دوز طاش * الواح افعال وزننده لوحك جمع قلتیدر
یصی صحیفه یه دینور کرك تخته وکرك کمك اولسون وجمع الجمعی
الاوبح کلور ومطلقا اوزرینه یازو یازیلان یصی نسنه یه
دینور (صفوانه سکرانه وزننده یوزی دوز ایری یالم طاشه
دینور جمعی صفوان کلورهاسز * آجام مبشه لردر غیضه غابه
اورمان * آجام همزه نك مدیله آرام وزننده اجمه نك جمیدر
مبشه لرمعناسنه (غیض غینك فتحی و یانك سکونیله صو بتاغی
یرده اولان یوك تعبیر ایندکلری مبشه یه وقرولغه دینور
واحدی غیضه در هاایله (غابه طابه وزننده یوك تعبیر اولنان
صنی اورمانه دینور جمعی غاب کلور * ختار الدایجی نمام
قوغلیجی * ختار غدار وزننده ضرب یابندن مبالغه ایله اسم
فاعلدر مبالغه ایله الدایجی آدمه دینور (نمام ختار وزننده ضرب
ونصر بابلرینك مضاعفتدن مبالغه ایله اسم فاعلدر قوغلایجیه
دینور * ابن السبیل یولجی تپه اسمیدر بیابان * ابن السبیل
ابن طریق دیمکدر که یولجیه دینور (تپه فیه وزننده بیابانه
دینور جمعی اتباه وجمع الجمعی اتاویه کلور و یول ازمغه
دینور * واصب همیشه واجب سرمدطویل دائم * واصب
واجب وزننده ضرب بابنك مثالندن اسم فاعلدر واجب ودائم

جمعی عراص کلور جبال وزننده وعرصات کلور * محبوس
حبس اولنمش سجن وحصير زندان * محبوس ضرب بابنمدن
اسم مفعولدر منع اولنمشکه ترکیده آلیقونلمش تعبیر اولنور
(سجن سبنك کسری وجیمك سکونیله زندانه دینور (حصير
امیر وزننده کذلك زندانه دینور وبونده معنای کثیره واردر * ربح
اصی عسجد التون یحموم قاره توتن * ربح رانك کسری وبانك
سکونیله اسمدر فائده یه دینور ترکیده اصی فارسیده سود
دیرلر ومصدر اولور تجارتده فائده ایتمکه دیرلر (عسجد جعفر
وزننده التونه دینور ذهب کبی وبالجمله جوهر قسمنه اطلاق
اولنور اسم جنسدر انجو وياقوت وسائرلری کبی (یحموم یعقوب
وزننده تتونه دینور دخان معناسنه وسیاه نسنه یه دینور
* طرس بیاض کاغدترس وکنیف قلقان * طرس طانك کسری
ورانك سکونیله بیاض کاغده دینور ویازو یزاجق صحیفه یه
دینور علی قول یازوسی سیلنوب صکره یازیلان صحیفه یه دینور
جمعی اطراس وطروس کلور حمل احمال وحمول کبی (ترس تانك
ضمی ورانك سکونیله معلومدر که قلقانه دینور جمعی اتراس
کلور (کنیف امیر وزننده قلقانه اطلاق اولنور * مصباح دی
چراغه مشکاة انك یریدر * مصباح مفتاح وزننده چراغه
دینور که آلت تنویر وضیادر جمعی مصابیح کلور (مشکاة
مصباح وزننده ایچنه چراغ وضع ایلمك ایچون دیوارده اولان
دیسمز باجه یه وکجره یه دینور * زجاج آب جاری وهاج شمع
سوزان * زجاج وهاج وزننده ضرب بابنك مضاعفتدن
مبالغه ایله اسم فاعلمد رمبالغه ایله آلچی صویه دینور عربیده

ماء

ما اشبه کشکاف فیها مصباح
المصباح فی زجاجة الزجاجة
کانها کوکب دری یوقد
من شجرة مبارکة زیتونة
لاشرقیة ولاغربیة یکاد
کریمه سنده مصباحدن مراد
روح وجاندر وزجاجدن مراد
قلب وفؤاد در وشجره دن
اد نفسدر ومشکوتدن مراد
مراد نفس انسان ایله بدن
بدن وتن دیو بیان ایلدیلر

*مهجور یاوه باطل جهوردر بزرکان*مهجور رمتروك وزننده
نصر بابندن اسم مفعولدر هذیان و یاوه و باطل اولان کلام
قال الله تعالی (ان قوم اتخذوا هذا القرأن مهجورا) ای قالوا فیه
غیر الحق کذا فی الصحاح (جهور عصفور وزننده انساندن
کروه عظیمه دینور جل الناس کبی جمعی جماهیر کلور وهر شیئك
معظمنه دینور فارسیده بزرکان دیرلر *انظار مهل و یرمك
تسریح صالیو یرمك* انظارامهال وزننده ومرادفیدر که
برشیئه تأخیر ومهلت و یرمك معناسنه در که افعالدن مصدردر
(تسریح تفریح وزننده فتح بابنك تفعیلندن مصدردر
طواری اوتلق ایچون مرعایه صالیو یرمك وزوجه یه طلاق
و یرمك وتسهیل ایلمك معنالرینه در*ایثاق بنده چکمك میثاق
وعهد پیمان* ایثاق ضرب بابنك مثالنك افعالندن مصدردر
وثاق ایله یاخود وثاق ایچره محکم بغلمق معناسنه در (میثاق
مفتاح وزننده عهد و پیمانه دینور اصلی موثاق ابدی جمعی
مواثیق ومیاثیق ومیاثق کلور ومیثاق فی الاصل مصدردر
بعده مبالغة عهد و پیمانده مستعمل اولدی * سبت وسبات
راحت ارث وتراث میراث *سبت سبنك فتحی و بانك سکونیله
(سبات سبنك ضمی و بانك فتحیله سکون وراحت وآرام
معناسنه در ومنه قوله تعالی (وجعلنا نومکم سباتا) وقطع
معناسنه ده کلور (ارث همزه نك کسری ورانك سکونیله اسمدر
میراثه دینور وقاموسك بیانه کوره حسب بابندن وصحاحك
بیانه کوره ضرب بابندن مصدر در که وفات ایدن کیمسه نك
مال متروکنه وارث اولوب المق معناسنه دراصلی ورث در همزه

معنا سنه در قال الله تعالی (ولهم عذاب واصب) ومنه قوله تعالی
(وله الدین واصبا (واجب واصب وزننده ضرب بابنك مثالندن
اسم فاعلدر ثابت ودائم جهتیله لازم اولان شیئه دینور (سرمد
جعفر وزننده دائم وجاوید معناسنه در واوزن کیجه به
اطلاق اولنور (طویل فعیل وزننده اوزن معنا سنه در
مطلقدر کرك عمرك اوزونده وکرك سائر نسنه ده اولسون
اول جهتله ناظم مرحوم دائم معناسنه ذکر ایلدی کان
اوزنلغی دائم ممزلنده در (دائم قائم وزننده ثابت معناسنه فارسیده
همیشه دیرلر بونده جمله نك تفسیریدر * مذعن مطیع ومنقاد
مشوی وحنیذ پریان * مذعن مکرم وزننده اذعاندن اسم فاعلدر
مطیع ومنقادا اولان نسنه یه دینور (مشوی معنی وزننده واصلده
واعلا الده معنی کبیدر پریانه دینور وفیه نظردینور (حنیذ
خیر وزننده پریانه دینور * مسجور طوادورلمشدر در دوورطه
کرداب * مسجور منصور وزننده نصر بابندن اسم مفعولدر
طوادرلمش معنا سنه در وشول دریایه دینورکه صویی کندیدن
اکثرا وله یعنی طاشقین اوله و بومعنای مذکوردن مأخوذدر
یقال بحر مسجور اذا کان ماؤه اکثر منه (دردورضمتیله دریانك
اورطه سنده صویی جوش وغلیان اوزره اولان یره دینورکه
فارسیده وترکیده کرداب وکوچکنه قیناق تعبیر اولنور چوروندیسی
اولغله اورایه دوشن کمی خلاص اولمز (ورطه شرطه وزننده
مطلقا خلاص ونجاة بولمسی صعب ودشوار وکوج اولان
شیئه اطلاق اولنور اولوجهله ناظم مرحوم کرداب ایله
تفسیر ایلدی مهلکه اولدیغیچون یاخود مجازا غویه وار در

والفلك مديله برجمعدر كه لفظندن مفردى يوقدر على قول
مفردى ذا ذه در انلر معناسنه فارسيده آنان مراد فيدر
هاء تنبيه داخل اولمغله ايشته انلر معناسنه اولور (يسطون
يغزون وزننده نصر بابنك ناقص واو يسندن مضارع جمع
مذكر غائبدر قهر وهلاك ايلمكه قصد ايدرلر معناسنه در فاعلى
هؤلاء نك مشار اليهنه راجعدر اصلى يسطوون در اعلالى
اربابنه معلومدر * حكمت نبوة اولدى هم عدل وعلم قرأن *
(حكمت نعمت وزننده عدل وعلم وحكم ونبوت وقرأن
وانجيله اطلاق اولنور قاموس مؤلفنك بصائرده بيانه كوره
منع عن الفساد ومنع لقصد الاصلاح معناسندن مأخوذ در
علما تعريف متعدده ايله تعريف ايلديلر واكثرى صفات
الهيه دن اولان حكمتى معرفة الاشياء وايجادها على غاية
الاحكام والاتقان عنوانيله وحكمت انسانيه يى معرفة
الموجودات وفعل الخيرات عبارتيله تعريف ايلديلر وتنزيل
مبينده مذكور اولان حكمت وجه مذكور اوزره عدل وعلم
وحكم ونبوت وقرأن وانجيل معنالرينه واردر طاعت بارى
وفقه دين وعمل بالدين وخشيت وفهم وورع وتقوى وعقل
وقول فعلده اصابت وتفكر فى امر الله تعالى وابيان امر
معنالرينده مستعملدر انتهى * اسرا كيجه ايله كتمك ادبار
ارقه ويرمك * اسرا اجرا وزننده ضرب بابنك ناقص يائيسنك
افعالندن مصدر در كيجه يورتمك ويوله كتمك وكيجه وقتى
يورتمك معناسنه در كه بو معنايه كوره متعدى اولور قوله تعالى
(سبحان الذى اسرى بعبده ليلا (ادبار اقرار وزننده افعال

واودن مقلو بدر (تراث تانك ضميـله اسمدر ميراث ومالـه دينور
ومصدر اولورارث كبي اصلى وراثدر واو تايه قلب اواندى وجاه
وتجاه كبى * علم وشعور بيلمك هم عرف وجود احسـان * علم
عينك كسرى ولامك سكونيله درد نجى بابدن مصدردر بيلمك
معناسنه در كه اوائلده تفصيل اولندى (شعور ضمنيله نصر
وعلم وحسن بابلرندن مصدردر برنسنه يى خوشجه فهم ايدوب
زكا وذهن وفطانتله مزا ياودقيقه سنه واروب ايوجه ادراك
ايلمك معناسنه در كه علمدن اخص اولور بوندن طانيق ايله
تعبير اولنور (عرف عينك ضمى ورانك سكونيله احسان وجود
وسخا معناسنه در وبذل واعطا اولنان شيئك اسميدر كه ويركى
وعطيه تعبير اولنور (جود خود وزننده احسان وسخا وعرف كبى
جومردلك معناسنه در فارسيده جوانمردى ديرلر * لاينبغى
نشايد لايبتغى نجويد * لاينبغى ناقص يائينك افعالندن فعـل
مضارع مفرد مذكر غائبدر لايق اولمز معنـاسنه در فارسيده
نشـايد ديرلر بونده تفسير در وينبغى كلمه سنك ما ضيسنك
استعمالى مهجوردر (لايبتغى ضرب بابنـك ناقص يائيسنك
افتعالندن مضارع مفرد مذكر غائبدر طلب ايلمز معناسنه در
فارسيده نجويد ديرلر بونده تفسيردر * يعد وايدر نجاوز يبدو
اولور نمايان * يعدو يغزو وزننده نصر بابنك ناقصندن مضارع
مفرد مذكر غائبدر حدن تجاوز ايدر و باشدن چيقار معناسنه در
(يبدو يغزو وزننده نصر بابنك ناقص واويسندن مضارع
مفرد مذكر غائبدر ظاهر ونمايان اولور معناسنه در * هم وهؤلاء
انلر يسطون قصد ايدرلر * هؤلاء ها تنبيه اولا همزه نك ضمى

والفك

سکونیله حکما عندنده فلکیاتدن فلك اعظم کدجسم اعظم
تعبیر اولنور جمیع افلاك واجسامی محیط ومحتویدر وفلك
تاسع دخی دیرلر وعرشی تحدید وتقدیر عقول بشریه دن
خارجدر حقیقتی ومقداری علم الهیه یه منوطدر یاخود حقیقتی
بر یاقوت احمردر که نور حضرت جباردن متلألی وتاباندر
فارسیده کرزمان دیرلر * عرش سقف خانه هم عرش تخت
سلطان * عرش وزن مذکور اوزره خانه نك واوك طوانه
دینور سقف البیت معناسنه وعرشك فلك اعظمه دلالت
ایلمسی بو معنادن مأخوذدر که جمله فلکك خصوصا جنتك
سقفی منزله سنده در وسائر معانی اندن متفرعدر وعرش
پادشاهك تختنه اطلاق اولنور علو ورفعت مناسبتیله * عرشك
ایچنده کرسی کرسی ایچنده کوکلر * کرسی عندالحکماء فلك
ثامندر واویله روایت اولنور که کرسی عرشك ایچنده بر حلقه
کبیدر وکرسی ایچنده کوکلردخی حلقه کبیدر ٧ * کوکلر ایچنده
برلر چب چوره بحر عمان * کوکلر ایچنده برلردر (برلر طورر معلق
مرکزده نقطه واری طورمز دنر ملکلر مانند چرخ کردان)
(مفعول فاعلاتن بحر مضارعی پیل علم کمال حکمت کسب ایله
اولمه نادان) معلوم * البحر الهزج المسدس المحذوف * یعنی
بوقطعه بحر هزج مسدس الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره
مفاعیلن فعولن دراکثر عروض وضربی محذوفلردر حذف علتی
مرادا شرح اولندی * علیم وعالم وعلام ودانا * علیم حلیم
وزننده صفت مشبهه در (عالم کامل وزننده باب رابعدن
اسم فاعلدر علم ایله متصف اولان کیسه یه دیرلر فارسیده دانا

لا حقنده أردخی وارد اولشدر
ما السبع وان السبع والارضون
السبع مع الکرسی کفضل
فی فلاة وفضل العرش کذلك الفلاة علی تلك الحلقة
الحدیث *

بابندن مصدردر ارقه‌سن چویروب دونمك معنا سنه‌در وآردنه
كتمك معناسنه‌در كه دولت واقبال مقابلیدر * كف آیه كلیه بوكرك
دیش سن وضرس دندان * كف كافك فتحی وفانك تشدیدیله
ال آیه‌سنه دینور قاموسك بیانه كوره بش پارمغی مشتمل اولان
آوجه دینور كه پنجه تعبیراولنور صرتی دخی داخلدرصرتنه
ظهر كف وایچنه باطن كف دینور انساندن اذایی منع ودفع
ایلدیكیچون اطلاق اولندی (كلیه كافك ضمی ولامك سكونی
ویانك فتحیله بوكركه دینور كه اعضای باطنه‌دندر (سن سینك
كسری ونونك تشدیدیله دیشه دینور جمعی اسنان واسنه
كلور (ضرس ضادضمك كسری ورانك سكونیله دیشه دینور
سن معناسنه وبو مذكردر بعضا سن تأو یلیله مؤنث اولور
نتكیم بعضاسن ضرس تأو یلیله مذكراولورجمعی ضروس
واضراس كلور فارسیده دندان دیرلر بونده سه زبان طریقیله
مذكوردر * مذموم ذم اولنمش مارد ومرید سركش * مذموم
ممدوح وزننده نصر بابنك مضاعفندن اسم مفعولدر ذم
اولنمش شیئه دینور كه مدح اولنمشك مقابلیدر (مارد نصر
وحسن بابلرندن اسم فاعلدر (مرید فعیل وزننده یعنی
فاعلدر عناد وبدخوی اولان آدمه دینور فارسیده سركش
دیرلر بونده تفسیردر * مجذوذ پاره لنمش غامر خراب ویران *
مجذوذ ممدود وزننده نصر بابنك مضاعفندن اسم مفعولدر
پاره لنمش وكسلمش وقرلمش نسنه‌یه دینور (غامر عامر وزننده
ومقابلیدر كه خراب وویران اولان شیئه دینور * عرش اولدی
جسم اعظم اولدی محیط اجسام * عرش عینك فتحی ورانك

ومنزلتده مساوی اولان نسنه‌دن عبارتدر فارسیده همتا دیرلر
وترکیده یکدش تعبیراولنور جمعی اکفاء کلور * شویرکیم انده در
اوطور طاغی * بومصراع تفسیردر مفسری مصراع ثانیدر
* ویرك آدیدرسینین وسینا * سینین کسرتیله (سینا سینك
کسری وفتحیله والفك مدی وقصریله طورطاغی اولان
موضعه وصحرایه دینور تکیم بیضاویده اشبو وطورسینین
یعنی الجبل الذی نادی علیه موسی ربه وسینین وسینا اسمان
للموضع الذی فیه الجبل * طوی بروادیدرقربنده شامك * طوی
طانك ضمی وکسری والفك مدیله شام اولکه سنده بروادی
ودره نك اسمیدر قوله تعالی (انك بالواد المقدس طوی) آیت
کریمه‌سی انکله مفسردر وبومنصرف وغیرمنصرف اولور
انصرافی وادی اعتباریله وعدم انصرافی بقعه اعتباریله در
یاخودطاوی لفظندن معدولدر * کیم انده کوردی نار ونوری
موسی * بومصراع مصراع اولك تفسیرندندرکه قصه سی
کتب تفاسیرده مسطوردر * ارم شام اسمی یا اسکندریه
یاخود فارسده بریردر مسما * ارم عنب وزننده ارم ذات
العماد که قرآن کریمده وارد اولمشدر مراد دمشق شام
یاخوداسکندریه شهریدر وارم فارس اولکه سنده برموضعدر
* جناب اوچوره سی صحن اورته سیدر * جناب سحاب وزننده
اواطرفی وچوره سی فناء دار معناسنه جمعی اجنبه کلور
(صحن صادك فتحی وحانك سکونیله خانه نك اورته سنه دینور
* نزل قونق ایچون حاضرمهیا * نزل ضمتیله مهمان ومسافر
ایچون احضار ومهیا اولنان طعامه دینور وقوناق یرینه

دیرلر بونده تفسیردر جمعلری علما کلور شعرا کبی وعلام کلور
جهال وزننده وعلیم اسماء حسنادن وعالم صفات ثبوتیه دن
اولور (علام جبار وزننده علم بابندن مبالغه ایله اسم فاعلدر
مبالغه ایله هر برشیئه عالم اولان حق جل وعلا حضرتلرینك
صفات الهیه سندندر تکیم علام الغیوب دینور ومخلوقه علامه
دینور خالقله مخلوقك بینی فرق ایچون کان الناس اناس
منزلنده در* قدیر ومقتدر قادر توانا * قدیر بصیر وزننده
نصر وضرب وعلم بابلرندن صفتدر (مقتدر افتعالدن اسم
فاعلدر (قادردراسم وزننده اسم فاعلدر کوجلو وقوتلو
معناسنه درکه فارسیده توانا دیرلر وقادر صفات ثبوتیه دن
واسماء حسنادن دخی اولور *قنوط وخائب ومأیوس نومیدر*
(قنوط فعول وزننده نصر وضرب بابلرندن صفت مشبهه در
مأیوس ونومید در اولان آدمه دینور (خائب کاسب وزننده
ضرب بابنك اجوفندن اسم فاعلدر نومید ومحروم وخسارت
وزیانه اوغرهیان آدمه دینور (مأیوس علم بابندن اسم مفعولدر
امیدن کسمش ومحروم آدمه دینور لکن مقامه انسب اولان
فاعل معناسنه اولمقدر فارسیده ناامید دیرلر که نومید اندن
معربدر * نظیر وند وضد وکفؤ همتا * نظیر امیر وزننده
مثل ومانند معناسنه درجمعی نظراء کلور کرماء وزننده (ند
ضد وزننده نظیر معناسنه درجمعی انداد کلور)ضدند وزننده
مثل ونظیر معناسنه درجمعی اضداد کلور ومخالف معناسنه
اولمغله اضدادن اولور (کفؤ کافك فتحی وکسری وفانك
سکونیله مهموزدر مثل ومانند معناسنه درکه برنسنه یه قدر

ایلمشدر جمعی اوزون (حباری حانك ضمی والفك قصر یله
طوی دیدکلرم قوشه دینور مذکر ومؤنثه ومفرد وجمعه اطلاق
اولنور وآخرنده اولان الف تأنیث ایچوندر جوهری تأنیث
ایچون دکلدر دیدی تأنیث ایچون اولمز ایسه البته منصرف
اولور بو ایسه غیر منصرفدر لکن شهاب جوهرینك مرادنی
بوکونا بیان ایلمشدر که الفی تأنیث دکلدر دیمك تأنیثی حسی
دکلدر زیرا مذکره ده اطلاق اولنور شاة وحمامه نك
تأنیثلری کبی اولور وچون مقرره دندرکه هر الف که تأنیثیه
اوله اکاها لاحق اولمز لکن حباری کلمه سنده حباراة مسموع
اولمغله الفی تأنیثیه اولمز انتهی جمعی حباریات کلور (کری
غزی وزننده طوی قوشینك ارککنه دینور فخان صید اولنسه
اطرق کرا اطرق کرا ان النعامة فی القری بغائکم فی ارضنا
استنسر استنسر او بو برآدمه نرم وخوش آدمه سوزلر ایله
منافع ارائت ایدرك اغفال ایله مقصود اولان غائله یه دوشورمك
موقعنده ضرب مثل ایدرلر وتکبری ترك ایله محلنده دخی
استعمال ایدرلر جمعی کراوین وکراوان کلور * سمز قوشلر
دررسلوی سمانا * سلوی بلوی وزننده سلواة کلمه سنك جمع
جنسیدر ترکیده یلوه دیدکلری قوشدرکه بلدرجنه شبیه
وپك یاغلی اولورایمش بلدرجین کبی (سمانا حباری وزننده
سماناة کلمه سنك جمع جنسیدر علی قول مفرد وجمعه اطلاق
اولنور سلوی کبی ترکیده یلوه قوشی دیدکلری قوشدرکه غایت
یاغلی اولور اول سببدن ناظم مرحوم سمز قوشلر ایله تفسیر
ایلمشدر جمع صیغی سمانیات کلور * جلاً اواره اولمقدر

دینور جمعی انزار کلور * صباصی قلعه لر منهاج آچق یول *
(صباصی معاصی وزننده حصار وقلعه و پلانقه معناسنه
اولان صیصه نك جمعیدر (منهاج محراب وزننده آچق و بللو
یوله دینور طریق واضح معناسنه * مراغم کیدجك یر قیمه
صحرا * مراغم میمك ضمیله مفاعله بابندن اسم مکاندر کیدجك
وقیه چق یره دینور وحصن وحصاره اطلاق اولنور (قیمه
قافلك کسریله چوره سنده طاغلر و تپه لر کورنمیان دوز
وانکین صحرایه دینور که فارسیده دشت وترکیده اوه تعبیر
وعندالبعض قاعه نك جمعیدر وبو واویدر * لبد قات قاندر
ایرکلمش لبد چوق * لبد لامك کسری و بانك فتحیله قات قات
ایرکلمش اولان قوم ازدحام واجتماع معناسنه (لبد لامك ضمی
وکسری و بانك فتحیله چوق کثیر معناسنه * مشیده مرتفع یوجه
معلا * مشیده مؤید وزننده اجوف واویینك تفعیلدن اسم مفعولدر
مطول هوایه طوغری رفع واعلا اولنمش بنایه دینور واشبو
(فی بروج مشیدة) آیت کریمه نك تفسیرنده ای فی قصور
وحصون مرتفعة وقری مشیدة باسم الفاعل وصفت بها
بوصف فاعلها کقولهم قصیدة شاعرة (مرتفع فتح بابنك
افتعالندن اسم فاعلدر یوقاری قالدیریلان یوجه شیئه دینور
(معلامزکی وزننده ناقص واویینك تفعیلندن اسم مفعولدر
یوجه ویوکسك وبلند اولمش نسنه یه دینور * اوز اوردك
حباری وکری طوی * اوزهمزه نك کسری وواوك فتحی
وزانك تشدیدیله اورد که دینور وبو جمع جنسدر واحدی
اوزه هایله فارسیده مرغاب دیرلر وبعضیلر قاز ایله تفسیر

ایلمشدر

اولدیغی باعث تسمیه در (نون حوت وزننده بالغه دینور سمك
معناسنه در جمعی انون ونینان کلور نونك کسریله * بشره
بکز فم آغز اسله دیلك اوجیدر * بشره فتحاتله بکز معناسنه
ناظم مرحوم ذکر ایلدی لکن یانمزده موجود اولان لغتلرده
بکز معناسنه بولمدق (فم دم وزننده آغزه دینور فارسیده
دهان دیرلر جمعی افوام کلور (اسله فتحاتله دیلك اوجنه
وسبوری یرینه دینور وفارسیده نوك زبان دیرلر * شفه ولب
طوداق لسان دل رقبه وعنق بیوندر * شفه شینك فتحی وکسریله
انسانك طوداغنه دینور اصلی شفهه در که هائی اللامدر
تثنیه سنده شفتان و جمعنده شفاه دینور شینك کسریله
وشفوات کلور فتحاتله و بوجمع شفه کلمه سنی معتل زعم ایدنلر
قولنه مبنیدرفارسیده لب دیرلر بونده مذکوردر (رقبه بشره
وزننده بیونه دینور عنق معناسنه علی قول بیونك اکسه طرفندن
کوکنه دینور جمعی ارقب ورقبات ورقاب کلور را نك کسریله
(عنق ضمتینله بیونه دینور جید معناسنه مذکر ومؤنث اولور
جمعی اعناق کلور * ملکوت وملك وعزت وجبروت کی
اولبلق * ملکوت جبروت وزننده عز وسلطنت وعظمته
الطلاق اولنور ومنه لله الملك والملکوت ای العز والسلطان
قاموس شارحی دیر که اهل تحقیق ملکی عالم ظاهرده وملکوتی
عالم باطنده استعمال ایدرلر واشبو ملکوت وجبروب ورغبوت
ورهبوت وترببوت مقوله سنده واو وتا زائده ومبالغه ایچوندر
پس ملکوت ملك عظیم در (ملك فلك وزننده عز وعظمت
و شوکت وسلطنت معناسنه مستعملدر (جبروت ملکوت

وطندن جلا جمك فتحی والفك مدیله مصدر در پر کیمسه وطندن
وخانمانندن اواره اولمق معناسنه در * اسیرك جمعیدر اسرا اساری
* اسرا همزه نك فتحیله مرضی وزننده (اساری سکاری وزننده
اسیرك جمعیدر واساری کلور همزه نك فتحیله واسری امری وزننده
واسری کلور قتلی وزننده * بحر رمل مشکول * یعنی بو قطعه
بحر رمل مثمن الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن در لکن صدر وابتدا وجزء ثالثنه شکل علتی کلمشدر
شکلده خبن ایله کفك اجتماعندن حاصل اولان شیدر باقی قلان
فعلاتن فاعلاتن فعلات فاعلاتن در * نسم و بشر درانسان
نعم اشتر وقیوندر * نسم فتحتینله انسانه دینور * بشر نسم
وزننده انسانه دینور که حیوان ناطقدر ذکر وانثی ومفرد وجمعی
مساویدر و بعضا تثنیه قلنوب بشرین دینور فرداراده سیله
وجمعلنوب ابشار دینور مفردی بشره در (نعم فتحتینله و بعضا
عینك اسکانیله دوه یه دینور فارسیده اشتر دیرلر بونده تفسیردر
قیون قسمنه دینور جمعی انعام کلور وجمع الجمعی اناعیم
کلور راغبك یاننه کوره نعم دوه یه مخصوصدر زیرا عندالعرب
اعظم نعمتدر لکن جمعی اولان انعام دوه وقیون وصغر قسمنه
اطلاق اولنور لکن ایچلرنده دوه اولمدقجه اطلاق اولنماز
* سرطانك آدی پنکج یالق آدی حوت ونوندر * سرطان فتحاتله
پنکج تعبیر اولنان حیوانه دینور و بو ایکی نوعدر که شرح و بیان
اولندی وفلکده بر برجك اسمیدر که برج اربعدر (حوت
نوح وزننده بالغه دینور سمك معناسنه جمعی احوات کلور
وبروج فلکیه دن بر برج آدیدر انده کوکبدن حوت صورتی

اولدیغی

معناسندن مأخوذ در فارسیده ستون دیرلر بونده تفسیردر
* ندرعزل ملامته دخی شق وغمره زحمت * عزل فتحتینله
اسمدرملامته وقنامغه دینور (شق سینك فتحی وقافك تشدیدیله
نصر بابنك مضاعفندن مصدردر برنسنه برآدمه پك کوج
ودشوار اولمق معناسنه مستعملدر کویاکه اول آدمك وجودنی
شق وکری ایدر (غمره عین معجمه ایله تمره وزننده شدت وزحمت
معناسنه درجمعی غمرات وغمره کلور فتحتینله * تعب و نصب
مشقت سعر ولمم جنوندر * تعب فتحتینله علم بابندن مصدردر
رنج وزحمت ومشقت چکوب یورلمق معناسنه در (نصب تعب
وزننده ومرادفیدر (سعر ضمتینله دلیلکه دینور وعذاب
ومحنت ومشقت معناسنه ده کلور (لمم الم وزننده دلیلکه
دینور وذنب صغیر معناسنه ده کلور قاموس شارحی دیر که
مؤلف کرجه لمی جنون ایله تفسیر ایلدی لکن ماده قرب
معناسندن اولمغله جنون قریب یاخود جن طوقنمسنه قریب
برحالات ایله تفسیر اولنمق اصوب ایدی بو که کوره لسانمزده
تعبیر اولان حالات اولور * یقه جیب وزیغ اکلمك دخی ثقب
ونقب دلمك * جیب عیب وزننده یقه یه دینور فارسیده
کریبان دیرلر جمعی جیوب کلوب (زیغ بیع وزننده ضرب
بابنك اجوفندن مصدردر زوغ ومیل کبی اکلمك معناسنه در
(ثقب ثالث فتحی وقافك سکونیله نصر بابندن مصدر در
(نقب ثقب وزننده نصر بابندن مصدر در دلك دلمك
معناسنه در فارسیده سفتن دیرلر (خشب وخشب اغاچلر
حطب وحصب اودندر * خشب فتحتینله برجمدر که مفردی

وزننده کبریا وعظمت وجلالات واو لیاق معناسنه در فارسیده
کی دیرلر بونده مذکور اولدیغی کبی * بم نه ایله ثمه اشده
لم معنیسی نیچون * بم باحرف جر جمله سندن الصاق ملابسه
ایچوندر معنای کثیره سی واردر (وما ماء استفهامیه در
چیان حرف جر له مجرور اولسه جر ینه علامت ایچون آخرندن
الف حذف اولوب الفه دلالت ایچون میمی فتحه اوزره ابقا اولنمق
واجبه دندر (عم یتساءلون) آیت کریمه سنده اولدیغی کبی
(ثمه ثانك فتحی ومیمك تشدیدیله براسمدر که انکله مکان بعیده
اشارت اولنور هنالك معناسنه که اورادده واندده دیمکدر
وثمه ظرفدراعر ابله تصرف اولنمز (لم بم وزننده لام حرف جر
جمله سندن تعلیل وتخصیص ایچوندر وما استفهامیه در بم وعم
کیدر * شیع وفرق بلوکلرهرب وفرار قاچمق * شیع شبنك
کسری ویانك فتحیله شیعه نك جمع جنسیدر بلوکلر معناسنه در
وبرکیسه نك مدار قوتی اوله حق متفق اتباع وانصار ینه
دینور (فرق فانك کسری ورانك فتحیله فرقه نك جمع جنسیدر
بلوکلر معناسنه (هرب فتحتینله نصر یابندن مصدر در
ارکوب یاخود قورقوب قاچمق معناسنه در (فرار کتاب وزننده
ضرب بابنك مضاعفندن مصدر در قاچمق معناسنه در
* عمد وعمود دیرکلردخی ساریه ستوندر * عمد فتحتینله (عمد
ضمتینله عینك فتحی ومیمك ضمیله اولان عمود کلمه سنك جمعیدر
دیرکلر معناسنه (ساریه جاریه وزننده دیرکه دینور
اسطوانه معناسنه در که جامعلرده ودیوانخانه لرده اولان ایاقلردن
وچادرلرده وسائرده دیکلی دیرکلردن عبارتدر وبو رفعت

معناسندن

دینور (جفیف نحیف وزننده قوری اوتلغه وساٴر نسنه یه
اطلاق اولنور بومصراعده تجنیس ناقص ومراعات نظیر
صنعتلری اولدیغی اربابنه خفی دکلدر * لم کاه صغیردر
ایم مقابله در * لم قلم وزننده کوچك کاهه دینور ذنب صغیر
معناسنه (ایم لم وزننده مقابله معناسنه درکه لسانمزده
قارشو دینور تقول داری ایم داره ای فی مقابلتها * حشم عیال
وشمم بوجه لك الم اغری * حشم فتحتینله کشینك عیال واهلی
وعبید وهمجواری مقوله سی خاصه ومتعلقاتنه دینور که
اول آدمك غیرتی چکوب جمعیتلرندن ناشی اعداسنه
وبد خواهلرینه غضب ایدر اوله جمعی احشام کلور
وحشم جمعده اطلاق اولنور مصدر اصلی اولدیغیچون (شمم
فتحتینله طاغده او لان بو کسکلکه دینور وبرونك دوز
واسلوب واندامی خوش ولطیف اوله رق قصبه سنك بو کسك
ویوه شفنك دیکجه اولسنه دینور وتکبرلك ایلك معناسنه ده
کلور (الم فتحتینله اغری یه دینور جمعی آلام کلور همزه نك
مدیله وعلم باینده مصدر اولور درد ناك معناسنه * سلاله
ونطفه منیدر خلق او یوشمش قان * سلاله سینك ضمیله اسمدر
ارکك آدمك منیسنه دینور وبرنسنه دن صیر یلوب چیقان
نسنه یه دینور که معنای اول بوندن مأخوذدر (نطفه نونك
ضمی وطانك سکونیله سلاله نك معنای اولنه مراد قدر
(علق فتحتینله مطلق قانه دینور دم معناسنه علی قول قزل قانه
یاخود قیو قانه یاخود او یوشق قانه دینور واحدی علقه در
* کلاله شول اولی کیم بوقدر اوغلی وپدری * کلاله کافك

صیغه سی اوزره (خشب ضمتینله خشبك جمعیدر قالین وقرو
اغاجلرمعناسنه درکه کراسته اولمه جقدر وخشبان دخی کلور
بلدان وزنی اوزره (حطب فتحتینله اودونه دینور جمعی
احطاب کلور ونمیمه معناسنه ده کلور (حصب حطب
وزننده ومرادفیدرکه اودونه دینور* فعلاتن فاعلاتن رملك
بووزنی مشکول * کچنه ایرلمز اکلمجك همان بوندر * الفاظ
معلومه در * البحر المجتث المخبون* یعنی بوقطعه بحر مجتث
مثمن الاجزادندرکه ایکی کره مستفعلن فاعلاتن مستفعلن
فاعلاتن در لکن جمیع اجزاسنه خبن علتی عارض اولمغله
مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن باقی قالدی * حنیف
طوعری عوج اکریلك نظیف اری* حنیف نظیف وزننده
صفتدر شول مسلمه دینورکه دین اسلامه میلی راست ودرست
اولوب ملت بیضاء اسلامیه ده ثابت و برقرار اوله و بومیل
معناسندن متصوردر (عوج عینك کسری و واوك فتحیله
اسمدر اکریلکه دینور و بومنصب اولمیان شیده مستعملدر
عرض ودین ومذهب کبی بصائرك پیسانه کوره فکر و بصیرتله
ادراك اولنانه مخصوصدر دین ومعاش ورأی وتدبیرکبی
(نظیف حنیف وزننده صفتدر مطلقاپاك وآری نسنه یه دینور
وپاك دامن وعفیف الفرج آدمه نظیف السر اویل اطلاق
اولنور *خفیف یعنی نحیف آرغ وجفیف *خفیف جفیف
وزننده صفتدر یعنی شیئه دینورکه ثقیلك ضدیدر فارسیده
سبك دیرلر وبحر عروضیه دن بر بحرك اسمیدر (نحیف خفیف
وزننده صفتدر ضعیف اولان نسنه یه دینورکه لسانمزده آرق

فعیل بمعنی مفعولدر یقال امرأة عقیم ای معقومة جمعی عقایم
وعقم کلور حمر وزننده (عجوز صبور وزننده قوجه قری یه دینور
وجه تسمیه عمرنی آخر ایلدیکیچون یاخود اکثر اموردن عاجز
اولدیغیچون وبو وصف خاصدر * مهیل یره دوکلمش کثیب
قوم یغنی * مهیل فعیل وزننده بمعنی مفعولدر مطلقا یره
دوکلمش نسنه یه دینور هرنه اولورسه اولسون (کثیب کثیر
وزننده قوم یغندن اولان تپه یه دینور جمع معناسندن مأخوذدر
جمع قلتی اکثبه وکثرتی کثب کلور ضمنینله وکثبان کلور
کافك ضمیله * کلیل چونکی بورلمش علیلدر صیری * کلیل
فعیل وزننده بمعنی مفعولدر بورلمش آدمه دینور وبصری
ضعیف آدمه دینور که ترکیبده چونکی دیرلر ناظم مرحومك
مرادی دخی بو اولملیدر (علیل فعیل وزننده معلومدر که
مریض آدمه دینور که صفتدر واعمایه ده اطلاق اولنور * رحیق
بادهٔ صافی هضیم تازه وتر * رحیق حریق وزننده خمره دینور
علی قول پك خوش اولانه یاخود افضلنه دینور که اسکی
اولمق جهتیله نشئه سی پك زیاده اولاندن عبارتدر یاخود
خالصنه یاخود عین الدیك کبی صافی اولانه دینور که فارسیده
بادهٔ ناب و بادهٔ صافی دیرلر (هضیم رحیق وزننده شول
تازه وتر آچلمدق خرما چچکنه دینور که هنوز قابجغی ایچری
اولوب غنجه کبی بری بری ایچنه کیرشمش اوله ومنه قوله تعالی
(ونخل طلعها هضیم) ای منهضم منضم فی جوف الجف
* حدیقه باغچه وبوستان که اوله دیواری * حدیقه سفینه
وزننده صولو واغاجلو باغچه یه دینور جمعی حدائق در علی قول

فتحيله شول اولى به دينور كه اوغلى و باباسى اوليه * خلاقه
وحظ نصيب شقاق يكشقلق * خلاقه سحابه وزننده خير
جهتدن اولان نصيب وافره دينور كه حسب الخليقه
اكتساب ايلديكى فضيلتدن عبارتدر (حظ حانك فتحى وظاى
معجمه نك تشديديله نصيب معناسنه در على قول فضل وخير
جهتيله اولان نصيبه مخصوصدر فارسيده بهره ديرلر جمع قلتى
احظ وجمع كثرتى احاظى كلور كه غير قياس اوزره
اصلى احاظ ايدى ظانك تشديديله ظانك برى يايه ابدال اولندى
وحظاظ كلور حانك كسريله (شقاق شينك كسرى نفاق
وزننده عداوت ومخالفت معناسنه مستعملدر كه دوستلغى شق
ايتمز اولور * فواق افاقت وراحت صداق زن مهرى * فواق
سحاب وغراب وزنلرنده افاقت وراحت معناسنه در كه نصر
باب ندن مصدردر (صداق كتاب وسحاب وزنلرنده زوجه نك
مهرينه دينور كابين معناسنه يعنى وقت عقد نكاحده
تعيين اولنان مبلغدر كه عوام ناس نكاح تعبير ايدرلر تركيده
كابين ديرلر * خرف نه سويلسه بيلمز هرم قتى قوجه مش *
(خرف كتف وزننده صفتدر رشول آدمه دينور كه پيرانكدن
عقلى فاسد اولوب سويلديكنى بيلميان آدمه دينور كه لسانمزده
بونامش دينور فارسيده فرتون ديرلر (هرم مرض وزننده پك
پيرآدمه دينور فارسيده سالخورده دينور جمعى هرمين وهرمى
كلور قتلى وزننده مؤنثى هرمه كلور جمعى هرمات كذلك
هرمى كلور * ندرعقيم طغورمز ندرعجوز قرى * عقيم عظيم
وزننده قسر يعنى طغورمز اولان خاتونه وصف اولور كه

اولمشدر * مراء ربیه کماندر ورا اوته اکاری * مراء مبک فتحی
والفك مدیله اسمدرشك کمان معناسنه در (ربیه رانك کسریله
اسمدر شك وکمان معناسنه در (ورا واوك حرکات ثلاثه سیله
والف مقصوره ایله ظروفدندر اوك جانبه دینور امام معناسنه
واکسه جهتنه دینور خلف معناسنه بوندن ترکیده اوته اکاری
دیرلر * یؤد آغر اولور یستطیع قادر اولور * یؤد نصر بابنـك
مهموز الفاسندن واجوف واو یسندن مضارع مفرد مذکر
غائبدر آغر وزحمت ومشقتلو اولور معناسنه در وفی البیضاوی
قوله تعالی (ولایؤده حفظهما) الآیه ای ولایثقله (یستطیع
استفعال بابنـك اجوفندن مضارع مفرد مذکر غائبدر قادر
اولور معناسنه * جمیع وقاطبه کافه جمله کسکنوری * جمیع
فعیل وزننده اشخاص مجتمعه معناسنه در و بونا کیدا وله رق
استعمال اولنور یقال جاؤا جمیعهم ای کلهم (قاطبه
نصب ایله که مثلا جاء القوم قاطبة قولنده واقع در جمیعا
معناسنه در و بوهمان حال اوله رق استعمال اولنور جمع
معناسنه اولان قطب کلمه سندن مأخوذ در حتی اولیه که
حریری دره ده بووجه اوزره یاد ایلمشدر که قاطبه کلمه سی
همیشه منکر وحالیه اوزره منصوب وذوالحال دائما عقلادن
اولور وقاطبه کلمه سی قطب لفظندن اسم فاعلدر جامع معناسنه
آخرنده هامبالغه ایچوندر راویه وعلامه کبی علی قول تأنیثه در
افراد اعتباریله جماعة کبی وعند البعض قاطبه مصدردر
عافیه وعاقبه کبی (کافه نصبله جمیعا معناسنه مستعملدر که
عموم وشمولی متضمندر یقال جاء الناس کافة ای کلهم بعض اسما

خرما و سائر اغاجلق اولان بستانه دینور یا خود اطرافی
دیوار ایله محاط اولان بستانه دینور و بو حدقهٔ عینـدن
مأخود در فارسیده بستـان دیرلر * ملك فرشته فلك کوك
نسك عبادت حج * ملك فتحتینله فرشته یه دینور اسانمرده دخی
ملك دینور و بونك اصلی مختـلف فیه در زیرا بعضیسی لأك
ماده سندن و بعضیسی لوك ماده سـندن مأخوذ در دیدیلر
لکن لأ ك ماده سندن دیه نك قولی اصح اولمایدر زیرا جمعی ملائکه
کلور قاموس مترجمی عاصم افـندی حضرتلری کتب
سالفه دن پیـانته کوره سریانیده مقلبـاثا ملك دیمکدر میمك
وقافك فتحی وآخرنده ثاء مثلثه ایله بعده عربلر تعریب ایدوب
ملکاثا دیدیلر صکره تخفیف وتصرف ایدوب ملك وملائکه
دیدیلر تکیم لفظـهٔ جلاله نك وامین ورحمن لفظلرینك اهل
تحقیق سریانی الاصل اولدیغنی تنصیص ایلـدیلر (فلك
ملك وزننده مدار النجوم اسمیدر که کواکبك دائر اولدیغی کوك
اولمش اولور جمعی افلاك وفلك کلور ضمتینـله استداره
معنا سندن مأخوذ در یعنی فلك کنـدوده نجوم دوران ایدن
کوکه اطلاق اولنور که فلك البروج وافلاك تدویرات اولور
فلك اعظمه وسائر افلاکه وضعا اطلاق اولنمیوب بلکه تغلیبا
یاخود مرسلا اطلاق اولنمش اولور (نسك نونك حرکات ثلاثه سی
وضمتینله حضرت رب العبـاده اولان قوللغه وعبادته وطاعته
دینور ومطلقا حق الله اطلاق اولنور زکوة وصدقه وذبح
لله کبی و بو معناده مصدر اولور ناظم مرحومك عبادت حج ایله
تخصیص ایلمسی غیر مخصوصدر بلکه تغلیبـا اندہ استعمال

ایمك واورندولمك معناسنه در اعلالی قلب وادغامله در که
اربابنه معلومدر * رضاعت امکه دی ثدیان هم ایکی امجکدر *
(رضاعه سحابه وزننده علم وضرب بابلرندن مصدردر
ممدن سودامك معناسنه در (ثدیان ثاء مثلثه نك فتحی ودالك
سکونیله ثدی کلمه سنك تثنیه سیدر ایکی ممه یه دینور جمعی اثدی
کلور * بعوضه سیوری سککدر فراشه پروانه * بعوضه بانك
فتحیله فعوله وزننده سیوری سنکه دینور جثه سی خرده
اولدیغیچون تسمیه اولندی جمع جنسی بعوض کلور
(فراشه سحابه وزننده کلبك تعبیر اولنان پرنده یه دینور که گیجه
کندیسنی شعلهٔ شمعه ایقاع ایدر بعد الایقاع قنادلرینی یایوب
مفترش اولدیغیچون اطلاق اولندی فارسیده پروانه دینور
جمع جنسی فراشدر * ذباب قره سکك عنکبوت اورمجکدر *
(ذباب غراب وزننده قره سنکه دینور فارسیده مکس دیرلر
وبو پرنده قرار ایلیوب پری اونه تردد وحرکتی سبب تسمیه در
بعضیلر بونی یعنی ذب آب کلمه سندن مرکبدر دیدیلر که سورلدیکده
بنه عودت ایدر دیمکدر بال آر یسنه ده اطلاق اولنور واحدی
ذبابه در ها ایله جمعی اذبه در همزه نك فتحی وذلك کسر یله
وذبان کلور ذلك کسر یله وذب کلور ذلك ضمیله
(عنکبوت عنزروت وزننده اورمجکه دینور که معر وفدر
غالبا مؤنث استعمال اولنور وغریبه در که اورمجکك سکز اياغی
والتی کوزی اولورافلاطوندن منقولدر که سنك قسمی حریص
اولور واورمجك نوعی قانع اولور بحکمته تعالی پك حریص اولان
مخلوق پك قانعه بلا کلفة رزق مسوق اولمشدر * عماد یوجه

وار در که دائما حالیت اوزره منصوبا استعمالی لازمدر طرا
وقاطبه وکافه کبی وکافه کلمه سی عند البعض مصدردر عافیة
وعاقبة کبی وعند البعض اسم فاعلدر هامبالغه ایچوندر راویة
وعلامة کبی * مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات * بو عالمه
نیه کلدك بلا تمدن ال خبری * الفاظ معلومه در * ایضا *
معلوم * دهی وکبس وحاذق زکی زیرکدر * دهی دالك فتحی
وهانك کسری و یانك تشدیدیله فعیل وزنی اوزره صفت
مشبهه در عاقل ومتبصر وزیرك آدمه دینور جمعی ادهیه
ودهواء کلور کرماء وزننده (کبس کافك فتحی و یانك تشدیدیله
فعیل وزنی اوزره صفت مشبهه در ظریف وزیرك آدمه دینور
جمعی کیسی کلور حق کبی (حاذق ماهر وزننده ضرب وعلم
بابلرندن اسم فاعلدر صنعتنده استاد وماهر وزیرك اولان آدمه
دینور (زکی بنی وزننده صفت مشبهه درعاقل وزیرك اولان آدمه
دینور جمعی از کیاء کلور * وهی وفاتر ووانی ضعیف کوشکدر *
(وهی زکی وزننده ضرب وحسب بابلرندن صفت مشبهه در
ضعیف معناسنه (فاتر فاطر وزننده نصر وضرب بابلرندن
اسم فاعلدر سست وضعیف معناسنه در (وانی فانی وزننده
ضرب بابنك لفیف مفروقندن اسم فاعلدر کوشك وسست
وضعیف اولان شیئه دینور (ضعیف فعیل وزننده حسن بابندن
صفت مشبهه زبون و بیحاله دینور جمعی ضعاف کلور
مضادك ضمیله وضعفاء کلور کرماء وزننده * بطر سونمکه دی
اصطناع اورندولمك * بطره طر وزننده علم بابندن مصدردر
افراط اوزره شادمان وسونمکلکه دینور (اصطناع اصطفاء
وزننده ومرادفیدر که افتعالدن مصدرلردر برنسنه یی اختیار

(ابهیج مربع وزننده حسن بابندن صفت مشبهه در پك كوزل
ودابر اولان محبوبه دینور وهمیشه مسرور وشادان اولان
كشی یه دینور * غریم ودائن ومدیون غرام دائم * غریم امیر
وزننده علم بابندن صفتدر الاجق صاحبنه دینور یقال هو
غریمه ای دائنه و بورجلویه دینور یقال هوغریمه ای مدیون
بوصورتده اضداد دن اولور معنای اوله كوره فاعل وثانیه
كوره مفعولدر دائن ومدیون عربیدر شهرتنه بناء تفسیرقلندی
(غرام سحاب وزننده شر دائم معناسنه در وعذاب وهلاك
معنالرینه ده كلور قوله تعالی (ان عذابها كان غراما) ای دائما
اوهلاكا * صریم قطع اولنان انصرام اوزلمكدر * صریم غریم
وزننده ضرب بابندن صفتدر كسیلان نسنه یه دینور (انصرام
انقطاع وزننده اوزلمك وكسلمك معناسنه در * ثبور ویل هلاك
وفتور سست اولمق * ثبور فتور وزننده هلاك وویل وعذاب
معناسنه در (فتور ثبور وزننده ضرب ونصر بابلرندن
مصدردر برنسنه حدتدن نصكره سكونت وشدتدن نصكره ملایمت
بولوب سست وبی تاب اولمق معناسنه در كوشیوب فرسز لنمك
تعبیر اولنور * ابر واوسط وامثل خیراو یكركدر * ابرافعل تفضیل
بنیه سیله شریف وافضل واصلح معناسنه در (اوسط امثل
وزننده ومرادفیدر (امثل اوسط وزننده افعل تفضیلدر
ایو وخیراو كشی یه دینور * البحر الرجز * یعنی بو قطعه
بحر رجز مثمن الاجزادندر كه هر بیتی ایكی كره مستفعلن مستفعلن
مستفعلن مستفعلن در * تسنیم جنت چشمه سی ماء معین آب
روان * تسنیم تفعیل وزننده جنده برچشمه آدیدر كه اهل

مهادوفرش دوشك * عماد كناب وزننده يوكسك بنايه
دينور ابنيهٔ رفيعه معناسنه مفردى عماده در هاايله بومعناده
عماد مذكر ومؤنث اولور (مهادعماد وزننده دوشكه دينور
ومنه قوله تعالى (الم نجعل الارض مهادا) اى فراشا (فرش
فانك فتحى ورانك سكونيله فراش ومهاد معناسنه در كه دوشكه
دينور ودوشمك معناسنه دهكلور باب اولدن مصدر لر در
* لحاف وملحفه يورغان قيص كوملكدر * لحاف كتاب وزننده
اسمدر بورينه جك نسنه يه دينور يورغان وچارشف وسائر
نسنه كبى لكن يورغانده استعمالى غالب اولمشدر (ملحفه
وملحف مبلرك كسريله حسب باغلدن اسم آلتلردر لحاف
معناسنه فارسيده دواج ديرلر (قبص فعيل وزننده اسمدر
كوملكه دينور فارسيده پيراهن ديرلر وبومذكر ومؤنث دخى
اولور وعند البعض پاموق ايپلكندن منسوج اولانه
مخصوصدر يوك وسائرندن اولورسه اطلاق اولنمز جمعى قص
كلور ضمتينله والقصه وقصان دخى كلور * فرى عجب
يرامزايش ملى زمان طويل * فرى فانك فتحى ورانك كسرى
وبانك تشديد يله ضرب باغلدن صفت مشبهه در عجيب
وغريب يرامزايشه دينورامر عجيب معناسنه ومنه قوله تعالى
(جئت شيئا فريا) اى مضوعا مختلفا (ملى فرى وزننده صفتدر
زماندن مدت مديده يه دينور ونهاردن ساعت طويله يه دينور
قال الله تعالى (واهجرنى مليا) اى طويلا * مريج قارمه قارش
هم بهيج كوكجكدر * مريج بهيج وزننده علم باغلدن صفت
مشبهه در قارش مورش نسنه يه دينور يقال امر مريج اى مختلط

بهيج

معناسنه در (ذایل قلیل وزننده علم بابندن صفتدر حقیر وخور
معناسنه درفارسیده خور دینور بونده تفسیردر (واهی داهی
وزننده ضرب بابنك لفیف مفروقندن اسم فاعلدر دوشکون
وضعیف آدمه دینور (مهجه میمك ضمی وهانك سکونیله جانه
وقانه دخی دینور علی قول بورك قانته دینور دم القلب معناسنه
* ام القری پل مکه در ام الکتاب اصل الکتاب * ام القری
مکهٔ مکرمه در کرهٔ ارضك علی ما زعموا وسطی اولدیغنه
مبنیدر یا خود اهل اسلامك قبله ومقصدلری اولوب یاخود
قرای سائره دن قدر ونشانی عظیم اولمغله اطلاق اولندی
(ام الکتاب اصل کتابکه لوح محفوظ مراد در یاخود سورهٔ
فاتحه در یاخود مجموع قرأن کریم مراد در * امی انادن طوغمه
هم امی اوقیوب یازمیان * امی همزه نك ضمی ومیمك کسری
وتشدید میمله انادن طوغمغه دینور یعنی اناسی طغوردیغی
کبی در نسنه بیلمز یاخود اناسنك خلقتی اوزره درکه نسوان
درس وکتابندن بی بهره اولور (امی وزن من بوراوزره شول
آدمه دینور که اوقیوب یازمقدن واوقومغی بیلمکدن بی بهره
اوله * حلاف چوق چوق آند ایچن همماز تعیب ایلیان *
(حلاف خلاق وزننده ضرب بابندن مبالغه ایله اسم فاعلدر
چوق یمین واند ایدیجی آدمه دینور (همماز غماز وزننده نصر
وضرب بابلرندن مبالغه اسم فاعلدر خلقی تعیب ایدن آدمه
دینور * دارئ ومغنی دفع ایدن معروف ایومنکر یمان * دارئ
فتح بابنك مهموز اللامندن اسم فاعلدر دفع ایدیجی وصاوجی
آدمه دینور (مغنی علم بابنك ناقص بائیسنك افعالندن اسم

جنت اوزره یو قاریدن اشاغی یه جاری اولور و برصویك
اسمیدر (ماء معین ماء همزه ایله حال وزننده وماه وجاه وزننده که
واحدیدر صویه دینور آب معناسنه وما کلمه سنك همزه سی
هادن منقلبدر زیرا اصلی موه ایدی واو الفه قلب اولندی
ایکی حرف خفیف مجتمع اولغله هاهمزه یه ابدال اولندی
جمع قلتی امواه وکثرتی میاه کلور مصغرنده مویه ومویهة
دینور (معین فعیل وزننده صفتدر اقان صویه دینور معنای
ترکیبی اقار صو وآقیجی صودیمکدر فارسیده آب روان دیرلر
بونده تفسیردر * زقوم جهنم میوه سی خالد مخلد جاودان *
(زقوم زانك فتحی وقافك ضمی وتشدیدیله جهنمده برشجرك
اسمیدر واهل جهنمك طعامنه دینور ناظم مرحوم ذکر حال
ارادهٔ محل طریقیله یاخود مجازا اکاده اطلاق اولنور دیر (خالد
دائم وزننده نصر بابندن اسم فاعلدر (مخلد مفرح وزننده
خاندك تفعیلندن اسم فاعلدر باقی ودائم وثابت وهمیشه
معناسنه در فارسیده جاودان دیرلر بونده تفسیردر * ذومره
جبریل امین ذو الایدی قوت اسیدر * ذومره جبریل امین
حضرتلرینه اطلاق اولنور ذو بمعنی صاحب که اسماء ستهٔ
معتله دن مره یه مضاف اولمشدر مره میمك کسری وفتح
وتشدید راایله خلقك قوتنه وشدتنه دینور که شرح وبیان
اولندی (ذوالایدی شدت وصلابت صاحبنه دینور ذو معلوم
ایدی یه مضاف اولمشدر ال معلوم ایدزید وزننده قوت وشدت
وصلابت معناسنه در * داخر ذلیل وخور در واهی ضعیف
مهجه جان * داخر فتح وعلم بابلرندن اسم فاعلدر ذلیل وحقیر

معناسنه در

شمسدن معتبردر جمعی ایامدر اصلی ایوامدر اعلال وادغامی
ار یابنـــه معلومدر (دین دالك کسری و یانك سکونیله جزاء
وعوض معناسنه در ودینك بوندن ماعدا یکرمیدن منجاوز
معناسی واردر (سلم سبنك کسری وفتحی ولامك سکونیله طاعت
وانقیاد ایلمك معنـاسنه در (صبغـه صادك کسری و بانك
سکونیله دین وملته اطلاق اولنور و بو یه معنـاسنه کلور که
ذکر اولندی بو یه مصبوغك زینتی اولدیغی کبی دین وملت دخی
اهلنك زینتیدر کذلك بو یه مصبوغده اثر ینك ظهوری کبی
اهل دینده ملتك اثری ظهوری تصور بنه مبنیدر * راسخ قوی
ثابت اولان رایت علم ایت نشان * راسخ رسوخدن علم یابندن
اسم فاعلدر قوی وثابت اولان نسـنه یه دینور (رایت آیت
وزننده علم وسنجاغه دینور وفارسیده دخی مستعملدر (آیت
رایت وزننـده علامت ونشانه دینور جمعی آیات وای کلور
* من ذالذی کیمدر اوکیم یأتی کلور یدری بیلور * من ذالذی
معنـای ترکیبی کیمدر او دیمکدر فارسیده کیست دیرلر آن من
وذاوالذی هر بریرلری شرح و بیان اولندی (یأتی ضرب یابنك
مهموز الفاسندن ناقص یائیدن مضارع مفرد مذکر غائبدر
کلور (یدری ضرب یابنك ناقص یائیسندن مضـارع مفرد
مذکر غائبدر بیلور معنـاسنه * جادل چکش شاور طانش
جاهد طورش آمن اینان * جادل شاور وزننده مفاعله یابندن
فعل امر مخاطبدر چکش معنـاسنه (شاور جادل وزننـده
بودخی باب مذکوردن فعـل امر مخاطبدر طانش معنـاسنه
(جاهد شاور وزننده بودخی مفاعله یابندن فعل امر مخاطبدر

فاعلدر دفع ايدیجی آدمه دینور یقال ما یغنی عنك هذا ای
مایدفع عنك هذا (معروف معلوم وزننده ضرب بابندن
اسم مفعولدر منکر مقابلیدر قاموس شارحی دیرکه معروف
شول فعل وعمله اطلاق اولنورکه عقل ایله ادراك اولنوب
وشرع انی تحسین ایلیه (منکر ممك ضمی ونونك سکونیله
افعالدن اسم فاعلدر شرع شریفك تقبیح وتحریم ایلدیکی
شیئه دینورکه معروف مقابلیدر * انذار قور قتمقدر اشعار
بیلدرمکدرر * انذار علم بابنك افعالندن مصدر در برآدمه
برماده بی اعلام وابلاغ ایله تحذیر وتخویف ایلمك یعنی اول
نسنه قورقیج اولدیغنی اخبار واعلامله اکا قورقو ویروب
آکاه ایلمك معناسنه درکه شرح وبیان اولندی (اشعار
نصر وحسن بابلرینك افعالندن مصدر در برنسنه بی برآدمه
بیلدرمك وآکاه ایلمك معناسنه در * اعلان قیلق آشکار ایمان
اینانمق بیکمان * اعلان نصر وضرب وحسن بابلرینك
افعالندن مصدردر برایشی آشکاره قیلق معناسنه درکه کیزلمك
مقابلیدر وبرایشی آچقدن ایشلمك معناسنه در (ایمان علم
بابنك مهموز الفاسنك افعالندن مصدردر برآدمك سویلدیکی
سوزی تصدیق ایلمك معناسنه درکه شکسز وشبهه سز
اینانمق تعبیر اولنورکویاکه خلافدن مخاطبی امین ایدر وتصدیق
شرعیده کندی نفسنی عقابدن امین ایدر * روز جزادر
یوم دین هم سلم طاعت صبغه دین * یوم دین معنای ترکیبی
روز جزا جزا کونی دیمکدر یوم بانك فتحی وواوك سکونیله
معروفدرکه طلوع فجردن غروب شمسه قدر ونهار طلوع

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتدر که عروض وضربی مقصوردر
وقصر علتی مرارا بیان اولندی * رب صاحب رب هم
پروردکار * رب رانك فتحی وبانك تشدیدیله مضاف اولدیغی
شیئك مالك ومستحقنه یاخود خداوند وصاحبنه اطلاق
اولنور یقال رب الشیء ای مالکه ومستحقه اوصاحبه جمعی
ارباب کلور (رب وزن من بور اوزره معرف باللام اوله رق
جملهٔ مخلوقاتی بسلیوب تربیه ایدن حضرت پروردکارك اسماء
حسنا سندندر عز وجل اسمه بصائرده بو رسمه بیان
اولمشدر که رب کلمه سی فی الاصل مصدر در بسلمك وپرورده
ایلمك معناسنه بعده اندن مبالغه یه مبنی اسم فاعل استعاره
اولمشدر که بسلیجی پروردکار معناسنه اولور ومعرف باللام
اوله رق همان پروردکار عالم ومتکلف مصالح عامهٔ امم اولان
ذات اجل واعظمه اطلاق اولنور واضافتله ده اطلاق اولنور
رب العالمین کبی * عیب کبر ایدر شهادت آشکار * غیب عیب
وزننده بلورسز غائب وتابدید اولان شیئه دینور (شهادت
سعادت وزننده اسمدر آشکار وروشن معناسنه وعلم وحسن
یابلرندن برنسنه نك حقیقتنه مطلع اولوب قطعی بیلمك
معناسنه در * وجهه قبله هم توجه اسمیدر * وجهه واولك
کسری وضمی وجیمك سکونیله جانب وسمت معناسنه درتوجه
اولنور جمعی جهات کلور (توجه تفعل بابندن مصدردر
برنسنه یه طوغری یونلمك معناسنه در یقال توجه الیه اذااقبل
* شطر جانب اولدی حاجب پرده دار * شطر شین معجمه نك
فتحی وطانك سکونیله سمت وجانب معناسنه وناحیه معناسنه در

چالش معناسنه (آمن جاهد وزننده علم بابنك سموز الفاسندن
فعل امر مخاطبدر اینان معناسنه * آلاء نعم مثوی مقام غمرت
قتیلق از دحام * آلاء اولده و آخر دد همزه نك مدیله نعم
معناسنه در که نعمتك جمعیدر مفردی الی در همزه نك کسری
ولامك سکونیله والی در همزه نك فتحی ولامك سکونیله والی در
همزه نك کسریله و بوندن ماعدا مفردی واردر وآلاء کلمه سی
ناقص یائیدر ونعم نونك کسریله نعمتك جمعیدر زبان زده
اولدیغندن تفسیر قلندی (مثوی مأوی وزننده ضرب بابنك
لفیف مقرونندن اسم مکاندر منزل ومقام معناسنه (غمرة
غمره وزننده شدت وقتیلق وخلقك ودریانك ازدحامنه
ومعظمنه دینور * اجار وسمك وسقف طام معراج وسلم نردبان *
(اجار همزه نك کسری وجیمك تشدیدیله طامه دینور سطح
معناسنه جمعی اجاجیر واجاجره کلور تکیم نونیله انجاردخی
لغتدر جمعی اناجیر کلور (سمك سینك فتحی ومیمك سکونیله
خانه نك واوك طاوننه دینور فارسیده آسمانهٔ خانه دیرلر سقف
هرنقدر عربی ایسه ده بونده تفسیراولمسی انسبدر تفسیرلری
لف نشر مشوش طریقیله در (معراج مفتاح وزننده نصر
بابندن اسم آلتدر نردبانه دینور یوقاری چیقه جق آلتدر
(سلم سینك ضمی ولامك فتحی وتشدیدیله نردبانه دینور مؤنثدر
وبعضا مذکر دخی اولور درجه ومرقات کبی جمعی سلالیم
وسلالم کلور جای سلامت اولان محل فوقانی یه تسلیم
ایلدیکیچون اطلاق اولندی * البحر الرمل المسدس المقصور *
یعنی بوقطعه بحر رمل مسدس الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره

فاعلاتن

ايتكدر * نكف نونك فتحى وكافك سكونيله نصر بابندن
مصدردر عار ايتمك واوطانمق معناسنه در (استنكاف نكفك
استفعالندن مصدردر عارلنمق واوطانمق معناسنه در * دين
بورج وبين فرقت شين عار * دين دالك فتحى وبانك سكونيله
مدتله ووعده ايله اولان بورجه دينور ووعده سز اولانه
قرض دينور جمعى ادين كلور ومصدر دخى اولور بورج
ويرمك وبورج المق معنالرينه (بين دين وزننده جدا لق
وفرقت معناسنه ووصلت معناسنه اولمغله اضداد دن
اولور وظرف متمكن اولور يعنى ظرف مبهم اولوب ايكى يه
وزياده يه ياخود بونلرك نائبنه اضافتله معناسى متبين اولور
(شين دين وزننده عيب وقباحت ويرامز نسنه و نقصان
معنالرينه در جمعى شاين كلور * ساق اينجك سوق جمعى
ركبه ديز * ساق باب وزننده طپوق ايله ديزك ارالغى اولان
عضوه دينور تركيده اينجك وات وشحمى يوزينه بالدر
تعبير اولنور ساده كمكه قورى اينجك وايچنه دودك وقلم تعبير
اولنور وبچاق قاسقدن طباقه وارنجيه قدردر جمعى سوق
كلور سبنك ضميله وسيقان كلور سبنك كسريله واسوق دخى
كلور بوندە ضمه يى متحمل اولمق ايچون واو همزه يه منقلب اولدى
(ركب رانك ضمى وكافك سكونيله بدنده اويلغك اشاغبسيله
بالدرك بوقار يسى قاوشديغى يره دينور كه ديز تعبير اولنور
جمعى ركب كلور * برق شمسك ودق يغمور ثلج قار * برق
بانك فتحى ورانك سكونيله شمشكه دينور حقيقت شرعيه سى
سحاب اوزرينه موكل اولان فرشته نك امطارى مأمور اولان

جمعی اشطر کلور (خاجب صاحب وزننده نصر بابندن
اسم فاعلدر قاپوجیه وکبار خصوصا شیخ الاسلام پرده جبسنه
اطلاق اولوب بعده علی العموم اطلاق اولندی فارسیده
پرده دار دیرلر تفسیردر * عصف اکن چوپی وریحان بیراغی *
(عصف عینك فتحی وصادك سکونیله اکین چوپنه دینور
قوله تعالی (کعصف مأکول) ای کزرع اکل حبه وبقی تبنه
یعنی اصحاب فیلی دانه سی ینوب صمانی قالمش اکین
شکلنده قیلدی (ریحان فعلان وزننده اکین بیراغنه دینور
وفسلکن تعبیر اولنان خوشبوی نباته علی قول مطلقا خوشبوی
اولان نباته یا خود اوجلرینه دینور که محل رایحه در
* قرعه ویقطین قبق قثا خیار * قرعه نظره وزننده قباغه
دینور جمعی قرع کلور (یقطین یانك فتحی وقافك سکونی
وطانك کسریله قباغه دینور قرعه معناسنه فارسیده کدو
دیرلر (قثا قافك کسری وضمی وتشدید ثانیله خیاره دینور
واحدی قثاءه در * قانص وصیاد اوجی قید باغ * قانص قاف ایله
ضرب بابندن اسم فاعلدر آوجیه دینور (صیاد شداد وزننده
ضرب وعلم بابلرندن مبالغه ایله اسم فاعلدر اوجیه دینور
(قید صید وزننده طوتساغمك قوللرینی ارقه سندن چکوب
بغلدقلری ایپ وقایش وبوقاغو مقوله سنه دینور فارسیده
باغ دیرلر بونده تفسیردر جمعی اقیاد وقیود کلور * اصطیاد
وصید اولامق شکار * اصطیاد افتعال وزننده مصدر در
(صید قید وزننده ضرب وعلم بابلرندن مصدر در آو آولمق
معناسنه شکار فارسیدر آو معناسنه * نکف واستنکاف عار

علی قول پك صغوق یله دینور * حاصب اول یلدرکه اوله
سنکبار * حاصب صاحب وزننده شول شدید یله دینورکه
اسدکچه طپراقلری وخرده طاشلری قالدیروب هوایه صاوره
* ثیب ارکورمش زن وزن کورمش ار * ثیب سید وزننده
زوجندن مفارقت ایلمش طول خاتونه دینور کرك موت وکرك
طلاق سببیله اولسون علی قول مدخول بها اولان خاتونه
دینورکه ارکورمش عورت اوله جقدر بکر مقابلیدر ومتزوج
اولمش ارککه دخی اطلاق اولنور عزب مقابلیدر پس
مذکر ومؤنثه اطلاق مساوی اولور اصلی ثیبدر فعیل
وزننی اوزره اسم فاعلدرکه اعلالی ارباینه معلومدر جمع
مذکری ثیبون وجمع مؤنثی ثیبات کلور * بعل اردرکهل
قرجل ردء یار * بعل بانك فتحی وعینك سکونیله اره وارکه
دینور (کهل اهل وزننده شول کیمسه یه دینور که صقالنه
قیرسپوب وجود واوضاعنده کمال وتمکین شیخوخت امارهسی
ظهور ایلمش اوله علی قول اوتوزیا خود اوتوز درت یاشندن
اللی بریاشنه وارنجه کهل اطلاق اولنور جمعی کهلول وکهول
کلور کافك ضمیله وکهال کلور کافك کسریله وکهلان کلور
کافك ضمیله مؤنثی کهله در جمعی کهلات کلور (ردء رانك
کسری ودالك سکونیله معین ویاور معناسنه * وزر
آغریوك هم کناه وهم سلاح * وزر واوك کسری وزانك
سکونیله آغریوك معناسنه وکناه اثم معناسنه وسلاحه دینور
جمعی اوزار کلور * بأس وهیجاوحرب جنك کارزار * بأس بانك
فتحی وهمزه نك سکونیله حرب وجدال معناسنه در وشدت

محله سوقی ایچون سحابی شدتله ضرب وتحریکندن تکون ایدر
آتشلردر که لمعان ایدر (ودق یرق وزننده یغموره دینور فارسیده
باران دیرلر (ثلج حمد وزننده قاره دینور فارسیده برف دیرلر
* مبلسون نومیذاولانلره کره کوج * مبلسون مفلسون وزننده
ضرب ونصر بابلرینك افعالندن اسم فاعل جمع مذکر در
نومیذ ومحزون ومأیوس ومتحیر اولان آدملره دینور (کره
کافك فتحی وضمی ورانك سکونیله اباء ومشقت معناسنه در که
نفسه اباء وامتناع ایلدیکی یعنی ایستمیه رك وخوشلنمیه رق
خارجدن عارض اولان رنج ومشقتدن عبارتدر که زوراکی
تعبیر اولنور * محتمی ومتقی پرهیزکار * محتمی مجتمع وزننده
افعالدن اسم فاعل مفرد مذکردر (متقی محتمی وزننده بودخی
باب مذکوردن اسم فاعل مفرد مذکردر صاقنوب مخالف
شیدن پرهیز ایدن آدمه دینور * شعب ایکی طاغ آره سی هم
طاغ یولی * شعب شینك کسری وعینك سکونیله ایکی طاغ
ارالغنده اولان اچق یره دینور که ایکی طاغ اراسی اوله جقدر
وطاغ یولنه دینور یقال اخذ شعب الجبل ای طریقه * شاطب
اگری شط شاطئ درکنار * شاطب نصر بابندن اسم فاعلدر
اگری ومائل اولان شیئه دینور (شط شینك فتحی وطائك
تشدیدیله نهرك قیپسنه وکنارینه دینور (شاطئ صاحب
وزننده مهموزدن قبی وکنار وطرف وجانب معناسنه درجمعی
شواطئ کلور * صرصغوق صرصرصغوق یلدرقی * صر
صادك فتحی ورانك تشدیدیله اسمدر صغوغه علی قول
صغوغك شدتنه دینور (صرصرعرعر وزننده پك کورلتلی

علی

كلبن كلستان فطانت * وبرك بهارستان درايت * عنقاى
حضرت صدارتپناهيدن نجيب افندينك * باغبانئ طبع
وقاد ايله طرح آراى حديقهٔ تلفيق وتنظيم * ونهادهٔ
سر شبشهٔ تمييق وتميم قيلدبغى اشبو كلدستهٔ اثر
معتبر لك طبع وتمثيلنه داعيان دولت عليه دن مصحح
تقويم وقايع سنيه * جمال افندينك بولدبغى تاريخدر

(هوالمعين)

طالب علم ومعارف مظهر فيض جليل
اول اريب پرهنز يعنى نجيب بميل
سبحه نك شرحنى تكميل ايلدى بالطف حق
حفظنى صبيانه تسهيل ايليه رب جميل
چيقدى باعون خدا تاريخ طبعى اى جمال
سبحه شرحى پك عياندر طبع اولندى بعديل ١٢٥٦

قد تم طبع شرح سبحة الصبيان * بعناية من شرح صدور
اهل الايمان * فى مطبعة صاحب اللطف والاحسان * السلطان
ابن السلطان السلطان عبد المجيد خان * ايده الملك المنان
بحرمة من هو مبعوث بالقرأن * بنظارة محمد اسعد صفوت
عفى عنه ربه الذى ذاته جلت ونعمائه عمت * وصادف
ختام طبعه اوائل شهر ربيع الاول
لسنة ست وخمسين
ومائتين والف

وعذاب وحربده‌کی اولان شدته دخی اطلاق اولنور وشدتله
جنك ایدیجی دلاور اولق معناسنه ده کلور کارزار فارسیدر
قافیه ایچون ذکر اولنمشدر (هیجاهانك کسری ویانك سکونیله
قتال وجنك معناسنه در (حرب ضرب وزننده معروفدر که
جنك وقتاله دینور ومؤنثدر مقاتله اعتباریله وبعضا
مذکر دخی اولور قتال اعتباریله جمعی حروب کلور
* رهب وخوف ورعب وخشیه قورقودر * رهب رعب وزننده
اسمدر قور قویه دینور وعلم بابندن مصدر ردر قورقق معناسنه
(خوف خاء معجمه نك فتحی وواوك سکونیله قورقویه دینور
قورقق معناسنه در که مصدردر (رعب رهب وزننده اسمدر
قورقویه دینور که درونه عارض اولان شیدر (خشیه خاء
معجمه نك فتحی وشینك سکونیله قورقویه دینور وعلم بابندن
مصدر اولور قورقق معناسنه * کنه قصوی خاتمه پایان کار *
(کنه کافك ضمی ونونك سکونیله برنسنه نك قعروغایت وانجامنه
دینور وبرنسنه نك جوهر وحقیقتنه دینور وبرشیئك قدر
ومقداربنه اطلاق اولنور (قصوی بشری وزننده نهایت
وانجام وآخر معناسنه در (خاتمه حافظه وزننده هرایشك عاقبتی
وغایت وآخری وتمامی معناسنه درفارسیده پایان کاردیرلر بونده
تفسیردر قوله تعالی (وختامه مسك) ای آخره وبومصراع
ختامنه وآیت مذکوره تلمیح واشارت اولدیغی خفی
دکلدر فلله دره * براثر قوتا که قاله یادکار *
برعمل قیل سا که اوله یارغار * الفاظ
معلومه در